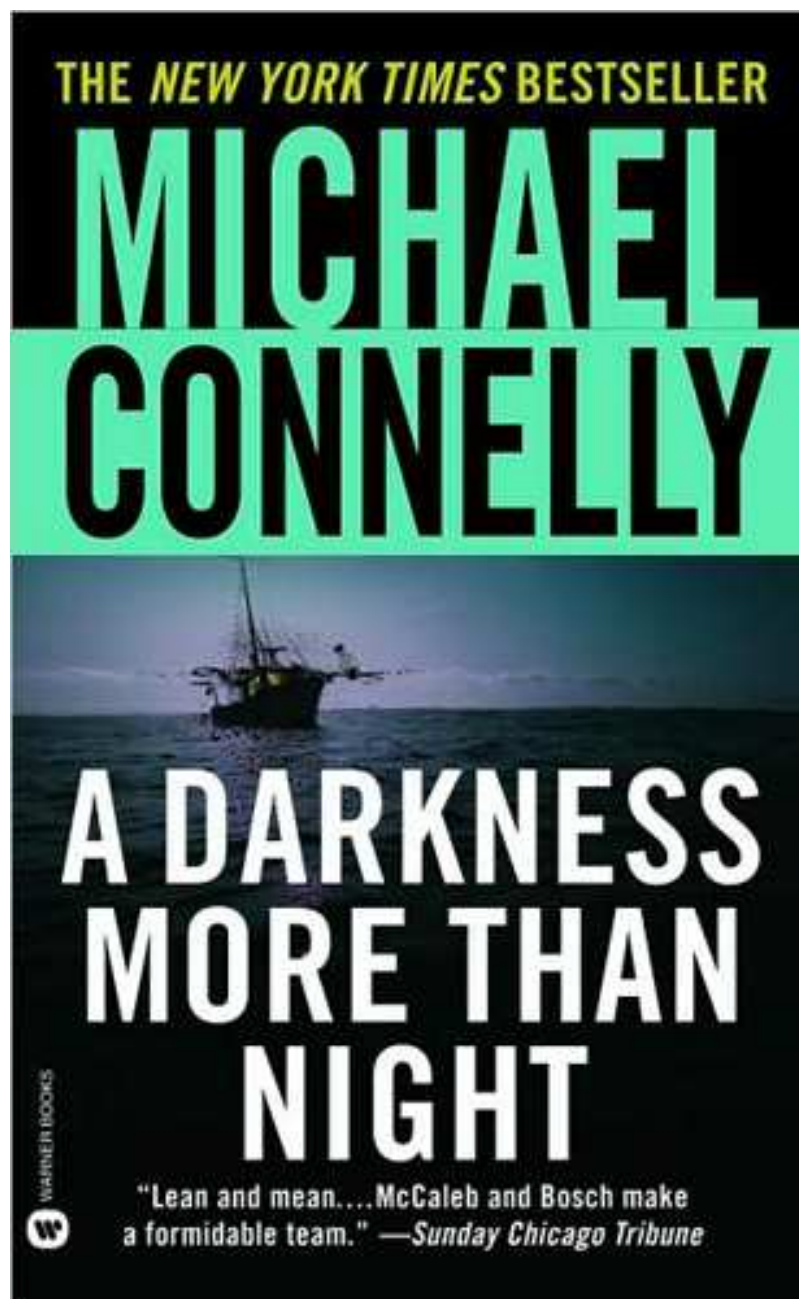

Michael Connelly - Mračnije od noći

PROLOG

Bosch je pogledao kroz maleno četvrtasto staklo i vidio da je čovjek sam u ćeliji. Izvadio je pištolj iz futrole i pružio ga dežurnom naredniku. Standardna procedura. Čelična su se vrata otključala i kliznula u stranu. Boscha je odmah zapahnuo smrad znoja i bljuvotine.

Koliko dugo je ovdje?

Oko tri sata reče narednik. Imao je jedan zarez osam, pa ne znam što ćeš dobiti od njega.

Bosch je ušao u ćeliju, neprestano promatrajući čovjeka ispruženog na podu.

U redu, možeš zatvoriti.

Zovni me.

Vrata su se zatvorila uz bučan tresak i trzaj. Čovjek na podu je zastenjao i tek se malo pomaknuo. Bosch je pošao do njega i sjeo na klupu koja mu je bila najbliža. Izvadio je kasetofon iz džepa jakne i stavio gana klupu. Podigavši pogled prema staklenom prozorčiću, vidio je kako narednik odlazi. Gurnuo je čovjeka u bok vrhom cipele. Opet je zastenjao.

Probudi se, govno jedno.

Čovjek na podu ćelije polako je okrenuo glavu i zatim je podigao. Na kosi su mu se vidjeli tragovi boje, a bljuvotina mu se zalijepila za prednji dio košulje i vrat.

Otvorio je oči i odmah ih ponovo zatvorio, zbog jarkog svjetla na stropu ćelije.

Progovorio je hrapavim šaptom.

Opet ti.

Bosch kinine glavom.

Da. Ja.

Naš maleni ples.

Smiješak se pojavio usred trodnevnih čekinja na pijančevu licu. Bosch je opazio da mu nedostaje zub koji mu prošli put nije nedostajao. Ispružio je ruku i stavio je na kasetofon, ali ga još nije uključio.

Ustani. Vrijeme je za razgovor.

Zaboravi, čovječe. Ne želim...

Ponestaje ti vremena. Razgovaraj sa mnom.

Ostavi me na miru, jebi ga.

Bosch pogleda prozorčić. Ondje nije bilo nikoga. Opet se okrenuo čovjeku na podu.

Tvoj je spas u istini. Sada više nego ikada. Ne mogu ti pomoći bez istine.

Što si ti sada, svećenik? Jesi li me došao ispovjediti? Hoćeš li se ispovjediti?

Čovjek na podu ništa nije rekao. Bosch je nakon nekog vremena pomislio daje opet zaspao. Opet gaje gurnuo nogom, u bubreg. Čovjek se odjednom razmahao rukama i nogama.

Jebi se! vikne. Ne želim tebe. Hoću odvjetnika.

Bosch je trenutak šutio. Podigao je kasetofon i vratio ga u džep. Zatim se nagnuo naprijed, oslonio se laktovima na koljena i spojio šake. Gledao je pijanca i polako odmahivao glavom.

Čini se da ti onda ne mogu pomoći reče.

Ustao je i pokucao na prozorčić kako bi privukao narednikovu pozornost.

Ostavio je čovjeka da leži na podu.

1.

Netko dolazi.

Terry McCaleb je pogledao svoju ženu, a zatim je slijedio njezin pogled niz zavojitu cestu ispod kuće. Vidio je kako se kolica za golf penju strmom i vijugavom cestom prema kući. Vozača je skrivao krov kolica.

Sjedili su na stražnjem trijemu kuće u La Mesa aveniji što su je on i Graciela unajmili. Pogled se pružao od uske zavojite ceste ispod kuće do cijelog Avalona i njegove luke, a zatim preko zaljeva Santa Monica do magle od smoga iznad grada. Upravo su zbog pogleda izabrali tu kuću za svoj novi dom na otoku. No kad je njegova žena progovorila, on je promatrao dijete u svojem naručju, a ne krajolik. Nije ga zanimalo ništa osim krupnih plavih očiju njegove kćeri, ispunjenih povjerenjem.

McCaleb je vidio broj agencije za iznajmljivanje kolica za golf na boku vozila što je prolazilo cestom. Nije dolazio netko od lokalnih stanovnika. Vjerojatno je riječ o nekome tko je stigao Catalina Expressom s druge strane. Ipak, pitao se kako Graciela zna da posjetitelj dolazi u njihovu kuću, a ne u neku drugu u La Mesi.

Nije ju pitao o tome; i ranije je imala predosjećaje. Samo je čekao, a uskoro, nakon što su kolica za golf nestala s vidika, začulo se kucanje na ulaznim vratima. Graciela je pošla otvoriti, a kad se vratila na trijem, s njom je bila žena koju McCaleb nije vidio tri godine.

Kad je ugledala dijete u njegovu naručju, šerifova se detektivka, Jaye Winston, nasmiješila. Smiješak je bio iskren, ali istodobno se doimao poput odsutnog osmijeha nekoga tko se nije došao diviti djetetu. McCaleb je znao da debeli zeleni fascikl što gaje nosila u jednoj ruci i videokaseta u drugoj znače daje Winstonica došla poslom. Poslom koji ima veze sa smrću.

Terry, kako si? upita.

Ne može bolje. Sjećaš se Graciele?

Naravno. A tko je ovo?

Ovo je CiCi.

McCaleb njezino pravo ime nikad nije koristio u prisutnosti drugih. Volio ju je zvati Cielo jedino kad je bio sam s njom.

CiCireče Winstonica zastane, kao da očekuje objašnjenje imena. Kad ga nije dobila, ona reče: Koliko je stara?

Gotovo četiri mjeseca. Velika je. Uh, da vidim... A dječak... gdje je on?

Raymond reče Graciela. –Danas je s nekim prijateljima. Terryje imao zakupljen brod, pa je on otišao s prijateljima u park, igrati bejzbol.

Razgovor je bio isforsiran i čudan. Winstonica zapravo nije bila zainteresirana, ili nije navikla na tako banalne razgovore.

Želiš li nešto popiti? upita McCaleb i preda dijete Gracieli. Ne, hvala. Popila sam kolu na brodu.

Kao na dani znak, ili možda jer se naljutila što je prešla iz jednog naručja u drugi, dijete se počelo buniti, a Graciela je rekla da će je odnijeti unutra.

Ostavila ih je da stoje na trijemu. McCaleb je pokazao okrugli stol i stolice gdje su najčešće jeli uvečer dok je dijete spavalo.

Sjednimo.

Ponudio je Winstonici stolicu s koje se pruža najbolji pogled na luku. Zeleni fascikl, McCaleb je shvatio daje to knjiga umorstva, odložila je na stol i odozgo stavila videokasetu.

Prekrasno reče.

Da, čudesna je. Mogao bih je gledati cijeli...

Prekinuo se i nasmiješio kad je shvatio da je ona govorila o pogledu, a ne o njegovu djetetu. Winstonica se također nasmiješila.

Prekrasna je, Terry. Doista. I ti dobro izgledaš, tako preplanuo i sve ostalo.

Često sam vani, na brodu.

Tvoje je zdravlje u redu?

Ne mogu se ni na što požaliti, osim na sve one lijekove što ih moram uzimati.

No, već su prošle tri godine i nema nikakvih problema. Mislim da sam se izvukao, Jaye. Samo moram nastaviti s uzimanjem onih prokletih tableta i trebalo bi ostati tako.

Nasmiješio se, i doista je izgledao kao slika i prilika zdravlja. Sunce je njegovu kožu učinilo tamnijom, ali je suprotan učinak imalo na kosu. Kratko očiššana i uredna, sad je bila gotovo plava. Rad na brodu također je razvio mišiće njegovih ruku i ramena. Jedini znak skrivao se ispod košulje, dvadeset pet centimetara dugi ožiljak koji je ostao nakon transplantacije.

Sjajnoreče Winstonica. Izgleda daje ovdje sve savršeno za tebe. Nova obitelj, novi dom... daleko od svega.

Trenutak je šutjela, okrećući glavu kao daje odjednom željela upiti sav krajolik, i otok, i McCalebov novi život. McCaleb je Jaye Winston uvijek smatrao privlačnom na neki muškobanjasti način. Ravnu kosu boje pijeska šišala je do ramena. Dok je radio s njom, nikad nije nosila šminku. No imala je prodorne, pametne oči, te ležeran i pomalo tužan smiješak, kao da u svemu istodobno vidi humor i tragediju. Nosila je crne traperice i bijelu majicu kratkih rukava ispod crne jakne. Doimala se smireno i čvrsto, a McCaleb je iz iskustva znao daje upravo takva. Imala je naviku da često stavlja kosu iza uha dok govori. To mu je iz nekog nepoznatog razloga bilo simpatično. Uvijek je mislio da bi možda pokušao bolje upoznati Jaye Winston da nije našao ljubav s Gracielom. Također je osjećao da Winstonica to intuitivno zna.

Zato se osjećam krivom zbog dolaska ovamo reče ona. Na neki način.

McCaleb glavom pokaže fascikl i kasetu.

Došla si poslom. Mogla si jednostavno nazvati, Jaye. Vjerojatno bi si uštedjela malo vremena.

Ne, nisi ostavio novu adresu ni broj telefona. Kao da možda nisi želio da ljudi znaju gdje si završio.

Zavukla je kosu iza lijevog uha i opet se nasmiješila.

Zapravo, ne reče McCaleb. Samo nisam mislio da bi nekoga zanimalo gdje sam.

Dakle, kako si me našla?

Raspitala sam se u marini na kopnu.

Na drugoj strani. Ovdje to kažu na drugoj strani.

Onda na drugoj strani. U uredu lučkog kapetana rekli su mi da ondje još uvijek držiš vez, ali si brod preselio ovamo. Prešla sam na drugu stranu i vozila se morskim taksijem po lučici dok ga nisam našla. Ondje je bio tvoj prijatelj.

Rekao mi je kako ću doći ovamo.

Buddy.

McCaleb je pogledao prema lučici i našao The Following Sea. Bio je udaljen oko osamsto metara. Vidio je Buddyja Lockridgea sagnutog na krmi. Nakon nekoliko trenutaka razabrao je da Buddy slatkom vodom iz spremnika pere ribolovni pribor.

Dakle, o čemu je riječ, Jaye? upita McCaleb, ne gledajući je. Sigurno je važno kad si se toliko potrudila, a danas čak i ne radiš. Pretpostavljam da ti je nedjelja slobodan dan.

Uglavnom.

Gurnula je kasetu u stranu i otvorila fascikl. Sad je McCaleb pogledao onamo.

Premda je fascikl bio naopako okrenut prema njemu, vidio je da je gornja stranica standardni obrazac izvještaja o umorstvu, što je obično bila prva stranica u svakoj knjizi umorstva što ju je ikad pročitao. Odatle se počinjalo.

Njegov je pogled pošao do prostora za adresu. Čak i ovako naopako, vidio je da je riječ o slučaju zapadnog Hollywooda.

Ovdje imam jedan slučaj i nadam se da bi ga mogao pogledati. Kad budeš imao slobodnog vremena, želim reći. Mislim da bi to moglo biti tebi blisko. Nadala sam se da ćeš pročitati, možda mi ukazati na nešto što mi je promaknulo.

Čim je vidio fascikl u njezinim rukama, znao je da će ga to pitati. No sad kad je pitanje postavljeno, preplavili su ga zbunjujući osjećaji. Osjetio je ushićenje pred mogućnošću da opet iskusi dio svojeg nekadašnjeg života, Također je osjetio krivnju pri pomisli da dovodi smrt u dom tako ispunjen novim životom i srećom. Pogledao je prema otvorenim kliznim vratima kako bi vidio promatra li ih Graciela. Nije ju vidio.

Meni blisko? upita. Ako je riječ o serijskom ubojici, ne bi smjela gubiti vrijeme.

Obrati se FBIu, nazovi Maggie Griffin. Ona će...

Sve sam to učinila, Terry. Ipak mi trebaš ti. Koliko je ovo staro?

Dva tjedna.

Podigla je pogled s fascikla do njegovih očiju.

Nova godina?

Kimnula je glavom.

Prvo umorstvo ove godine reče. Barem u Okrugu L.A.a. Neki ljudi misle da je tisućljeće počelo tek ove godine.

Misliš daje riječ o nekom luđaku koji se pali na tisućljeće?

Onaj tko je to učinio, zasigurno je luđak neke vrste. Mislim. Zato sam ovdje.

Što su rekli u FBIu? Jesi li to odnijela Maggie?

Nisi u toku, Terry. Maggie su poslali natrag u Quantico. Ovdje se situacija malo smirila posljednjih godina, pa su je iz Odjela za bihevizizam povukli natrag.

Više nemaju osobu u L.A.u. Dakle, da, razgovarala sam s njom. Ali preko telefona. Provukla je sve kroz PSNZ, ali ništa nije dobila.

McCaleb je znao da misli na kompjutorski program za sprečavanje nasilnih zločina.

Što je s profilom? upita.

Nalazim se na listi čekanja. Znaš li da su diljem zemlje izvršena trideset četiri umorstva inspirirana tisućljećem, sve na Staru i Novu godinu? Stoga zasad imaju pune ruke posla, a veće policijske službe poput nas na kraju su reda, jer FBI drži da je manjim službama, s manje iskustva i ljudi, pomoć potrebija. Pričekala je trenutak, puštajući McCaleba da razmisli o svemu tome. Razumio je filozofiju FBIa. To je bio neki oblik trijaže.

Ne smeta mi što moram čekati mjesec ili više dana dok mi Maggie ili netko drugi ondje ne stigne nešto dostaviti, ali instinkt mi govori daje ovdje vrijeme važno, Terry. Ako je riječ o serijskom ubojici, mjesec dana može biti predugo razdoblje. Zato sam došla k tebi. Lupam glavom o zid u ovom slučaju, a ti si nam možda zadnja nada da bismo dobili nešto na temelju čega bismo mogli odmah djelovati. Još uvijek se sjećam Čovjeka s groblja i Ubojice pod šiframa. Znam što možeš učiniti s knjigom umorstva i snimkom mjesta zločina.

Posljednjih nekoliko rečenica bilo je nepotrebno i njezin jedini lažni potez zasad, pomislio je McCaleb. Inače je vjerovao daje iskrena kad je rekla da bi ubojica kojeg traži mogao ponovo napasti.

Prošlo je dugo vremena za mene, Jaye počne McCaleb. Osim onoga s Gracielinom sestrom, nisam sudjelovao u...

Ma daj, Terry, nemoj me farbati, u redu? Možeš ovdje svaki dan sjediti s djetetom u krilu, ali to ipak neće izbrisati ono što si bio i što si radio. Poznajem te. Nismo se dugo vidjeli ni razgovarali, ali ja te poznajem. I znam da ne prođe ni jedan dan a da ne razmišljaš o slučajevima. Niti jedan dan.

Zastala je i zagledala se u njega.

Kad su ti izvadili srce, nisu ti oduzeli ono što te pokreće, razumiješ što mislim? McCaleb je skrenuo pogled s nje i opet se zagledao u lučicu i svoj brod. Buddy je sad sjedio na glavnoj stolici za ribolov, podigavši noge na prečku. McCaleb je pretpostavio da u ruci drži pivo, ali bio je predaleko da bi to vidio.

Ako tako uspješno procjenjuješ ljude, zašto sam ti ja potreban?

Možda jesam dobra, ali ti si najbolji od svih koje poznajem. Dovraga, čak i da u Quanticu nisu zauzeti do Uskrsa, radij e bih se obratila tebi nego bilo kojem od njihovih stručnjaka za izradu profila. Ozbiljno mislim. Ti si bio...

Dobro, Jaye, ne treba mi laskanje, u redu? Moj je ego sasvim dobar bez tih...

Što ti onda treba? Pogledao ju je.

Samo malo vremena. Moram razmisliti o tome.

Ovdje sam jer mi instinkt govori da nemam baš mnogo vremena. McCaleb je ustao i prišao ogradi. Zurio je prema moru. Približavao se trajekt Catalina Express. Znao je da će biti gotovo prazan. Zimski mjeseci dovode malo posjetitelja.

Trajekt dolazi reče. Sad voze po zimskom rasporedu, Jaye. Bolje da stigneš na njega, inače ćeš ovdje provesti cijelu noć.

Budem li morala, nazvat ću centralu i tražiti da pošalju helikopter po mene.

Terry, od tebe tražim najviše jedan dan. Možda čak samo jednu večer. Večeras. Sjedneš, pročitaš knjigu, pogledaš snimku, a ujutro me nazoveš i kažeš mi što vidiš. Možda to neće biti ništa, ili barem ne ništa novo. No možda ćeš opaziti nešto što je nama promaknulo, ili će ti pasti na pamet nešto što nama nije. Samo to tražim. Mislim da to nije mnogo.

McCaleb je skrenuo pogled s trajekta koji se približavao, okrenuo se i naslonio na ogradu.

Tebi se to ne čini mnogo jer si stalno u tome. Ja nisam. Više se time ne bavim, Jaye. Čak ako se vratim na samo jedan dan, situacija će se promijeniti. Preselio sam ovamo kako bih počeo iznova i zaboravio sve ono u čemu sam bio uspješan. Kako bih postao uspješan u nečem drugom. Kao otac i muž, za početak.

Winstonica je ustala i prišla ogradi. Stajala je kraj njega i promatrala krajolik, a on je ostao okrenut prema svojoj kući. Govorila je tihim glasom. Ako je Graciela slušala iznutra, ovo nije mogla čuti.

Sjećaš li se što si mi rekao kad se radilo o Gracielinoj sestri? Rekao si mi da si dobio drugu priliku za život i da za to mora postojati razlog. Sad si stvorio novi život s njezinom sestrom i njezinim sinom, a imaš čak i svoje dijete. To je divno, Terry, doista tako mislim. Ali to ne može biti razlog što si ga tražio. Možda misliš da jest, ali nije. Duboko u sebi, svjestan si toga. Bio si uspješan u otkrivanju tih ljudi. U usporedbi s tim, stoje ribolov?

McCaleb je lagano kimnuo glavom, ali se odmah posramio svoje spremnosti da to prizna.

Ostavi to što si donijela reče. Nazvat ću te kad budem mogao. Dok su hodali prema vratima, Winstonica je pogledom potražila Gracielu, ali je nije vidjela.

Vjerojatno je s malenom reče McCaleb.

Pa, pozdravi je u moje ime. Hoću.

Preostali dio puta do ulaznih vrata vladala je nelagodna tišina. Na koncu, kad ih je McCaleb otvorio, Winstonica reče: No, kako je to, Terry? Biti otac.

To je nešto najljepše, to je nešto najteže.

Njegov ustaljeni odgovor. Zatim je trenutak razmislio, te dodao nešto o čemu je često razmišljao, ali nikad nije izgovorio, čak ni Gracieli.

To je kao da ti netko cijelo vrijeme drži pištolj prislonjen uz glavu. Winstonica se doimala zbunjena, možda čak i malo zabrinutom.

Kako to misliš?

Jer znam da će moj život završiti ako se njoj nešto dogodi, bilo što. Kimnula je glavom.

Mislim da to mogu razumjeti.

Izišla je. Izgledala je prilično budalasto dok je odlazila. Iskusna detektivka za umorstva vozi se u kolicima za golf.

2.

Nedjeljna večera u društvu Graciele i Raymonda bila je mirna i tiha. Jeli su kirnju koju je tog jutra ulovila grupa kad ju je McCaleb vodio na drugu stranu otoka, blizu prevlake. Skupine ribolovaca uvijek su željele zadržati ulovljenu ribu, ali su se često znale predomisлити po povratku u lučicu. McCaleb je vjerovao daje riječ o nekakvom ubilačkom nagonu kod ljudi. Nije bilo dovoljno samo uloviti plijen. Morali su ga i ubiti. To je značilo da se riba često posluživala za večeru u kući u La Mesa aveniji.

McCaleb je ispekao ribu na roštilju na trijemu, zajedno s kukuruzom u komušinama. Graciela je poslužila salatu i kekse. Oboje su pred sobom imali čašu bijelog vina. Raymond je pio mlijeko. Obrok je bio ugodan, ali tišina nije. McCaleb je pogledao Raymonda i shvatio daje dječak osjetio nepovoljno raspoloženje i ponašao se u skladu s time. McCaleb se sjetio kako je on činio isto kad je bio dječak, a njegovi su roditelji šutnjom kažnjavali jedno drugo. Raymond je bio sin Gracieline sestre, Glorije. Njegov otac nikad nije bio dio njegova života. Kad je Glory umrla, kad je bila ubijena, prije tri godine, Raymond je došao živjeti s Gracielom. McCaleb ih je oboje upoznao dok je radio na slučaju.

Kako je bilo danas na bejzbolu? najzad upita McCaleb. Bilo je dobro, valjda. Jesi li imao uspješnih udaraca? Ne.

Hoćeš. Ne brini. Samo se i dalje trudi. Vježbaj.

McCaleb kimne glavom. Dječak je tog jutra želio poći s grupom u ribolov, ali mu to nije dopušteno. Grupu je činilo šest muškaraca s kopna. Uz McCaleba i Buddyja, na brodu The Following Sea bilo je osam ljudi, a to je gornja granica prema propisima o sigurnosti. McCaleb nikad nije kršio te propise.

Pa, slušaj, naša sljedeća grupa dolazi tek u subotu. Zasad je riječ samo o četvorici. Sumnjam da će se još netko pojaviti budući daje zimska sezona. Ako ostane tako, možeš poći s nama.

Tamnoputo se dječakovo lice razvedrilo, te je žustro kimnuo glavom dok je zabadao vilicu u čisto bijelo meso ribe na svojem tanjuru. Vilica se doimala velikom u njegovoj ruci, a McCaleb je osjetio tugu zbog dječaka. Bio je previše

sitan za dječaka od deset godina. To je veoma mučilo Raymonda, te je često pitao McCaleba kad će narasti. McCaleb mu je uvijek govorio da će se to uskoro dogoditi, premda je u sebi mislio da će dječak uvijek ostati sitan. Znao je da je njegova majka bila prosječne visine, ali mu je Graciela rekla da je Raymondov otac bio veoma nizak čovjek, po visini i poštenju. Nestao je prije nego što se Raymond rodio.

Uvijek su ga posljednjeg birali u neku sportsku ekipu i bio je premalen da bi se mogao nositi s drugim dječacima svoje dobi. Zato je Raymond gravitirao prema drugim razbibrigama, a ne ekipnim sportovima. Ribolov je bio njegova strast, a kad je McCaleb imao slobodnog vremena, obično su lovili ribe u zaljevu. Kad bi neka grupa zakupila brod, dječak je uvijek molio da ga povedu, a kad je bilo mjesta, smio je poći kao pomoćnik. McCaleb je uvijek s užitkom stavljao novčanicu od pet dolara u omotnicu koju bi potom zalijepio i dao je dječaku na kraju dana.

Trebat ćemo te za izvidnicu reče McCaleb. Ova grupa želi poći na jug, radi sabijana. Bit će dugi dan.

Super!

McCaleb se nasmiješio. Raymond je volio biti izvidnica, pogledom tražiti sabijana po morskoj površini. Rabio je dalekozor i postao veoma vješt u tome. McCaleb je pogledao Gracielu, kako bi podijelili taj trenutak, ali ona je zurila u svoj tanjur. Na njezinu licu nije bilo smiješka.

Raymond je za nekoliko minuta pojeo večeru i pitao može li se igrati na kompjutoru u svojoj sobi. Graciela mu je rekla neka utiša zvuk kako ne bi probudio bebu. Dječak je odnio tanjur u kuhinju, a Graciela i McCaleb su ostali sami.

Razumio je njezinu šutnju. Znala je da ne može prigovoriti njegovom uplitanju u istragu jer ih je prije tri godine povezala upravo njezina molba da istraži smrt njezine sestre. Njezine su se emocije našle u klopci te ironije.

Gracielazapočne McCaleb. Znam da ne želiš da to učinim, ali...

Nisam to rekla.

Nisi ni morala. Poznajem te i po izrazu tvog lica otkako je Jaye bila ovdje znam da...

Samo ne želim da se sve promijeni, to je sve.

Razumijem to. Ni ja ne želim da se nešto promijeni. I neće se promijeniti. Samo ću pogledati dosje i kasetu, te ću joj javiti što mislim.

Neće biti samo to. I ja poznajem tebe. Vidjela sam te kako to radiš. Obuzet će te taj slučaj. U tome si dobar.

Neće me obuzeti. Učinit ću samo ono što me zamolila i to je sve. Neću to čak ni ovdje raditi. Sve što mi je dala odnijet ću na brod. Tako neće biti u kući. U redu? Ne želim to u kući.

Znao je da će to učiniti sa ili bez njezina odobrenja, ali ipak ga je želio dobiti.

Njihova je veza još uvijek tako nova da se činilo kako uvijek traži njezino dopuštenje. Razmišljao je o tome i pitao se imali to kakve veze s njegovom

drugom prilikom. U protekle tri godine borio se protiv golemog osjećaja krivnje, ali se još uvijek pojavljivao, poput kontrolnih točaka na cesti postavljenih svakih nekoliko kilometara. Nekako je osjećao da će sve biti u redu samo ako uspije dobiti upravo njezino odobrenje za svoje postojanje. Njegov je kardiolog to nazvao krivnjom preživjeloga. On je živio jer je netko drugi umro, a sad se mora nekako iskupiti za to. No McCaleb je mislio da objašnjenje nije tako jednostavno.

Graciela se namrštila, ali to nije umanjilo njezinu ljepotu. Imala je put bakrene boje i tamnosmeđu kosu koja uokviruje lice s tako tamnosmeđim očima da se gotovo ne vidi granica između zjenice i šarenice. Njezina je ljepota još jedan razlog zbog kojeg je tražio njezinu suglasnost u svemu. U svjetlosti njezina smiješka ima nečeg što pročišćava, osobito kad je upućen njemu.

Terry, slušala sam vas dok ste razgovarali na trijemu. Nakon što sam smirila dijete. Čula sam što je rekla o onome što te pokreće i kako ne prođe niti jedan dan dane razmišljaš o tome, o onome što si nekoć radio. Reci mi samo jedno, ima li ona pravo?

McCaleb je trenutak šutio. Spustio je pogled na svoj prazan tanjur, a zatim se zagledao preko lučice do osvijetljenih kuća na suprotnom brdu i do gostionice na vrhu brda Ada. Polako je kimnuo glavom i tada je pogledao.

Da, ima pravo.

Onda je sve ovo, sve što ovdje radimo, dijete, sve je to laž?

Ne. Naravno da nije. Menije to sve i to bih štitio do zadnjega daha. Ali odgovor je potvrđan, razmišljam o onome što sam bio i čime sam se bavio. Dok sam radio u FBIu, spašavao sam živote, Graciela, u tome je stvar. Uklanjao sam zlo iz ovog svijeta. Pridonosio sam tome da ondje vani bude malo manje mračno. Podigao je ruku i pokazao prema lučici.

Sad imam divan život s tobom, Cielo i Raymondom. I ja... lovim ribu za bogataše koji nemaju ništa pametnije na što bi utrošili svoj novac.

Znači, želiš i jedno i drugo.

Ne znam što želim. Ali znam da sam j o j sve ono govorio jer sam znao da ti slušaš. Govorio sam ono što si ti željela čuti, ali sam u srcu znao da to nije ono što ja želim. Ja sam želio odmah otvoriti knjigu umorstva i početi raditi. Imala je pravo, Gracie. Nije me vidjela tri godine, ali me dobro procijenila.

Graciela je ustala i zaobišla stol do njega. Sjela mu je u krilo.

Samo se bojim za tebe, to je svereče. Privukla gajeuzase.

McCaleb je iz ormarića izvadio dvije visoke čaše i stavio ih na pult. Prvu je napunio vodom, a drugu sokom od naranče. Zatim je počeo gutati dvadeset sedam tableta što ih je složio na pultu, naizmjenice uzimajući gutljaje vode i soka kako bi ih lakše progutao. Uzimanje tableta, dvaput na dan, bio je njegov ritual koji je mrzio. Ne zbog okusa; to je odavno prebrodio. Nego zato jer ga je ritual podsjećao u kojoj mjeri njegov život ovisi o vanjskim faktorima. Tablete su bile uzica za pse. Bez njih ne bi mogao dugo živjeti. Veliki dio njegova svijeta sada

se vrtio oko osiguravanja stalnih zaliha lijekova. Planirao je oko njih. Gomilao je zalihe. Katkad je čak sanjao o uzimanju tableta.

Kad je završio, McCaleb je ušao u dnevni boravak gdje je Graciela čitala časopis. Nije ga pogledala kad je ušao u sobu, još jedan znak da nije zadovoljna onim što se odjednom događa u njezinu domu. Stajao je ondje i čekao trenutak, ali kad se ništa nije promijenilo, pošao je hodnikom do djetetove sobe.

Cielo je još uvijek spavala u kolijevci. Svjetlo na stropu bilo je prigušeno, pa gaje malo pojačao da bi je mogao jasno vidjeti. Prišao je kolijevci i sagnuo se da bi je čuo kako diše, izbliza je pogledao i osjetio njezin dječji miris. Cielo je naslijedila boje svoje majke, tamnu kožu i kosu, ali njezine su oči bile plave poput mora. Stisnula je svoje sićušne šake kao da pokazuje svoju spremnost da se bori za život. McCalebova je ljubav prema njoj najviše jačala dok ju je promatrao kako spava. Pomislio je na sve pripreme što su ih prošli, na knjige, tečajeve i savjete Gracielinih prijateljica u bolnici, medicinskih sestara na pedijatriji. Sve to kako bi bili spremni skrbiti o krhkom životu koji u svemu ovisi o njima. Ništa što je čuo ili pročitao nije ga pripremio na suprotno: na spoznaju do koje je došao čim ju je prvi put držao u naručju, da njegov vlastiti život sad ovisi o njoj.

Ispružio je ruku i raširenom šakom pokrio njezina leđa. Nije se pomaknula. Osjećao je kako kuca njezino sićušno srce. Doimalo se brzim i očajničkim, poput šaptom izgovorene molitve. Katkad je znao povući stolicu za ljuljanje do kolijevke i promatrati je do kasno u noć. Večeras je drukčije. Mora otići. Mora obaviti posao. Krvavi posao. Nije bio siguran je li joj samo došao poželjeti laku noć, ili je na neki način želio i njezino odobrenje. Znao je da to nema baš mnogo smisla. Samo je znao da je mora promatrati i dotaknuti prije nego što pođe raditi. McCaleb je stigao na gat, a zatim se spustio stubama do pristaništa za gumenjake. Našao je svoj Zodiac između drugih gumenjaka i ušao, a zatim je oprezno spremio knjigu umorstva i videokasetu ispod pramca da se ne bi smočili. Dvapat je povukao uzicu za paljenje izvanbrodskog motora prije nego što se upalio, a zatim se zaputio srednjim putem lučice. U lučici Avalon nije bilo pristaništa za velika plovila. Sva su bila privezana za usidrene plutače postavljene u redu koji je slijedio konkavni oblik prirodne luke. Bila je zima, pa je u lučici bilo malo brodova, ali McCaleb nije skratio put presijecanjem između plutača. Kretao se plovnim putem, kao da vozi automobil ulicama u susjedstvu. Čovjek neće skraćivati put tako da ide preko tratina, ostat će na kolniku.

Na vodi je bilo hladno i McCaleb je zatvorio patentni zatvarač svoje vjetrovke. Kad se približio brodu The Following Sea, vidio je da kroz zavjese na prozorima salona dopire sjaj televizora. To je značilo da Buddy Lockridge posao nije završio na vrijeme da stigne naposljednji trajekt, pa će ovdje prenoćiti.

McCaleb i Lockridge su zajedno vodili posao. Premda je brod bio na Gracielino ime, dozvola za rad i svi drugi dokumenti povezani s poslom bili su na Lockridgeovo ime. Njih su se dvojica upoznali prije više od tri godine, kad je McCaleb uzeo vez u marini Cabrillo u luci Los Angelesa, te ondje živio na

brodu The Following Sea dok gaje uređivao. Buddy mu je bio susjed jer je živio na jedrilici u blizini. Sklopili su prijateljstvo koje se na koncu pretvorilo u partnerstvo.

Tijekom proljetne i ljetne sezone, kad je bilo mnogo posla, Lockridge je većinu noći provodio na brodu The Following Sea. No kad nije bilo toliko posla, obično se posljednjim trajektom vraćao na drugu stranu i spavao na vlastitoj brodici u marini Cabrillo. Činilo se da ima više uspjeha u pronalaženju ženskoga društva u tamošnjim barovima nego u nekoliko lokala na otoku. McCaleb je pretpostavio da će se ujutro vratiti na kopno jer sljedeću grupu imaju tek za pet dana.

McCaleb je udario gumenjakom o krmenu platformu broda. Ugasio je motor, uzeo fascikl i kasetu, te se popeo na The Following Sea. Vezao je Zodiac za bitvu na krmi i zaputio se prema vratima salona. Ondje ga je čekao Buddy jer je osjetio udarac gumenjaka o platformu. Otvorio je klizna vrata salona, a u drugoj je ruci držao džepno izdanje nekog romana. McCaleb je pogledao televizor, ali nije znao koju emisiju gleda.

Što ima, Terror? upita Lockridge.

Ništa. Samo moram nešto obaviti. Koristit ću prednju kabinu, u redu?

Ušao je u salon. Bilo je toplo. Lockridge je uključio grijalicu.

Svakako, u redu. Mogu li ti ja kako pomoći?

Ne, nije riječ o poslu.

Je li to u vezi one gospođe koja je bila ovdje? One iz šerifova ureda? McCaleb je zaboravio da je Winstonica najprije stigla do broda i dobila upute od Buddyja.

Da.

Radiš na nekom slučaju za nju?

Ne brzo će McCaleb, nadajući se da će ograničiti Lockridgeovo zanimanje i uplitanje. Samo moram pogledati neke stvari i nazvati je.

Baš fora, frajeru.

Zapravo nije. Riječ je samo o usluzi. Što gledaš?

O, ništa. Samo neka emisija o nekoj jedinici koja ganja kompjutorske hakere.

Zašto, gledao sije?

Ne, ali pitao sam se mogu li nakratko uzeti televizor. McCaleb je podigao videokasetu. Lockridgeu su oči zablistale.

Samo izvoli. Ubaci to unutra.

Ovaj, ne ovdje, Buddy. To je... detektivka Winston me zamolila da to ostane povjerljivo. Donijet ću ti televizor čim završim.

Na Lockridgeovu se licu vidjelo razočaranje, ali se McCaleb zbog toga nije zabrinjavao. Prišao je pultu stoje odvajao brodsku kuhinju od salona, te odložio fascikl i kasetu. Izvukao je utikač televizora iz utičnice i skinuo aparat iz okvira u kojem je bio učvršćen da ne bi pao za vrijeme velikih valova. Televizor je imao ugrađen video i bio je prilično težak. McCaleb ga je odnio niz usko stubište u prednju kabinu, djelomice pretvorenu u ured. Uz dvije stijenke nalazili su se ležajevi. Donji ležaj na lijevoj strani preinačen je u pisaači stol, a McCaleb je dva gornja ležaja koristio za skladištenje svojih starih slučajeva iz FBIa;

Graciela ih nije željela u kući gdje bi Raymond mogao naletjeti na njih. Jedini je problem bio u tome što je McCaleb bio siguran da je Buddy katkad pregledavao kutije i čitao dosjee. To mu je smetalo. To je na neki način bilo nametanje. McCaleb je razmišljao o tome da bi prednju kabinu mogao držati zaključanu, ali je znao da bi to mogla biti smrtonosna pogreška. Jedini otvor na stropu donje palube nalazio se u prednjoj kabini i pristup tom otvoru ne smije se onemogućiti, za slučaj da se ikad ukaže potreba za hitnom evakuacijom preko pramca. Spustio je televizor na pisaći stol i uključio ga. Okrenuo se kako bi se vratio u salon po fascikl i kasetu, kad je ugledao Buddyja kako silazi stubama držeći kasetu i prelistavajući fascikl.

Hej, Buddy...

Izgleda poput nekog čudaka, čovječe.

McCaleb je ispružio ruku i zatvorio fascikl, a zatim ga je uzeo, zajedno s kasetom, iz ruku svojeg ribolovnog partnera.

Samo sam malo zavirio. Rekao sam ti, to je povjerljivo.

Da, ali mi dobro zajedno radimo. Baš kao ranije.

Istina je daje, zahvaljujući slučajnim okolnostima, Lockridge bio od velike pomoći kad je McCaleb istraživao smrt Gracieline sestre. Ali to je bila aktivna ulična istraga. Ovo će biti samo pregled materijala. Nije mu potreban nitko tko će mu gledati preko ramena.

Ovo je drukčije, Buddy. Ovo je posao za jednu večer. Samo ću pogledati materijal i to je sve. Sad me pusti da počnem kako ne bih ovdje proveo cijelu noć.

Lockridge ništa nije rekao, a McCaleb nije čekao. Zatvorio je vrata prednje kabine i okrenuo se prema stolu. Kad je spustio pogled na knjigu umorstva u svojim rukama, osjetio je snažno uzbuđenje, kao i poznate osjećaje strepnje i krivnje.

McCaleb je znao da je vrijeme za povratak u mrak. Istražiti ga i upoznati.

Pronaći svoj put kroz tminu. Kimnuo je glavom, premda je sad bio sam. Time je priznao da je dugo čekao ovaj trenutak.

3.

Snimka je bila jasna i mirna, a rasvjeta dobra. Tehnički aspekti snimanja mjesta zločina uvelike su se poboljšali otkako je McCaleb radio u FBIu. Sadržaj se nije promijenio. Snimka što ju je McCaleb gledao prikazivala je jarko osvijetljeni prizor umorstva. McCaleb je na koncu zaustavio sliku i proučavao je. U kabini je vladala tišina, a izvana je dopirao samo tihi zvuk valova koji su zapljuskivali trup broda.

U središtu prizora bilo je golo tijelo, činilo se, muškarca vezanog žicom, a ruke i noge bile sumu čvrsto stegnute iza trupa, do te mjere da se činilo kako je tijelo u obrnutom fetalnom položaju. Tijelo se nalazilo okrenuto licem prema dolje na

nekakvom starom i prljavom sagu. Snimatelj se posve usredotočio na tijelo, pa je bilo teško odrediti na kakvom je mjestu pronađeno. McCaleb je isključivo po tjelesnoj masi i muskulaturi procijenio daje žrtva muškarac. Glava žrtve nije se vidjela. Sivi plastični kabao sasvim ju je pokrивao. McCaleb je vidio da je komad žice bio nategnut od žrtvinih gležnja, duž leđa i između njegovih ruku, a zatim do ispod ruba kablića gdje mu je bila omotana oko vrata. Na prvi se pogled činilo da je riječ o gušenju ligaturom pri čemu je snaga poluge nogu i stopala stezala žicu oko žrtvina vrata, izazivajući gušenje. Zapravo, žrtva je bila vezana na takav način da je na koncu čovjek samog sebe ubio kad više nije mogao držati noge savijene unatrag u tako ekstremnom položaju.

McCaleb je nastavio proučavati prizor. Malena količina krvi iscurila je iz kablića na sag, što je govorilo da će se naći neka vrsta rane na glavi kad se kabao makne.

McCaleb se nagnuo unatrag u svojoj staroj stolici i razmislio o prvim dojmovima. Još nije otvorio fascikl, odlučivši najprije pogledati videosnimku mjesta zločina i proučiti prizor onako kako su ga istražitelji vidjeli. Već je bio fasciniran onim stoje gledao. Osjećao je da prizor na televizijskom ekranu ukazuje na nekakav ritual. Također je opet osjećao nadiranje adrenalina u krv. Pritisnuo je gumb na daljinskom i snimka se nastavila.

Prizor se proširio kad je Jaye Winston ušla u kadar. McCaleb je sad vidio veći dio prostorije, te se činilo da je riječ o malenoj, oskudno namještenoj kući ili stanu.

Winstonica je slučajno na sebi imala istu odjeću kao i kad je došla k njemu i donijela mu knjigu umorstva i videokasetu. Nosila je gumene rukavice što ih je navukla preko manšeta jakne. Detektivska joj je značka visjela na crnoj vezici za cipele obješenoj oko vrata. Stala je s lijeve strane mrtvog čovjeka, a njezin partner, detektiv kojeg McCaleb nije poznao, stao je desno. Na snimci se prvi put začuo razgovor.

Žrtvu je već pregledao šerifov mrtvozornik i prepustio ga istražiteljima –rekla je Winstonica. –Žrtva je snimljena onako kako je nađena. Sad ćemo ukloniti kabao radi daljnjeg pregleda.

McCaleb je znao da pomno bira riječi i ponašanje, misleći na budućnost koja će uključivati suđenje optuženom ubojici na kojem će porota gledati videozapis s mjesta zločina. Morala je biti profesionalna i objektivna, posve emocionalno distancirana od onoga što je pred njom. Svako drukčije ponašanje moglo bi omogućiti odvjetniku obrane da zatraži isključivanje snimke iz dokaznog materijala.

Winstonica je podigla ruku i zavukla kosu iza uha, a zatim je obje ruke spustila na ramena žrtve. Uz partnerovu je pomoć okrenula tijelo na bok, leđima okrenuto prema kameri.

Kamera se potom pomaknula preko žrtvina ramena i izbliza snimala kako Winstonica oprezno izvlači ručku kablića ispod čovjekove brade, a zatim ga polako podiže s glave.

U redu rekla je.

Kamera je pokazala unutrašnjost kablića unutra je bilo zgrušane krvi a zatim gaje stavila u otvorenu kartonsku kutiju za dokazni materijal. Potom se okrenula i zagledala u žrtvu.

Siva ljepljiva vrpca bila je omotana oko mrtvačeve glave, čineći čvrsti povez preko njegovih usta. Oči su bile otvorene i raširene, iskolačene. Rožnice u oba oka bile su crvene od krvarenja. Kao i koža oko očiju.

KPrekao je partner, pokazujući oči.

Kurte reče Winstonica. Snima se zvuk.

Oprosti.

Govorila je svojem partneru neka sva zapažanja zadrži za sebe. Opet je mislila na budućnost. McCaleb je znao daje njezin partner ukazivao na krvarenje, ili konjunktivnu petehiju, što uvijek prati gušenje ligaturom. Međutim, to bi pred porotom trebao iznijeti liječnik sudske medicine, a ne detektiv za ubojstva.

Krv je slijepila mrtvačevu kosu srednje dužine i nakupila se u kabliću s lijeve strane lica. Winstonica je počela opipavati glavu i provlačiti prste kroz kosu u potrazi za ranom. Najzad ju je našla na tjemenu. Razmaknula je kosu što je više mogla da bi je pogledala.

Barney, snimi ovo izbliza ako možeš rekla je.

Kamera se približila. McCaleb je vidio malenu, okruglu ubodnu ranu, ali se nije činilo daje probila lubanju. Znao je da količina krvi često nije u skladu s težinom rane. Čak i lakše rane na vlasištu mogu stvoriti mnogo krvi. Služben i potpun opis rane naći će u obdukcijском izvještaju.

Barn, snimi ovo rekla je Winstonica, malo višim glasom od prijašnje monotonije. Na vrpci imamo neki zapis ili nešto slično, na ljepljivoj vrpci preko usta.

Opazila je to dok je okretala žrtvinu glavu. Kamera se približila. McCaleb je razabrao gotovo nevidljiva slova na vrpci ondje gdje su bila mrtvačeva usta. Činilo se da su slova pisana tintom, ali ih je krv napola prekrila.

Cave glasno pročita. Cave?

Tada je pomislio da je to samo dio riječi, ali nije mu padala na pamet nijedna druga riječ koja sadrži ta slova tim redom.

McCaleb je zaustavio sliku i samo gledao. Bio je fasciniran. Ono što je gledao vraćalo ga je u dane kad je radio na izradi profila, kad je gotovo svaki slučaj koji mu je bio dodijeljen u njemu postavljao pitanje: Iz kojeg je mračnog, izmučenog uma ovo došlo?

Riječi ubojice uvijek su bile važne i dovodile su slučaj na višu razinu. To je najčešće značilo daje ubojstvo neka izjava, poruka ubojice žrtvi, a zatim preko istražitelja cijelom svijetu.

McCaleb je ustao i ispružio ruke do gornjeg ležaja. Izvukao je jednu od kutija sa starim dosjeima i pustio je da uz težak udarac tresne na pod. Brzo je podigao poklopac i počeo tražiti bilježnicu u kojoj ima praznih stranica. Dok je radio u FBIu, svaki je slučaj započinjao novom, spiralno uvezanom bilježnicom. Na

koncu je našao dosje u kojem su bili samo obrazac zahtjeva za pomoć FBIa i bilježnica. Budući da je bilo tako malo papira u dosjeu, znao je da se radilo o kratkom slučaju pa će bilježnica imati mnogo praznih stranica.

McCaleb je prelistao bilježnicu i vidio da je uglavnom neiskorištena. Potom je izvadio obrazac i na brzinu pročitao gornju stranicu kako bi vidio o kojem je slučaju riječ. Odmah ga se sjetio jer je sve obavio jednim telefonskim pozivom. Zahtjev je poslao detektiv iz gradića White Elk, Minnesota, prije gotovo deset godina, dok je McCaleb još uvijek radio u Quanticu. Detektiv je u izvještaju napisao da su se dva muškarca napila i posvađala u kući gdje su zajedno stanovali, te su jedan drugoga izazvali na dvoboj, a zatim u stražnjem dvorištu ubili jedan drugoga, istodobno pucajući s udaljenosti od deset metara. Detektivu nije trebala pomoć s dvostrukim ubojstvom, jer je tu sve bilo jasno. No zbunjivalo ga je nešto drugo. Tijekom pretrage kuće žrtava istražitelji su u zamrzivaču u podrumu naišli na nešto čudno. U kutu ladice zamrzivača nalazila se plastična vrećica u kojoj je bilo na desetke upotrijebljenih tampona. Bili su različitih vrsta i proizvođača, a preliminarni testovi nekoliko tampona pokazali su da se na njima nalazi menstrualna krv različitih žena.

Detektiv nije znao što ima, ali se bojao najgorega. Od Odjela za biheviorističke znanosti FBIa želio je neku ideju o tome što bi ti tamponi mogli značiti i kako će nastaviti istragu. Točnije rečeno, želio je znati mogu li tamponi biti suveniri što ih je zadržao serijski ubojica, ili ubojice, koji su ostali neotkriveni sve dok nisu ubili jedan drugoga.

McCaleb se nasmiješio kad se sjetio slučaja. Već je ranije naišao na tampone u zamrzivaču. Nazvao je detektiva i postavio mu tri pitanja. Čime su dvojica ubijenih zarađivali za život? Osim vatrenog oružja upotrijebljenog u dvoboju, je li u stanu nađena puška ili lovačka dozvola? I konačno, kad je u sjevernoj Minnesoti počela sezona lova na medvjede?

Detektivovi su odgovori brzo riješili zagonetku tampona. Obojica ubijenih radili su na aerodromu u Minneapolisu, za poduzetnika koji je osiguravao ekipe za pripremu zrakoplova za letove. U kući je nađeno nekoliko lovačkih pušaka, ali nije bilo lovačke dozvole. I konačno, sezona lova na medvjede trebala je započeti za tri tjedna.

McCaleb je detektivu rekao kako se čini da ubijeni muškarci nisu serijski ubojice, nego su vjerojatno skupljali tampone iz toaletnih prostorija u avionima što su ih čistili. Nosili su tampone kući i zamrzavali ih. Kad započne sezona lova, vjerojatno bi odmrznuli tampone i upotrijebili ih kao mamac za medvjede, koji mogu iz velike udaljenosti osjetiti miris. Većina lovaca koristi smeće kao mamac, ali ništa nije bolje od krvi.

McCaleb se sjećao da se detektiv zapravo doimao razočaranim jer nije otkrio serijskog ubojicu ili ubojice. Ili mu je bilo neugodno stoje agent FBIa, koji je sjedio za pisaćim stolom u Quanticu, tako brzo riješio zagonetku, ili ga je jednostavno ljutilo što neće biti medijske pozornosti za njegov slučaj. Naglo je prekinuo vezu i McCaleb više nikad nije čuo za njega.

McCaleb je istrgnuo nekoliko stranica bilješki o slučaju iz bilježnice, spremio ih u fascikl s obrascem i vratio dosje gdje je dotad bio. Potom je stavio poklopac na kutiju i podigao je na gornji ležaj koji je imao ulogu police. Gurnuo ju je na mjesto tako daje glasno tresnula po pregradi.

Ponovo je sjeo i pogledao zaustavljenu sliku na televizijskom ekranu, a potom se zagledao u praznu stranicu bilježnice. Na koncu je izvadio nalivpero iz džepa na košulji i baš kad je kanio početi pisati, vrata kabine su se odjednom otvorila i na njima se pojavio Buddy Lockridge.

Jesi li dobro? Što?

Čuo sam lupanje. Cijeli se brod pomaknuo.

Dobro sam, Buddy, samo...

O, sranje, koji je to vrag?

Zurio je u televizijski ekran. McCaleb je odmah podigao daljinski i ugasio uređaj.

Buddy, gledaj, rekao sam ti da je ovo povjerljivo i ne mogu...

Dobro, dobro, znam. Samo sam provjeravao da se nisi srušio ili tako nešto.

Dobro, hvala, ali sve je u redu.

Bit ću budan još neko vrijeme, ako ti štogod zatreba. Neće, ali hvala.

Znaš, trošiš mnogo struje. Sutra ćeš morati uključiti generator kad ja odem.

Nema problema. Učinit ću to. Vidjet ćemo se kasnije, Buddy. Buddy je pokazao sada prazan ekran.

To je nešto bolesno.

Zbogom, Buddy nestrpljivo će McCaleb.

Ustao je i zatvorio vrata dok je Lockridge još uvijek ondje stajao. Ovoga ih je puta zaključao. Vratio se do stolice i bilježnice. Počeo je pisati i za nekoliko je trenutaka sastavio popis.

MJESTO ZLOČINA

1. Ligatura
2. Golotinja
3. Rana na glavi
4. Vrpca na ustima "Cave"?
5. Kabao?

Nekoliko je trenutaka proučavao popis, čekajući nekakvu ideju, ali ništa mu nije padalo na pamet. Bilo je prerano. Nagonski je znao da su riječi na vrpici ključ što ga neće moći okrenuti dok ne bude imao cijelu poruku. Borio se protiv poriva da otvori knjigu umorstva i potraži je. Umjesto toga, opet je uključio televizor i nastavio gledati snimku. Kamera je izbliza snimala mrtvačeva usta i vrpcu čvrsto nategnutu preko njih.

Ovo ćemo ostaviti za mrtvozornika —rekla je Winstonica. —Jesi li sve snimio, Barn?

Jesam rekao je nevidljivi snimatelj.

Uredu, odmaknimo se i pogledajmo kako je vezan.

Kamera je slijedila žicu od vrata do stopala. Žica je bila omotana oko vrata i provučena kroz klizni uzao. Potom se pružala niz kralježnicu do mjesta gdje je nekoliko puta bila omotana oko gležnjeva, povučenih sasvim unatrag, tako da su žrtvine pete dodirivale stražnjicu.

Zapešća su bila vezana drugim komadom žice, omotane šest puta i učvršćene uzlom. Žica je napravila duboke tragove na koži zapešća i gležnjeva, što je pokazivalo da se žrtva neko vrijeme pokušavala osloboditi prije nego stoje nastupila smrt.

Kad je snimanje tijela obavljeno, Winstonica je nevidljivom snimatelju rekla neka snimi sve prostorije u stanu.

Kamera se udaljila od tijela i snimila ostatak dnevnog boravka/blagovaonice. Činilo se da je stan namješten predmetima kupljenim u nekoj prodavaonici rabljene robe. Nije bilo sklada, ni jedan komad namještaja nije odgovarao drugome. Nekoliko uokvirenih slika na zidovima bile su pastelni radovi u narančastim i plavozelenim bojama. Na suprotnom kraju sobe nalazila se visoka vitrina za porculan, ali unutra nije bio niti jedan komad porculana. Bilo je nekoliko knjiga napolicama, ali većina je zjapila prazna. Na vitrini se nalazilo nešto što se McCalebu činilo neobičnim. Šezdesetak centimetara visoka sova koja se doimala ručno obojenom. McCaleb je već vidio mnogo takvih sova, osobito u lučici Avalon i marini Cabrillo. Sove su se najčešće izrađivale od šuplje plastike i stavljale na vrhove jarbola ili na mostove jahti, obično u neuspješnom pokušaju da se galebovi i druge ptice rastjeraju od brodova. Smatralo se da će druge ptice sovu doživljavati kao grabežljivicu i držati se podalje, te neće prljati brodove svojim izmetom.

McCaleb je takve sove vidio i na vanjskim dijelovima javnih građevina, gdje su golubovi bili prava pošast. Ali ova je plastična sova privukla njegovu pozornost jer nikad nije čuo ni vidio da se koriste unutar nečijeg doma, kao ukras ili bilo što drugo. Znao je da ljudi skupljaju sve i svašta, uključujući i sove, ali dosad nije nijednu vidio u stanu, osim ove postavljene na vrhu vitrine. Brzo je otvorio fascikl i našao obrazac o identifikaciji žrtve. Pisalo je da je žrtva bio soboslikar. McCaleb je zatvorio fascikl i trenutak se pitao nije li žrtva možda odnijela sovu kući s posla ili s neke zgrade, kaneći je obojiti.

Premotao je snimku unatrag i ponovno gledao kako se kamera udaljava od tijela do vitrine na kojoj se nalazila sova. McCalebu se činilo daje snimatelj napravio okret od 180 stupnjeva, što bi značilo daje sova bila okrenuta točno prema žrtvi, promatrajući prizor umorstva.

Premda su postojale i druge mogućnosti, McCalebu je instinkt govorio daje plastična sova na neki način dio mjesta zločina. Uzeo je bilježnicu i zapisao sovu pod broj šest.

Ostatak snimke nije pobudio posebno zanimanje McCaleba. Prikazivao je preostale prostorije žrtvina stana: spavaću sobu, kupaonicu i kuhinju. Više nije bilo sova i više ništa nije zapisao. Kad je stigao do kraja snimke, premotao je vrpču i sve još jednom pogledao. Ništa novo nije mu privuklo pozornost.

Izvadio je kasetu i vratio je u njezinu kartonsku kutiju. Zatim je televizor odnio natrag u saloni namještaj u okviru na pultu.

Buddy je bio ispružen na kauču i čitao svoj roman. Ništa nije rekao, a McCaleb je vidio da je povrijeđen jer mu je pred nosom zatvorio i zaključao vrata ureda. Pomislio je da bi se mogao ispričati, ali je odustao. Buddy ionako previše zabada nos u McCalebove stvari, iz prošlosti i sadašnjosti. Možda će mu ovo ukazati na tu činjenicu.

Što čitaš? upita.

Knjigu odgovori Lockridge, ne podigavši pogled.

McCaleb se nasmiješio. Sad je bio siguran da je Buddy uvrijeđen.

Pa, ovdje ti je televizor, ako želiš gledati vijesti ili nešto drugo.

Vijesti su završile.

McCaleb je pogledao na sat. Bila je ponoć. Nije bio svjestan kako vrijeme brzo prolazi. To mu se često događalo; dok je radio u FBIu, znao je raditi za vrijeme stanke za ručak ili kasno u noć a da toga nije bio svjestan, osobito kad ga je neki slučaj u potpunosti zaokupljao.

Ostavio je Buddyja da se duri i vratio se u ured. Opet je zatvorio vrata, bučno, i zaključao ih.

4.

Nakon što je u bilježnici okrenuo novu stranicu, McCaleb je otvorio knjigu umorstva. Otvorio je kolutove, izvadio dokumente iz fascikla i uredno ih složio na stolu. To je bio njegov maleni hir, ali nikad nije volio proučavati slučajeve okrećući stranice u knjizi. Volio je u rukama držati pojedinačne izvještaje.

Odložio je fascikl u stranu i počeo pažljivo čitati istražiteljske sažetke po kronološkom redu. Uskoro je bio posve zaokupljen istragom.

Dojava o ubojstvu anonimno je stigla u ured zapadnog Hollywooda, ogranak Ureda okružnog šerifa Los Angelesa, u podne u ponedjeljak, 1. siječnja.

Muškarac koji je nazvao, rekao je da se u stanu 2B u stambenoj zgradi Grand Royale u Aveniji Sweetzer, blizu Melrose avenije, nalazi mrtav čovjek.

Rekinuo je vezu a da se nije predstavio ili rekao još nešto. Poziv je stigao preko redovite linije, nije bio snimljen, pa se nije vidjelo odakle zove.

Dva su pozornika poslana u stan, a ondje su našli odškrinuta ulazna vrata.

Budući da nije bilo odgovora na njihovo kucanje i pozive, ušli su u stan i brzo utvrdili da je anonimni poziv dao točnu informaciju. U stanuje bio mrtav čovjek.

Pozornici su se povukli iz stana i pozvali ekipu za umorstva. Slučaj je dodijeljen partnerima Jaye Winston i Kurtu Mintzu, a Winstonica je bila glavni detektiv.

Žrtva je u izvještajima identificirana kao Edward Gunn, putujući soboslikar star četrdeset četiri godine. Devet je godina živio u stanu u Aveniji Sweetzer.

Kompjutorska pretraga kriminalnih dosjea ili poznatih zločinačkih aktivnosti pokazala je da je Gunn osuđivan za manje zločine, od nagovaranja na prostituciju i skitnju, do niza uhićenja za opijanje u javnosti i vožnju u pijanom stanju.

Tijekom tri mjeseca prije svoje smrti dvaput je uhićen zbog vožnje u pijanom stanju, a posljednji put je to bilo 30. prosinca. Platilo je jamčevinu 31. prosinca i izašao iz zatvora. Bio je mrtav za manje od dvadeset četiri sata. Podaci su također pokazivali daje bio uhićen za težak zločin, ali nije uslijedila osuda.

Policija Los Angelesa je prije šest godina uhitila Gunna i ispitala ga u slučaju ubojstva. Kasnije je pušten i optužnica nije podignuta.

Prema izvještajima istražitelja, Winstonice i njezina partnera, u knjizi umorstva nije bilo pljačke Gunna ni njegova stana, te je motiv ubojstva ostao nepoznat.

Drugi stanari u stambenoj zgradi s osam stanova rekli su da na Staru godinu nisu čuli nikakvu buku iz Gunnova stana. Ako je bilo nekakvih zvukova iz stana tijekom umorstva, vjerojatno su ih prikrili zvukovi zabave što ju je priredio stanar u stanu točno ispod Gunnova. Zabava je trajala do jutra 1. siječnja. Prema riječima nekoliko osoba koje su bile na zabavi, Gunn nije bio ondje, niti je bio pozvan.

Ispitivanjem susjeda, koji su živjeli u malenim stambenim zgradama sličnim Grand Royaleu, nisu pronađeni svjedoci koji su se sjećali da su vidjeli Gunna u danima prije njegove smrti.

Sve je ukazivalo na to da je ubojica došao Gunnu. Činjenica da vrata i prozori stana nisu bili oštećeni pokazivala je da nije bilo provale, te daje Gunn najvjerojatnije poznao ubojicu. U tom su smislu Winstonica i Mintz ispitali sve njegove suradnike i poznanike, kao i sve stanare i sve one koji su bili na zabavi u zgradi, nastojeći izvući osumnjičenika. Sav taj trud nije im ništa donio. Također su pregledali sve žrtvine financijske podatke, tražeći eventualni novčani motiv, ali ni tu ništa nisu našli. Gunn nije imao stalni posao. Uglavnom se zadržavao u blizini prodavaonice boja i pribora za uređenje stanova na Beverly Boulevardu, te kupcima nudio svoje usluge na bazi jednodnevnog rada. Živio je od jednog do drugog dana, zarađujući tek toliko da može zadržati svoj stan i održavati maleni kamionet kojim je prevozio opremu svojeg zanata.

Gunn je imao samo jednog živog člana obitelji, sestru koja je živjela u Long Beachu. Prije nego što je umro, nije ju vidio više od godinu dana, premda ju je večer prije ubojstva nazvao iz pritvora hollywoodske postaje PLAE. Ondje su ga držali nakon uhićenja zbog vožnje u pijanom stanju. Sestra je izjavila da je bratu rekla kako mu više ne može pomagati i izvlačiti ga iz zatvora. Prekinula je vezu. Istražiteljima nije mogla dati nikakve korisne informacije po pitanju umorstva.

U potpunosti je proučen slučaj u kojem je Gunn uhićen prije šest godina. Gunn je ubio prostitutku u motelskoj sobi na Sunset Boulevardu. Prema njegovoj izjavi što ju je dostavila hollywoodska postaja PLAE, ubio ju je njezinim nožem nakon što ga je ona pokušala ubosti i opljačkati. Bilo je manjih nedosljednosti između prvotne Gunnove izjave, što ju je dao pozornicima na mjestu zločina, i fizičkih dokaza, ali ne dovoljno da bi ured okružnog tužitelja podigao optužnicu protiv njega. Na koncu je slučaj nevoljko otpisan kao samoobrana i zaboravljen.

McCaleb je opazio daje glavni istražitelj u slučaju bio detektiv Harry Bosch. Prije dosta godina McCaleb je surađivao s Boschom najednom slučaju, u istrazi o kojoj je još uvijek često razmišljao. Bosch je bio zajedljiv i katkad tajnovit, ali ipak dobar policajac izvrsnih istražiteljskih sposobnosti, intuicije i nagona. Zapravo su se na neki način povezali jer im je slučaj obojici uzburkao emocije. McCaleb je zapisao Boschovo ime u bilježnicu, kao podsjetnik da ga nazove kako bi vidio ima li neku ideju o slučaju.

Nastavio je čitati sažetke. Imajući na umu Gunnove prijašnje veze s prostitutkama, Winstonica i Mintz su potom pregledali žrtvine telefonske zapise, kao i plaćanje čekovima i kreditnim karticama, kako bi vidjeli je li možda i dalje koristio usluge prostitutki. Ništa nisu našli. Tri su noći kružili

SunsetBoulevardomsekipomzaporokePLAe, zaustavljajući sei ispitujući ulične prostitutke. Ali nijedna nije priznala da poznaje čovjeka na fotografijama što su ih detektivi posudili od Gunnove sestre.

Detektivi su pregledali oglase o seksualnim uslugama u lokalnim alternativnim novinama, tražeći neki što ga je možda Gunn dao. Njihovi su naponi opet bili uzaludni.

Na koncu su pošli još dalje te potražili obitelj i poznanike prostitutke ubijene prije šest godina. Premda Gunn nikad nije optužen za ubojstvo, ipak je postojala mogućnost da netko misli kako to nije bilo u samoobrani, netko tko je možda želio odmazdu.

No i to se pokazalo kao slijepa ulica. Ženina je obitelj bila iz Philadelphije. Izgubili su svaku vezu godinama prije ubojstva. Nitko iz obitelji nije čak došao po ženine posmrtno ostatke, te su ih kremirali o trošku poreznih obveznika. Nije postojao nikakav razlog da se osvećuju zbog ubojstva starog šest godina kad im ni tada nije bilo osobito stalo do toga.

Slučaj je neprestano zalazio u slijepu ulicu. Ako se slučaj ne riješi u prvih četrdeset osam sati, ima manje od pedeset posto izgleda da će se ikad riješiti. Slučaj kojim nije riješen ni nakon dva tjedna pomalo je nalik mrtvom tijelu u mrtvačnici koje nitko nije zatražio: ostat će na hladnom u mraku veoma, veoma dugo.

Zato se Winstonica konačno obratila McCalebu. On joj je bio posljednja nada u beznadnom slučaju.

Završivši sa sažecima, McCaleb je odlučio napraviti stanku. Pogledao je na sat i vidio da su gotovo dva ujutro. Otvorio je vrata kabine i popeo se u salon. Svjetla su bila ugašena. Buddy je očito otišao spavati u glavnu kabinu, tako da ga se uopće nije čulo. McCaleb je otvorio hladnjak i pogledao unutra. Grupa ribolovaca ostavila je pakovanje od šest piva, ali nije to želio. Ondje se također nalazio sok od naranče i flaširana voda. Uzeo je vodu i izišao na otvorenu stražnju palubu. Na moru je uvijek svježije, ali činilo se da je hladnije nego inače. Prekrižio je ruke na prsima i zagledao se preko lučice do brda i kuće gdje je spavala njegova obitelj. Na stražnjem je trijemu gorjelo svjetlo.

Preplavio ga je osjećaj krivnje. Znao je da će, unatoč svojoj iskrenoj ljubavi prema ženi i dvoje djece iza tog svjetla, radije biti na brodu s knjigom umorstva nego s njima u usnuloj kući. Nastojao je potisnuti te misli i pitanja što su ih pratila, ali nije mogao posve izbjeći važan zaključak da s njim nešto nije u redu, da mu nešto nedostaje. To nešto sprečavalo ga je da bezrezervno prigrli ono za čim, izgleda, čezne većina muškaraca.

Vratio se unutra. Znao je da će proučavanje izvještaja o slučaju isključiti osjećaj krivnje.

Obdukcijski izvještaj nije sadržavao nikakva iznenađenja. Uzrok smrti bio je ono što je McCaleb pretpostavio nakon gledanja snimke: cerebralna hipoksija izazvana pritiskom na vratne arterije zbog davljenja ligaturom. Procijenjeno je da je smrt nastupila između ponoći i tri ujutro 1. siječnja.

Šerifov medicinski istražitelj, koji je obavio obdukciju, zabilježio je da su unutarnj a oštećenja vrata minimalna. Nisu slomljene ni hioidna kost ni hrskavica štitnjače. Taj činjenica, u kombinaciji s brojnim tragovima vezivanja na koži, navela istražitelj a na zaključak daše Gunn polako gušio dok je očajnički nastojao držati stopala iza trupa kako se žicane bi stegnula oko njegova vrata. U sažetku obdukcijskog izvještaja napisao je da se žrtva u tom položaju mogla mučiti čak do dva sata.

McCaleb je razmislio o tome, pitajući se je li ubojica cijelo vrijeme bio u stanu i promatrao umirućeg čovjeka kako se muči. Ili je namjestio ligaturu i otišao prije nego što je žrtva umrla, možda kako bi osigurao nekakav alibi; moguće je da se pojavio na nekoj novogodišnjoj zabavi kako bi mnogo svjedoka moglo potvrditi da jebio ondje u vrijeme žrtvine smrti.

Tada se sjetio kablčića i zaključio da je ubojica ostao. Pokrivanje žrtvina lica bilo je česta pojava u ubojstvima motiviranim seksom ili bijesom, a napadač je pokrивao žrtvino lice kako bi dehumanizirao žrtvu i izbjegao njezin pogled. McCaleb je radio na mnogo slučajeva u kojima je opazio tu pojavu, žene koje su silovane i umorene dok su im spavačice ili jastučnice pokrивale lica, djeca čije su glave bile omotane ručnicima. Mogao bi napisati popis primjera koji bi ispunio cijelu bilježnicu. No samo je napisao jedan red na stranicu ispod Boschova imena.

NEP SUB je cijelo vrijeme bio ondje. Gledao je. Nepoznati subjekt, pomislio je McCaleb. Dakle, ponovno se srećemo.

Prije nego stoje pošao dalje, McCalebje u obdukcijskom izvještaju potražio još dva podatka. Prvi je bio rana na glavi. Našao je opis rane u primjedbama medicinskog istražitelja. Rana je nastala otprilike u vrijeme smrti, a bila je kružnog oblika i površinska. Nije nanijela veliku štetu i mogla je biti defenzivna.

McCaleb je odbacio mogućnost daje riječ o defenzivnoj rani. Jedina krv na sagu na mjestu zločina iscurila je iz kablčića nakon stoje stavljen na žrtvinu glavu.

Osim toga, krv je tekla s tjemena prema naprijed, preko žrtvina lica. To je značilo da je glava bila nagnuta prema naprijed. McCaleb je zaključio da sve to

znači kako je Gunn već bio vezan i na podu kad je zadan udarac u glavu, a odmah zatim je na nju stavljen kabao. Instinkt mu je govorio daje taj udarac možda zadan s namjerom da se ubrza smrt žrtve; udarac u glavu koji će oslabiti žrtvu i skratiti nastojanja da se oslobodi spona.

Zapisao je ta razmišljanja u bilježnicu, a zatim se opet okrenuo obdukcijском izvještaju. Našao je nalaze pregleda anusa i penisa. Brisovi su pokazali da prije smrti nije bilo nikakvih seksualnih aktivnosti. McCaleb je u bilježnicu zapisao: Bez seksa. Ispod toga napisao je riječ Bijes i zaokružio je.

McCalebu je bilo jasno da je do mnogih, ako ne i svih sumnji i zaključaka do kojih je on dolazio, Jaye Winston već ranije stigla. No to je uvijek bila njegova rutina u analiziranju mjesta umorstva. Najprije je donosio vlastite zaključke, a tek je kasnije gledao kako se slažu s mišljenjem glavnog istražitelja.

Nakon obdukcijскоg, prešao je na izvještaje analize dokaznog materijala.

Najprije je pogledao popis preuzetog dokaznog materijala i opazio da istražitelji nisu uzeli plastičnu sovu. Bio je siguran da su to trebali učiniti, pa je unio bilješku u svoju bilježnicu. Na popisu se također nije spominjalo daje nađeno neko oružje. Činilo se da je ono čime je napravljena rana na Gunnovu tjemenu ubojica ponio sa sobom. McCaleb je i to zabilježio u bilježnicu jer je to bio još jedan podatak koji je ubojicu prikazivao kao organiziranog, temeljitog i opreznog.

Izvještaj o analizi vrpce upotrijebljene za zatvaranje žrtvinih usta nalazio se u zasebnoj omotnici što ju je McCaleb našao u jednom od džepova fascikla. Povrh kompjutorskog ispisa i dodatka, ondje je bilo nekoliko fotografija koje su prikazivale cijelu vrpcu nakon što je prerezana i skinuta sa žrtvina lica i glave. Prvih nekoliko fotografija prikazivalo je prednju i stražnju stranu vrpce, onako kako je nađena, sa znatnom količinom zgrušane krvi koja je skrivala na vrpци napisanu poruku. Sljedeći je komplet fotografija prikazivao prednju i stražnju stranu vrpce nakon što je s nje uklonjena krv. McCaleb je dugi trenutak zurio u poruku, premda je znao daje sam nikad neće uspjeti dešifrirati.

Cave Cave Dus Videt

Na koncu je odložio fotografije i podigao izvještaj. Na vrpци nije bilo otisaka prstiju, ali je na ljepljivoj strani nađeno nekoliko vlasi i mikroskopskih vlakana. Za vlasi je utvrđeno da pripadaju žrtvi. Vlakna su zadržana za daljnju analizu. McCaleb je znao da to znači kako ih ograničavaju vrijeme i troškovi. Vlakna neće biti analizirana sve dok istraga ne stigne do točke kad će imati vlakna koja pripadaju osumnjičeniku i također se mogu analizirati i usporediti. Inače, skupa i dugotrajna analiza prikupljenih vlakana bila bi bespredmetna. McCaleb je i ranije vidio takvo određivanje prioriteta u istrazi. Kod lokalnih je policijskih službi bilo uobičajeno da se skupi koraci poduzimaju tek kad to postane nužno. No pomalo gaje iznenadilo da se to u ovom slučaju nije držala nužnim. Zaključio je da je Gunna njegova prošlost, jednom osumnjičenog za umorstvo, možda svrstala u nižu klasu žrtava, takvu za koje se ne poduzimaju dodatni koraci. Možda je, pomislio je McCaleb, zato Jaye Winston došla k njemu. Ništa

nije rekla o tome da će mu platiti za njegov rad; premda ionako ne bi mogao primiti novac.

Prešao je na dodatak, izvještaj što ga je napisala Winstonica. Fotografiju vrpce i poruke odnijela je profesoru lingvistike na UCLAi, koji je rekao da su riječi na latinskome. Uputio ju je umirovljenom katoličkom svećeniku, koji je živio u župnom dvoru St. Catherine u Hollywoodu i dva desetljeća predavao latinski u crkvenoj školi, sve dok početkom sedamdesetih jezik nije izbačen iz nastavnog programa. Bez problema je preveo poruku za Winstonicu.

Kad je McCaleb pročitao prijevod, osjetio je kako mu adrenalin treperi u tijelu. Koža mu se stegnula, a on je osjetio nešto slično vrtoglavici.

Cave Cave Dus Videt

Cave Cave D(omin)us Videt

Pazi Pazi Bog Vidi

Sveto sranje McCaleb tiho reče sebi u bradu.

To nije rečeno kao uzvik. Zapravo, radilo se o frazi što su je on i njegovi kolege, koji su u FBIu izrađivali profile, koristili za neslužbeno klasificiranje slučajeva u kojima su religiozne aluzije bile dio dokaza. Kad bi se otkrilo daje Bog dio vjerojatnog motiva za neki zločin, to bi postao slučaj "sveto sranje" dok bi se o njemu neslužbeno razgovaralo. To je također uvelike mijenjalo situaciju, jer Božji posao nikad nije bio završen. Kad je ondje vani neki ubojica koristio Njegovo ime kao dio svojeg zločina, to je često značilo da će biti još zločina. U uredima za izradu profila u FBIu govorilo se da Božji ubojice nikad ne prestaju svojevrijedno. Mora ih se zaustaviti. McCaleb je sad razumio zašto Jaye Winston ne želi dopustiti da ovaj slučaj skuplja prašinu. Ako je Edward Gunn prva poznata žrtva, onda je vjerojatno sad već netko drugi na meti ubojice.

McCaleb je zapisao prijevod ubojičine poruke i još neka razmišljanja. Napisao je Biranje žrtava i to dvaput podcrtao.

Opet je pogledao izvještaj Jaye Winston i opazio da u dnu stranice koja sadrži prijevod postoji odlomak označen zvjezdicom.

*Otac Ryan kaže da je riječ "Dus", kako piše na vrpci, skraćena od "Deus" ili "Dominus", a najčešće se može naći u srednjovjekovnim Biblijama, kao i na crkvenim rezbarijama i drugim umjetničkim djelima.

McCaleb se naslonio na naslon stolice i popio nekoliko gutljaja vode iz boce.

Taj zadnji odlomak činio mu se najzanimljivijim u cijelom paketu. Informacija što ju je sadržavao mogla bi biti sredstvo pomoću kojega će se ubojica izolirati u manju grupu, a zatim pronaći. U početku je broj potencijalnih osumnjičenika bio golem; zapravo bi se tu mogao uključiti svatko tko je na Staru godinu mogao doprijeti do Edwarda Gunna. Ali podatak dobiven od oca Ryana znatno smanjuje taj broj na one koji poznaju srednjovjekovni latinski, ili na one koji su riječ Dus i možda cijelu poruku na nečemu vidjeli.

Možda, na nečemu u crkvi.

5.

Ono stoje vidio i pročitao McCaleba je previše razbudilo da bi mislio o spavanju. Već je bilo četiri i trideset, te je znao da će ovu noć probdjeti, i to u uredu na brodu. Vjerojatno je previše rano u Quanticu, Virginia, da bi netko bio na Odjelu za biheviorističke znanosti, ali je ipak odlučio nazvati. Popeo se u salon, uzeo mobitel iz punjača i utipkao broj što gaje znao napamet. Kad se javio telefonist na centrali, zamolio je da ga spoje sa specijalnom agenticom Brasilijom Doran. Mogao je zatražiti razgovor s mnogo ljudi, ali se odlučio za nju jer su dobro surađivali, često i na velikim udaljenostima, dok je još radio u FBIu. Brasilia Doran također se specijalizirala za identifikaciju ikona i simboliku.

Poziv je preuzela telefonska sekretarica, a dok je slušao Doraničinu snimljenu poruku, McCaleb je na brzinu pokušavao odlučiti hoće li ostaviti poruku ili nazvati kasnije. Najprije je pomislio da bi bilo bolje spustiti slušalicu i kasnije pokušati osobno razgovarati s njom, jer je mnogo teže odbaciti osobni poziv nego snimljenu poruku. Ali tada je odlučio imati povjerenja u njihovo nekadašnje drugarstvo, premda već gotovo pet godina nije radio za FBI. Brass, ovdje Terry McCaleb. Dugo se nismo vidjeli. Ovaj, slušaj, zovem jer mi treba usluga. Možeš li me nazvati čim budeš imala trenutak vremena? Doista bih ti bio zahvalan.

Ostavio je broj svojeg mobitela, zahvalio joj i prekinuo vezu. Mogao bi ponijeti mobitel kući i ondje čekati poziv, ali to bi značilo da bi Graciela mogla čuti njegov razgovor s Doranicom, a to nije želio. Vratio se u prednju kabinu i iznova počeo pregledavati dokumente u knjizi umorstva. Provjerio je svaku stranicu, tražeći nešto što se ističe svojom nazočnošću ili svojom odsutnošću. Unio je još nekoliko bilješki, te napravio popis stvari što ih još mora obaviti i znati prije nego što sastavi profil. No u prvom je redu samo čekao telefonski poziv. Nazvala je u pet i trideset.

Dugo se nismo vidjeli, doista rekla je umjesto pozdrava.

Previše dugo. Kako si, Brass?

Ne mogu se požaliti jer nitko ne sluša.

Čuo sam da ste ondje zatrpani poslom.

Tu imaš pravo. Zatrpani i pretrpani. Znaš da smo prošle godine poslali pola ljudi na Kosovo da pomognu u istragama o ratnim zločinima. Mijenjali su se svakih šest tjedana. To nas je uništilo. Još uvijek imamo toliko zaostataka da situacija postaje kritična.

McCaleb se pitao žali li se na previše posla kako je ne bi zamolio za uslugu što ju je spomenuo u ostavljenoj poruci. Odlučio je ipak reći stoje naumio.

Pa, onda ti neće biti drago da sam ti se javio reče.

O, čovječe, već se tresem. Što ti treba, Terry?

Pristao sam učiniti uslugu nekome ovdje. Šerifova jedinica za umorstva.

Pogledati jedno umorstvo i...

Je li se već obratio nama?

Riječ je o njoj. I, da, provukla je sve kroz PSNZ, ali ništa nije našla. To je sve. Čula je koliko ste vi ondje u zaostatku s profiliranjem, pa se obratila meni. Ostao sam joj dužan, i tako sam rekao da ću pogledati.

A sad želiš ići preko reda, je li?

McCaleb se nasmiješio, nadajući se da se i ona smiješi na drugom kraju linije. Tako nekako. Ali mislim da će biti brzo. Želim samo jednu stvar. –Onda reci. Što?

Treba mi podatak iz ikonografije. Imam jedan predosjećaj o nečemu.

Dobro. Ne zvuči previše komplicirano. Koji je simbol?

Sova.

Sova? Samo sova?

Točnije rečeno, plastična sova. Ali ipak sova. Zanima me je li se prije negdje pojavila i što znači.

Pa, sjećam se sove na vrećici čipsa. Koja je to marka?

Mudro. Sjećam se. Marka s istočne obale.

Pa, evo ti. Sova je pametna. Mudra.

Brass, nadao sam se nečemu malo više...

Znam, znam. Slušaj, pogledat ću što mogu naći. Treba imati na umu da se simboli mijenjaju. Ono što u nekom razdoblju znači jedno, moglo bi u drugom razdoblju imati sasvim drukčije značenje. Zanimaju te samo suvremene uporabe i primjeri?

McCaleb je trenutak razmišljao o poruci na ljepljivoj vrpici.

Možeš li ubaciti srednjovjekovno razdoblje?

Zvuči poput nekakvog čudaka, ali nisu li svi. Daj da pogodim, slučaj "svetog sranja"?

Moguće. Kako si znala?

O, sve one stvari iz srednjovjekovne inkvizicije i crkvenih pitanja. Već sam to vidjela. Imam tvoj broj. Nastojat ću ti se već danas javiti.

McCaleb je pomislio da bi je mogao zamoliti neka obavi analizu poruke na ljepljivoj vrpici, ali je odlučio da neće pretjerivati. Osim toga, poruka je zasigurno bila uključena u kompjutorskom pretraživanju što ga je Jaye Winston obavila. Zahvalio joj je i baš je kanio prekinuti vezu kad ga je pitala za zdravlje, a on je rekao da je dobro.

Još uvijek živiš na onom brodu o kojem sam čula?

Ne. Sad živim na otoku. Ali još uvijek imam brod. Oženio sam se i imam kćerkicu.

Opa! Je li to Terry "TV večera" McCaleb kojeg sam poznavala?

Upravo taj, valjda.

Pa, čini se da si se sredio.

Mislim da konačno jesam.

Onda to čuvaj. Zašto se opet baviš ovim stvarima? McCaleb je oklijevao s odgovorom.

Nisam siguran.

Nemoj me farbati. Oboje znamo zašto to radiš. Slušaj, pogledat ću mogu li štogod naći, pa ću te opet nazvati.

Hvala, Brass. Čekat ću.

McCaleb je ušao u glavnu kabinu i probudio Buddyja Lockridgea. Njegov se prijatelj trgnuo i počeo divlje mahati rukama.

Ja sam, ja sam!

Prije nego što se smirio, Buddy je tresnuo McCaleba po glavi knjigom što ju je držao u ruci kad je zaspao.

Što radiš? uzvikne Buddy.

Pokušavam te probuditi, čovječe.

Zašto? Koliko je sati?

Gotovo je šest. Želim brod odvesti preko. Sada?

Da, sada. Zato ustani i pomози mi. Ja ću se pobrinuti za vezove.

Čovječe, sada? Uletjet ćemo u plimu. Zašto ne pričekaj dok ne prođe?

Jer nemam vremena.

Buddy ispruži ruku i upali svjetlo za čitanje pričvršćeno na stijeni kabine odmah iznad uzglavlja. McCaleb je opazio da se knjiga što je čita zove Žica u krvi. Nešto je doista stavilo žicu u tvoju krv, čovječe reče, trljajući uho gdje ga je udarila knjiga.

Oprosti zbog toga. Zašto ti se, zapravo, toliko žuri prijeko? Riječ je o onom slučaju, je li?

Bit ću gore. Krenimo.

McCaleb se zaputio iz kabine. Buddy je doviknuo za njim, što je i očekivao. Hoće li ti trebati vozač?

Ne, Buddy. Znaš da već dvije godine vozim.

Da, ali možda će ti zatrebati pomoć sa slučajem, čovječe.

Snaći ću se. Požuri, Bud, želim stići onamo.

McCaleb je uzeo ključ s kuke kraj vrata salona i popeo se na komandni most. Zrak je još uvijek bio prohladan, a zrake jutarnjeg sunca probijale su se kroz maglu. Uključio je Raytheon radar i pokrenuo motore. Odmah su zabrujali; Buddy je prošli tjedan odveo brod u Marinu del Rey radi servisiranja.

McCaleb ih je ostavio da rade u mrtvom hodu, vratio se dolje i pošao do krmene platforme. Odvezao je krmeni konopac, a zatim i Zodiac te ga odvukao do pramca. Nakon stoje oslobodio konopac usidrene plutače s prednje bitve, zavezao je gumenjak za nj. Brod je sad bio slobodan. Okrenuo se i pogledao prema komandnom mostu baš kad je Buddy, kose raskuštrane od spavanja, kliznuo na pilotsko sjedalo. McCaleb mu je znakovima pokazao dajebrođ odvezan. Buddyje gurnuo ručicu naprijed i The Following Sea se počeo kretati. McCaleb je s palube podigao dvaipol metra dugačaku motku čakije i njome odgurnuo plutaču od pramca dok je brod skretao prema plovnom dijelu i polako se zaputio prema ulazuu luku.

McCaleb je ostao na pramcu, nagnuvši se na ogradu i promatrajući kako se otok udaljava izabroda. Još je jednom pogledao prema svojoj kući i vidio da i dalje gori samo jedno svjetlo. Još je prerano da bi njegova obitelj bila budna.

Razmišljao je o pogrešci što ju je upravo svjesno počinio. Trebao je otići do kuće i reći Gracielu što radi, pokušati joj objasniti. No znao je da bi time izgubio mnogo vremena, te da joj nikad ne bi uspio objasniti tako da bude zadovoljna. Odlučio je jednostavno poći. Nazvat će ženu kad prijeđe na drugu stranu, a s posljedicama svoje odluke nosit će se kasnije.

Hladan zrak sive zore stegnuo mu je kožu na rukama i vratu. Okrenuo se i zagledao naprijed, preko zaljeva i prema gradiću koji se skrivao iza magle iznad morske površine. Činjenica da nije mogao vidjeti ono zašto je znao da se ondje nalazi izazvala je u njemu zloslutni osjećaj, pa je pogledao dolje. Voda što ju je pramac sjekao bila je ravna i plavocrna poput sabijana. McCaleb je znao da bi trebao poći na most i pomoći Buddyju. Jedan od njih će upravljati brodom, a drugi će držati oko na ekranu radara kako bi sigurno stigli do luke Los Angelesa. Šteta, pomislio je, da neće biti radara što bi ga mogao koristiti kad stigne na kopno i pokuša pronaći siguran put kroz slučaj koji gaje posve obuzeo. Ondje ga čeka drukčija vrsta magle. A te misli o nastojanju da pronađe svoj put podsjetile su ga na ono što ga je u slučaju tako zaokupilo.

Pazi Pazi Bog Vidi

Riječi su se vrtjele u njegovoj glavi poput nove mantre. U onoj se magli nalazi netko tko je napisao te riječi. Netko tko je na ekstreman način djelovao na temelju tih riječi, barem jednom, i tko će vjerojatno opet djelovati. McCaleb će naći tu osobu. A dok to bude činio, na temelju čijih riječi će on djelovati? Postoji li Bog koji ga šalje na ovo putovanje?

Osjetio je dodir na svojem ramenu, trgnuo se i okrenuo, zamalo ispustivši čakiju u more. Iza njega je stajao Buddy.

Isuse, čovječe, nemoj to raditi!

Je li ti dobro?

Bilo je dok me nisi tako prestrašio. Što radiš? Trebao bi upravljati brodom.

McCaleb je pogledao preko ramena kako bi se uvjerio da su izvan lučkih oznaka, u otvorenom zaljevu.

Ne znam reče Buddy. Izgledao si poput izraelskog kralja Ahaba dok si ovdje stajao s tom motkom. Pomislio sam da nešto nije u redu. Što radiš?

Razmišljao sam. Imaš nešto protiv? Nemoj mi se tako prikradati, čovječe.

Pa, valjda smo sada kvit.

Samo idi upravljati brodom, Buddy. Odmah ću doći. I provjeri generator, mogli bismo napuniti baterije.

Dok se Buddy udaljavao, McCaleb je osjetio kako mu se smiruju otkucaji srca. Odmaknuo se od ograde i učvrstio čakiju na palubi. Dok je bio sagnut, osjetio je kako se brodić uzdiže i spušta preko vala od metra ili malo više. Uspravio se i pogledom potražio uzrok vala. Ali ništa nije vidio. Kao da se radilo o fantomu koji se kreće površinom zaljeva.

6.

Harry Bosch je podigao aktovku poput štita i progurao se kroz mnoštvo izvjestitelja i kamera ispred vrata sudnice.

Pustite me da prođem, molim vas, propustite me.

Većina se nije maknula sve dok ih aktovkom nije gurnuo. Natiskivali su se, pružajući diktafone i kamere prema središtu skupine ljudi gdje je glavnu riječ vodio branitelj.

Bosch se konačno uspio probiti do vrata, gdje je šerifov zamjenik bio stiješnjen uz kvaku. Prepoznao je Boscha i koraknuo u stranu kako bi mogao otvoriti vrata. Znaš Bosch reče zamjeniku ovo će se svaki dan događati. Taj tip više govori izvan sudnice nego unutra. Možda bi bilo dobro uspostaviti neka pravila da ljudi mogu ulaziti i izlaziti.

Dok je ulazio, Bosch je čuo kako mu zamjenik kaže neka o tome popriča sa sucem.

Bosch je prošao središnjim prolazom sudnice i kroz ogradu do stola tužitelja. Prvi je stigao. Izvukao je treću stolicu i sjeo. Otvorio je aktovku na stolu, izvadio težak plavi fascikl i stavio ga sa strane. Potom je zatvorio i zaključao aktovku i spustio je na pod kraj stolice.

Bosch je bio spreman. Nagnuo se naprijed i prekrižio ruke na fasciklu. Sudnica je bila mirna, gotovo prazna, samo su se sudski službenik i sudski izvjestitelj pripremali za radni dan. Boschu su se sviđali ti trenuci. Tišina pred oluju. Uopće nije sumnjao da će doći do oluje. Kimnuo je glavom. Bio je spreman, spreman još jednom zaplesati s vragom. Shvaćao je da se njegova životna misija svodi na ovakve trenutke. Trenutke što ih treba poštivati i čuvati, ali su uvijek izazivali stezanje u njegovoj utrobi.

Začuo se glasan metalni zvuk i otvorila su se vrata pokrajnje ćelije za pritvor. Dva su šerifova zamjenika uvela muškarca. Bio je mlad i još

Uvijek preplanuo, unatoč tri mjeseca provedena u pritvoru. Na sebi je imao odijelo za koje bi oni koji su ga uveli zacijelo morali dati tjednu plaću. Ruke su mu bile lisičinama pričvršćene za lanac što ga je imao oko struka, a doimao se posve neprimjereno savršenom plavom odijelu. U jednoj je ruci držao blok za crtanje. U drugoj je imao crni flomaster, jedino sredstvo za pisanje dopušteno u zatvoru.

Doveli su čovjeka do stola branitelja i smjestili ga ispred srednje stolice.

Nasmiješio se i pogledao naprijed dok su mu skidali lisičine i lanac. Jedan mu je zamjenik stavio ruku na rame i gurnuo ga na stolicu. Zamjenici su se tada odmaknuli natrag i zauzeli svoja mjesta na stolicama iza optuženika.

Čovjek se odmah nagnuo naprijed, otvorio blok za crtanje i počeo crtati flomasterom. Bosch je gledao. Čuo je kako se flomaster mahnito kreće po papiru.

Ne dopuštaju mi korištenje ugljena, Bosch. Možeš li to vjerovati? Kakvu bi prijetnju mogao predstavljati komadić ugljena?

Nije gledao Boscha dok je to govorio. Bosch nije odgovorio.
Najviše mi smetaju takve sitnice reče čovjek.
Bolje da se navikneš na to reče Bosch.
Čovjek se nasmijao, ali još uvijek nije pogledao Boscha.
Znaš, nekako sam znao da ćeš baš to reći. Bosch je šutio.
Vidiš, tako si predvidiv, Bosch. Svi ste vi predvidivi.
Otvorila su se stražnja vrata sudnice i Bosch je skrenuo pogled s optuženika.
Odvjetnici su ulazili. Uskoro će početi.

7.

Kad je McCaleb stigao do Farmer's Marketa, već je trideset minuta kasnio na sastanak s Jaye Winston. On i Buddy su prešli na drugu stranu za sat i pol, a McCaleb je nazvao šerifov ured nakon što su vezali brod u Marini Cabrillo. Dogovorili su sastanak, ali je tada otkrio da se akumulator cherokeeja ispraznio jer automobil nije bio korišten dva tjedna. Morao se vratiti po Buddyja i zamoliti da ga odveze svojim starim taurusom, te na tome potratio vrijeme.

Ušao je u Dupar 's, restoran na uglu tržnice, ali nije vidio Winstonicu ni za jednim stolom niti za šankom. Nadao se da nije došla i otišla. Izabrao je slobodan separe gdje je imao najviše privatnosti i sjeo. Nije morao gledati jelovnik. Izabrali su Farmer's Market za sastanak jer se nalazio u blizini stana Edwarda Gunna i jer je McCaleb želio doručkovati u ovom restoranu. Rekao je Winstonici da su mu najviše od svega u Los Angelesu nedostajale palačinke u restoranu Dupar's. Kad bi on, Graciela i djeca jednom mjesečno odlazili na drugu stranu, često su ondje jeli. Nije bilo važno je li vrijeme doručka, ručka ili večere, McCaleb je uvijek naručivao palačinke. Raymond je to također činio. Ali njegove su bile sa sirupom od kupina, a McCaleb je uvijek uzimao javorov sirup.

McCaleb je konobarici rekao da nekoga čeka, ali je naručio veliku čašu soka od naranče i čašu vode. Kad je donijela dvije čaše, otvorio je svoju kožnatu torbu i izvadio plastičnu kutiju za lijekove. Na brodu je držao tjednu zalihu lijekova, te zalihe za još dva dana u pretincu za rukavice u cherokeeju. Pripremio je kutiju nakon što su pristali u luci. Naizmjenice uzimajući gutljaje narančina soka i vode, progutao je dvadeset sedam tableta, stoje činilo njegovu jutarnju dozu. Znao je njihove nazive po obliku, boji i okusu; Prilosec, Imuran, digoksin. Dok je metodički gutao niz lijekova, opazio je kako ga promatra žena iz obližnjeg separea, uzdignutih obrva.

Nikad se neće riješiti tableta. Za njega su jednako sigurne kao poslovična smrt i porezi. Tijekom godina neki će se lijekovi promijeniti, neki odbačeni i novi dodani, ali je znao da će gutati tablete i sokom od naranče ispirati njihov odvratni okus do kraja svojeg života.

Vidim da si naručio bez mene.

Podigao je pogled s posljednje tri tablete ciklosporina što ih je upravo kanio progutati, a Jaye Winston se spustila na suprotnu stranu separea.

Oprosti što toliko kasnim. Promet je bio odvratn.

U redu je. I ja sam kasnio. Ispraznio mi se akumulator.

Koliko toga sad uzimaš?

Pedeset četiri na dan. Nevjerojatno.

Ormar u hodniku morao sam pretvoriti u ormarić za lijekove. Cijeli.

Pa, barem si još ovdje.

Nasmiješila se, a McCaleb je kimnuo glavom. Konobarica je prišla stolu i donijela jelovnik za Winstonicu, ali je rekla da bi već trebali naručiti.

Uzet ću isto što i on.

McCaleb je naručio veliku porciju s rastopljenim maslacem. Rekao je konobarici da će podijeliti jednu porciju dobro pečene slanine.

Kavu? upita konobarica. Izgledala je kao daje to milijunta narudžba palačinki što ju je primila.

Da, molim vas reče Winstonica. Crnu. McCaleb je rekao da mu je dovoljan sok od naranče.

Kad su ostali sami, McCaleb se zagledao preko stola u Winstonicu.

Dakle, jesi li stupila u vezu s upraviteljem?

Sastat će se s nama u deset i trideset. Stan je još uvijek slobodan, ali je očišćen.

Nakon što smo mi završili posao, došla je žrtvina sestra, pregledala njegove stvari i uzela ono stoje željela.

Da, bojao sam se nečeg sličnog.

Upravitelj misli da to nije mnogo stvari, tip nije imao bogzna što. Stoje sa sovom?

Nije se sjećao sove. Iskreno rečeno, nisam ni ja sve dok je ti jutros nisi spomenuo.

To je samo predosjećaj. Želio bih je pogledati.

Pa, vidjet ćemo je li ondje. Što još želiš učiniti? Nadam se da nisi prevalio toliki put samo da pogledaš čovjekov stan.

Mislio sam da bih mogao provjeriti sestru. Možda i Harryja Boscha. Winstonica je šutjela, ali je po njezinu držanju vidio da čeka objašnjenje.

Kako bi se profilirao nepoznati subjekt, važno je poznavati žrtvu. Njegove rutine, osobnost, sve. Znaš kako to ide. Sestra i, u manjoj mjeri, Bosch, mogu u tome pomoći.

Zamolila sam te samo da pogledaš knjigu i snimku, Terry. Počet ću se osjećati krivom.

McCaleb je šutio dok je konobarica stavljala kavu pred Winstonicu, a zatim na stol spustila dva malena staklena vrča u kojima su se nalazili sirupi kupina i javora. Progovorio je kad se udaljila.

Znala si daću se upecati, Jaye. "Pazi, pazi, Bog vidi"? Ma daj, molim te. Zar ćeš mi reći da si mislila da ću sve pregledati i telefonom ti javiti svoj izvještaj? Osim

toga, ja se ne žalim. Ovdje sam jer to želim. Ako se osjećaš krivom, ti možeš platiti palačinke.

Što je tvoja žena rekla o tome?

Ništa. Zna da je riječ o nečemu što moram učiniti. Nazvao sam je iz pristaništa nakon što sam stigao ovamo. Tada je ionako bilo prekasno da nešto kaže. Samo mi je rekla neka kupim vrećicu zelenih tamala¹ u El Cholu prije nego što pođem natrag. Prodaju ih zamrznute.

Stigle su palačinke. Prestali su razgovarati, a McCaleb je pristojno čekao da Winstonica prva izabere sirup, ali ona je vilicom gurala palačinke po tanjuru i on više nije mogao čekati. Zalio je svoje javorovim sirupom i počeo jesti.

Konobarica se vratila i spustila račun na stol. Winstonica ga je brzo zgrabila.

Šerif će to platiti.

Zahvali mu.

Znaš, nemam pojma što očekuješ od Harryja Boscha. Rekao mi je da je tijekom šest godina nakon slučaja prostitutke samo nekoliko puta bio u kontaktu s Gunnom.

Kad je to bilo, kad bi ga priveli?

Winstonica je kimnula glavom dok je svoje palačinke zalijevala sirupom od kupina.

To znači da gaj e zacijelo vidio večer prije nego što je ubijen. U knjizi nisam vidio ništa o tome.

Nisam to zapisala. Ničega nema u tome. Dežurni ga je narednik nazvao i rekao mu daje Gunn u ćeliji za pijance jer je vozio pod utjecajem alkohola.

McCaleb kimne glavom. I?

I on je došao da ga pogleda. To je bilo sve. Rekao je da nisu čak ni razgovarali jer je Gunn bio previše pijan.

Pa... ipak želim razgovarati s Harryjem. Jednom smo surađivali na slučaju. On je dobar policajac. Intuitivan i dobro zapaža. Možda će znati nešto korisno.

To jest, ako uspiješ razgovarati s njim.

Kako to misliš?

Ne znaš? Sjedi za stolom tužitelj a u slučaju umorstva, David Storey. Gore, u Van Nuysu. Zar ti ne gledaš vijesti?

Ah, prokletstvo, zaboravio sam na to. Sjećam se da sam u novinama pročitao njegovo ime nakon što su uhitili Storeyja. To je bilo, kada, u listopadu? Već su započeli suđenje?

Jesu. Nije bilo odgoda i nisu trebali preliminarno saslušanje jer su bili pred velikom porotom. Odmah nakon prvoga počeli su birati porotnike. Posljednje što sam čula, imaju cijelu skupinu, pa će vjerojatno početi s uvodnim izlaganjima ovaj tjedan, možda već danas.

Sranje.

Da, sretno s Boschom. Sigurna sam da ćeš baš o ovome htjeti slušati.

Zar govoriš da ne želiš da razgovaram s njim? Winstonica slegne ramenima.

Ne, uopće to ne govorim. Učini što god želiš. Samo nisam mislila da ćeš se toliko truditi oko ovoga. Mogu razgovarati s moj im zapovjednikom o honoraru za savjetnika, ali...

Ne zabrinjavaj se oko toga. Šerif plaća doručak. To je dovoljno.

Meni se ne čini da jest.

Nije joj rekao da bi bez ikakve naknade radio na slučaju, samo da se na nekoliko dana vrati starom životu. I nije joj rekao da ionako ne bi mogao uzeti novac od nje. Ako bi imao bilo kakav "službeni" dohodak, izgubio bi pravo na državnu medicinsku pomoć koja plaća pedeset četiri tablete što ih svakodnevno guta. Lijekovi su tako skupi da bi bankrotirao za šest mjeseci kad bi ih sam morao plaćati, osim ako ne bi dobivao šesteroznamenkastu plaću. To je bila ružna tajna iza medicinskog čuda koje mu je spasilo život. Dobio je drugu priliku, ali ne smije je iskoristiti za pokušaje da zaradi za život. Iz tog je razloga posao s iznajmljivanjem broda bio na ime Buddyja Lockridgea. Službeno, McCaleb je bio neplaćeni pomoćnik. Buddy je jednostavno unajmljivao brod od Graciele, a najam je iznosio šezdeset posto cjelokupne zarade nakon plaćanja troškova. Kako ti se sviđaju palačinke? upita Winstonicu. Najbolje su.

To svakako.

8.

Grand Royale bila je ruglo od jednokatnice, derutna ožbukana kutija čiji je pokušaj da bude otmjena započeo i završio pomodnim izgledom slova u njezinu nazivu, pričvršćenih iznad ulaza. Ulice zapadnog Hollywooda i druga mjesta u nizini bila su puna takvih banalnih nakaza, gusto zbijenih stanova koji su istisnuli manje bungalove u pedesetima i šezdesetima. Istinski stil zamijenili su lažnim ukrasima i nazivima koji su odražavali upravo ono što te građevine nisu bile.

McCaleb i Winstonica ušli su u stan na katu koji je pripadao Edwardu Gunnu, a s njima je bio upravitelj zgrade, čovjek po imenu Rohrshak "Kao test, ali se drukčije piše."

McCalebu bi promaknulo ono stoje ostalo od krvave mrlje na sagu, gdje je Gunn umro, da nije znao kamo treba gledati. Sag nije bio zamijenjen. Samo je opran, te je ostala malena, svijetlosmeđa mrlja što će je sljedeći stanar vjerojatno protumačiti kao ostatak prolivenog soka ili kave.

Stanje bio očišćen i spreman za iznajmljivanje. Ali namještaj je ostao isti.

McCaleb gaje prepoznao po videokaseti s mjesta zločina.

Pogledao je preko sobe u vitrinu za porculan, ali ona je bila prazna. Na njoj nije stajala plastična sova. Pogledao je Winstonicu.

Nestala je.

Winstonica se okrene upravitelju.

Gospodine Rohrshak. Sova koja se nalazila na toj vitrini. Mislimo da je važna.

Jeste li sigurni da ne znate kamo je nestala?

Rohrshak je raširio ruke, a zatim ih je spustio niz tijelo.

Ne, ne znam. Pitali ste ranije i ja sam pomislio: "Ne sjećam se nikakve sove."

Ali ako vi tako kažete...

Slegnuo je ramenima i izbočio bradu, a zatim je kimnuo glavom kao da se protiv volje slaže s tvrdnjom da je na vitrini za porculan stajala sova.

McCaleb je po govoru njegova tijela i riječima prepoznao klasičnog lažljivca.

Zaniječi postojanje predmeta što si ga ukrao i time nestaje pljačka. Pretpostavio je da to ni Winstonici nije promaknulo.

Jaye, imaš li mobitel? Možeš li nazvati sestru i još jednom provjeriti?

Čekam da mi ga okrug kupi.

McCaleb je želio imati slobodnu liniju za slučaj da nazove Brass Doran, ali je sada svoju kožnatu torbu spustio na kauč, izvadio mobitel i pružio joj ga.

Sestrin je broj morala potražiti u bilježnici iz svoje aktovke. Dok je ona zvala, McCaleb je polako obilazio stan, upijajući sve i nastojeći stvoriti dojam. U blagovaonici je zastao ispred okruglog drvenog stola oko kojeg su se nalazile četiri stolice ravnih naslona. U izvještaju s mjesta zločina pisalo je da su na tri pronađene brojne mrlje, djelomični i kompletni otisci prstiju, a svi su pripadali žrtvi, Edwardu Gunnu. Četvrta stolica, ona koja se nalazila na sjevernoj strani stola, nije imala baš nikakvih otisaka prstiju. Stolica je bila obrisana.

Najvjerojatnije je to učinio ubojica nakon stoje iz nekog razloga dotaknuo stolicu.

McCaleb se orijentirao i prišao stolici sa sjeverne strane stola. Pazeći dane dotakne njezin stražnji dio, zavukao je ruku ispod sjedala, povukao stolicu od stola i do vitrine za porculan. Namjestio ju je na sredinu i popeo se na sjedalo. Podigao je ruke kao da nešto stavlja na vitrinu. Stolica se zanjihala na klimavim nogama i McCaleb je instinktivno ispružio jednu ruku do gornjeg ruba vitrine kako bi uspostavio ravnotežu. Prije nego što se uhvatio, shvatio je nešto i zaustavio se. Umjesto da se uhvati prstima za rub, naslonio se podlakticom na okvir jednih od staklenih vrata vitrine.

Pazi, Terry.

Pogledao je dolje. Winstonica je stajala kraj njega. U ruci je držala njegov zatvoreni mobitel.

Ne brini. Dakle, ima li ona pticu?

Ne, nije znala o čemu govorim.

McCaleb se podigao na prste i zagledao duž gornjeg ruba vitrine.

Je li ti rekla što jest uzela?

Samo neku odjeću i stare fotografije na kojima su bili oni kao djeca. Nije željela ništa drugo.

McCaleb kimne glavom. Još uvijek je proučavao gornji dio vitrine. Gore se nalazio debeli sloj prašine.

Jesi li joj spomenula da bih došao razgovarati s njom?

Zaboravila sam. Mogu je opet nazvati.

Imaš li džepnu svjetiljku, Jaye?

Prekopala je po svojoj torbici i pružila mu malenu baterijsku svjetiljku. McCaleb ju je uključio i pod kutom je primaknuo gornjoj površini vitrine. Prašina je na svjetlu postala izraženija, te je sad jasno vidio osmerokutni otisak što gaje ostavilo nešto stavljeno na vitrinu i na prašinu. Postolje sove.

Potom je svjetlom prešao duž rubova gornje daske, ugasio džepnu svjetiljku i sišao sa stolice. Pružio je svjetiljku Jaye.

Hvala. Možda bi trebala razmisliti o tome da ovamo opet dovedeš ekipu za otiske.

Zašto? Sova nije gore, zar ne? McCaleb na trenutak pogleda Rohrshaka.

Ne, nestala je. Ali onaj tko ju je gore stavio, koristio je ovu stolicu. Kad se zanjihala, uhvatio se radi ravnoteže.

Izvadio je nalivpero iz džepa, ispružio ruku i kucnuo po prednjem rubu vitrine, blizu mjesta gdje je vidio otiske prstiju u prašini.

Prilično je prašnjavo, ali možda će uspjeti skinuti otiske.

Što ako je to bio onaj koji je uzeo sovu?

McCaleb je naglašeno pogledao Rohrshaka dok je odgovarao.

Ista stvar. Možda će naći otiske. Rohrshak je pogledao u stranu.

Smijem li ga opet upotrijebiti? Winstonica podigne njegov mobitel.

Samo izvoli.

Dok je Winstonica pozivala ekipu za otiske, McCaleb je odvuкао stolicu do sredine dnevnog boravka, namjestivši je oko metar od krvave mrlje. Zatim je sjeo na nju i pogledao oko sebe. U ovom bi položaju sova gledala dolje na ubojicu i na žrtvu. Neki je instinkt McCalebu govorio da je ubojica želio upravo takvu konfiguraciju. Zagledao se u mrlju od krvi i zamislio da gleda Edwarda Gunna kako se bori za život i polako gubi bitku. Kabao, pomislio je. Sve se uklapa, osim kabla. Ubojica je namjestio scenu, ali tada nije mogao gledati predstavu. Trebao mu je kabao da ne bi vidio lice svoje žrtve. McCalebu je smetala činjenica da se to ne uklapa.

Prišla mu je Winstonica i pružila mu mobitel.

Jedna ekipa upravo završava provalu u Kingsu. Stići će ovamo za petnaest minuta.

To je sreća. Doista. Što radiš?

Samo razmišljam. Mislim daje sjedio ovdje i promatrao, ali nije to mogao podnijeti. Udario je žrtvu po glavi, možda da ubrza stvar. Zatim je uzeo kabao i stavio ga čovjeku na glavu da ne bi morao gledati.

Winstonica kimne glavom.

Odakle je stigao kabao? Ništa nije bilo u...

Mislimo da se nalazio ispod sudopera u kuhinji. Ondje se vidi krug od vode, a odgovara dnu kabla. Piše na dodatnom izvještaju što gaje Kurt natipkao.

Zacijelo gaje zaboravio staviti u knjigu.

McCaleb kimne glavom i ustane.

Čekat ćeš ekipu za otiske, je li?

Da, brzo bi trebali stići.

Malo ću prošetati.

Zaputio se prema otvorenim vratima.

Poći ću s vama reče Rohrshak. McCaleb se okrene.

Ne, gospodine Rohrshak, morate ostati ovdje s detektivkom Winston. Treba nam neovisni svjedok koji će pratiti što radimo u stanu.

Pogledao je preko Rohrshakova ramena u Winstonicu. Namignula je, pokazujući mu da razumije lažnu priču i što radi.

Da, gospodine Rohrshak. Molim vas, ostanite ovdje, ako nemate ništa protiv. Rohrshak opet slegne ramenima i podigne ruke.

McCaleb se stubama spustio u zatvoreno dvorište u sredini stambene zgrade.

Okrenuo se za puni krug, pogledom prateći liniju ravnoga krova. Nigdje nije vidio sovu, pa se okrenuo i izašao kroz ulazni hodnik na ulicu.

Na drugoj strani Ulice Sweetzer nalazila se stambena zgrada Braxton Arms, dvokatnica u obliku slova L s vanjskim prolazima i stubištima. McCaleb je prešao ulicu i na ulazu naišao na dva metra visoka sigurnosna vrata i ogradu.

Više je služila kao ukras nego kao zaštita. Skinuo je vjetrovku, presavio je i gurnuo između dvije šipke vrata. Potom je podigao nogu na kvaku, iskušao je svojom težinom, a zatim se podigao do vrha. Skočio je na drugu stranu i osvrnuo se naokolo da vidi promatra li ga netko. Nikoga nije opazio. Uzeo je svoju vjetrovku i zaputio se prema stubištu.

Popeo se na drugi kat i zaputio prolazom do prednje strane zgrade. Disao je glasno i zapuhao se od penjanja preko ograde, a zatim i stubama. Kad je stigao do prednjega dijela, uhvatio se rukama za ogradu i nagnuo naprijed da dođe do daha. Zatim je pogledao preko ulice prema ravnom krovu stambene zgrade u kojoj je živio Edward Gunn. Ni sada nije vidio plastičnu sovu.

McCaleb se podlakticama naslonio na ogradu, još uvijek čekajući da mu se disanje normalizira. Slušao je otkucaje svojeg srca koji su se napokon počeli smirivati. Osjećao je kako mu na tjemenu izbijaju kapljice znoja. Znao je da nije slabo njegovo srce. Riječ je o njegovu tijelu, oslabljenom od silnih lijekova što ih uzima kako bi njegovo srce ostalo snažno. To ga je frustriralo. Znao je da nikad neće biti snažan, da će ostatak života oslušivati svoje srce, onako kako provalnik osluškuje škripanje poda.

Pogledao je dolje kad je čuo da se približava vozilo i vidio bijeli kombi sa šerifovim znakom na vozačevim vratima. Zaustavio se ispred stambene zgrade na suprotnoj strani ulice. Stigla je ekipa za otiske.

McCaleb je još jednom pogledao krov na drugoj strani ulice, a zatim se okrenuo da se vrati dolje, poražen. Odjednom je stao. Ugledao je sovu. Nalazila se na kompresoru centralnog klimatizacijskog sustava na krovu Lprodužetka zgrade u kojoj se nalazio.

Brzoo je krenuo prema stubištu i popeo se do odmorišta krova. Morao je zaobići neke dijelove namještaja pohranjene na odmorištu, ali su vrata bila otključana, pa je požurio ravnim, šljunkom posutim krovom do klimatizacijskog uređaja.

McCaleb je najprije proučio sovu. Odgovarala je onome čega se sjećao sa snimke mjesta zločina. Imala je osmerokutno postolje. Znao je da je to nestala sova. Maknuo je žicu kojom je bilo omotano postolje i koja je sovu učvršćivala za rešetku na ulaznom otvoru uređaja. Opazio je da su rešetka i metalni poklopac uređaja pokriveni ptičjim izmetom. Zaključio je da to predstavlja problem za održavanje, pa je Rohrshak, koji je očito upravljao i ovom zgradom, odnio sovu iz Gunnova stana i postavio je ovdje da bi plašila ptice.

McCaleb je uzeo žicu i omotao je oko vrata sove da bi je mogao nositi a da je ne dotakne, premda je sumnjao da će se na njoj naći iskoristivi otisci prstiju ili vlakna. Podigao ju je s klimatizacijskog uređaja i zaputio se natrag prema stubištu.

Kad je McCaleb ponovno ušao u stan Edwarda Gunna, vidio je dva tehničara za obradu mjesta zločina koji su vadili opremu iz kutije za alat. Ispred vitrine za porculan stajale su ljestve.

Možda bi bilo dobro da počnete s ovim reče.

Gledao je kako se Rohrshakove oči širom otvaraju dok je on ulazio u sobu i stavljao plastičnu sovu na stol.

Vi održavate i zgradu na drugoj strani ulice, zar ne, gospodine Rohrshak?

Ovaj...

U redu je. Lako ćemo to saznati.

Da, održava je reče Winstonica, sagne se i pogleda sovu. Bio je ondje kad smo ga tražili na dan umorstva. Ondje stanuje.

Imate li neku ideju o tome kako je ovo završilo na krovu? upita McCaleb.

Rohrshak još uvijek nije odgovorio.

Valjda je jednostavno odletjela onamo, točno? Rohrshak nije mogao otrgnuti pogled sa sove.

Znate što, sad možete ići, gospodine Rohrshak. Ali nemojte se udaljavati od stana. Ako nađemo otisak na sovi ili vitrini, morat ćemo uzeti vaše, radi usporedbe.

Sad je Rohrshak pogledao McCaleba, a oči su mu se još više raširile.

Samo idite, gospodine Rohrshak.

Upravitelj zgrade se okrenuo i polako zaputio prema vratima. I zatvorite vrata, molim vas McCaleb dovikne za njim. Nakon što je otišao i zatvorio vrata, Winstonica je umalo prasnula u smijeh.

Terry, tako si oštar prema njemu. Zapravo, nije učinio ništa loše, znaš. Mi smo završili sa stanom, pustio je sestru da uzme što želi, a stoje tada trebao učiniti, pokušati iznajmiti stan s tom glupom sovom na vitrini?

McCaleb odmahne glavom.

Lagao nam je. To je bilo pogrešno. Posve sam se iscrpio dok sam se penjao na onu zgradu s druge strane ulice. Mogao nam je jednostavno reći daje ondje.

Pa, sad je dobro prestrašen. Mislim daje naučio lekciju.

Svejedno.

Koraknuo je unatrag kako bi jedan od tehničara mogao raditi na sovi, a drugi se popeo na ljestve da bi radio na vrhu vitrine.

McCaleb je proučavao pticu dok je tehničar na nju nanosio crni prašak za otiske prstiju. Činilo se daje sova rukom obojena. Bila je tamnosmeđa i crna na krilima, glavi i leđima. Prsa su joj bila svjetlije smeđe boje sa žućkastim nijansama. Oči su joj bile blještavo crne.

Je li ovo bilo vani? upita tehničar.

Nažalost odgovori McCaleb, sjetivši se kiše koja je prošli tjedan s kopna stizala na Catalinu.

Pa, nema ničega.

To se moglo očekivati.

McCaleb je pogledao Winstonicu, a u očima mu se vidio obnovljeni bijes na Rohrshaka.

Ni ovdje gore nema ničegareče drugi tehničar. Previše je prašine.

9.

Suđenje Davidu Storeyju održavalo se u sudnici Van Nuysa. Zločin o kojem se radilo uopće nije imao veze s Van Nuysom, pa čak ni sa San Fernando Valleyjem, ali ljudi iz ureda okružnog tužitelja izabrali su tu sudnicu jer je bila slobodna i najveća sudnica u zemlji. Prije nekoliko godina spojene su dvije sudnice kako bi unutra stale dvije porote, kao i svi predstavnici medija zainteresirani za slučaj umorstva braće Menendez. Braća Menendez su zaklala svoje roditelje, i to je bio jedan od nekoliko sudskih slučajeva u Los Angelesu koji su tijekom proteklog desetljeća zaokupili pozornost medija, a time i cjelokupne javnosti. Kad je suđenje završilo, ured okružnog tužitelja nije se zamarao vraćanjem prijašnjeg stanja. Netko je ondje shvatio da će u L.A. uvijek postojati neki slučaj koji će pobuditi veliko zanimanje i ispuniti golemu prostoriju.

U ovom je trenutku to bio slučaj Davida Storeyja.

Filmski redatelj star trideset osam godina, poznat po filmovima koji su granice nasilja i seksualnosti gurali do samog ruba, optužen je za umorstvo mlade glumice koju je odveo kući s premijere svojeg najnovijeg filma. Tijelo dvadeset tri godine stare žene idućeg je jutra pronađeno u malenom bungalovu u Nichols Canyonu što ga je dijelila s drugom budućom glumicom. Žrtva je zadavljena, a njezino je golo tijelo bilo tako namješteno u krevetu da su istražitelji vjerovali kako je to bio dio plana ubojice da izbjegne razotkrivanje.

Elementi slučaja moć, slavne osobe, seks i novac i povezanost s Hollywoodom, izazvali su maksimalnu pozornost medija. David Storey je radio s pogrešne strane kamere da bi sam bio zvijezda, ali je njegovo ime bilo poznato i posjedovao je golemu moć čovjeka koji je u sedam godina ostvario isto toliko filmskih hitova. Suđenje Storeyju privlačilo je medije onako kako san o Hollywoodu privlači mlade ljude. Dosad objavljeni članci jasno su prikazali

slučaj kao priču s moralnom poukom o neobuzdanoj pohlepi i pretjerivanju u Hollywoodu.

Slučaj je također imao stupanj tajnovitosti kakvog obično nema u suđenjima za ubojstvo. Tužitelji kojima je slučaj dodijeljen svoje su dokaze iznijeli pred velikom porotom kako bi se podigla optužnica protiv Storeyja. Taj im je potez omogućio zaobilaženje preliminarnog saslušanja, gdje se obično u javnost iznesu svi dokazi prikupljeni protiv optuženika. Bez tog izvora informacija o slučaju, predstavnici medija morali su tražiti podatke u oba tabora, tužiteljskom i braniteljskom. Ipak, malo je podataka procurilo u javnost, osim općenitih informacija. Dokazi kojima će tužiteljstvo povezati Storeyja s umorstvom ostali su tajna, a toj je bio još jedan razlog više za golem interes medija.

Upravo takvo zanimanje medija navelo je okružnog javnog tužitelja da suđenje preseli u veliku sudnicu u Van Nuysu. Prostor za drugu porotu namijenjen je predstavnicima medija, a nekorisćena prostorija za vijećanje druge porote preinačena je u sobu za medije gdje će prekobrojni novinari moći gledati videoprijenos suđenja. Taj potez, zahvaljujući kojem će predstavnici svih medija od National Enquirer do New York Timesa cijelosti moći pratiti suđenje i sudionike, jamči da će događanja postati prvi punokrvi medijski cirkus novog stoljeća.

U središnjem ringu tog cirkusa, za stolom tužitelja, bio je detektiv Harry Bosch, glavni istražitelj u slučaju. Cjelokupna medijska analiza prije suđenja svodila se na jedan zaključak: optužbe protiv Davida Storeyja ovise isključivo o Boschu. Pričalo se da su svi dokazi koji podupiru optužbu za umorstvo na osnovi indicija; temelje slučaja postaviti će Bosch. Jedan čvrsti dokaz koji je procurio do medija bio je podatak da će Bosch svjedočiti kako mu je Storey u jednom trenutku, bez drugih svjedoka ili uređaja za snimanje izjave, samodopadno priznao daje počinio zločin i hvalio se da će se sigurno nekažnjeno izvući. McCaleb je sve to znao kad je malo prije podneva ušao u sudsku zgradu Van Nuysa. Stajao je u redu da bi prošao kroz detektor metala, a to gaje podsjetilo na sve što se u njegovu životu promijenilo. Dok je bio agent FBIa samo je morao podići svoju značku i zaobići red. Sad je običan građanin. Mora čekati. Hodnik na trećem katu bio je pun ljudi koji su se motali naokolo. McCaleb je opazio da mnogi drže crnobijele fotografije filmskih zvijezda za koje su se nadali da će se pojaviti na suđenju, bilo kao svjedoci ili kao gledatelji koji pružaju podršku tuženiku. Zaputio se prema dvokrilnim vratima na ulazu u dvoranu, ali jedan od dvojice šerifovih zamjenika koji su ondje stajali rekao mu je daje sudnica puna. Zamjenik je pokazao prema dugom redu ljudi koji su stajali iza konopca. Rekao je da je to red onih koji čekaju da uđu. Svaki put kad jedna osoba iziđe iz sudnice, druga može ući. McCaleb je kimnuo glavom i odmaknuo se od vrata.

Vidio je da su dalje niz hodnik jedna vrata otvorena i ondje su neki ljudi ulazili i izlazili. Prepoznao je jednog muškarca, izvjestitelja za vijesti lokalne televizije. Pretpostavio je daje ono prostorija za medije i zaputio se onamo.

Kad je stigao do otvorenih vrata, mogao je pogledati unutra i vidjeti dva velika televizora postavljena visoko u kutovima prostorije, te nekoliko ljudi okupljenih oko velikog stola za porotu. Izvjestitelji. Tipkali su po laptopima, upisivali bilješke u notese i jeli sendviče iz vrećica posluženih za van. Sredina stola bila je puna plastičnih čaša za kavu i sokove.

Pogledao je prema televizijskom ekranu i vidio da sud još uvijek zasjeda, premda je već prošlo podne. Kamera je snimala iz širokog kuta, pa je prepoznao Harryja Boscha koji je sjedio za tužiteljevom stolom, uz jednog muškarca i jednu ženu. Činilo se dane obraća pozornost na ono što se događa. Muškarac kojega je McCaleb prepoznao stajao je za govornicom između stolova obrane i tužitelja. To je bio J. Reason Fowkkes, glavni odvjetnik obrane. Za stolom s njegove lijeve strane sjedio je tuženik, David Storey.

McCaleb nije mogao čuti zvuk televizora, ali je znao da Fowkkes ne iznosi svoju uvodnu riječ. Gledao je gore prema sucu, a ne u smjeru prostora za porotu. Vjerojatno su se odvjetnici prepirali o prijedlozima danim u posljednjem trenutku prije uvodnih izlaganja. Na oba televizijska ekrana izmijenila se slika, jer je druga kamera sada snimala izravno suca koji je počeo govoriti, očito iznoseći svoje odluke. McCaleb je opazio pločicu s imenom ispred sučeve klupe. Pisalo je Sudac Vrhovnog suda John A. Houghton.

Agent McCaleb?

McCaleb se okrenuo i ugledao da kraj njega stoji muškarac kojeg je prepoznao, ali se nije odmah mogao sjetiti odakle.

Samo McCaleb. Terry McCaleb.

Čovjek je shvatio njegov problem i pružio mu ruku. Jack McEvoy. Jednom sam vas intervjuirao. Bilo je prilično kratko. Radilo se o istrazi o Pjesniku.

O, točno, sad se sjećam. Otad je prošlo dosta vremena. McCaleb je prihvatio njegovu ruku. Doista se sjećao McEvoya. Upleo

se u slučaj Pjesnika, a zatim je o tome napisao knjigu. McCaleb je imao veoma malenu ulogu u tom slučaju, kad se istraga premjestila u Los Angeles. Nije pročitao McEvoyevu knjigu, ali je bio siguran da u njoj nije imao posebnu ulogu, najvjerojatnije nije ni spomenut.

Mislio sam da ste iz Colorada rekao je, sjetivši se da je McEvoy radio za neke novine iz Denvera. Poslali su vas da izvještavate o ovome?

McEvoy kimne glavom.

Dobro pamćenje. Bio sam odande, ali sad živim ovdje. Radim kao neovisni novinar.

McCaleb kimne, pitajući se što bi još mogli reći.

Za koga izvještavate o ovome?

Šaljem tjedne priloge o tome za New Times. Čitate li to?

McCaleb kimne. Znao je za New Times. Tabloid koji izlazi jednom tjedno, objavljuje članke protiv autoriteta i kopa po blatu. Činilo se da uglavnom živi od oglašavanja svega i svačega, od filmova do usluga eskort agencija, čime su ispunjene zadnje stranice lista. Bio je besplatan, a Buddy je uvijek ostavljao

primjerke po brodu. McCaleb gaje povremeno znao prelistati, ali nije opazio McEvoyevo ime.

Također ću napisati općeniti članak za FarfyFayrreče McEvoy. Znao, više analitički članak o tamnoj strani Hollywooda. Isto tako, razmišljam o novoj knjizi. Što vas dovodi ovamo? Jeste li... na neki način upleteni...

Ja, ne. Bio sam u blizini, a jedan moj prijatelj je upleten. Nadao sam se da ću imati priliku pozdraviti ga.

Dok je izgovarao laž, McCaleb je skrenuo pogled s novinara i opet pogledao televizore. Sad se vidjela cijela sudnica. Činilo se da Bosch sprema stvari u svoju aktovku.

Harry Bosch?

McCaleb se opet okrene novinaru.

Da, Harry. Ranije smo surađivali na slučaju i... ovaj, što se zapravo događa unutra?

Konačni dogovori prije početka. Započeli su na zatvorenom sastanku, a sad samo pospremaju. Ne isplati se sjediti unutra. Svi misle da će sudac vjerojatno završiti prije ručka, a zatim ostatak dana dati odvjetnicima da se pripreme za uvodne riječi. Počet će sutra u deset. Mislite daj e ovdje sad gužva? Čekajte do sutra.

McCaleb kimne glavom.

Pa, onda dobro. Ovaj, drago mi je da smo se ponovno vidjeli, Jack. Sretno s pričom. I knjigom, ako dođe do toga.

Znao, bio bih rado napisao vašu priču. Znao, ono sa srcem i sve to. McCaleb kimne.

Pa, dugovao sam nešto Keishi Russell, a ona je to dobro obavila. McCaleb je opazio da se ljudi počinju gurati iz prostorije za medije.

Iza njih je na televizijskom ekranu vidio daje sudac otišao sa svojeg mjesta. Sud je prekinuo zasjedanje.

Trebao bih poći onamo i vidjeti hoću li uspjeti uhvatiti Harryja. Bilo mi je drago, Jack.

McCaleb je ispružio ruku, a McEvoy ju je prihvatio. Zatim je slijedio druge izvjestitelje do vrata sudnice.

Dva su šerif ova zamjenika otvorila glavna vrata dvorane i van se izlilo mnoštvo sretnih građana koji su dobili mjesta tijekom zasjedanja, koje je najvjerojatnije bilo beskrajno dosadno. Oni koji nisu uspjeli ući, gurali su se bliže vratima kako bi na trenutak ugledali neku slavnu osobu, ali su ostali razočarani. Slavne će se osobe početi pojavljivati tek idućega dana. Uvodne riječi su poput špice filma. Tada će željeti biti viđeni.

Na kraju mnoštva pojavili su se odvjetnici i osoblje. Storeyja su vratili u ćeliju, ali je njegov odvjetnik pošao ravno do polukruga izvjestitelja počeo iznositi svoje viđenje onoga što se unutra događalo. Visok muškarac izrazito crne kose, preplanule puti i nemirnih zelenih očiju stao je točno iza odvjetnika, štiteći mu leđa. Bio je veoma naočit, a McCalebu se činilo da ga

poznaje, ali nije se mogao sjetiti odakle. Izgledao je poput jednog od glumaca koji obično igraju u Storeyjevim filmovima.

Izišli su tužitelji i uskoro se našli okruženi drugom skupinom izvjestitelja.

Njihovi su odgovori bili kraći od odgovora branitelja. Često su odbijali komentirati kad bi im postavljali pitanja o dokazima što će ih iznijeti.

McCaleb je gledao kad će se pojaviti Bosch, te gaje ugledao kako izlazi posljednji. Bosch je zaobišao mnoštvo tako što se držao uza zid i zaputio prema dizalima. Jedna je izvjestiteljica pošla prema njemu, ali je podigao ruku i mahnuo joj neka ode. Stala je i pošla natrag do onih oko J. Reason Fowkkesa. McCaleb je slijedio Boseha niz hodnik, sustigavši ga kad je stao da bi pričeka dizalo.

Hej, Harry Bosch.

Bosch se okrenuo, već na lice navukavši izraz namijenjen novinarima, ali je tada vidio da je to McCaleb. Hej...McCaleb. Nasmiješio se. Dva su se muškarca rukovala.

Izgleda poput najgoreg slučaja na filmureče McCaleb. Meni kažeš. Što radiš ovdje? Nemoj mi reći da pišeš knjigu o ovome. Što?

U današnje vrijeme svi bivši agenti FBIa pišu knjige.

Ne, to nije meni slično. Zapravo, ipak sam se nadao da ću te moći počastiti ručkom. Želio bih razgovarati s tobom o nečemu.

Bosch je pogledao na sat i razmišljao o nečemu.

Edward Gunn. Bosch ga pogleda.

Jaye Winston? McCaleb kimne glavom.

Zamolila me da malo pogledam.

Stiglo je dizalo, te su ušli zajedno s mnoštvom ljudi koji su bili u sudnici. Činilo se da svi oni promatraju Boseha, premda su to nastojali prikriti. McCaleb je odlučio da će razgovor nastaviti tek kad iziđu.

U prizemlju su se zaputili prema izlazu.

Rekao sam joj da ću izraditi profil. Na brzinu. Kako bih to učinio, moram nešto više znati o Gunnu. Mislio sam da bi mi ti možda mogao nešto reći o onom starom slučaju i kakav je on čovjek bio.

Bio je ološ. Gledaj, imam najviše četrdeset pet minuta. Moram se dati na posao. Danas obilazim svjedoke, moram provjeriti hoće li svi biti spremni nakon uvodnih riječi.

Prihvatit ću četrdeset pet minuta, ako može. Možemo li ovdje negdje jesti?

Zaboravi na njihovu kuhinju, odvratna je. Na Victory Boulevardu je restoran Cupid's.

Vi drotovi uvijek najbolje jedete.

Zato se bavimo ovim poslom.

10.

Jeli su hot dog za nenatkrivenim stolom ispred restorana. Premda je bio ugodno topao zimski dan, McCaleb se znojio. Trebalo je računati s tim da će u Valleyju biti šest do osam stupnjeva viša temperatura nego na Catalini, ali on nije navikao na takvu promjenu. Njegovi unutarnji sustavi grijanja i hlađenja nakon transplantacije ne funkcioniraju normalno, te mu brzo postaje hladno ili se preznojava.

Počeo je nevezanim čavrljanjem o Boschovu sadašnjem slučaju.

Hoće li te ovaj slučaj pretvoriti u Hollywood Harryja?

Ma, ne hvala promrmljao je Bosch između zalogaja onoga što se zvalo Chicago dog. Mislim da bih radije bio u ponoćnoj smjeni u Sedamdeset sedmoj.

Pa, misliš li da imaš dobar slučaj? Sredit ćeš ga?

Nikad se ne zna. Ured okružnog tužitelja već dugo nije pobijedio u nekom velikom slučaju. Ne znam kako će se situacija razvijati. Svi odvjetnici kažu da to ovisi o poroti. Uvijek sam mislio daje odlučujuća čvrstina dokaza, ali ja sam samo glupi detektiv. John Reason je doveo savjetnika za porotu O. J.a, a čini se da su oni prilično zadovoljni ljudima u poroti. Sranje, John Reason. Vidiš, već ga zovem imenom što ga koriste izvjestitelji. To pokazuje koliko je dobar u kontroliranju stvari, namještanju.

Odmahnuo je glavom i odgrizao još jedan zalogaj.

Tko je onaj veliki tip kojega sam vidio uz njega? upita McCaleb. Čovjek koji je stajao iza njega.

Rudy Valentino, njegov istražitelj.

To mu je ime?

Ne, zove se Rudy Tafero. Bivši pripadnik PL Ae. Radio je kao detektiv u Hollywoodu do prije nekoliko godina. Ljudi u uredu su ga zvali Valentino zbog njegova izgleda. Uživao je u tome. U svakom slučaju, prešao je u privatnike. Ima dozvolu za rad s jamčevinama. Nemoj me pitati kako, ali počeo je dobivati zaštitarske ugovore s mnogim osobama iz Hollywooda. Pojavio se u ovom slučaju čim smo uhitili Storeyja. Zapravo, Rudy je Storeyja doveo Fowkkesu. Vjerojatno je zato dobio lijepu naknadu.

A što je sa sucem? Kako će se on postaviti?

Bosch kimne glavom, kao da je u razgovoru našao nešto korisno.

Pištolj Houghton. Kod njega nema druge prilike. Ne trpi nikakve gluposti. Staviti će Fowkkesa na red, bude li potrebno. Barem nam to ide u prilog.

Pištolj Houghton?

Ispod one crne halje obično nosi opasač s pištoljem, ili barem tako misli većina ljudi. Prije otprilike pet godina imao je slučaj meksičke mafije, a kad je porota donijela pravorijek da je tuženik kriv, gomila njegovih prijatelja i rođaka u publici je pobjesnjela i umalo započela nered u sudnici. Houghton je izvukao svoj Glock i ispalio metak u strop. To je brzo smirilo situaciju. Otad je uvijek nanovo biran, s najvećim postotkom među sucima u zemlji. Pođi u njegovu

sudnicu i pogledaj strop. Rupa od metka još uvijek je ondje. Nikome ne dopušta da to popravi. "

Bosch je odgrizao još jedan zalogaj i pogledao na sat. Promijenio je temu, govoreći punim ustima.

Ništa osobno, ali čini se da su došli do zida po pitanju Gunna ako su već zatražili vanjsku pomoć.

McCaleb kimne glavom.

Tako nekako.

Spustio je pogled nachili dog pred sobom i poželio da ima nož i vilicu.

U čemu je problem? Nismo morali doći ovamo.

Ništa. Samo sam razmišljao. Ako računam jutrošnje palačinke u restoranu Dupar 's i ovo, do večere bi mi moglo zatrebati još jedno srce.

Ako želiš da ti srce stane, kad idući put pođeš u Dupar 's, svrati u Bob 's Donuts. Točno na Farmer's Marketu. Uzdignuta glazura. Dva takva i osjetit ćeš kako ti se arterije stvrdnjavaju i pucaju poput ledenih svijeća što vise s krova. Uopće nisu našli osumnjičenika, je li?

Ne. Ništa.

Pa, zašto si ti tako zainteresiran?

Isto kao i Jaye. Ima nečega u tom slučaju. Mislimo daje počinitelj možda tek počeo.

Bosch samo kimne glavom. Imao je puna usta.

McCaleb gaje proučavao. Kosa mu je bila kraća no što se McCaleb sjećao. Više sijedih, ali to se moglo očekivati. Još uvijek je imao iste brkove i iste oči.

Podsjećale su ga na Gracieline, tako tamne da se gotovo nije vidjela granica između zjenice i šarenice. No Boschove su oči bile umorne, a kapci pomalo spuštene od bora u kutovima. Ipak, neprestano su se kretale, promatrale. Sjedio je lagano nagnut naprijed, kao da je spreman za pokret. McCaleb se sjećao da se Bosch uvijek doimao kao da će svakog trenutka skočiti. Imao je osjećaj da bi u bilo kojem trenutku ili iz bilo kojeg razloga Bosch mogao dovesti iglu do crvenog polja.

Bosch je posegnuo u džep sakoa, izvadio naočale za sunce i stavio ih na oči.

McCaleb se pitao je li to reakcija na spoznaju da ga on proučava. Sagnuo se, podigao svoj chili dogi konačno zagrizao. Okus je istodobno bio izvrstan i opasan. Masnu je masu vratio na papirnati tanjur i salvetom obrisao ruku.

Pa, pričaj mi o Gunnu. Rekao si daje bio ološ. Što još?

Što još? To je otprilike sve. Bio je grabežljivac. Iskorištavao je žene, kupovao je žene. Ubio je onu djevojku u motelu, u to nimalo ne sumnjam.

Ali javni je tužitelj odbacio slučaj.

Da. Gunn je tvrdio da se radilo o samoobrani. Rekao je neke stvari koje se nisu uklapale, ali nedovoljno za podizanje optužnice. Tvrdio je da se branio, a nije bilo dovoljno dokaza protiv toga za suđenje. Tako su ga odbacili, kraj priče, ide se na sljedeći slučaj.

Je li on znao da mu ti ne vjeruješ?

O, svakako. Znao je.

Jesi li pokušao izvršiti pritisak na njega?

Bosch mu je uputio pogled što ga je McCaleb mogao shvatiti, bez obzira na naočale. Posljednje se pitanje ticalo Boschova kredibiliteta kao istražitelja. Želim reći brzo će McCaleb što se dogodilo kad si ga pokušao pritisnuti? Zapravo, istina je da nam se nikad nije pružila prava prilika. Postojao je problem. Vidiš, sve smo pripremili. Priveli smo ga i smjestili u jednu od prostorija za ispitivanje. Moj partner i ja kanili smo ga ondje ostaviti neko vrijeme, pustiti ga da se malo kuha i razmišlja o situaciji. Namjeravali smo obaviti svu papirologiju, staviti u knjigu, i zatim se pozabaviti njime, pokušati ga slomiti. Nismo imali priliku. Mislim, da to obavimo kako treba.

Što se dogodilo?

Ja i Edgar, to je moj partner, Jerry Edgar, pošli smo po kavu i razgovarali o tome kako ćemo se postaviti. Dok smo mi bili na kavi, poručnik naše jedinice vidio je Gunna kako sjedi u sobi za ispitivanje, a nije znao kojeg vruga ondje radi. Preuzeo je inicijativu, ušao i pobrinuo se da čovjek bude upoznat sa svojim pravima.

McCaleb je gledao kako se na Boschovu licu pojavljuje gnjev, čak šest godina nakon događaja.

Vidiš, Gunn je došao kao svjedok i, tobože, kao žrtva zločina. Rekao je da se okomila nožem na njega, a on gaje okrenuo prema njoj. Zato mu nismo morali pročitati prava. Planirali smo ući onamo, razdrmati njegovu priču i natjerati ga da pogriješi. Kad bismo to uspjeli, tada smo mu namjeravali pročitati njegova prava. Ali taj usrani poručnik ništa od toga nije znao, pa je jednostavno ušao i upoznao ga s njegovim pravima. Nakon toga, bilo je gotovo. Znao je da se namjeravamo okomiti na njega. Zatražio je odvjetnika čim smo ušli u sobu. Bosch je odmahnuo glavom i zagledao se prema ulici. McCaleb je slijedio njegov pogled. Na drugoj strani Victory Boulevarda nalazila se prodavaonica rabljenih automobila, a vjetar je vijorio crvenim, bijelim i plavim zastavicama iznad ulaza. Van Nuys je za McCaleba uvijek bio sinonim za prodavaonice automobila. Bilo ih je svuda, novih i rabljenih.

Dakle, što si rekao poručniku? upita.

Rekao? Ništa mu nisam rekao. Samo sam ga gurnuo kroz staklenu pregradu njegova ureda. Zbog toga su me suspendirali, radi stresa. Jerry Edgar je na koncu predao slučaj tužitelju, a oni su neko vrijeme čekali i potom ga odbacili. Bosch kimne glavom. Pogled mu je počivao na praznom tanjuru.

Nekako sam uprskao reče. Da, uprskao sam.

McCaleb je trenutak pričekao prije nego što je progovorio. Nalet vjetra odnio je Boschov tanjur sa stola, a detektiv je gledao kako poskakuje naokolo. Nije ga ni pokušao uhvatiti.

Još uvijek radiš za tog poručnika?

Ne. Više nije s nama. Nedugo nakon toga, jedne je večeri izišao i nije

se vratio kući. Našli su ga u njegovu automobilu, gore u tunelu Griffith parka, blizu Opservatorija.

Što, ubio se?

Ne. Netko je to učinio umjesto njega. Slučaj je još uvijek otvoren. Tehnički. Bosch gaje pogledao. McCaleb je spustio pogled i opazio da je Boschova igla za kravatu sićušni par srebrnih lisičina.

Što ti još mogu reći? upita Bosch. Ništa od toga nije imalo nikakve veze s Gunnom. On je bio samo mušica u masti, masti stoje zovu pravnim sustavom. Ne zvuči kao da si imao vremena istražiti njegovu prošlost. Zapravo, uopće nisam imao vremena. Sve što sam ti ispričao zbivalo se u razmaku od osam ili devet sati. Kasnije, nakon onoga što se dogodilo, maknuli su me sa slučaja i tip je izišao.

Ali nisi odustao. Jaye mi je rekla da si ga posjetio u pritvoru za pijance večer prije nego što je ubijen.

Da, uhitili su ga zbog vožnje upijanom stanju dok je tražio kurve po Sunsetu. Bio je u ćeliji, pa su me nazvali. Pošao sam ga pogledati, možda ga malo prodrmati, vidjeti je li spreman pričati. Ali bio je previše pijan, samo je ležao na podu u vlastitoj bljuvotini. Dakle, toj e bilo to. Moglo bi se reći da nismo komunicirali.

Bosch je pogledao u McCalebov chili dog, a zatim na svoj sat.

Žao mi je, ali to je sve što znam. Hoćeš li to pojesti ili možemo početi?

Još dva zalogaja, još par pitanja. Zar ne želiš pušiti?

Prestao sam prije dvije godine. Pušim samo u posebnim prilikama.

Nemoj mi reći, to je onaj znak Marlboro čovjeka koji je postao impotentan na Sunsetu.

Ne, moja je žena željela da oboje prestanemo. Prestali smo.

Tvoja žena? Harry, pun si iznenađenja.

Nemoj se uzbuđivati. Došla je i otišla. Ali barem više ne pušim. Ne znam za nju. McCaleb samo kimne glavom, osjećajući daje zašao predaleko u čovjekov osobni život. Vratio se na slučaj.

Pa, imaš li kakvu teoriju o tome tko gaje ubio?

McCaleb je odgrizao još jedan zalogaj dok je Bosch odgovarao.

Moja je pretpostavka daje upoznao nekoga veoma sličnog sebi. Nekoga tko je negdje prešao granicu. Nemoj me pogrešno shvatiti, nadam se da ćete ti i Jaye naći počinitelja. Ali zasad, bez obzira tko je on ili ona, nisu učinili ništa zbog čega bih se previše uzrujavao. Razumiješ što mislim?

Neobično je da si rekao "ona". Misliš da je to mogla biti žena?

Ne znam dovoljno o slučaju. No, kao što sam rekao, vrebao je na žene. Možda je jedna od njih tome učinila kraj.

McCaleb je samo kimnuo glavom. Nije mu padalo na pamet još neko pitanje.

Ionako je bilo malo vjerojatno da bi Bosch mogao pomoći. Možda je znao da će biti ovako, ali je iz drugih razloga želio ponovo uspostaviti vezu s Boschom.

Promatrao je svoj tanjur kad je opet progovorio.

Razmišljaš li još uvijek o onoj djevojci na brdu, Harry? Nije želio glasno izgovoriti ime što joj gaje Bosch dao. Bosch kimne glavom.

Da, s vremena na vrijeme. Ostaje sa mnom. Valjda svi ostaju. McCaleb kimne.

Da. Dakle ništa... nitko nikad nije zatražio njezino tijelo?

Ne. Jo? sam jednom pokušao sa Seguinom, posjetio sam ga prošle godine, oko tjedan dana prije pogubljenja. Još sam jednom pokušao saznati od njega, ali on mi se samo smiješio. Uživao je u tome, vidio sam. Ustao sam da pođem i rekao mu neka uživa u paklu, a znaš li što mi je rekao? Rekao je: "Čujem da je ondje suha vrelina."

Bosch odmahne glavom.

Klipan. Vozio sam onamo i natrag kad sam imao slobodan dan. Dvanaest sati u automobilu, a klima nije radila.

Pogledao je ravno u McCaleb, a on je čak i kroz naočale ponovo osjetio povezanost kakvu je davno imao s ovim čovjekom.

Prije nego stoje uspio nešto reći, oglasio se mobitel u džepu njegove vjetrovke, presavijene na klupi kraj njega. Požurio je naći džep i izvaditi mobitel prije nego što osoba koja zove prekine vezu. Zvala je Brass Doran.

Imam nešto za tebe. Nije mnogo, ali mogao bi biti početak.

Jesi li negdje kamo bih te mogao nazvati za nekoliko minuta?

Zapravo, nalazim se u glavnoj dvorani za sastanke. Upravo namjeravamo raščlaniti jedan slučaj, a ja sam vođa. Možda će proći dva sata prije nego što budem slobodna. Možeš me večeras nazvati kući ako...

Ne, pričekaj trenutak.

Spustio je mobitel i pogledao Boscha.

Morao bih ovo obaviti. Čut ćemo se kasnije ako štogod iskrсне, može?

Svakako.

Bosch ustane. Odlučio je ponijeti kolu sa sobom.

Hvala reče McCaleb i pruži mu ruku. Sretno na suđenju. Bosch mu je stisnuo ruku.

Hvala. Vjerojatno će nam trebati sreća.

McCaleb je gledao kako se udaljava prema pločniku stoje vodio do zgrade suda. Tada je opet stavio mobitel na uho. Brass?

Tu sam. U redu, govorio si o sovama općenito, točno? Ne znaš o kojoj je vrsti zapravo riječ, je li?

Tako je. Općenito sova, mislim. Koje je boje?

Ovaj, uglavnom je smeđa. Na leđima i krilima.

Dok je govorio, iz džepova je izvadio nekoliko presavijenih stranica iz bilježnice i nalivpero. Gurnuo je ostatak jela u stranu i pripremio se za pisanje.

Dobro, moderna ikonografija je ono što bi čovjek očekivao. Sova je simbol mudrosti i istine, ukazuje na znanje, viđenje cijele slike, a ne malenih pojedinosti. Sova vidi noću. Drugim riječima, vidjeti kroz tminu znači vidjeti istinu. Riječ je o spoznavanju istine, dakle, znanju. A iz znanja proizlazi mudrost. U redu?

McCaleb nije morao zapisivati. Ono što je Doran govorila bilo je očito. Ali tek da bio koncentriran, zapisao je jednu bilješku.

Vidjeti u mraku = mudrost

Potom je podcrtao posljednju riječ.

U redu, dobro. Što još?

To je u osnovi sve što imam kad je riječ o suvremenoj primjeni. No kad pođem unatrag, postaje prilično zanimljivo. Naša prijateljica sova u potpunosti je promijenila svoj imidž. Nekoć je bila simbol zla.

Pričaj mi, Brass.

Izvadi olovku. Sova se neprestano pojavljuje u umjetnosti i religioznoj ikonografiji, od ranog srednjeg vijeka do kasnog razdoblja renesanse. Često se pojavljuje u religioznim alegorijskim prikazima, na slikama, freskama u crkvama i križnim putovima. Sova je bila...

Dobro, Brass, ali što je značila?

Dolazim do toga. Njezino bi se značenje moglo razlikovati od prikaza do prikaza, te ovisno o vrsti koja je naslikana. No njezin je lik uglavnom simbolizirao zlo.

McCaleb je zapisao posljednju riječ. Zlo. Uredu.

Mislila sam da ćeš biti više uzbuđen.

Ne vidiš me. Stojim na rukama. Što još imaš?

Čekaj da prijedem popis. Izvučen je iz literature o umjetnosti tog razdoblja.

Prikazi sova pojavljuju se kao simboli, citiram, propasti, neprijatelja nevinosti, vraga osobno, hereze, gluposti, smrti i zle kobi, ptice tmine, i konačno, mučenja ljudske duše na njezinu neminovnom putovanju do vječnog prokletstva. Zgodno, je li? Sviđa mi se ovo posljednje. Zacijelo u četrnaestom stoljeću nisu prodali mnogo vrećica čipsa na kojima je bila slika sove.

McCaleb nije odgovorio. Marljivo je zapisivao opise što mu ih je pročitala.

Pročitaj još jednom ono zadnje.

Učinila je to, a on je sve od riječi do riječi zapisao.

No, ima još toga reče Doranica. Također postoji nekakvo tumačenje sove kao simbola gnjeva, te kažnjavanja zla. Dakle, očito je riječ o nečemu stoje imalo drukčije značenje u drukčijim vremenima / drukčijim ljudima.

Kažnjavanje zla rekao je McCaleb dok je zapisivao. Pogledao je popis što gaje napravio.

Još nešto?

Nije li to dovoljno?

Vjerojatno. Ima li nečega o knjigama u kojima su prikazane neke od tih stvari, ili imenima umjetnika ili pisaca koji su u svojim djelima koristili takozvanu 'pticu tmine'?

McCaleb je čuo kako se na drugoj strani okreću stranice, a Doranica je nekoliko trenutaka šutjela.

Ovdje nemam baš mnogo. Nikakve knjige na koje te mogu uputiti, ali mogu ti dati imena nekih spomenutih umjetnika, pa ćeš vjerojatno naći nešto na Internetu ili možda u knjižnici na UCLAi.

Dobro.

Moramo to brzo obaviti. Uskoro ćemo početi ovdje.

Da čujem.

U redu, imam slikara po imenu Bruegel koji je naslikao golemo lice kao ulaz u pakao. Smeđa se sova smjestila u nosnici lica.

Počela se smijati.

Ne pitaj me rekla je. Samo ti govorim što sam našla.

Dobro reče McCaleb, zapisujući opis. Nastavi.

U redu, druga dvojica koji su koristili sovu kao simbol zla bili su Van Oostanen i Diirer. Nemam podatak o slikama.

Čuo je kako dalje okreće stranice. Pitao je kako se pišu imena umjetnika, te ih je zapisao.

U redu, evo ga. Djela ovog posljednjeg navodno su krcata sova. Ne mogu izgovoriti njegovo ime. Piše se HIERONYMUS. Bio je Nizozemac, a pripadao je sjevernoj renesansi. Valjda su ondje sove bile važne.

McCaleb se zagledao u papir pred sobom. Ime što gaje upravo sricala činilo mu se poznatim.

Zaboravila si njegovo prezime. Kako glasi?

O, oprost. Prezime je Bosch. Poput svjećica za motore. McCaleb je nepomično

sjedio. Nije se micao. nije disao. Zurio je u ime

na stranici, nesposoban zapisati ono posljednje što mu je Doranica upravo rekla.

Najzad je okrenuo glavu i zagledao se prema mjestu na pločniku gdje je maločas vidio Harryja Boscha kako se udaljava.

Terry, jesi li ondje? Trgnuo se.

Da.

To je zapravo sve što imam. I moram poći. Počinjemo ovdje.

Ima li još nečega o Boschu?

Zapravo nema. A ja više nemam vremena.

Dobro, Brass. Slušaj, mnogo ti hvala. Dugujem ti za ovo.

Jednog ću dana zatražiti da mi to vratiš. Javi mi kako će ispasti, može?

Vrijedi.

1 pošalji mi fotografiju one malene djevojčice.

Hoću.

Prekinula je vezu, a McCaleb je polako zatvorio svoj mobitel. Na dnu je stranice zapisao bilješku koja će ga podsjetiti da Doranici pošalje fotografiju svoje kćeri.

To je zapravo učinio samo zato da ne bi morao razmišljati o imenu slikara što gaje zapisao.

Sranješapne.

Dugo je sjedio i razmišljao. Uznemirila gaje koincidencija primanja sablasnih informacija samo nekoliko minuta nakon što je jeo s Harryjem Boschom. Još je

nekoliko trenutaka proučavao svoje bilješke, ali je znao da ne sadrže informacije koje su mu sada trebale. Na koncu je ponovo otvorio mobitel i nazvao broj informacija. Minutu kasnije nazvao je kadrovski ured policije Los Angelesa. Neka se žena javila nakon stoje telefon devet puta zazvonio.

Da, zovem u ime Šerifova ureda okruga L. A. a i trebao bih stupiti u kontakt s jednim djelatnikom PL Ae. Samo što ne znam gdje radi. Imam samo njegovo ime.

Nadao se da žena neće pitati što znači ono u ime. Uslijedila je duga tišina, a zatim je čuo zvuk tipkanja po tipkovnici.

Prezime? Ovaj, Bosch.

Sricao je prezime, a zatim je pogledao svoje bilješke, spreman sricati ime. A ime... nije važno, samo je jedan. Higherronymus. Je li to? Ne mogu ga izgovoriti, ne znam.

Hieronymus. Da, tako je.

Sricao je ime i pitao podudara li se. Podudaralo se.

Pa, on je detektiv treće klase i radi u hollywoodskoj postaji. Treba li vam taj broj?

McCaleb nije odgovorio.

Gospodine, treba li vam...

Ne, imam ga. Mnogo vam hvala.

Zatvorio je mobitel, pogledao na sat, a zatim ga ponovo otvorio. Nazvao je direktni broj Jaye Winston i ona se odmah javila. Pitao je o povratnoj informaciji iz laboratorija, o pregledu plastične sove.

Još ništa nije stiglo. Prošla su tek dva sata, a jedan je potrošen na ručak. Pričekat ću do sutra prije nego što im počnem kucati na vrata.

Imaš li vremena obaviti nekoliko telefonskih poziva i učiniti mi uslugu?

Kakvih poziva?

Ispričao joj je o pretraživanju podataka o ikonama što gaje obavila Brass Doran, ali nije spomenuo ime Hieronymus Bosch. Rekao je da bi želio razgovarati sa stručnjakom za slikarstvo renesanse, ali j e mislio da bi se to moglo brže organizirati i bilo bi više spremnosti na suradnju ako zahtjev stigne od službene osobe.

Učinit ću to reče Winstonica. Gdje bih trebala početi?

Ja bih pokušao u Gettyju. Sad sam u Van Nuysu. Ako će me netko primiti, za pola sata mogu stići onamo.

Vidjet ću što mogu učiniti. Jesi li razgovarao s Harryjem Boschom?

Jesam.

Ima li štogod novo?

Zapravo nema.

Nisam ni očekivala. Pričekaj. Nazvat ću te.

McCaleb je ostatak svojeg ručka bacio u bačvu za smeće i zaputio se natrag prema zgradi suda, gdje je ostavio cherokee parkiran u sporednoj ulici, kraj državnih službenika za uvjetnu slobodu. Dok je hodao, razmišljao je o tome

kako je Winstonici lagao time što je izostavio neke podatke. Znao je da joj je trebao reći o vezi ili koincidenciji s Boschom, bez obzira o čemu je riječ. Pokušao je razumjeti što gaje natjeralo da to zadrži za sebe. Nije našao odgovor. Njegov se mobitel oglasio baš kad je stigao do cherokeeja. Zvala je Winstonica. Dogovorila sam ti sastanak u Gettyju u dva. Potraži Leigha Alastaira Scotta. On je suradnik kustos za slike. McCaleb je izvadio svoje papire i zapisao ime, naslonivši se na poklopac motora cherokeeja, nakon stoje Winstonicu zamolio da ga sriče. To je bilo brzo, Jaye. Hvala. Nastojimo udovoljiti. Razgovarala sam osobno sa Scottom, a on je rekao da će naći nekoga tko će ti moći pomoći, ako on ne bude mogao. Jesi li spomenula sovu? Ne, to je tvoj razgovor. Tako je. McCaleb je znao da ima još jednu priliku reći joj za Hieronymusa Boscha. Ali opet ju je propustio. Nazvat ću te kasnije, u redu? Vidimo se. Zatvorio je mobitel i otključao automobil. Pogledao je preko automobila prema krovu ureda za uvjetno oslobođene kažnjenike i vidio veliki bijeli natpis s plavim slovima kako visi na zgradi iznad ulaza. DOBRO DOŠLANATRAG, THELMA! Ušao je u automobil, pitajući se je li Thelma kojoj je priređen doček kažnjenica ili zaposlenica. Krenuo je prema Victory Boulevardu. Vozit će onuda do Autoceste 405, a zatim poći na jug.

11.

Dok se autocesta uspinjala kako bi prešla planine Santa Monica kroz Sepulveda Pass, McCaleb je vidio kako se pred njim na vrhu brda uzdiže Getty. Zdanje samog muzeja bilo je impresivno kao i bilo koje od umjetničkih djela što se unutra čuvaju. Izgledalo je poput dvorca smještenog na vrhu srednjovjekovnog brijega. Vidio je kako se jedna uspinjača polako penje uz padinu brda, vozeći još jednu skupinu ljudi do oltara povijesti i umjetnosti. Kad je parkirao u podnožju brda i ukrcao se u uspinjaču, McCaleb je već kasnio petnaest minuta na zakazani sastanak s Leighom Alasdairom Scottom. Nakon stoje od čuvara muzeja dobio upute, McCaleb je požurio preko kamenim pločama prekrivenog dvorišta do čuvanog ulaza. Nakon što se prijavio na pultu, čekao je na klupi dok Scott nije došao po njega. Scott je bio ranih pedesetih godina, a govorio je naglaskom što gaje McCaleb pripisao Australiji ili Novom Zelandu. Bio je srdačan i rado je pomagao Šerifovu uredu okruga L.A.a. Već smo ranije imali priliku ponuditi našu pomoć i stručnost detektivima. Obično se radilo o autentičnosti umjetničkih djela ili podacima o prošlosti nekih djelagovorio je dok su hodali dugačkim hodnikom do njegova ureda. Detektivka

Winston mi je nagovijestila da će ovo biti drukčije. Trebaju vam općenite informacije o renesansi Sjevera?

Otvorio je vrata i uveo McCaleba u uredske prostorije. Ušli su u prvi ured kraj pulta zaštitara. Ured je bio malen, a kroz veliki se prozor pružao pogled preko Sepulveda Passa do kuća na obroncima u BelAiru. Ured se doimao zakrčenim zbog polica za knjige koje su pokrivale dva zida i pretrpanog pisaćeg stola. Bilo je mjesta samo za dvije stolice. Scott je jednu ponudio McCalebu, a on je sjeo na drugu.

Zapravo, situacija se malo promijenila nakon što je detektivka Winston razgovarala s vamareče McCaleb. Sad mogu određenije reći što mi treba. Uspio sam suziti svoja pitanja na određenog slikara iz tog razdoblja. Ako mi možete nešto reći o njemu i možda mi pokazati neka njegova djela, to bi mi uvelike pomoglo.

Kako se zove?

Pokazat ću vam.

McCaleb je izvadio svoje presavijene bilješke i pokazao mu. Scott je glasno pročitao ime, a očito mu je bilo poznato. Izgovorio ga je Herronimus.

Mislio sam da se tako izgovara.

Rimuje se s anonimus. Njegova su djela zapravo prilično dobro poznata. Ne poznajete ih?

Ne. Nikad nisam proučavao umjetnost. Ima li u muzeju nekih njegovih slika?

Niti jedno od njegovih djela nije u zbirci Gettyja, ali u konzervatorskom se studiju nalazi djelo jednog od njegovih učenika. Treba ga temeljito restaurirati.

Većina njegovih verificiranih djela nalazi se u Europi, a najznačajnija su u Pradu. Druga su raštrkana naokolo. Međutim, vi ne biste trebali sa mnom razgovarati.

McCaleb upitno uzdigne obrve.

Budući da ste svoj upit sveli isključivo na Boscha, ovdje postoji netko s kim biste bolje prošli. Riječ je o pomoćnici kustosa. Također priprema katalog o Boschu, što je za nju prilično dugoročan projekt. Možda to radi iz ljubavi.

Je li ona ovdje? Mogu li razgovarati s njom?

Scott je posegnuo za telefonskom slušalicom i pritisnuo tipku za govorenje.

Zatim je pogledao popis internih brojeva zalijepljen za stol kraj telefona i utipkao tri broja. Ženski se glas javio nakon stoje telefon triput zazvonio.

Lola Walter, mogu li vam pomoći?

Lola, ovdje Scott. Je li Penelope slobodna?

Danas radi na Paklu.

O, shvaćam. Potražit ćemo je ondje.

Scott je pritisnuo tipku, prekinuvši razgovor, i zaputio se prema vratima.

Imate sreće reče.

Paklu? upita McCaleb.

Tako se zove slika. Ako biste pošli sa mnom, molim vas.

Scott gaje poveo do dizala, pasu se spustili kat niže. Putem je objasnio da muzej ima jedan od najboljih konzervatorskih studija na svijetu. Slijedom toga, umjetnička djela iz drugih muzeja i privatnih kolekcija često su stizala u Getty radi popravaka i restauracije. U ovom se trenutku za privatnog kolekcionara restaurira slika za koju se vjeruje da je djelo Boschova učenika ili slikara iz njegova studija. Slika se zove Pakao.

Konzervatorski je studio bio golema prostorija pregradama podijeljena na dva dijela. Jedan je dio bio radionica u kojoj su se restaurirali okviri. Drugi je dio bio namijenjen restauraciji slika, te je bio dalje podijeljen na niz radnih prostora što su se prostirali duž staklenog zida kroz koji se pružao isti pogled kao i iz Scottova ureda.

McCaleb je stigao do drugog radnog prostora gdje je jedna žena stajala iza muškarca koji je sjedio ispred slike postavljene na veliki štafelaj. Čovjek je nosio pregaču preko košulje i kravate, te nešto što je izgledalo poput draguljareva povećala. Bio je nagnut prema slici, te kistom sa sićušnom četkicom nanosio na površinu nešto slično srebrnoj boji.

Ni muškarac ni žena nisu pogledali McCaleba i Scotta. On je podigao ruke kao da ga želi zaustaviti dok čovjek ne završi potez kistom. McCaleb je pogledao sliku. Bila je oko metar i dvadeset visoka i metar osamdeset široka. Mračni noćni pejzaž prikazivao je do temelja spaljeno selo čije su stanovnike mučila i ubijala raznorazna stvorenja s onoga svijeta. Gornji dijelovi slike, koji su prikazivali uskomešano noćno nebo, imali su malene mrlje oštećenja ili im je nedostajala boja. McCalebov se pogled zaustavio najjednom dijelu slike ispod toga, koji je prikazivao golog muškarca s povezom na očima kojega je skupina stvorenja nalik pticama s kopljima tjerala ljestvama do vješala.

Muškarac s kistom je dovršio svoj rad i odložio kist na staklenu površinu radnog stola s njegove lijeve strane. Potom se opet nagnuo prema slici kako bi proučio svoj rad. Scott je pročistio grlo. Samo se žena okrenula.

Penelope Fitzgerald, ovo je detektiv McCaleb. Sudjeluje u jednoj istrazi i želi postaviti nekoliko pitanja o Hieronymusu Boschu.

Pokazao je prema slici.

Rekao sam mu da ste vi najprikladnija osoba za razgovor o njemu. McCaleb je gledao kako se u njezinim očima pojavljuje iznenađenje i zabrinutost, normalna reakcija na iznenadno pojavljivanje policije. Muškarac koji je sjedio uopće se nije okrenuo. To nije bila normalna reakcija. Zapravo je ponovo uzeo kist i nastavio raditi na slici. McCaleb je pružio ruku ženi.

Ja zapravo nisam detektiv. Šerifov me ured zamolio za pomoć u jednoj istrazi. Rukovali su se.

Ne razumijem rekla je. Zar je ukradena neka Boschova slika?

Ne, ništa takvoga. Je li ovo Bosch? Pokazao je prema slici.

Ne baš. To bi mogla biti kopija jednog od njegovih djela. Ako jest, onda je original izgubljen i ostalo je samo ovo. Stil i zamisao su njegovi. Ali opće je

mišljenje da je riječ o radu nekog učenika iz njegove radionice. Vjerojatno je nastala nakon Boschove smrti.

Dok je govorila, nije skretala pogled sa slike. Imala je prodorne i ljubazne oči u kojima se jasno vidjela njezina strast za Boscha. Procijenio je da ima oko šezdeset godina i vjerojatno je cijeli svoj život posvetila proučavanju i ljubavi prema umjetnosti. Iznenadila ga je. Scottov kratak opis da je ona pomoćnica koja radi na katalogu Boschovih djela naveo je McCaleba na pomisao da je riječ o mladoj studentici umjetnosti. U mislima je prekorio sebe jer unaprijed stvara zaključke.

Čovjek koji je sjedio opet je odložio kist i s radnog stola uzeo čistu bijelu krpu, te njome obrisao ruke. Zavrtio se sa stolicom i podigao pogled kad je opazio McCaleba i Scotta. Tada je McCaleb shvatio daje stvorio još jedan pogrešan zaključak. Čovjek ih nije ignorirao. Jednostavno ih nije čuo.

Podigao je povećala na vrh čela i istodobno zavukao ruku ispod pregače do prsa, te namjestio slušni uređaj.

Ispričavam se reče. Nisam znao da imamo posjetitelje. U njegovu se govoru osjećao jak njemački naglasak.

Dr. Derek Vosskuhler, ovo je gospodin McCalebreče Scott. On je istražitelj i nakratko će vam oduzeti gospođu Fitzgerald.

Razumijem. U redu.

Dr. Vosskuhler je jedan od naših restauratorskih stručnjaka objasni Scott.

Vosskuhler je kimnuo glavom, zagledao se u McCaleba i proučavao ga na način na koji možda proučava sliku. Nije mu pružio ruku.

Istraga? Povezana s Hieronymusom Boschom, je li?

Na periferni način. Samo o njemu želim saznati sve što mogu. Rečeno mi je daje gospođa Fitzgerald stručnjak. McCaleb se nasmiješio.

Nitko nije stručnjak za Boscha bez osmijeha reče Vosskuhler. Izmučena duša, razapeti genij... kako ćemo ikad moći znati što se doista nalazi u nečijem srcu?

McCaleb je samo kimnuo glavom. Vosskuhler se okrenuo i zagledao u sliku.

Što vidite, gospodine McCaleb?

McCaleb je gledao sliku i dugi trenutak nije odgovorio.

Mnogo boli.

Vosskuhler je s odobravanjem kimnuo. Zatim je ustao i pažljivo se zagledao u sliku, spustivši naočale na oči i nagnuvši se blizu gornjeg dijela slike, a njegove su leće bile tek nekoliko centimetara udaljene od noćnog neba iznad spaljenog sela.

Bosch je poznavao sve demonerekao je ne okrenuvši se od slike. Mračnije...

Prošao je dugi trenutak.

Mračnije od noći.

Usljedio je još jedan dugi trenutak tišine što ga je Scott naglo prekinuo rekavši da se mora vratiti u svoj ured. Potom je otišao. Nakon stoje prošao još jedan dugi trenutak, Vosskuhler se konačno okrenuo od slike.

Nije se potrudio maknuti naočale kad je pogledao McCaleba. Polako je zavukao raku ispod pregače i isključio zvuk slušnog uređaja.

I ja se moram vratiti poslu. Sretno s istragom, gospodine McCaleb.

McCaleb je kimnuo glavom, a Vosskuhler je opet sjeo na svoju stolicu za okretanje i podigao sićušni kist.

Možemo poći u moj ured reče gospođa Fitzgerald. Ondje imam knjige iz naše knjižnice. Mogu vam pokazati Boschova djela.

To bi bilo korisno. Hvala vam.

Zaputila se prema vratima. McCaleb je još trenutak stajao i promatrao sliku.

Njegov je pogled privukao gornji dio, uzvitlani mrak iznad plamena.

Ured Penelope Fitzgerald bio je maleni pregradama odvojeni prostor, niti dva za dva, u prostoriji gdje su svoje urede imali i drugi pomoćnici kustosa. Iz obližnjeg je pregratka, gdje trenutačno nitko nije radio, povukla stolicu u skućeni prostor i rekla McCalebu neka sjedne. Njezin je pisaći stol imao oblik slova L, a na lijevoj je strani stajao laptop dok se desno nalazila pretrpana radna ploha. Na stolu se nalazilo i nekoliko knjiga. McCaleb je opazio da se iza knjiga nalazi reprodukcija u boji slike koja je po stilu bila veoma slična onoj na kojoj je Vosskuhler radio. Odgurnuo je knjige malo u stranu i sagnuo se da bi pogledao reprodukciju. Sastojala se od tri polja, a najveće se nalazilo u sredini. I ova se slika doimala nesuvislo. Deseci i deseci likova razasuti po poljima. Prizori raskalašenosti i mučenja.

Prepoznajete li je? upita gospođa Fitzgerald. Ne bih rekao. Ali to je Bosch, nije li?

Njegovo značajno djelo. Triptih pod nazivom Vrt naslada. Nalazi se u PraMu u Madridu. Jednom sam četiri sata stajala pred tim djelom. To nije bilo dovoljno vremena da sve proučim. Jeste li za kavu, vodu ili nešto, gospodine McCaleb?

Ne, u redu je. Hvala vam. Možete me zvati Terry ako želite

A vi mene možete zvati Nep. McCaleb ju je upitno pogledao.

Nadimak iz djetinjstva. Kimnuo je glavom.

Daklerekla je. –U ovim vam knjigama mogu pokazati svako djelo Boschova prepoznatog rada. Je li riječ o važnoj istrazi? McCaleb kimne.

Mislim da jest. Radi se o ubojstvu.

A vi ste neka vrsta savjetnika?

Nekoć sam radio za FBI, ovdje u L.A.u. Šerifova detektivka kojoj je dodijeljen slučaj zamolila me da ga pogledam i kažem što mislim, To me dovelo ovamo.

Do Boscha. Žao mi je, ali ne smijem zalaziti u pojedinosti slučaja, a znam da će vas to vjerojatno frustrirati. Želim postavljati pitanja, ali zapravo ne mogu odgovarati na vaša.

Dovraga. Nasmiješila se. Zvuči doista zanimljivo.

Ovako ćemo, ako stignemo do nečega što vam mogu reći, onda ću to i učiniti.

Pošteno.

McCaleb kimne glavom.

Prema onome stoje dr. Vosskuhler rekao, čini mi se da nije baš dobro poznat čovjek koji je napravio ta djela. Gospođa Fitzgerald kimne.

Hieronymus Bosch se doista smatra enigmom, i vjerojatno će to uvijek ostati.

McCaleb je na stolu pred sobom raširio papire iz bilježnice i počeo pisati dok je ona govorila.

Imao je posve nekonvencionalnu maštu za svoje vrijeme. Ili za bilo koje vrijeme, kad smo već kod toga. Njegov je rad veoma poseban, a danas, pet stoljeća kasnije, još uvijek je tema proučavanja i novih tumačenja. Međutim, mislim da ćete otkriti da ga se uglavnom drži zlogukim prorokom, njegova su djela puna znakova zle kobi i paklene vatre, upozorenja na odmazde zbog grijeha. Kraće rečeno, njegove slike u prvom redu sadrže varijacije na istu temu: ludost čovječanstva sve nas vodi u pakao, kao naše konačno odredište.

McCaleb je brzo pisao, nastojeći je pratiti. Požalio je što nije ponio kasetofon.

Ugodan momak, eh? reče gospođa Fitzgerald.

Zvuči tako. Glavom je pokazao prema reprodukciji triptiha. Zacijelo je bilo zabavno subotom uvečer.

Nasmiješila se.

Upravo sam to i ja pomislila kad sam bila u Pradu.

Je li imao kakvih osobina kojima bi se iskupio? Udomljivao siročad, bio pažljiv prema psima, mijenjao gume starim damama, bilo što?

Morate se sjetiti u kakvom je vremenu i svijetu živio da biste u potpunosti razumjeli što je činio svojom umjetnošću. Premda su se u njegovu radu isticali nasilni prizori i prikazi mučenja i patnji, to je razdoblje u kojem takve stvari nisu bile rijetkost. Živio je u nasilnom vremenu; njegova djela to jasno odražavaju. Slike također odražavaju srednjovjekovno vjerovanje da svuda postoje demoni. Zlo vreba na svim slikama.

Sova?

Trenutak je zurila u njega.

Da, sova je jedan simbol što gaje koristio. Mislila sam da ste rekli da ne poznajete njegov rad.

Doista ga ne poznajem. Zapravo me jedna sova dovela ovamo. Ali ne bih smio pričati o tome i nisam vas smio prekinuti. Molim vas, nastavite.

Samo sam kanila dodati kako je zanimljivo kad se zna daje Bosch bio suvremenik Leonarda, Michelangela i Rafaela. Ipak, ako biste usporedili njihova djela, morali biste pomisliti da je Bosch, sa svim svojim srednjovjekovnim simbolima i zloslutnošću, bio stoljeće iza njih.

Ali nije bio.

Odmahnula je glavom kao daje žalila Boscha.

On i Leonardo da Vinci rođeni su unutar jedne ili dvije godine. Do kraja petnaestog stoljeća Da Vinci je stvarao djela puna nade i slavljenja ljudskih vrijednosti i duhovnosti, a Bosch je bio sama depresija i zla kob.

To vas žalosti, zar ne?

Položila je ruke na knjigu na vrhu hrpe, ali je nije otvorila. Na hrptu knjige jednostavno je pisalo BOSCH, ali na crnom kožnom uvezu nije bilo nikakve ilustracije.

Ne mogu potisnuti pomisao što bi bilo daje Bosch radio rame uz rame s Da Vincijem ili Michelangelom, što se moglo dogoditi daje svoju darovitost i maštu koristio za slavljenje umjesto za proklinjanje svijeta.

Spustila je pogled na knjigu, a zatim se opet zagledala u njega.

Ali u tome je ljepota umjetnosti i zato je proučavamo i slavimo. Svaka je slika prozor umjetnikove duše i mašte. Bez obzira kolikoj e mračna i uznemirujuća, njegova je vizija ono što ga odvaja od ostalih i njegove slike čini jedinstvenima. Ono što se meni događa, kad je riječ o Boschu, je to da me njegove slike nose u umjetnikovu dušu i ja osjećam njegovu patnju.

Kimnuo je glavom, a ona je spustila pogled i otvorila knjigu.

Svijet Hieronymusa Boscha podjednako je zapanjio i uznemirio McCaleba.

Prizori patnje na stranicama što ih je Penelope Fitzgerald okretala podsjećali su na neke od najstrašnijih mjesta zločina što ih je McCaleb vidio, ali na ovim naslikanim prizorima akteri su još uvijek bili živi i patili su. Škripanje zubima i tranje mesa bili su aktivni i stvarni. Njegova su platna bila krcata prokletih, ljudskih bića koje su vidljivi demoni i stvorenja mučili zbog njihovih grijeha, a sve je to oživjelo na slikama zahvaljujući užasnoj mašti.

Najprije je reprodukcije u boji proučavao u tišini, upijajući sve na način kako bi promatrao fotografiju mjesta zločina. No tada je okrenuta stranica i on je gledao sliku koja je prikazivala tri muškarca okupljena oko čovjeka koji je sjedio. Jedan od onih koji su stajali koristio je nešto što je izgledalo poput primitivnog skalpela i uvlačio ga u ranu na tjemenu čovjeka koji je sjedio. Prizor je naslikan u krugu. Iznad i ispod kruga bile su neke riječi.

Kakva je ovo slika? upita.

Zove se Operacija kamena reče gospođa Fitzgerald. U ono se vrijeme vjerovalo da se glupost i podmuklost mogu izliječiti ako se izvadi kamen iz glave onoga tko pati od tih poremećaja.

McCaleb se nagnuo preko njezina ramena i pažljivo se zagledao u sliku, posebno prema mjestu gdje se nalazila rana na glavi. Taj se položaj rane mogao usporediti s onim na glavi Edwarda Gunna.

Dobro, možete nastaviti.

Sove su bile posvuda. Gospođa Fitzgerald ih najčešće nije morala posebno pokazivati; bile su tako očite. No, objasnila je neke prateće prizore. Na najvećem broju slika na kojima su se nalazile sove, taj simbol zla najčešće je bio postavljen na grane koje su bile bez lišća i sive, mrtve.

Okrenula je stranicu na sliku s tri polja.

Ovo se zove Posljednji sud, lijevo polje nosi podnaslov Propast čovječanstva, a desno se jednostavno i očito zove Pakao.

Volio je slikati pakao.

Ali Nep Fitzgerald se nije nasmiješila. Njezine su oči proučavale knjigu.

Lijevo je polje bilo prizor iz Rajskog vrta, s Adamom i Evomu sredini, kako uzimaju voće od zmijske na stablu jabuke. S uvele grane obližnjeg stabla sova je promatrala razmjenu. Na suprotnom je polju bio prikazan pakao kao mračno mjesto gdje su pticama slična stvorenja vadila utrobu prokletima, rezala njihova tijela i stavljala ih u tave kako bi ih gurnula u vruće peći.

Sve je to proizašlo iz glave tog čovjekareče McCaleb. Ne znam... Nije završio jer nije bio siguran stoje pokušavao reći.

Izmučena duša reče gospođa Fitzgerald i okrene stranicu. Sljedeća je slika bio još jedan okrugli prikaz sa sedam zasebnih prizora duž vanjskog ruba i portretom Boga u sredini. U zlatnom krugu oko portreta Boga, koji gaje odvajao od vanjskih prizora, bile su četiri latinske riječi što ih je McCaleb odmah prepoznao.

Pazi, pazi, Bog vidi.

Gospođa Fitzgerald ga je pogledala.

Očito ste to već vidjeli. Ili slučajno znate latinski iz petnaestog stoljeća. Taj slučaj na kojem radite zasigurno je veoma čudan.

Postaje takav. Ali poznate su mi samo riječi, ne slika. O čemu je riječ?

To je zapravo gornja površina stola, vjerojatno napravljena za župni dvor ili kuću nekog svećenika. To je Božje oko. On je u sredini, a ono što vidi su ovi prizori, sedam smrtnih grijeha.

McCaleb kimne glavom. Promatrajući prizore mogao je prepoznati neke od očitijih grijehova: proždrljivost, pohotu i ponos.

A sad, njegovo remekdjelo rekla je gospođa Fitzgerald kad je okrenula stranicu. Stiglaje do istog triptiha što gaje pričvrstila na pregradu svojeg ureda. Vrt naslada. McCaleb gaje sada pomno proučavao. Lijevo je polje bilo pastoralni prizor Adama i Eve koje je Stvoritelj doveo u vrt. U blizini se nalazilo stablo jabuke. Središnje polje, najveće, prikazivalo je desetke golih ljudi koji su se parili i plesali u neobuzdanoj pohoti, jahali konje, i prekrasne ptice, te posve maštovita stvorenja iz jezera u prednjem planu. A zatim posljednje polje, ono mračno, prikazivalo je plaćanje. Pakao, mjesto mučenja i patnji što su ih nanosile čudovišne ptice i druga ružna stvorenja. Slika je bila tako puna detalja i tako fascinantna daje McCaleb razumio kako netko može stajati pred njom, pred originalom, četiri sata a da još uvijek ne vidi sve.

Sigurna sam da sad već shvaćate ideje često ponavljanih Boschovih tema reče gospođa Fitzgerald. Ali ovo se drži njegovim najsuvislijim djelom, kao i najbolje zamišljenim i ostvarenim.

McCaleb je kimnuo glavom i pokazao tri polja dok je govorio:

Ovdje imate Adama i Evu, lijep život dok nisu pojeli tu jabuku. Zatim u sredini imate ono što se događa nakon što su pali u nemilost: život bez pravila. Sloboda izbora dovodi do pohote i grijeha. A kamo sve to vodi? U pakao.

Veoma dobro. Samo bih vam željela ukazati na nekoliko pojedinosti koje bi vas mogle zanimati.

Molim vas.

Počela je s prvim poljem.

Raj na zemlji. Imate pravo kad kažete da prikazuje Adama i Evu prije pada. Ovo jezerce i fontana u sredini predstavljaju obećanje vječnog života. Već ste opazili voćku na lijevoj strani.

Njezin je prst prelazio poljem do fontane, tornja nečega što je izgledalo poput cvjetnih latica iz kojih su nekako stizala četiri potočića i utjecala u jezerce. Tada ju je ugledao. Njezin se prst zaustavio ispod malenog mračnog ulaza u sredini fontane. Iz mraka je virilo lice sove.

Ranije ste spomenuli sovu. Njezina je slika ovdje. Vidite da u raj u nije sve kako treba biti. Zlo vreba i, koliko mi znamo, na koncu će pobijediti. Barem prema Boschu. Zatim, u sljedećem polju, slika se uvijek iznova ponavlja.

Pokazala je dva jasno vidljiva prikaza sova i još dva koja su prikazivala stvorenja slična sovi. McCalebov se pogled zadržao najednom od tih detalja. Vidio je veliku smeđu sovu sjajnih crnih očiju koju je grlio goli muškarac. Boja i oči sove odgovarali su karakteristikama plastične ptice pronađene u stanu Edwarda Gunna.

Vidite li nešto, Terry? Pokazao je sovu.

Ova ovdje. Zapravo ne mogu previše objašnjavati, ali ova opravdava razlog zbog kojeg sam ovdje.

Ovo je polje puno simbola. Ovo je jedan od očitih. Nakon pada, čovjekova sloboda izbora vodi ga u raskalašenost, proždrljivost, glupost i pohlepu, a najgori grijeh u Boschovu svijetu bila je požuda. Muškarac obavija ruke oko sove, grli zlo.

McCaleb kinine glavom.

A zatim plaća za to.

Zatim plaća za to. Kao što vidite u posljednjem polju, ovo je prikaz pakla bez vatre. Zapravo, to je mjesto nebrojenih mučenja i beskonačne boli. Mjesto mraka.

McCaleb je dugo bez riječi zurio, a njegov se pogled kretao slikom. Sjetio se stoje rekao dr. Vosskuhler.

Mračnije od noći.

12.

Bosch je rukama zaštitio lice i primaknuo ga staklu kraj ulaza u stan. Gledao je u kuhinju. Sve je bilo besprijekorno čisto. Nikakvog nereda, ni aparata za kavu, čak ni tostera. Počeo gaje obuzimati loš predosjećaj. Prišao je vratima i još jednom pokucao. Zatim je hodao amotamo, čekajući. Spustio je pogled i na betonu opazio obrise otirača za noge koji je nekoć ondje stajao.

Prokletstvo reče.

Posegnuo je u džep i izvadio malenu kožnatu torbicu. Otvorio je patentni zatvarač i uzeo dva malena čelična otpirača što ih je napravio od lista pile za metal. Osvrnuo se naokolo ali nikoga nije vidio. Nalazio se u zaštićenom ulazu

velikog stambenog kompleksa u Westwoodu. Vjerojatno se većina stanara još uvijek nalazi na poslu. Primaknuo se vratima i počeo otpiračima otvarati zasun. Uspio je otvoriti vrata za devedeset sekunda, te je ušao.

Čim je zakoračio unutra, znao je da je stan prazan, ali je ipak pregledao svaku prostoriju. Sve su bile prazne. Nadajući se da će naći nekakvu bočicu lijekova, čak je otvorio ormarić u kupaonici. Na jednoj se polici nalazila upotrijebljena britvica od ružičaste plastike, i ništa drugo.

Vratio se u dnevni boravak i izvadio svoj mobitel. Baš je prethodnoga dana u memoriju mobitela ubacio broj Janis Langwiser. Ona je suradnica tužitelja u slučaju, te su cijeli vikend radili na Boschovu svjedočenju. Našao ju je još uvijek u privremenom uredu tužiteljske ekipe, u sudnici Van Nuys.

Slušaj, ne želim stvarati paniku, ali Annabelle Crowe je nestala.

Kako to misliš nestala? –Mislim nestala, draga moja, nestala. Stojim u njezinom stanu. Prazan je.

Sranje! Ona nam je doista potrebna, Harry. Kad se iselila?

Ne znam. Upravo sam otkrio da je nema.

Jesi li razgovarao s upraviteljem zgrade?

Još nisam. Ali on neće znati mnogo više od podatka kad je otišla. Ako bježi od suđenja, neće ostaviti novu adresu.

Pa, kad si zadnji put s njom razgovarao?

U četvrtak. Nazvao sam je ovamo. No danas telefon nije spojen. Nema broja na koji ju se može dobiti.

Sranje!

Znam. To si već rekla. Uručen joj je sudski poziv, je li?

Da, primila gaje u četvrtak. Zato sam je nazvao. Kako bih bio siguran.

Dobro, možda će se onda sutra pojaviti ovdje. Bosch se osvrnuo po praznom stanu.

Ne bih računao na to.

Pogledao je na sat. Već je prošlo pet. Bio je tako siguran u Annabelle Crowe da je ona bila posljednji svjedok kojeg je smatrao potrebnim provjeravati. Nisu postojale nikakve naznake da će zbrisati. Sad je shvatio da će cijelu noć provesti u nastojanjima daje pronađe.

Što možeš učiniti? upita Janis Langwiser.

Imam neke informacije o njoj koje bi mogle pomoći. Zasigurno je u gradu.

Glumica je, kamo bi drugamo mogla poći?

U New York?

Onamo odlaze pravi glumci. Ona je samo lice. Ostat će ovdje.

Nađi je, Harry. Trebat će nam sljedeći tjedan. Pokušat ću.

Usljedio je trenutak tišine dok su oboje razmišljali o situaciji. Misliš daje Storey dopro do nje? najzad upita Langwiserica.

Pitam se. Mogao je doprijeti do nje nečim što joj treba; poslom, ulogom, čekom.

Kad je nađem postaviti ću joj ta pitanja.

Dobro, Harry. Sretno. Javi mi ako je nađeš večeras. Inače, vidimo se ujutro.

Dogovoreno.

Bosch je zatvorio mobitel i odložio ga na kuhinjski ormarić. Iz džepa jakne izvadio je tanki snop kartica. Na svakoj se kartici nalazilo ime jednog od svjedoka za koje je on bio odgovoran, te ih je trebao pripremiti za suđenje i pobrinuti se da onamo stignu. Na karticama su bile zapisane adrese stanovanja i radnog mjesta, te telefonski brojevi i brojevi dojavljivača. Našao je karticu Annabelle Crowe, te utipkao broj njezina dojavljivača u svoj mobitel. Snimljena mu je poruka rekla da dojavljivač više nije u uporabi.

Zatvorio je mobitel i opet pogledao karticu. Na dnu se nalazilo ime i broj agenta Annabelle Crow. Zaključio je da bi agent mogao biti jedina veza koju ne bi prekinula.

Vratio je mobitel i kartice u džepove. Ovo će ipak obaviti osobno.

13.

McCalebje sam prešao na drugu stranu, a The Following Sea je stigao u luku Avalon kad se spustio mrak. Buddy Lockridge je ostao u Marini Cabrillo jer nisu imali najavljenju nikakvu grupu, pa ga neće trebati do subote. Kad je stigao do otoka, McCaleb je radioni pozvao brod lučkog kapetana, pa mu je netko došao pomoći pri sidrenju broda.

Dodatni teret od dvije teške knjige što ih je našao u knjižari Dutlon 's u Brentwoodu, plus maleni hladnjak napunjen zamrznutim tamalesima, učinio je njegov put uzbrdo do kuće prilično iscrpljujućim. Morao se dvaput zaustaviti uz cestu kako bi se odmorio. Svaki je put sjeo na hladnjak i izvadio jednu od knjiga iz svoje kožnate torbe kako bi još jednom mogao proučiti mračna djela Hieronymusa Boscha, čak i pri večernjem sumraku.

Nakon njegova posjeta Gettyju, prizori s Boschovih slika neprestano su mu se motali po glavi. Nep Fitzgerald je pri kraju njihova sastanka u njezinom uredu nešto rekla. Trenutak prije zatvaranja knjige s reprodukcijama triptiha Vrt naslada, pogledala ga je uzgred se osmjehnuvši, kao da je željela nešto reći, ali je oklijevala.

"Što?" upitao je.

"Ništa posebno, samo jedna primjedba."

"Samo izvolite, recite. Rado bih je čuo."

"Samo sam kanila spomenuti da mnogi od kritičara i znanstvenika koji proučavaju Bosehova djela vide vezu s modernim vremenima. To je obilježje velikog umjetnika, da njegova djela izdrže test vremena. Ako ima moć uspostaviti vezu s ljudima i... i možda utjecati na njih."

McCaleb kimne glavom. Znao je da bi zapravo željela da joj kaže na čemu radi.

"Jasno mi je što govorite. Žao mi je, ali zasad vam ne mogu pričati o ovome. Možda jednoga dana hoću. Ili ćete jednoga dana jednostavno znati o čemu se radilo. No, hvala vam. Mnogo ste mi pomogli, mislim. Još nisam siguran."

Dok je sada sjedio na hladnjaku, McCaleb se sjetio razgovora. Veze s modernim vremenima, pomislio je. I zločinima. Otvorio je veću od dviju knjiga što ih je kupio i našao reprodukciju Boschova remekdjela. Proučavao je sovu crnih očiju, a svi su mu instinkti govorili daje na tragu nečeg važnog. Nečeg veoma mračnog i opasnog.

Kad je stigao kući, Graciela mu je uzela hladnjak i otvorila ga na kuhinjskom pultu. Izvadila je tri tamalesa od zelenog kukuruza i stavila ih na tanjur radi odmrzavanja u mikrovalnoj pećnici.

Pripremam i chili relenos reče. Dobro da si nazvao s broda jer bismo inače večerali bez tebe.

McCaleb ju je pustio da se ispuše. Znao je da se ljuti zbog ovoga što radi. Prišao je stolu gdje se Cielo nalazila u dječjoj stolici. Zurila je u ventilator na stropu i pomicala ručice ispred sebe, navikavajući se na njih. McCaleb se sagnuo, poljubio joj obje ručice, a zatim i čelo.

Gdje je Raymond?

U svojoj sobi. Ispred kompjutera. Zašto si kupio samo deset? Pogledao ju je dok se spuštao na stolicu kraj Cielo. Ostatak tamalesa stavljala je u plastičnu Tupperware posudu za zamrzavanje.

Odnio sam hladnjak onamo i rekao im neka ga napune. Valjda ih je toliko stalo. Odmahnula je glavom, ljuteći se na njega.

Imat ćemo jedan viška.

Onda ga baci, ili sljedeći put pozovi na večeru jednog od Raymondovih prijatelja. Koga je briga, Graciela? To je samo tamale.

Graciela se okrenula i pogledala ga tamnim, uznemirenim očima, a pogled joj je odmah postao blaži. Oznojio si se.

Upravo sam se popeo na brdo. U ovo doba večeri više nema prijevoza.

Otvorila je jedan od gornjih ormarića i izvadila plastičnu kutijicu u kojoj se nalazio toplomjer. U svakoj prostoriji kuće postojao je toplomjer. Izvadila ga je, protresla i prišla mu.

Otvori.

Uzmimo onaj elektronski.

Ne, nemam povjerenja u njih.

Stavila mu je kraj toplomjera ispod jezika, a zatim ga nježno obuhvatila ispod brade i zatvorila mu usta. Veoma profesionalno. Kad ju je upoznao bila je medicinska sestra na hitnom traktu, a sad je radila u Osnovnoj školi Catalina, kao službenica i medicinska sestra. Opet je počela raditi nakon božićnih blagdana. McCaleb je osjećao da se u potpunosti željela posvetiti ulozi majke, ali si to nisu mogli priuštiti, pa nikad nije govorio o tome. Nadao se da će za koju godinu posao s brodom bolje krenuti, pa će tada imati mogućnost izbora. Katkad je želio da su zadržali dio novca zarađenog od knjige i filma, ali je također znao daje njihova odluka da neće zarađivati na onome što se dogodilo Gracielinoj sestri bila jedina moguća. Pola novca dali su Fondaciji Make a Wish,

a drugu su polovicu stavili u zakladu za Raymonda. Time će platiti fakultet, bude li želio studirati.

Graciela mu je držala zapešće i mjerila puls, a on je tiho sjedio i promatrao je. Visok ti je rekla je i pustila mu ruku. Otvori.

Otvorio je usta, ona je izvadila toplomjer i očitala vrijednost. Pošla je do sudopera i oprala ga, a potom gaje vratila u kutijicu, pa u ormarić. Ništa nije rekla, a McCaleb je znao da to znači da je njegova temperatura u granicama normale.

Voljela bi da imam povišenu temperaturu, je li? Jesi li lud?

Da, voljela bi. Tada bi mi mogla reći da prestanem s ovime. Kako to misliš, reći ti da prestaneš? Sinoć si rekao da će to biti samo sinoć. Zatim si jutros rekao da će biti još samo danas. Što mi sada govoriš, Terry?

Pogledao je Cielo i pružio joj prst da ga zgrabi.

Nije gotovo. Opet je pogledao Gracielu. Danas su iskrsnule neke stvari.

Neke stvari? Bez obzira o čemu je riječ, prepusti ih detektivki Winston. To je njezin posao. Nije na tebi da se time baviš.

Ne mogu. Još ne. Ne dok ne budem siguran.

Graciela se okrenula i vratila do pulta. Tanjur tamalesa stavila je u mikrovalnu i namjestila na odmrzavanje.

Hoćeš lije odnijeti u sobu i promijeniti joj pelenu? Već dugo to nisi učinio. I trebat će joj bočica dok ja pripremam večeru.

McCaleb je oprezno podigao kćer sa stolice i prislonio je na rame. Počela se buniti, a on ju je lagano potapšao po leđima kako bije smirio. Prišao je Gracieli, objmio je rukom oko struka i privukao je uza se. Poljubio joj je tjeme i zagnjurio lice u njezinu kosu.

Sve će to brzo završiti i mi ćemo se vratiti u normalu. Nadam se.

Dotaknula mu je ruku na svojem struku. Dodir njezinih prstiju bio je odobravanje što gaje tražio. Govorio mu je da su ovo teški trenuci, ali je među njima ipak sve u redu. Stisnuo ju je jače, poljubio joj vrat i pustio je.

Dok joj je mijenjao pelenu, Cielo je promatrala mobil koji se polako pomicao, a visio je iznad stola za presvlačenje. Zvezdice i polumjeseci od kartona visjeli su na koncu. Raymond ih je napravio, uz Gracielinu pomoć, kao dar za Božić.

Zračna struja iz nekog dijela kuće polako ih je okretala, a pogled Cielinih tamnoplavih očiju usredotočio se na to. McCaleb se sagnuo i poljubio joj čelo.

Nakon što ju je umotao u dvije dječje dekice, odnio ju je na trijem, sjeo u stolicu za ljuljanje i dao joj bočicu. Pogledavši prema luci, opazio je da nije ugasio svjetla ploče s instrumentima na mostu broda The Following Sea. Znao je da bi mogao nazvati lučkoga kapetana, a dežurni bi mogao čamcem otići onamo i ugasiti svjetlo. No također je znao da će se nakon večere vratiti na brod. Tada će se pobrinuti za svjetlo.

Zagledao se u Cielo. Oči su joj bile zatvorene, ali je znao da je budna. Silovito je sisala mlijeko. Graciela ju je prestala dojit kad se vratila na posao. Hranjenje na

bočicu bilo je novo iskustvo, a on je zaključio da su to možda najugodniji trenuci očitstva. Često je šaptao svojoj kćeri dok ju je hranio. Uglavnom obećanja. Obećanja da će je uvijek voljeti i biti uz nju. Govorio joj je neka se nikad ne boji ili osjeća samom. Katkad, kad bi iznenada otvorila oči i pogledala ga, činilo mu se da i ona njemu govori iste stvari. Osjećao je ljubav kakvu nikad ranije nije poznao.

Terry.

Podigao je glavu kad je začuo Gracielin šapat.

Večera je na stolu.

Pogledao je bocu i vidio daje gotovo prazna.

Odmah ću doći šapnuo je.

Kad se Graciela udaljila, spustio je pogled na svoju kćer. Otvorila je oči kad je čula šaptanje. Zurila je u njega. Poljubio ju je u čelo, a zatim se zagledao u njezine oči.

Moram to učiniti, dušo šapnuo je.

Na brodu je bilo hladno. McCaleb je upalio svjetla u salonu, a zatim je postavio grijalicu nasred prostorije i uključio je. Želio se malo zagrijati, ali ne previše jer će postati pospan. Još uvijek je bio umoran od napora toga dana.

Nalazio se dolje, u prednjoj kabini, pregledavajući svoje stare dosjee, kad se njegov mobitel oglasio u kožnatoj torbi u salonu. Zatvorio je dosje što ga je proučavao i ponio ga sa sobom dok je žurio stubama u salon, zgrabivši mobitel iz torbe. Zvala je Jaye Winston.

Dakle, kako je prošlo u Gettyju? Mislila sam da ćeš me nazvati. Pa, već je bilo kasno, a ja sam se želio vratiti na brod i prije mraka stići na otok. Zaboravio sam nazvati.

Vratio si se na otok? Zvučala je razočarano.

Da, jutros sam rekao Gracieli da ću se vratiti. Ali ne brini, još uvijek radim na nekim stvarima.

Što se dogodilo u Gettyju?

Ništa posebno lagao je. Razgovarao sam s nekim ljudima i pogledao nekoliko slika.

Jesi li vidio koju sovu sličnu našoj? Nasmijala se dok je postavljala to pitanje. Nekoliko veoma sličnih. Nabavio sam neke knjige što ću ih večeras pregledati. Namjeravao sam te nazvati, vidjeti možemo li se sutra naći.

Kada? Imam sastanak ujutro u deset, te još jedan u jedanaest.

Ionako sam mislio na poslijepodne. Ujutro moram nešto sam obaviti.

Nije joj htio reći da želi gledati uvodne izjave na suđenju Storeyju. Znao je da će ih uživo prenositi Court TV, a taj program može pratiti kod kuće jer ima satelitsku antenu.

Pa, vjerojatno bih mogla helikopterom doći onamo, ali najprije moram provjeriti u njihovoj jedinici.

Ne, ja ću opet doći onamo.

Hoćeš? Sjajno! Želiš li doći ovamo?

Ne, mislio sam na neko mirnije i skrovitije mjesto. Kako to?

Reći ću ti sutra.

Postaješ tajanstven. Ovo nije neka zavjera kako bi ti šerif ponovo platio palačinke, je li?

Oboje su se nasmijali.

Nije zavjera. Ima li kakvih izgleda da bi mogla doći u Marinu Cabrillo, pa da se nađemo na mojem brodu?

Doći ću. U koliko sati?

Rekao joj je neka dođe u tri poslije podne, zaključivši da će mu to dati dovoljno vremena za pripremanje profila i smišljanje kako će iznijeti ono što joj ima za reći. Također će imati dovoljno vremena da se pripremi za ono što je namjeravao učiniti te večeri, pod uvjetom da se ona s time složi.

Ima li nečega o sovi? pitao je nakon što su dogovorili sastanak.

Veoma malo, ali ništa korisno. Unutra se nalaze oznake proizvođača. Plastični je kalup napravljen u Kini. Kompanija ih šalje dvjema tvrtkama za veleprodaju ovdje, jednoj u državi Ohio i drugoj u Tennesseeju. Odande vjerojatno idu po cijeloj zemlji. Neće biti od velike pomoći, a mnogo je posla.

Znači, odustat ćeš od toga.

Ne, nisam to rekla. Samo što to nije prioritet. Time će se pozabaviti moj partner. On odlazi na teren. Vidjet ćemo što će dobiti od te dvije tvrtke, procijeniti i odlučiti što ćemo dalje.

McCaleb kimne glavom. Određivanje prioriteta tragova u nekoj istrazi, pa čak i samih istraga, nužno je zlo. No ipak mu je smetalo. Bio je siguran daje sova ključ, pa bi bilo korisno znati sve o njoj.

U redu, jesmo li sve dogovorili? pitala je.

Za sutra? Da, sve smo dogovorili. Vidjet ćemo te u tri. ,,

Vi?

Kurt i ja. Moj partner. Još ga nisi upoznao.

Ovaj, gledaj, možemo li se sutra naći samo ti i ja? Nemam ništa protiv tvog partnera, ali sutra bih želio razgovarati samo s tobom, Jaye. Uslijedio je trenutak tišine prije nego stoje odgovorila.

Terry, što se događa s tobom?

Samo želim razgovarati s tobom o ovome. Ti si me uključila, pa tebi želim dati ono što imam. Želiš li kasnije uključiti svojeg partnera, to je u redu.

Uslijedila je još jedna stanka.

Sve mi ovo ne miriše na dobro, Terry.

Žao mi je, ali želim da bude tako. Uzmi ili ostavi.

Njegov je ultimatum izazvao još dužu stanku na drugoj strani. Čekao je.

Dobro, čovječena koncu je rekla. Ti odlučuješ. Uzimam.

Hvala, Jaye. Vidimo se.

Prekinuli su vezu. Spustio je pogled na stari dosje što gaje izvukao i još uvijek držao u ruci. Odložio je mobitel na stolić za kavu, nagnuo se na kauču i otvorio dosje.

14.

U početku su ga zvali slučajem Izgubljene djevojčice, jer žrtva nije imala imena. Smatralo se da je žrtvi oko četrnaest ili petnaest godina; latinskog podrijetla, vjerojatno Meksikanka, čije je tijelo pronađeno u grmlju i usred otpadaka ispod jednog od vidikovaca kraj Mulholland Drivea. Na slučaju su radili Bosch i njegov tadašnji partner Frankie Sheehan. To je bilo prije nego što je Bosch radio na ubojstvima u hollywoodskoj postaji. On i Sheehan bili su timu Odjelu za pljačke i umorstva, a upravo je Bosch kontaktirao McCalebau FBIu. McCaleb se tek vratio iz Quantica u Los Angeles. Organizirao je terenski ured Odjela za biheviorističke znanosti i Program za sprečavanje nasilnih zločina. Slučaj Izgubljene djevojčice bio je jedan od prvih na kojima je radio.

Bosch je došao k njemu, donijevši dosje i fotografije smjesta zločina u njegov maleni ured na trinaestom katu zgrade FBIa u Westwoodu. Sheehan nije došao s njim jer se nisu slagali po pitanju treba li u slučaj uključiti FBI. Ljubomora i suparništvo između policijskih službi na djelu. No Boscha nije bilo briga za sve to. Mislio je jedino na slučaj. Imao je izmučene oči. Slučaj je očito radio na njemu, baš koliko je on radio na slučaju.

Tijelo je pronađeno golo i zlostavljano na mnoge načine. Ubojica je rukama u rukavicama zadavio djevojčicu. Na obronku brda nije nađena nikakva odjeća ili torbica. Otisci prstiju nisu se podudarali ni sa čime u kompjutorima. Djevojčici nije odgovarao niti jedan opis iz slučajeva nestalih osoba nigdje u Okrugu Los Angeles, kao ni u kompjutorskim sustavima drugdje u zemlji. Umjetnikov prikaz žrtvina lica, što su ga objavili na televiziju i u novinama, nije donio nikakvih poziva bliskih osoba. Crteži faksirani u petsto policijskih službi diljem jugozapada i državnoj policiji u Meksiko nisu dali rezultata. Žrtva je ostala neidentificirana i nitko je nije zatražio, pa je njezino tijelo počivalo u hladnjaku mrtvozornikova ureda dok su Bosch i njegov partner radili na slučaju.

Na tijelu nisu nađeni nikakvi fizički dokazi. Osim što je ostavljena bez odjeće ili bilo čega što bi omogućilo identifikaciju, žrtva je očito bila oprana jakim industrijskim sredstvom za čišćenje prije nego što ju je netko kasno noću bacio s Mulhollanda.

Na tijelu se nalazio samo jedan trag. Otisak na koži lijevog boka. Promjena boje nakon smrti ukazi vala je na činjenicu da se krv u tijelu spustila u lijevu polovicu, što je značilo da je tijelo ležalo na lijevoj strani u razdoblju između prestanka rada srca i bacanja niz obronak brda, gdje se zaustavilo licem prema dolje na hrpi praznih limenki piva i boca tequile. To je značilo daje u razdoblju dok se krv taložila tijelo ležalo na nekom predmetu koji je ostavio otisak na boku.

Otisak se sastojao od broja/, slova J\ dijela trećeg slova koji je mogao biti gornji lijevi krak slova H, K ili L. Najvjerojatnije se radilo o registracijskoj tablici. Bosch je zaključio daje onaj tko je ubio bezimenu djevojčicu skrivao tijelo u prtljažniku automobila dok nije došao trenutak da ga baci. Nakon stoje pomno očistio tijelo, ubojica gaje stavio u prtljažnik automobila, nepažljivo ga spustivši na dio registracijske tablice, skinute s automobila i također ostavljene u prtljažniku. Boschova je teorija daje registracijska tablica skinuta i možda zamijenjena ukradenom, kao još jedna mjera predostrožnosti za slučaj da neki sumnjičavi prolaznik opazi ubojčin automobil na vidikovcu Mulhollanda. Premda otisak na koži nije otkrivao koja je država izdala registracijsku tablicu, Bosch se oslonio na postotke. U Odjelu za motorna vozila nabavio je popis svih automobila registriranih u Okrugu Los Angeles čija je registracijska tablica počinjala sa UH, UK i 1JL. Popis je sadržavao više od tri tisuće imena vlasnika automobila. On i njegov partner odbacili su četrdeset posto jer su vlasnici bile žene. Preostala imena polako su se ubacivala u Nacionalnu kompjutorsku bazu podataka o kriminalu, te su detektivi dobili popis od četrdeset šest muškaraca s kriminalnim dosjeima, od lakših do izrazito teških zločina.

U tom se trenutku Bosch obratio McCalebu. Želio je profil ubojice. Htio je znati jesu li on i Sheehan bili na pravom tragu kad su zaključili da ubojica ima dosje, i želio je znati kako pristupiti i procijeniti četrdeset šest muškaraca na popisu. McCaleb je gotovo tjedan dana radio na slučaju. Svaku je fotografiju s mjesta zločina pogledao dvaput dnevno, odmah ujutro i uvečer prije odlaska na spavanje, često proučavajući izvještaj. Na koncu je Boschu rekao kako vjeruje da su na pravom tragu. Koristeći podatke prikupljene iz stotina sličnih slučajeva, analizirane kroz Program za sprečavanje nasilnih zločina FBIa, mogao je napraviti profil čovjeka kasnih dvadesetih godina koji je činio zločine, sve teže i teže prirode, što najvjerojatnije uključuje seksualne zločine. Mjesto zločina ukazivalo je na djelovanje ekshibicionista, ubojice koji je želio da njegov zločin bude javan, te da ljudima utjera strah u kosti. Dakle, mjesto kamo je bacio tijelo vjerojatno je izabrao iz tih razloga, a ne zato što mu je zbog nečeg drugog odgovaralo.

Kad je profil usporedio sa četrdeset šest imena na popisu, Bosch je izdvojio dva osumnjičenika: domara uredske zgrade u Woodland Hillsu, koji je bio kažnjavan zbog paleža i javnih nereda, i majstora za kulise koji je radio u studiju u Burbanku, a bio je uhićen za pokušaj silovanja susjede još dok je bio tinejdžer. Oba su čovjeka bila kasnih dvadesetih godina.

Bosch i Sheehan bili su skloniji domaru jer su njemu bila dostupna industrijska sredstva za čišćenje, poput onoga kojim je oprano žrtvino tijelo. Međutim, McCaleb je prednost davao majstoru za kulise jer je pokušaj silovanja susjede u njegovoj mladosti ukazivao na impulzivno postupanje, a to je bilo više u skladu s profilom počinitelj a ovoga zločina.

Bosch i Sheehan su odlučili neslužbeno razgovarati s oba čovjeka, a McCaleba su pozvali da pođe s njima. Agent FBIa naglasio je da obojicu treba ispitati u

njihovim domovima kako bi imao priliku promatrati ih u njihovim vlastitim okruženjima, te potražiti tragove među njihovim stvarima.

Najprije su potražili majstora kulisa. Zvao se Victor Seguin. Doimao se šokiranim kad je na svojim vratima ugledao tri čovjeka i čuo objašnjenje što mu gaje Bosch dao. Unatoč tome, pozvao inje unutra. Dok su Bosch i Sheehan mirno postavljali pitanja, McCaleb je sjedio na kauču i proučavao čist, uredan namještaj u stanu. U roku od pet minuta znao je da su našli pravog čovjeka, pa je glavom kimnuo Boschu; njihov unaprijed dogovoreni znak.

Victoru Seguinu pročitali su njegova prava i uhitili ga. Smjestili su ga u detektivski automobil, a njegov su maleni dom ispod zone slijetanja Aerodroma Burbank zapečatili dok ne nabave nalog za pretres. Dva sata kasnije, kad su ponovno ušli s nalogom za pretres, našli su šesnaestogodišnju djevojku vezanu i s povezom na ustima, ali živu, u skućenom, izoliranom prostoru, nalik lijesu, što gaje majstor kulisa napravio ispod vratašca u podu skrivenim pod njegovim krevetom.

Tek nakon što su se uzbuđenje i adrenalin izazvani uspješnim rješavanjem slučaja i spašavanjem života počeli smirivati, Bosch je konačno pitao McCaleba kako je znao da imaju pravog čovjeka. McCaleb je detektiva poveo do police za knjige u dnevnom boravku i ondje mu pokazao često korišteni primjerak knjige pod naslovom Sakupljač, roman o čovjeku koji je oteo nekoliko žena.

Seguina su optužili za umorstvo neidentificirane djevojčice, te za otmicu i silovanje djevojke koju su istražitelji spasili. Tvrdio je da nije kriv za umorstvo, nastojeći sklopiti nagodbu prema kojoj bi priznao krivnju za otmicu i silovanje preživjele djevojke. Ured javnog tužitelja odbacio je mogućnost bilo kakve nagodbe i pošao na sud s onim što su imali: mučno svjedočenje preživjele djevojke i otisak registracijske tablice na boku mrtve žrtve.

Porota ga je proglasila krivim po svim točkama optužnice nakon manje od četiri sata vijećanja. Ured javnog tužitelja zatim je Seguinu spomenuo mogućnost nagodbe; obećanje da neće tražiti smrtnu kaznu tijekom druge faze suđenja ako ubojica istražiteljima kaže tko je bila njegova prva žrtva i gdje ju je oteo. Seguin bi morao prestati s tvrdnjama da je nedužan kad bi prihvatio nagodbu. Nije ju prihvatio. Javni je tužitelj tražio, i dobio, smrtnu kaznu. Bosch nikad nije saznao tko je bila mrtva djevojčica, a McCaleb je znao da ga najviše muči činjenica da očito nikome nije dovoljno stalo.

To je mučilo i McCaleba. Onoga dana kad je došao svjedočiti na sudu, u fazi izricanja kazne, ručao je s Boschom i opazio da na dosjeu slučaja piše jedno ime.

"Stoje to?" uzbuđeno je pitao McCaleb. "Identificirali ste je?"

Bosch je spustio pogled, vidio ime i okrenuo dosje.

"Ne, još nema identifikacije."

"Pa, što je to?"

"Samo ime. Izgleda da sam joj dao nekakvo ime."

Činilo se daje Boschu neugodno. McCaleb je ispružio ruku i opet okrenuo dosje da bi pročitao ime.

"Cielo Azul?"

"Da, bila je španjolskog podrijetla, pa sam joj dao španjolsko ime."

"To znači plavo nebo, je li?"

"Da, plavo nebo. Ja, ovaj..."

McCaleb je čekao. Ništa.

"Što?"

"Pa... ja nisam baš tako religiozan, shvaćaš što mislim?"

"Da."

"Ali nekako sam pomislio, ako već ovdje dolje nema nikoga tko bi je želio nazvati svojom, onda možda... nadam se da ondje gore ima nekoga tko je želi." Bosch je slegnuo ramenima i pogledao u stranu. McCaleb je vidio kako mu se obrazi počinju rumenjeti.

"Teško je naći Božju ruku u onome čime se mi bavimo. U onome što vidimo." Bosch je samo kimnuo glavom i više nisu spominjali to ime.

McCaleb je uzeo posljednju stranicu iz dosjea na kojem je pisalo ime Cielo Azul, te pogledao na unutrašnju stranu stražnjeg preklopa žutog fascikla. Dok je radio u FBIu, prešlo mu je u naviku zapisivati bilješke na stražnji preklop, gdje ih nije tako lako vidjeti. To su bile opaske o istražiteljima koji su mu donosili slučajeve radi profiliranja. McCaleb je s vremenom došao do zaključka da su zapažanja o istražitelju katkad jednako važna kao i informacije u dosjeu. Razlog tome bila je činjenica da je McCaleb mnoge aspekte zločina prvi put promatrao kroz istražiteljeve oči.

Bosch mu je taj slučaj donio prije više od deset godina, prije nego što je počeo opsežnije profilirati istražitelje, kao i slučajeve. U taj je dosje zapisao Boschovo ime i ispod njega samo četiri riječi.

TemeljitPametna Č.M.A. O.

Sad se zagledao u posljednje dvije bilješke. Dio njegove rutine bilo je korištenje kratica i stenografije prilikom unošenja opaski koje su trebale ostati povjerljive. Posljednje dvije bilješke odnosile su se na njegovo mišljenje o tome što je motiviralo Boscha. Vjerovao je da detektivi koji rade na ubojstvima, sasvim posebna vrsta policajaca, crpe iz dubokog vrela unutarnjih emocija i motivacija kako bi prihvatili i obavljali uvijek težak zadatak svojega posla. Obično su postojale dvije vrste, oni koji su svoj posao doživljavali kao vještinu ili umijeće, te oni koji su ga držali svojom životnom misijom. Prije deset godina svrstao je Boscha u ovu drugu kategoriju. On je bio čovjek s misijom.

Ta se motivacija u detektiva potom mogla dalje raščlaniti prema onome što im je davalo taj osjećaj svrhe ili misiju. Neki su posao doživljavali gotovo kao igru; imali su nekakav unutarnji deficit koji je u njima izazivao potrebu dokazivanja da su bolji, pametniji i lukaviji od njihova plijena. Njihovi su životi bili beskonačan ciklus potvrđivanja sebe time što su onemogućavali ubojice koje su tražili kad bi ih strpali iza rešetaka. Drugi su, premda su u sebi nosili određeni

stupanj istog unutarnjeg deficita, sebe također doživljavali kao one koji su se zalagali za mrtve. Postojala je sveta veza između žrtve i policajca, stvorena na mjestu zločina, koja se nije mogla prekinuti. To je ono što ih je zapravo tjeralo u lov i omogućavalo im svladavanje svih prepreka na njihovu putu. McCaleb je te policajce svrstavao u kategoriju anđela osvetnika. Iz vlastitog iskustva zaključio da su ti policajci/anđeli najbolji istražitelji s kojima je ikad radio. Također je počeo vjerovati da se oni kreću najbliže nevidljivom rubu ispod kojeg leži ponor.

Prije deset godina, svrstao je Harryja Boscha među anđele osvetnike. Sad je morao razmisliti je li detektiv prišao preblizu rubu. Morao je uzeti u obzir mogućnost daje Bosch zakoračio preko.

Zatvorio je dosje i iz torbe izvadio dvije knjige o umjetnosti. Obje su nosile jednostavan naslov Bosch. Autori veće, s reprodukcijama slika u boji, bili su R. H. Marijnissen i P. Ruyffelaere. Drugu knjigu, u kojoj je, čini se, bilo više analiziranja slika, napisao je Erik Larsen.

McCaleb je započeo s manjom knjigom, prelistavajući stranice analize. Brzo je shvatio da postoji, baš kako je rekla Penelope Fitzgerald, mnogo različitih i čak suprotnih mišljenja o Hieronymusu Boschu. Larsenova je knjiga citirala znanstvenike koji su Boscha nazivali humanistom, pa čak i jednoga koji gaje smatrao pripadnikom heretičke skupine koja je vjerovala daje svijet doslovce pakao kojim vlada Sotona. Bilo je nesuglasica među znanstvenicima o tome što bi trebale značiti neke slike, o tome je li Bosch doista naslikao neka djela, te je li slikar ikad putovao u Italiju i vidio djela svojih renesansnih suvremenika. McCaleb je na koncu zatvorio knjigu kad je shvatio da, barem što se tiče njegovih potreba, riječi o Hieronymusu Boschu možda nisu važne. Ako su slikarova djela bila tema različitih tumačenja, onda je jedino važno tumačenje ono što ga daje osoba koja je ubila Edwarda Gunna. Jedino je bitno što je ta osoba vidjela i preuzela sa slika Hieronymusa Boscha.

Otvorio je veću knjigu i počeo polako proučavati reprodukcije. U Gettyju je reprodukcije slika promatrao na brzinu, opterećen činjenicom da nije bio sam. Stavio je bilježnicu na naslon za ruke kauča, namjeravajući zapisati broj sova na slikama, kao i opise svake ptice. Brzo je shvatio da su slike tako krcate sitnim pojedinostima da bi mu na umanjenim reprodukcijama mogle promaknuti neke važne stvari. Sišao je u prednju kabinu i potražio povećalo što gaje uvijek držao u svojem pisaćem stolu u FBIu, a koristio ga je za proučavanje fotografija mjesta zločina.

Dok je bio sagnut nad kutijom punom uredskog pribora što gaje prije pet godina uzeo iz svojeg pisaćeg stola, McCaleb je osjetio lagani udarac o brod i uspravio se. Vezao je Zodiaca za krmenu platformu, pa to nije mogao biti njegov gumenjak. Razmišljao je o tome kad je osjetio kako se brodić pomiče goredolje, stoje govorilo daje netko upravo koraknuo na palubu. Njegove su se misli usredotočile na vrata salona. Bio je siguran da ih nije zaključao. Pogledao je u kutiju kroz koju je maločas prekopavao i zgrabio otvarač za pisma.

Kad se popeo stubama u brodsku kuhinju, McCaleb je pogledom preletio po salonu, ali nikoga nije vidio. Bilo je teško vidjeti kroz klizna vrata od kojih se odbijala svjetlost, ali vani, na komandnom mostu, ocrtavajući se na uličnoj rasvjeti Ulice Crescent, nalazio se neki čovjek. Stajao je leđima okrenut salonu, kao da se divi svjetlima gradića smještenog na padini brda.

McCaleb je brzo prišao kliznim vratima i otvorio ih. Otvarač za pisma držao je uz tijelo, ali s oštricom okrenutom prema gore. Čovjek koji je stajao na komandnom mostu tada se okrenuo.

McCaleb je spustio oružje dok je čovjek širom otvorenih očiju zurio u oštricu. Gospodine McCaleb, ja...

U redu je, Charlie, samo nisam znao tko je.

Charlie je noću dežurao u uredu lučke kapetanije. McCaleb nije znao kako mu je prezime. No znao je da je često posjećivao Buddyja Lockridgea onih večeri kad je Buddy običavao prespavati na brodu. McCaleb je pretpostavljao da Buddy neće odbiti pivo s vremena na vrijeme kako bi skratio duge noći. Vjerojatno je Charlie zato došao svojim malenim čamcem na vesla.

Vidio sam svjetla i pomislio da je Buddy možda ovdjereče Charlie. Samo sam ga želio posjetiti.

Ne, Buddy je večeras otišao u grad. Vjerojatno se neće vratiti do petka.

Onda dobro. Sad ću ja poći. Je li s vama sve u redu? Gospođa vas nije natjerala da spavate na brodu, zar ne?

Ne, Charlie, sve je u redu. Samo imam nekog posla. Podigao je otvarač za pisma, kao da to objašnjava što radi.

Dobro, onda, bolje da pođem natrag.

Laku noć, Charlie. Hvala na brizi.

Vratio se unutra i sišao u ured. Našao je povećalo, s pričvršćenom lampicom, na dnu kutije uredskog pribora.

Iduća je dva sata proučavao slike. Sablasni prikazi mračnih demona koji su okruživali ljudski plijen ponovo su ga opčinili. Dok je proučavao svako pojedino djelo, žutim je samoljepivim papirićima obilježavao mjesta na kojima je našao sove, kako bi se lako mogao vratiti do njih.

McCaleb je napravio popis od šesnaest prikaza sova na slikama, te još dvanaest prikaza stvorenja sličnih sovama. Sove su bile tamnih boja i vrebale su na svim slikama, poput stražara pred Božjim sudom. Promatrao ih je i nije se mogao riješiti pomisli na analogiju sove kao detektiva. Oboje su stvorenja noći, oboje promatraju i love; iz prve ruke gledaju zlo i bol što ih ljudi i životinje nanose jedni drugima.

Međutim, najznačajnije otkriće do kojeg je McCaleb došao tijekom proučavanja slika nije bila sova. Zapravo, radilo se o ljudskom tijelu. Otkrio ga je uz pomoć osvjetljenog povećala dok je proučavao srednji dio slike pod nazivom Posljednji sud. Izvan prikaza paklene peći kamo su se bacali grešnici, bilo je nekoliko vezanih žrtava koje su čekale da ih raskomadaju i spale. Među njima je McCaleb našao sliku golog muškarca kojemu su ruke i noge bile vezane iza

leđa. Udovi grešnika bili su nategnuti u Bolno obrnuti fetusni položaj. Prizor je bio veoma sličan onome što gaje vidio na videosnimci s mjesta zločina i fotografijama Edwarda Gunna.

McCaleb je obilježio stranicu samoljepivim papirićem i zatvorio knjigu. Upravo se u tom trenutku oglasio mobitel na kauču do njega, te se naglo trgnuo.

Pogledao je na sat prije nego što se javio, i vidio daje točno ponoć.

Zvala je Graciela.

Mislila sam da ćeš se večeras vratiti kući.

Hoću. Upravo sam završio i sad krećem. Uzeo si kolica, je li?

Jesam. Znači, neću imati problema.

Dobro, vidimo se uskoro. Da, vidimo se.

McCaleb je odlučio sve ostaviti na brodu, zaključivši da mora razbistriti um prije sutrašnjega dana. Kad bi ponio dosjee i teške knjige, to bi ga samo podsjećalo na teške misli što ih nosi u sebi. Zaključao je brod i gumenjakom se vratio do gata. Na kraju gata čekala su ga kolica za golf. Vozio se opustjelim poslovnim područjem, a potom uzbrdo prema kući. Usprkos nastojanjima da skrene tijekom misli, neprestano su se vraćale na ponor. Mjesto gdje stvorenja s oštrim kljunovima, pandžama i noževima vječno muče one koji su pali. U tom je trenutku samo jedno sa sigurnošću znao. Slikar Bosch bio bi dobar u izrađivanju profila. Znao je o čemu govori. Poznao je noćne more koje opsjedaju umove mnogih ljudi. Kao i one koje katkad iziđu van.

15.

Na suđenju Davidu Storeyju kasnilo se s uvodnim izjavama jer su se odvjetnici iza zatvorenih vrata prepirali sa sucem oko posljednjih zahtjeva. Bosch je sjedio za stolom tužitelja i čekao. Pokušao je iz glave izbaciti sve što bi mu moglo odvući pozornost, uključujući neuspješnu potragu za Annabelle Crowe prethodne večeri.

U deset i četrdeset pet odvjetnici su napokon ušli u sudnicu i sjeli za svoje stolove. Tada je optuženik, danas u odijelu koje je izgledalo kao da vrijedi koliko tri plaće sudskog službenika, uveden u sudnicu iz ćelije, a zatim je i sudac Houghton zauzeo svoje mjesto.

Bilo je vrijeme za početak, a Bosch je osjetio kako napetost u sudnici brzo raste. Los Angeles je podigao, ili možda spustio, suđenje zločincima do razine zastave, ali sudionici u sudnici to nikad nisu tako doživljavali. Igrali su za ozbiljno, a ovo je suđenje, možda više nego ostala, donosilo otopljiv osjećaj neprijateljstva između dva suparnička tabora.

Sudac je zamjeniku šerifa, koji je imao ulogu sudskog službenika, naložio neka uvede protu. Bosch je ustao zajedno s ostalima, okrenuo se i gledao kako porotnici jedan za drugim tiho ulaze i zauzimaju svoja mjesta. Učinilo mu se da na nekima od njihovih lica vidi uzbuđenje. Čekali su tijekom dva tjedna biranja porote i dogovora da se situacija počne razvijati. Bosch je podigao pogled iznad

njih, prema dvjema kamerama montiranim na zidu iznad mjesta za porotu.

Osiguravale su pogled na cijelu sudnicu, osim na mjesto za porotu.

Nakon što su svi zauzeli svoja mjesta, Houghton je pročistio grlo i nagnuo se prema mikrofONU na svojoj klupi, promatrajući porotnike.

Dame i gospodo, kako ste jutros?

Začuo se tihi žamor odgovora. Houghton kimne glavom.

Ispričavam se zbog kašnjenja. Molim vas, imajte na umu da pravosudnim sustavom zapravo upravljaju odvjetnici. Kao takav, veoma je spooooooooor.

U sudnici se začuo pristojan smijeh. Bosch je opazio da su se odvjetnici, optužbe i obrane, poslušno u tome priključili, a dvoje je čak malo pretjeralo. Iz iskustva je znao da tijekom suđenja nijedan sudac ne može ispričati šalu kojoj se odvjetnici neće nasmijati.

Bosch je pogledao lijevo, dalje od stol; obrane, i vidio daje drugi prostor za porotu krcat predstavnika medija. Mnoge je izvjestitelje prepoznao iz televizijskih vijesti i s ranijih tiskovnih konferencija.

Preletio je pogledom po ostatku sudnice i vidio da je prostor za javnost dupkom pun promatrača, osim reda točno iza stola obrane. Ondje je sjedilo nekoliko ljudi kraj kojih je bilo dovoljno prostora, a svi su izgledali kao da su jutro proveli u kolima za šminkanje. Bosch je zaključio da su to nekakve slavne osobe, ali to mu područje nije bilo poznato, pa nikoga od njih nije prepoznao. Pomislio je da bi se mogao nagnuti prema Janis Langwiser i pitati je, ali se predomislio.

Morali smo raščistiti neke pojedinosti u mojim odajama — sudac je nastavio govoriti poroti. Ali sad možemo početi. Počet ćemo s uvodnim izjavama, a ja vas moram upozoriti da neće biti riječi o potvrđenim činjenicama, već o tome što svaka strana misli da su činjenice, te što će nastojati dokazati tijekom suđenja. Vi ne smijete misliti date izjave sadrže dokaze. Sve to dolazi kasnije. Zato pažljivo slušajte, ali ostanite otvoreni za mnoge druge mogućnosti. Sad ćemo započeti s optužbom i, kao uvijek, obrani prepustiti posljednju riječ. Gospodine Kretzler, možete početi.

Glavni je tužitelj ustao i prišao govornici smještenoj između dva odvjetnička stola. Glavom je kimnuo poroti i predstavio se kao Roger Kretzler, zamjenik okružnog javnog tužitelja zadužen za posebne zločine. Bio je visok i mršav tužitelj s crvenkastom bradom ispod kratke tamne kose i naočala bez okvira. Imao je najmanje četrdeset pet godina. Bosch ga nije držao posebno simpatičnim, ali je mislio da je veoma sposoban. Činjenica da se još uvijek nalazi u rovovima, podižući optužnice u ovakvim slučajevima, dok su drugi njegovih godina prešli u bolje plaćene korporacijske ili braniteljske svjetove, izazivala je još više poštovanja i divljenja. Bosch je sumnjao da ima ikakvog obiteljskog života. U noćima prije suđenja, kad bi iskrsnulo neko pitanje o istrazi, te bi zvali Boscha na dojavljivač, broj na koji se trebao javiti uvijek je bio onaj iz Kretzlerova ureda, bez obzira koliko je bilo kasno.

Kretzler je predstavio svoju suradnicu Janis Langwiser, također iz jedinice za posebne zločine, te vodećeg istražitelja, detektiva treće klase iz PL Ae, Harryja Boscha.

Nastojat ću da ovo bude kratko i slatko, kako bismo što prije mogli prijeći na činjenice, kako je rekao sudac Houghton. Dame i gospodo, slučaj o kojem ćete slušati u ovoj sudnici zasigurno ima sve ono što prati slavne osobe. Jasno je da će to biti razvikani događaj. Da, tuženik, David N. Storey, čovjek je koji posjeduje moć i važan položaj u ovoj zajednici, osobito u današnje vrijeme kad je najvažnija slava. No ako sa činjenica skinete važnost moći i blještavila, a ja obećavam da ćemo tijekom idućih dana upravo to učiniti, ovdje ćemo imati nešto što se u našem društvu previše često događa. Jednostavan slučaj umorstva. Kretzler je zastao radi učinka. Bosch je pogledao porotu. Sve su oči bile prikovane za tužitelja.

Čovjek kojeg vidite za stolom obrane, David N. Storey, je uvečer, dvanaestog listopada, izišao s dvadeset tri godine starom djevojkom po imenu Jody Krementz. Nakon večeri koja je uključivala premijeru njegovog najnovijeg filma i prijem, odveo ju je u svoj dom u Hollywood Hillsu, gdje su imali spolni odnos. Mislim da obrana neće osporavati te činjenice. Nismo ovdje zbog toga. Ovamo nas dovodi ono što se dogodilo tijekom ili nakon seksa. Ujutro, trinaestog listopada, tijelo Jody Krementz nađeno je zadavljeno u njezinu vlastitu krevet, u malenom domu što gaje dijelila s drugom glumicom.

Kretzler je okrenuo stranicu notesa na govornici pred sobom, premda je Boschu, a vjerojatno i svima ostalima, bilo jasno daje ovaj govor naučio napamet i uvježbavao.

Tijekom ovog suđenja država Kalifornija dokazat će, izvan svake sumnje, daje upravo David Storey oduzeo život Jody Krementz u trenutku brutalnog seksualnog bijesa. Potom je preselio, ili se pobrinuo da netko drugi preseli, tijelo iz njegova doma u žrtvin dom. Namjestio je tijelo na takav način da bi se smrt mogla doimati slučajnom. Nakon toga, iskoristio je svoju moć i društveni položaj za pokušaj ometanja Policije Los Angelesa dok je istraživala zločin.

Gospodin Storey, za kojeg ćete saznati da se i ranije nasilnički ponašao prema ženama, bio je tako siguran da će se nekažnjeno izvući da se u trenutku...

Kretzler je izabrao taj trenutak da se okrene od govornice i tuženiku dobaci prezirni pogled. Storey je netremice zurio naprijed i tužitelj se na koncu opet okrenuo poroti.

... možemo reći iskrenosti, zapravo hvalio glavnom istražitelju, detektivu Boschu, da će učiniti upravo to, nekažnjeno se izvući.

Kretzler je pročistio grlo, znak daje spreman zaključiti svoj govor.

Ovdje smo, dame i gospodo porotnici, da bismo osigurali pravdu za Jody Krementz. Kako bismo se pobrinuli da se njezin ubojica ne izvuče nekažnjeno. Država Kalifornija traži, i ja osobno tražim, da tijekom suđenja pažljivo slušate i pravedno razmotrite dokaze. Učinite li to, možemo biti sigurni da će pravda biti zadovoljena. Za Jody Krementz. Za sve nas.

Podigao je notes s govornice i okrenuo se prema svojem stolu. No tada je stao, kao da mu je nešto upravo palo na pamet. Bosch je to doživio kao dobro uvježban potez. Pomislio je da će i porota to tako doživjeti.

Upravo sam se sjetio da svi znamo kako se u našoj novijoj povijesti ovdje u Los Angelesu, u ovako razvikanim slučajevima, zapravo pokušavalo suditi policiji. Ako vam se ne sviđa poruka, onda svakako ubijte onoga koji ju je donio. To je jedan od omiljenih trikova iz bogate zalihe obrane. Želio bih da svi sami sebi obećate da ćete ostati spremni na svakojake trikove i voditi računa o nagradi, a taje nagrada istina i pravda. Nemojte se dati zavarati. Nemojte dopustiti da vas skrenu u pogrešnom smjeru. Vjerujte u svoje prosudbe i naći ćete pravi put. Vratio se do svoje stolice i sjeo. Bosch je opazio kako je Janis Langwiser ispružila ruku i stegnula Kretzlerovu podlakticu, čestitajući mu. To je također bio dio dobro uvježbane predstave.

Sudac je porotnicima rekao da će se, zbog kratkoće uvodne riječi tužitelja, suđenje nastaviti uvodnom riječi obrane, bez stanke. No stanika je ipak uskoro uslijedila kad je Fowkkes ustao, prišao govornici i još se kraćom uvodnom izjavom obratio poroti.

Znate, dame i gospodo, sve te priče o ubijanju onoga koji donosi poruku, dopustite da vam kažem nešto o tome. Te zanimljive riječi što ste ih na kraju čuli od gospodina Kretzlera, pa, vjerujte mi da svaki tužitelj u ovoj zgradi upravo to kaže na početku svakog suđenja. Želim reći, zasigurno ih imaju otisnute na karticama što ih nose u svojim lisnicama, barem se meni tako čini. Kretzler je ustao i stavio prigovor na ono stoje nazvao "mahnitim pretjerivanjem", a Houghton je prekorio Fowkkesa, ali je potom tužitelju savjetovao da bi svoje prigovore mogao bolje iskoristiti. Fowkkes je brzo krenuo dalje.

Ako sam pretjerao, ispričavam se. Znam da je to s tužiteljima i policijom osjetljiva stvar. No, samo kažem, ljudi, da gdje ima dima obično ima i vatre. A tijekom ovog suđenja, mi ćemo pokušati naći put kroz dim. Možda ćemo, ili možda nećemo, naići na vatru, ali jedno u što sam siguran jest to da ćemo doći do zaključka da ovaj čovjek... okrenuo se i odlučnim pokretom pokazao svojega klijenta... ovaj čovjek, David N. Storey, nije kriv za zločin za koji je optužen. Da, on je čovjek koji posjeduje moć i društveni položaj, ali imajte na umu da to nije zločin. Da, poznaje nekoliko slavni osoba, no kad sam posljednji put pogledao časopis People, ni to još nije bio zločin. S druge strane, mislim da će neki elementi osobnog života i apetita gospodina Storeyja za vas biti uvredljivi. Znam da za mene jesu. Ali imajte na umu da to nisu zločini za koje je optužen u ovom postupku. Zločin o kojem je ovdje riječ je umorstvo. Ništa manje i ništa više. To je zločin za koji David Storey NIJE kriv. Bez obzira što će vam govoriti gospodin Kretzler, gospoda Langwiser, detektiv Bosch i njihovi svjedoci, nema apsolutno nikakvih dokaza o krivnji u ovom slučaju.

Nakon što se Fowkkes lagano naklonio poroti i sjeo, sudac Houghton je objavio stanku za rani ručak, te najavio da će poslijepodne početi iskazi svjedoka.

Bosch je gledao kako porotnici izlaze kroz vrata kraj njihova prostora. Nekolicina se osvrnula preko ramena prema sudnici. Porotnica koja je bila posljednja u redu, crnkinja pedesetih godina, pogledala je ravno u Boscha. Spustio je pogled i odmah požalio što je to učinio. Kad je opet pogledao onamo, nje više nije bilo.

16.

McCaleb je ugasio televizor kad je suđenje prekinuto radi ručka. Nije želio slušati beskrajne analize televizijskih izvjestitelja. Činilo mu se da je obrana osvojila najviše bodova. Fowkes je izveo savršen potez kad je poroti rekao da i on drži uvredljivim osobni život i navike svojega klijenta. Govorio im je da on to može zanemariti, pa mogu i oni. Podsjećao ih je da se slučaj odnosi na oduzimanje nečijeg života, a ne na to kako netko živi svoj život.

Nastavio se pripremati za svoj poslijepodnevni sastanak sa Jaye Winston. Vratio se na brod nakon doručka, te prikupio svoje dosjee i knjige. Sad je, uz pomoć škara i ljepljive vrpce, sastavljao prezentaciju za koju se nadao da neće samo impresionirati Winstonicu, nego će je uvjeriti u nešto u što je i McCaleb teško mogao povjerovati. Sastavljanje prezentacije je na neki način bila generalna proba za prikaz slučaja. U tom smislu, McCaleb je vrijeme potrošeno na razmišljanje o tome što će pokazati i reći Winstonici držao veoma korisnim. Tako je mogao uočiti rupe u logici i pripremiti odgovore na pitanja za koja je znao da će ih Winstonica postaviti.

Dok je smišljao što će reći Winstonici, ona gaje nazvala na mobitel.

Možda imamo nešto o sovi. Možda, a možda i ne. O čemu je riječ?

Čovjek iz veleprodaje u Middletonu, Ohio, misli da zna odakle potječe. Iz neke tvrtke ovdje, u Carsonu, koja se zove Bird Barrier.

Zašto to misli?

Jer je Kurt faksirao fotografije naše ptice, a čovjek s kojim je razgovarao opazio je dno modela otvoreno.

Dobro. Što to znači?

Pa, te se ptice navodno isporučuju s bazom, kako bi se mogle napuniti pijeskom da mogu stajati na vjetru i kiši, ili nečem sličnom.

Razumijem.

Dakle, imaju jednog naručitelja koji želi sove bez baze. Bird Barrier. Žele ih takve jer ih stavljaju na nekakvu napravu koja kriješti.

Kako to misliš, kriješti?

Znaš, kao prava sova. Valjda to pomaže da se ptice doista rastjeraju. Znaš li kako glasi slogan tvrtke Bird Barrier? "Broj jedan kad je riječ o pticama koje su druge." Zgodno, ha? Tako se ondje javljaju na telefon.

McCaleb je previše brzo razmišljao da bi registrirao humor. Nije se nasmijao.

Ta se tvrtka nalazi u Carsonu?

Tako je, nije daleko od tvoje marine. Sad moram poći na jedan sastanak, ali kanila sam svratiti onamo prije nego što se nađem s tobom. Želiš li da se ondje nađemo? Možeš li na vrijeme stići prijeko?

Bilo bi dobro. Doći ću.

Dala mu je adresu, oko petnaest minuta od Marine Cabrillo, pa su se dogovorili da će se ondje naći u dva. Rekla je da će predsjednik tvrtke, čovjek po imenu Cameron Riddell, razgovarati s njima.

Hoćeš li ponijeti sovu? upita McCaleb.

Znaš što, Terry? Već sam dvanaest godina detektivka. A mozak imam još duže. Oprosti.

Vidimo se u dva.

Nakon što je završio razgovor, McCaleb je iz zamrzivača izvadio tamale viška, odmrznuo ga u mikrovalnoj, zamotao u foliju i stavio u svoju kožnatu torbu, namjeravajući ga pojesti dok bude prelazio na drugu stranu zaljeva. Pošao je pogledati svoju kćer, koja se nalazila u dnevnom boravku, usnula u naručju njihove dadilje, gospođe Perez. Dotaknuo je djetetov obraz i otišao.

Bird Barrier se nalazila u komercijalnom području na istočnoj strani Autoceste 405, tik ispod malenog aerodroma gdje je bio Goodyear debeljko. Veliki je balon bio na svojem mjestu, a McCaleb je vidio užad kojom je bio pričvršćen za tlo kako ga ne bi otpuhao vjetar s mora. Skrenuvši na parkiralište tvrtke Bird Barrier, opazio je vozilo za koje je pretpostavio da pripada Jaye Winston. Imao je pravo. Sjedila je u malenoj čekaonici kad je ušao kroz ostakljena vrata. Na podu kraj njezine stolice nalazila se aktovka i kartonska kutija na vrhu zatvorena crvenom vrpcom s oznakom DOKAZNI MATERIJAL. Odmah je ustala i prišla prijavnom pultu za kojim je sjedio mladi muškarac sa slušalicama na glavi.

Možete li gospodinu Riddellu reći da smo oboje ovdje?

Mladi čovjek, koji je očito imao nekoga na vezi, kimne glavom.

Nekoliko minuta kasnije ušli su u ured Camerona Riddella. McCaleb je nosio kutiju. Winstonica ih je upoznala, predstavivši McCaleba kao svojega kolegu. To je bila istina, ali je također prikrivala činjenicu da on više ne nosi značku. Riddell je bio naočit muškarac srednjih tridesetih godina, a činilo se da im silno želi pomoći u istrazi. Winstonica je navukla par gumenih rukavica, što ih je izvadila iz svoje aktovke, a zatim je ključem razrezala crvenu vrpcu na kutiji i otvorila je. Izvadila je sovu i stavila je na Riddellov pisaći stol.

Što nam možete reći o ovome, gospodine Riddell?

Riddell je ostao stajati iza pisaćeg stola, te se nagnuo naprijed kako bi pogledao sovu.

Ne smijem je taknuti?

Znate što, najbolje da stavite ovo.

Winstonica je otvorila aktovku i pružila mu drugi par rukavica. McCaleb je samo gledao, odlučivši da se neće uplitati, osim ako ga Winstonica ne uključi ili nešto propusti tijekom razgovora. Riddell se mučio s rukavicama, polako ih navlačeći.

Žao mi je reče Winstonica. To je srednja veličina. Čini se da bi vama trebale veće.

Kad je navukao rukavice, Riddell je objema rukama podigao sovu i proučio njezinu bazu. Zavirio je u šuplji plastični oblik, a zatim je pticu ispružio ravno preda se, naoko proučavajući obojene oči. Potom ju je stavio na kut pisaćeg stola i vratio se do svoje stolice. Sjeo je i pritisnuo gumb interkoma.

Monique, Cameron je. Možeš li poći u skladište, uzeti jednu od kreštavih sova i donijeti mi je? Treba mi odmah.

Već krećem.

Riddell skinje rukavice i nekoliko puta ispruži i stegne prste. Potom pogleda Winstonicu, shvativši da je ona važna. Pokaže sovu.

Da, to je jedna od naših, ali je... ne znam koju biste vi riječ upotrijebili.

Promijenjena je, modificirana. Mi ih ne prodajemo ovakve.

Kako to mislite?

Pa, Monique će donijeti jednu da biste mogli vidjeti, ali zapravo ovoj je malo promijenjena boja i izvađen je mehanizam za zvuk. Isto tako, mina bazu stavljamo svoju etiketu, a toga ovdje nema.

Pokazao je stražnji dio baze.

Počnimo s bojenjem reče Winstonica. Što je učinjeno?

Prije nego što je Riddell dospio odgovoriti, na vratima se začulo kucanje i ušla je žena koja je donijela drugu sovu, zamotanu u plastični materijal. Riddell joj je rekao neka je stavi na pisaći stol i makne plastiku. McCaleb je opazio da je iskrivila lice u grimasu kad je vidjela crno obojene oči sove što ju je Winstonica donijela. Riddell joj je zahvalio i žena je izišla iz ureda.

McCaleb je proučavao dvije sove. Sova što su je oni donijeli bila je tamnija.

Sova tvrtke Bird Barrier imala je pet boja na perju, uključujući bijelu i svijetloplavu, kao i plastične oči sa zjenicama uokvirenim reflektirajućom bojom jantara. Isto tako, nova se sova nalazila na crnom plastičnom postolju.

Kao što vidite, sova koju ste donijeli iznova je obojena reče Riddell. Osobito oči. Kad ih se na taj način oboji, gubi se mnogo na efektu. Ovo zovemo reflektirajućim očima. Sloj metalne folije u plastici hvata svjetlost i stvara dojam da se oči miču.

Zato ptice misle daje prava.

Točno. Taj se učinak gubi ako se ovako prekriju bojom.

Ne vjerujemo da je osoba koja je to učinila razmišljala o pticama. Što je još drukčije?

Riddell samo odmahne glavom.

Samo stoje perje prilično potamnjeno. To vidite i sami.

Da. Rekli ste da je mehanizam izvađen. Kakav mehanizam? Nabavljamo ih iz države Ohio, a zatim ih obojimo i ubacimo jedan od dva mehanizma. Ovdje vidite naš standardni model.

Riddell podigne sovu i pokaže im donji dio. Crno plastično postolje se okretalo i stvaralo glasan kreštav zvuk.

Čujete kako kriješti?

Da, to je dovoljno, gospodine Riddell.

Oprostite. Ali vidite, sova stoji na postolju i reagira na vjetar. Dok se okreće, stvara kreštav zvuk pa se doima poput grabežljivca. Dobro djeluje, pod uvjetom da puše vjetar. Također imamo ekskluzivni model koji u bazi sadrži elektronsku napravu. U njoj se nalazi zvučnik koji emitira snimljene zvukove ptica grabljivica kao što je sokol. Vjetar nije potreban.

Može li se nabaviti sova bez tih dodataka?

Da, možete kupiti model što ćete ga staviti na jedno od naših postolja. Za slučaj da se sova ošteti ili razbije. Ako je izložena prirodnim elementima, osobito u marinama, boja traje dvije do tri godine, a nakon toga bi sova mogla izgubiti nešto od svoje učinkovitosti. Morate je ponovo obojiti ili jednostavno nabaviti novu. Činjenica je daje kalup najjeftiniji dio kompleta.

Winstonica pogleda McCaleba. Nije imao ništa za dodati ili pitati. Samo joj je kimnuo glavom, a ona se opet okrene Riddellu.

U redu, onda mislim da nas zanima postoji li neki način da otkrijemo kako je ova sova došla od vas do eventualnog vlasnika.

Riddell je dugi trenutak zurio u sovu, kao da bi ona sama mogla odgovoriti na to pitanje.

Pa, to bi moglo biti teško. Riječ je o robi široke potrošnje. Svake godine prodamo nekoliko tisuća. Šaljemo ih u maloprodaju, a mogu se naručiti i preko kataloga ili Interneta.

Pucnuo je prstima.

Međutim, postoji nešto što bi moglo olakšati situaciju.

Što bi to bilo?

Prošle su godine promijenili kalup. U Kini. Malo su istraživali i zaključili da se velika ušara smatra opasnijom za druge ptice nego obična sova. Počeli su izrađivati velike ušare.

Nije mi baš posve jasno što govorite, gospodine Riddell. Podigao je prst kao da joj želi reći neka trenutak pričeka. Potom je otvorio ladicu pisaćeg stola i prekopavao po nekim papirima. Izvadio je katalog i brzo ga počeo prelistavati. McCaleb je vidio da plastične sove nisu glavni posao tvrtke Bird Barrier, već su to zapravo sustavi za obranu od ptica koji obuhvaćaju velike mreže, spiralne žice i druge naprave. Riddell je našao stranicu s plastičnim sovama, te je okrenuo katalog da bi ga Winstonica i McCaleb mogli pogledati.

Ovo je prošlogodišnji katalog reče. Vidite da sova ima okruglu glavu.

Proizvođač je to promijenio u lipnju, prije otprilike sedam mjeseci. Sad imamo ovakve.

Pokazao je dvije sove na stolu.

Perje se na vrhu glave pretvara u dva šiljka, ili uha. Zastupnik za prodaju kaže da se ove sove katkad zovu vražjim sovama.

Winstonica pogleda McCaleba koji je na trenutak uzdigao obrve.

Znači, kažete daje ova sova naručena ili kupljena nakon lipnja ona upita Riddella.

Prije bih rekao nakon kolovoza, ili možda rujna. Promijenili su je u lipnju, ali mi smo vjerojatno novi kalup počeli dobivati tek krajem srpnja. Također smo zasigurno najprije prodali stare zalihe.

Winstonica je potom pitala Riddella imaju li podatke o kupcima, utvrdivši da postoje oni o narudžbama preko pošte ili Interneta, te se mogu naći u kompjutorskim datotekama tvrtke. No jasno je da neće biti podataka o sovama prodanim u maloprodaji, u drogerijama, marinama i drugdje. Riddell se okrenuo kompjutoru na svojem stolu i utipkao nekoliko naredbi. Potom je pokazao ekran, premda ga McCaleb i Winstonica nisu mogli vidjeti.

Uredu, zatražio sam broj komada prodanih nakon prvog kolovoza reče.

Broj komada?

Da, za standardne i ekskluzivne modele, a zatim i za zamjenske kalupe. Ovdje piše da smo odavde prodali četiristo četrnaest komada. U maloprodaju smo poslali točno šesto komada.

Zapravo nam kažete da možemo ući u trag, barem preko vas, samo kupcima četiristo četrnaest sova.

Točno.

U kompjutoru imate imena kupaca i adrese na koje su sove poslone?

Tako je, imamo.

Jeste li voljni podijeliti tu informaciju s nama, bez pribavljanja sudskog naloga?

Riddell se namrštitio kao da je pitanje apsurdno.

Rekli ste da istražujete umorstvo, nije li tako? Tako je.

Nije nam potreban sudski nalog. Ako možemo pomoći, rado ćemo to učiniti.

To je doista vrijedno hvale, gospodine Riddell.

Sjedili su u Winstonicinu automobilu i proučavali kompjutorski ispis dobiven od Riddella. Kutija u kojoj se nalazila sova bila je na sjedalu između njih. Dobili su tri ispisa, podijeljena na ekskluzivne, standardne ili zamjenske sove. McCaleb je odmah uzeo popis za zamjenske sove jer su mu instinkti govorili daje sova iz stana Edwarda Gunna kupljena samo radi određene uloge na mjestu zločina, te joj nisu trebali nikakvi dodatni mehanizmi. Povrh toga, zamjenska je sova bila najjeftinija.

Bolje da ovdje nešto nademorekla je Winstonica dok je čitala popis kupaca standardnog modela. Jer ulaženje u trag kupcima u maloprodaji značilo bi sudske naloge i odvjetnike... hej, ovdje je Getty. Naručili su četiri komada. McCaleb ju je pogledao i razmislio o tome. Na koncu je slegnuo ramenima i vratio se svojem popisu. Winstonica je također pošla dalje, nastavljavajući s nabranjem poteškoća s kojima će se suočiti ako budu morali obilaziti prodavaonice gdje su se prodavale sove. McCaleb ju je prestao slušati kad je stigao do trećeg imena od kraja svojeg popisa. Prelazio je prstom od imena što ga je prepoznao do adrese na koju je sova poslana, načina plaćanja, podatka

odakle je stigla narudžba i imena primatelja, ako se razlikuje od kupca. Zacijelo je zadržao dah, jer je Winstonica osjetila daje došlo do promjene.

Što je?

Ovdje imam nešto.

Pružio je ispis prema njoj i pokazao što je privuklo njegovu pozornost.

Ovaj kupac. Jerome Van Aiken. Naručio je da se jedna dostavi na Gunnovu adresu i broj njegovoga stana, dan prije Božića. Narudžba je plaćena preko pošte.

Uzela je ispis i počela čitati podatke.

Dostavljeno je na adresu u Sweetzeru, ali na ime Lubbert Das, na ruke Edwarda Gunna. Lubbert Das. U istrazi se ne spominje nitko po imenu Lubbert Das. Ne sjećam se tog imena niti s popisa stanara u toj zgradi. Nazvat ću Rohrshaka i raspitati se je li Gunn ikad imao sustanara tog imena.

Ne moraš se truditi. Lubbert Das nikad nije ondje živio. Podigla je glavu i pogledala ga.

Ti znaš tko je Lubbert Das? Naneki način.

Visoko je uzdigla obrve.

Na neki način? Na neki način? Znaš li možda i tko je Jerome Van Aiken?

Kimnuo je glavom. Winstonica je spustila stranice na kutiju izmetu njih.

Promatrala gaje izrazom lica koji je istodobno otkrivao znatiželju i razdraženost.

Pa, Terry, mislim da je vrijeme da mi počneš govoriti što znaš. McCaleb ponovno kimne i stavi ruku na kvaku vrata.

Zašto ne pođemo na moj brod? Ondje možemo razgovarati.

Zašto ne bismo razgovarali baš ovdje, baš sada? McCaleb se gotovo neprimjetno osmjehnuo.

Jer ćeš dobiti ono što bi ti nazvala audiovizualnom demonstracijom. Otvorio je vrata i izišao, a potom se okrenuo prema njoj.

Vidjet ćemo se ondje, može? Odmahnula je glavom.

Bolje da si mi pripremio savršeni profil. Tada je on odmahnuo glavom.

Još nisam napravio profil, Jaye.

Što onda imaš? Osumnjičenika.

Tada je zatvorio vrata, ali je, udaljavajući se prema svojem automobilu, mogao čuti njezine prigušene psovke. Dok je hodao parkiralištem, sjena je pala na njega i okolno tlo. Pogledao je gore i iznad sebe vidio Goodyear balon koji je sasvim zaklonio sunce.

17.

Petnaest minuta kasnije opet su se sastali na brodu The Following Sea. McCaleb je izvadio nekoliko koka kola i ponudio Winstonici da sjedne u naslonjač kraj stolića za kavu u salonu. Na parkiralištu joj je rekao neka na brod ponese plastičnu sovu. Sad je uz pomoć dva papirnata ubrusa izvadio sovu iz kutije i stavio je na stolić ispred nje. Winstonica ga je promatrala, ljutito stisnuvši usne.

McCaleb joj je rekao da razumije njezinu ljutnju, ali je dodao da će uskoro uspostaviti kontrolu nad situacijom, čim joj iznese svoja otkrića.

Samo mogu reći, Terry, da bi to moralo biti jebeno dobro.

Sjetio se da je jednom na unutrašnjem preklopu fascikla dosjea prvog slučaja na kojem je s njom surađivao napisao da je sklona vulgarnom izražavanju kad je pod stresom. Također je zapisao daje pametna i intuitivna. Nadao se da se te osobine nisu promijenile.

Prišao je pultu na kojem je čekao njegov fascikl s pripremljenom prezentacijom. Otvorio gaje i prvu stranicu odnio do stolića za kavu. Odgurnuo je u stranu kompjutorski ispis iz tvrtke Bird Barrier, te list papira spustio kraj plastične sove.

Što misliš, je li ovo naša ptica?

Winstonica se nagnula naprijed da bi proučila sliku u boji što ju je stavio pred nju. To je bila uvećana pojedinost Boschove slike Vrt naslada koja je prikazivala golog muškarca kako grli tamnu sovu blistavih crnih očiju. Izrezao ju je, kao i još neke druge pojedinosti, iz Marijnissenove knjige. Promatrao je kako Winstonica pogledom prelazi s plastične sove na pojedinost sa slike i natrag. Rekla bih da se podudaraju najzad će Winstonica. Gdje si to nabavio, u Gettyju? Već si mi jučer trebao reći za to, Terry. Koji se vrug događa?

McCaleb je uzdigao ruke kao da je želi smiriti.

Sve ću objasniti. Samo mi dopusti da ti sve prikažem onako kako želim. Tada ću odgovoriti na sva tvoja pitanja.

Mahnula je rukom, pokazujući mu neka nastavi. Pošao je do pulta, uzeo drugi list papira i donio ga do stolića. Spustio ga je pred nju.

Isti slikar, druga slika.

Pogledala je. Radilo se o dijelu slike Posljednji sud koji je prikazivao grešnika vezanog u obrnutom fetusnom položaju, koji je čekao da ga bace u pakao.

Nemoj mi to činiti. Tko je ovo naslikao?

Uskoro ću ti reći.

Vratio se do fascikla na pultu.

Je li taj tip još uvijek živ? doviknula je za njim. Donio je treći list papira i stavio ga na stol kraj prva dva.

Mrtav je već oko petsto godina. Isuse.

Podigla je treći papir i stala ga pažljivo proučavati. Radilo se o kopiji djela Sedam smrtnih grijeha.

To bi trebalo biti Božje oko koje vidi sve grijeha svijeta objasni McCaleb.

Prepoznaješ li riječi u sredini, što se pružaju oko šarenice?

Pazi... šapnula je prijevod. O, Bože, ovdje doista imamo pravog bolesnika. Tko je to?

Još jedno. Sad će doista sve doći na svoje mjesto.

Po četvrti se put vratio do fascikla i donio još jednu reprodukciju slike iz knjige o Boschu. Pružio ju je Winstonici.

Zove se Operacija kamena. U srednjovjekovnim vremenima neki su vjerovali da se operacijom vađenja kamena iz mozga mogu izliječiti glupost i pokvarenost. Pogledaj gdje je smješten rez.

Vidjela sam, vidjela. Baš kao kod našeg tipa. Stoj e sve ovo naokolo?

Prstom je prešla duž vanjskog ruba okrugle slike. Na vanjskom crnom rubu bile su riječi ispisane kićenim zlatnim slovima, ali su s vremenom propale i bile su gotovo neprepoznatljive.

Prijevod glasi: "Gospodaru, izvadite kamen. Moje ime je Lubbert Das."

Literatura o slikari koji je stvorio ovo djelo kaže da se u njegovo vrijeme imenom Lubbert pogrdno nazivalo one koji su bili perverzni ili glupi.

Winstonica je spustila list papira na ostale i podigla ruke.

Dobro, Terry, dosta je. Tko je bio slikar i tko je taj osumnjičenik za kojeg kažeš da si ga našao?

McCaleb kimne glavom. Bilo je vrijeme.

Slikar se zvao Jerome Van Aiken. Bio je Nizozemac, a držali su ga jednim od velikana renesanse Sjevera. No njegove su slike bile mračne, pune čudovišta i demona. Sova, također. Mnogo sova. Literatura kaže da su sove na njegovim slikama simbolizirale sve, od zla preko zle kobi do propasti čovječanstva.

Razmaknuo je listove papira na stoliću za kavu i podigao onaj koji je prikazivao čovjeka kako grli sovu.

Ovo na neki način kaže sve o njemu. Čovjek koji je prigrlio zlo... paklenu sovu, kako ju je opisao gospodin Riddell... što će ga neminovno dovesti u pakao.

Ovdje je cijela slika.

Vratio se do fascikla i donio joj kopiju cijele slike Vrt naslada. Promatrao je njezine oči dok je proučavala prizore. Vidio je gnušanje, ali i fasciniranost.

Pokazao joj je četiri sove koje je otkrio na slici, uključujući i onu koju joj je već pokazao.

Odjednom je maknula papir u stranu i pogledala ga.

Čekaj malo. Znam da sam ovo već vidjela. U nekoj knjizi, ili možda na tečaju slikarstva što sam ga pohađala. No čini mi se da nikad nisam čula za tog Van Aikena. On je to naslikao?

McCaleb kimne glavom.

Vrt naslada.

Van Aiken je to naslikao, ali nisi čula za njega jer nije bio poznat pod svojim pravim imenom. Koristio je latinsku verziju imena Jerome, a za prezime je uzeo ime svojega rodnoga grada. Bio je poznat kao Hieronymus Bosch.

Samo je dugo zurila u njega dok je sve dolazilo na svoje mjesto, slike koje joj je pokazao, imena na kompjutorskom ispisu, sve stoje znala o slučaju Edwarda Gunna.

Boschgotovo nečujno je dahnula. Je li Hieronymus...?

Nije dovršila pitanje. McCaleb kimne glavom.

Da, to je Harryjevo pravo ime.

Oboje su sad hodali salonom, sagnutih glava, ali pazeći da se ne sudare. Govorili su isprekidano, obuzeti uzbuđenjem, ali sa zloslutnim i mučnini predznakom.

Ovo je malo previše, McCaleb. Znaš li što govoriš?

Točno znam što govorim. I nemoj misliti da nisam dobro i temeljito razmislio prije nego što sam to izgovorio. Smatram ga prijateljem, Jaye. Bilo je... ne znam, nekoć sam mislio da smo veoma slični. Ali pogledaj ove stvari, pogledaj veze, paralele. Uklapa se. Sve se uklapa.

Zaustavio se i pogledao je. Ona je i dalje hodala. –On je policajac! Policajac koji radi na umorstvima, za Boga miloga.

Što, zar ćeš mi reći daje to nezamislivo jer je on policajac? Ovo je Los Angeles, moderni Vrt naslada. Sa svim istim iskušenjima i demonima. Čak ne moraš zaci izvan gradskih granica da bi našla primjere policajaca koji su prešli granicu, dilanje droga, pljačkanje banaka, čak i umorstva.

Znam, znam. Samo što... Nije dovršila rečenicu.

U najmanju ruku, uklapa se toliko da to moramo dobro razmotriti.

Zaustavila se i pogledala ga.

Mi? Zaboravi, Terry. Zamolila sam te da pogledaš knjigu umorstva, a ne da slijediš tragove. Nakon ovoga, više ne sudjeluješ.

Gledaj, da nisam slijedio neke tragove ti ništa ne bi imala. Ova bi sova još uvijek stajala na vrhu one druge Rohrshakove zgrade.

To priznajem. I mnogo ti hvala. Ali ti si civil. Više se time ne baviš. Neću tome okrenuti leđa, Jaye. Ako sam ja taj koji će Boscha staviti pod povećalo, onda se neću maknuti. Winstonica se spustila na stolicu.

Dobro, možemo li o tome razgovarati kad i ako do toga dođemo? Još uvijek nisam sigurna da imaš pravo.

Dobro. Ni ja nisam siguran.

Pa, svakako si se silno potrudio oko cijele ove predstave sa slikama i prikupljanja dokaza.

Samo kažem da je Harry Bosch povezan s ovim. A to može ukazivati na dvije mogućnosti. Prvo, on je počinitelj, drugo, netko mu namješta. Već je dugo policajac.

Dvadeset pet, trideset godina. Popis ljudi koje je stavio iza rešetaka zasigurno je dugačak cijeli metar. A oni koji su već izišli, vjerojatno čine pola toga popisa.

Trebala bi nam cijela jebena godina da ih sve provjerimo.

McCaleb kimne glavom. I nemoj misliti da on to nije znao.

Oštro ga je pogledala. Sagnuo je glavu i ponovo je počeo hodati naokolo. Nakon duge tišine, podigao je glavu i vidio da ona zuri u njega. Što?

Doista misliš da je Bosch to mogao učiniti, zar ne? Znaš još nešto.

Ne, ne znam. Nastojim biti nepristran. Treba istražiti sve mogućnosti.

Gluposti, istražuješ samo jednu.

McCaleb nije odgovorio. Dovoljno ga je mučio osjećaj krivnje da to Winstonica i ne naglašava.

U redu rekla je. Zašto mi onda lijepo sve ne izneseš? I ne brini, neću ti zamjeriti kad se pokaže da si pogriješio.

Zaustavio se i pogledao je.

Hajde, iznesi svoju teoriju. McCaleb odmahne glavom.

Nisam još sve razjasnio. Samo znam da ono što imamo nikako, nikako ne mogu biti slučajnosti. Dakle, mora postojati objašnjenje.

Pa, reci mi objašnjenje koje uključuje Boscha. Poznajem te. Razmišljao si o tome.

Dobro, ali imaj na umu daje zasad sve samo teorija.

Imat ću na umu. Počni.

Kao prvo, počnimo od toga da je detektiv Hieronymus Bosch vjerovao, ne, znao, daje taj tip, Edward Gunn, po činio umorstvo i nekažnjeno se izvukao. Zatim se Gunn pojavljuje zadavljen, a izgleda poput lika na slici slikara Hieronymus Boscha. Ubaciš jednu plastičnu sovu i barem još petšest drugih dodirnih točaka između dva Boscha, da i ne spominjemo ime, i evo ti slučaja.

Što zapravo imaš? Te dodirne točke ne znače daje Bosch počinitelj. Sam si rekao, netko je sve mogao tako isplanirati da nas navede na Boscha.

Ne znam o čemu je riječ. Valjda nekakav predosjećaj. Ima nečega u Boschu, nečega što nije u redu.

Sjetio se kako je Vosskuhler opisao slike.

Mračnije od noći.

Što bi to trebalo značiti?

McCaleb je odmahnuo rukom na pitanje. Podigao je kopiju dijela slike gdje je muškarac grlio sovu. Stavio ju je pred njezino lice.

Pogledaj kakav je mrak ondje. U očima. Harry ima nešto slično tome.

Sad već postaješ sablastan, Terry. Što pokušavaš reći, da je Harry Bosch u prijašnjem životu bio slika? Želim reći, slušaj malo što govoriš.

Vratio je papir na stol i odmaknuo se od nje, odmahujući glavom.

Ne znam kako bih to rekao reče. Tu jednostavno nečega ima. Neka vrsta veze između njih, a to je nešto više od imena.

Napravio je kretnju kao da želi otjerati tu misao.

Dobro, onda idemo dalje reče Winstonica. Zašto sada, Terry? Ako jest Bosch, zašto sada? I zašto Gunn? On mu je izmaknuo prije šest godina.

Zanimljivo je što si rekla daje izmaknuo njemu, a ne pravdi.

Time nisam ništa posebno mislila. Ti samo voliš uzimati...

Zašto sada? Tko zna? No, tu je onaj susret prethodne večeri u pritvoru za pijance, a zatim i onaj u listopadu, i još prije toga. Kad god je taj tip završio iza rešetaka, pojavljivao se Bosch.

Ali te posljednje večeri Gunn je bio previše pijan da bi mogao razgovarati.

Tko kaže?

Kimnula je glavom. Imali su samo Boschovu verziju susreta u ćeliji.

U redu, dobro. Ali zašto Gunn? Mislim, ne želim suditi o ubojicama ili njihovim žrtvama, ali, ma daj, tip je nožem ubio prostitutku u hollywoodskom hotelu gdje

se sobe iznajmljuju na sat. Svi znamo da neki znače više od ostalih, a ovaj nije mogao mnogo značiti. Ako si pročitao knjigu umorstva, vidio si da čak ni njezinoj obitelji nije bilo stalo do nje.

Onda nešto nedostaje, nešto o čemu još ne znamo. Jer Harryjuje bilo stalo. Ionako mislim da on nije od onih kojima se jedan slučaj ili jedna osoba čine važnijima od drugih. No, ima nečega o Gunnu što još ne znamo. Mora biti. To je prije šest godina bilo dovoljno da Harry svojeg poručnika gurne kroz staklenu pregradu i bude suspendiran. Bilo je dovoljno da posjeti Gunna svaki put kad bi dospio iza rešetaka.

McCaleb kimne glavom, kao da samom sebi nešto potvrđuje.

Moramo naći okidač. Ono što ga je nagnalo u akciju sada, a ne prije godinu dana, ili dvije godine, bilo kada.

Winstonica naglo ustane.

Hoćeš li prestati govoriti "mi"? I znaš, ima nešto što si ovdje posve izostavio. Zašto bi taj čovjek, taj iskusni policajac i detektiv za umorstva, ubio tog tipa i ostavio toliko tragova koji ukazuju na njega? To nema nikakvog smisla, ne kad je riječ o Harryju Boschu. Previše je pametan za tako nešto.

Samo ako gledaš s ove strane. Te se stvari mogu činiti očitima tek sada, nakon što smo ih otkrili. Isto tako, zaboravljaš daje sam čin umorstva pokazatelj devijantnog razmišljanja, poremećene osobnosti. Ako je Harry Bosch skrenuo s puta i tresnuo u jarak, u ponor, onda ne možemo pretpostavljati ništa o njegovu načinu razmišljanja ili planiranju umorstva. Činjenica daje ostavljao te tragove mogla bi biti simptomatična.

Odmahnula je rukom na njegovo objašnjenje.

To ti je ostalo iz vremena provedenog u Quanticu. Previše besmislica i filozofiranja.

Winstonica je sa stola uzela kopiju slike Vrt naslada i proučavala je.

Razgovarala sam s Harryjem o tom slučaju prije dva tjednareče. Ti si jučer razgovarao s njim. Nije se baš penjao po zidovima, niti rtu je pjena izlazila na usta. I pogledaj ovo suđenje usred kojeg se sada nalazi. Smiren je, hladan i posve pribran. Znaš li kako ga zovu neki momci iz ureda, oni koji ga poznaju? Marlboro čovjek.

Da, pa, prestao je pušiti. A možda je baš taj slučaj Storey bio okidač. Mnogo pritiska. To mora na neki način izići.

McCaleb je vidio da ga ne sluša. Njezin se pogled zaustavio na nečemu na slici.

Vratila je kopiju na stol i uzela list papira koji je prikazivao golog muškarca kako grli tamnu sovu.

Dopusti jedno pitanje reče. Ako je naš počinitelj sovu poslao ravno iz skladišta žrtvi, onda kad ju je uspio obojiti, jebi ga?

McCaleb kimne glavom.

Dobro pitanje. Zacijelo ju je obojio baš ondje, u stanu. Možda dok je gledao kako Gunn pokušava ostati na životu.

Nigdje u stanu nisu nađeni tragovi ovakve boje. Pregledali smo i kontejner za smeće ispred zgrade. Nisam vidjela nikakvu boju.

Ponio ju je sa sobom i nekamo bacio.

Ili je možda kani ponovo upotrijebiti, za sljedeću žrtvu.

Zastala je i dugi trenutak razmišljala. McCaleb je čekao.

Dakle, što ćemo učiniti? na koncu je upitala.

Znači, sad smo opet "mi"?

Zasad. Predomislila sam se. Ovo ne mogu odnijeti u ured. Previše je opasno.

Ako je teorija pogrešna, mogla bih se pozdraviti s karijerom.

McCaleb kimne glavom.

Imate li ti i tvoj partner još neki slučaj?

Imamo tri otvorena dosjea, uključujući ovaj.

Pa, neka on radi na jednom od drugih slučajeva dok ti radiš na ovome, sa mnom.

Radit ćemo na Boschu dok ne budemo imali nešto čvrsto, na ovaj ili onaj način,

što ćeš moći odnijeti u ured i učiniti službenim.

I što bih trebala učiniti, nazvati Harryja Boscha i reći mu da moram razgovarati s njim jer je osumnjičen za umorstvo.

Ja ću za početak preuzeti Boscha. Bit će manje očito ako ja prvi pokušam. Pusti me da pokušam proniknuti u njega i, tko zna, možda će se moji sadašnji instinkti pokazati pogrešnima. Ili ću možda naći okidač.

To je lakše reći nego učiniti. Dođemo li mu previše blizu, on će znati. Ne bih željela da nam se ovo obije o glavu, osobito ne o moju.

Zato sam ja ovdje u prednosti. Je li? Kako?

Ja nisam policajac. Moći ću mu se više približiti. Želio bih ući u njegovu kuću, vidjeti kako živi. U međuvremenu, ti...

Čekaj malo. Ne govoriš valjda o provaljivanju u njegovu kuću. U tome ne mogu sudjelovati.

Ne, ništa ilegalno.

Kako ćeš onda ući?

Pokucat ću na vrata.

Sretno. Što si htio reći? U međuvremenu što ću ja raditi?

Radit ćeš na drugim trgovima, na očitim stvarima. Otkriti odakle je stigao novac kojim je plaćena sova. Saznati više o Gunnu i umorstvu prije šest godina.

Raspitati se o incidentu između Harryja i njegovog bivšeg poručnika, i saznaj sve što možeš o poručniku. Harry je rekao daje čovjek jedne večeri izišao, a zatim su ga našli mrtvog u nekom tunelu.

Dovraga, sjećam se toga. To je imalo veze s Gunnom? Ne znam. No Bosch je to nekako usputno jučer spomenuo.

Mogu naći materijale o tome i mogu postavljati pitanja o tim drugim stvarima.

Ali Bosch bi mogao saznati za bilo koji od tih mojih postupaka.

McCaleb kimne glavom. To je držao rizikom u koji se moraju upustiti.

Poznaješ li nekoga tko poznaje njega? upita. Razdraženo je odmahнула glavom.

Gledaj, zar se ne sjećaš? Policajci su paranoični ljudi. Čim postavim jedno pitanje o Harryju Boschu, ljudi će znati što radimo.

Ne mora biti. Iskoristi slučaj Storey. Veoma je razvikan. Možda si gledala čovjeka na televiziji, pa ti se čini da ne izgleda baš dobro. "Je li mu dobro? Što se događa s njim?" Tako nešto. Neka izgleda kao da ogovaraš.

Nije se činilo da ju je to smirilo. Prišla je kliznim vratima i zagledala se preko marine. Naslonila je čelo na staklo.

Poznajem njegovu bivšu partnericu reče. Postoji skupina žena koja se sastaje jednom mjesečno. Sve radimo na umorstvima u lokalnim policijskim postajama. Ima nas deset do dvanaest. Harryjeva bivša partnerica, Kiz Rider, upravo je premještena iz hollywoodske postaje u Odjel za pljačke i umorstva. Veliki pomak. No, mislim da su bili bliski. On joj je bio neka vrsta mentora. Možda bih mogla pokušati s njom. Ali moram paziti kako ću to izvesti.

McCaleb je kimnuo glavom i nečega se sjetio.

Harry mi je rekao da se razveo. Ne znam kad je to bilo, ali mogla bi pitati Ridericu o njemu kao da si, znaš, zainteresirana. Kakav je, takve stvari. Postaviš li se tako, mogla bi dobiti mnogo zanimljivih podataka.

Winstonica se okrenula od kliznih vrata i pogledala McCaleba. Da, postat ćemo jako dobre prijateljice kad otkrije da sam je muljala i zapravo istraživala njezinog bivšeg partnera, njezinog mentora.

Ako je dobra policajka, shvatit će. Morala si ga osloboditi sumnje ili potvrditi teoriju, a ovako ili onako, željela si to učiniti što je moguće tiše.

Winstonica opet pogleda van.

U ovome će mi trebati mogućnost nijekanja.

A to znači?

To znači, ako to učinimo i ti pođeš onamo i dođe do velikog sranja, moram imati mogućnost uzmaka.

McCaleb kimne glavom. Volio bi da to nije rekla, ali je shvaćao njezinu potrebu da se zaštiti.

Odmah ti otvoreno kažem, Terry. Ode li sve do vruga, izgledat će da si ti prešao granicu, da sam te ja samo zamolila da pogledaš knjigu umorstva, a ti si dalje djelovao sam. Žao mi je, ali moram se zaštititi.

Shvaćam, Jaye. Mogu živjeti s tim. Riskirat ću.

18.

Winstonica je dugo šutjela, zureći kroz vrata salona. McCaleb je osjećao da se na nešto priprema, te je samo čekao.

Ispričat ću ti priču o Harryju Boschu na koncu je rekla. Prvi put sam ga srela prije otprilike četiri godine. Radilo se o zajedničkom slučaju. Dvije otmice i umorstva. Na onom u Hollywoodu radio je on, a slučaj iz West Hollywooda bio je moj. Mlade žene, zapravo djevojčice. Fizički su dokazi povezali slučajeve.

Zapravo smo radili svaki na svojem slučaju, ali smo se svake srijede sastajali na ručku i uspoređivali bilješke.

Jeste li tražili profil?

Jesmo. Tada je još Maggie Griffin radila u FBIu. Nešto je složila za nas.

Uobičajeno. U svakom slučaju, situacija se zakuhala kad je treća djevojka nestala. Imala je sedamnaest godina. Dokazi iz prva dva slučaja pokazivali su da ih je počinitelj držao na životu četrdeset dana, a tada bi mu dojadile pa ih je ubijao. Dakle, vrijeme je radilo protiv nas. Dobili smo pojačanje, te smo provjeravali svaku činjenicu koja je povezivala slučajeve.

McCaleb je kimnuo glavom. Činilo se da su radili prema pravilima o otkrivanju serijskog ubojice.

Pojavio se jedan slab tragnastavila je. Sve tri žrtve koristile su istu kemijsku čistionicu na Santa Monica Boulevardu, blizu La Cienega. Posljednja žrtva, djevojka, imala je sezonski posao u Universalu, te je nosila svoje odore na kemijsko čišćenje. U svakom slučaju, prije nego što smo otišli do uprave, pošli smo na parkiralište za djelatnike i zapisali brojeve registracijskih tablica, za slučaj da nađemo nešto prije nego što uđemo onamo i obznanimo svoj dolazak. Imali smo sreće. Upravitelj osobno. Bio je uhićen prije otprilike deset godina zbog pokazivanja na javnomu mjestu. Izvukli smo dosje i vidjeli o čemu je riječ. Automobilom se zaustavio kraj autobusne postaje i otvorio vrata kako bi žena na klupi mogla dobro vidjeti njegov penis. Pokazalo se daje ona policajka u civilu; znali su da u tom kraju djeluje jedan takav bolesnik, pa su mu postavi i zamke. U svakom slučaju, dobio je uvjetnu kaznu i morao je odlaziti psihologu. U molbi za posao izostavio je taj podatak, a s godinama je stigao do radnog mjesta upravitelja čistionice.

Viši položaj, više stresa, viša razina prekršaja.

Tako smo i mi mislili. Ali nismo imali nikakvih dokaza. Bosch je došao na jednu ideju. Rekao je da ćemo svi ja, on i naši partneri, posjetit tog čovjeka, ime mu je bilo Hagen, u njegovu domu. Rekao je da mu je neki agent FBIa jednom savjetovao da uvijek treba zaskočiti osumnjičenika u njegovu domu, ako se za to ukaže prilika, jer se katkad više otkrije iz okruženja nego iz čovjekovih usta.

McCaleb potisne smiješak. Tu je lekciju Bosch naučio u slučaju Cielo Azul.

Tako smo Hagenu slijedili do njegova doma. Živio je u Los Feliz, u velikoj, staroj trošnoj kući blizu Franklina. To je bio četvrti dan otkako je nestala treća žena, pa smo znali da nam ponestaje vremena. Pokucali smo na njegova vrata, a plan je bio da se ponašamo kao da ništa ne znamo o njegovu dosjeu, te smo došli samo zatražiti njegovu pomoć u provjeravanju djelatnika kemijske čistionice.

Znaš, vidjeti kako će reagirati i hoće li pogriješiti.

Dobro.

Dakle, nalazili smo se u dnevnom boravku tog čovjeka i uglavnom sam ja govorila jer je Bosch želio vidjeti kako će čovjek reagirati. Znaš, žena ima kontrolu. Nismo bili ondje ni pet minuta kad je Bosch odjednom ustao i rekao:

"On je. Djevojka je tu negdje." Čim je to rekao, Hagen je skočio na noge i jurnuo prema vratima. Nije daleko stigao.

Je li to bio blef ili dio plana?

Nijedno ni drugo. Bosch je jednostavno znao. Na malenom stoliću kraj kauča nalazio se jedan od onih uređaja za nadziranje novorođenčadi, znaš? Bosch je to vidio i jednostavno je znao. To je bio pogrešan dio uređaja. Odašiljač. Stojalo značilo da se onaj dio koji prima zvuk nalazi negdje drugdje. Ako imaš dijete, onda je obrnuto. U dnevnom boravku osluškuješ zvukove iz dječje sobe. Ali ovo je bilo naopako. U profilu što smo ga dobili stajalo je da čovjek voli imati kontrolu, da najvjerojatnije verbalno maltretira svoju žrtvu. Bosch je vidio odašiljač i nešto je došlo na svoje mjesto: čovjek ju je negdje držao i zastrašivao je na taj način.

Imao je pravo?

Sasvim. Našli smo je u garaži u zamrzivaču, koji nije bio uključen u struju, a imao je izbušene tri rupe za zrak. Bio je poput lijesa. Drugi dio uređaja bio je kraj nje. Kasnije nam je ispričala da joj je Hagen bez prestanka govorio, kad god je bio kod kuće. Pjevao joj je, također. Hitove s top lista. Mijenjao je riječi i pjevao o tome kako će je silovati i ubiti.

McCaleb je kimnuo glavom. Volio bi daj radio na tora slučaju jer je znao kako se Bosch osjećao u onom iznenadnom trenutku spoznaje, kad se sve odjednom spoji. Kad jednostavno znaš. Trenutak koji istodobno ushićuje i zastrašuje.

Trenutak za koji svaki detektiv na umorstvima potajno živi.

Ovo ti pričam zbog onoga što je Bosch kasnije učinio i rekao. Nakon što smo Hagen smjestili na stražnje sjedalo jednog od naših automobila i počeli pretraživati kuću, Bosch je ostao u dnevnom boravku, s onim uređajem.

Uključio gaje i govorio joj. Nije prestao sve dok je nismo pronašli. Govorio je: "Jennifer, ovdje smo. Sve je u redu, Jennifer, dolazimo. Sad si izvan opasnosti i mi dolazimo po tebe. Nitko ti neće nauditi." Uopće nije prestao govoriti i tako je smirivati.

Ušutjela je, a McCaleb je vidio da u mislima gleda taj prizor.

Kad smo je našli, svi smo se izvrsno osjećali. Otkako se bavim ovim poslom, nikad nisam osjetila takvo ushićenje. Prišla sam Boschu i rekla: "Sigurno imaš djece. Govorio si joj kao daje tvoje vlastito dijete." Samo je odmahnuo glavom i rekao da nema. Potom je dodao: "Samo znam kakav je osjećaj biti sam i u mraku." Tada se udaljio.

Pogledala je McCaleba.

Tvoje spominjanje mraka podsjetilo me na to. Kimnuo je glavom.

Što ćemo učiniti ako dođemo do točke kad budemo sigurni daje to bio on? – pitala je, lica okrenuta prema staklu.

McCaleb je brzo odgovorio da ne bi morao razmišljati o pitanju.

Ne znam rekao je.

Nakon stajanja Winstonica vratila plastičnu sovu u kutiju, pokupila sve stranice koje joj je pokazao i otišla, McCaleb je stajao na kliznim vratima i gledao kako

ide mostićem do gata. Pogledao je na sat i vidio da ima još dosta vremena prije odlaska na spavanje. Odlučio je gledati dio suđenja na Court TV.

Opet je pogledao van i vidio kako Winstonica kutiju sa sovom stavlja u prtljažnik automobila. Iza njega je netko pročistio grlo. McCaleb se naglo okrenuo i na stubama iza sebe ugledao Buddyja Lockridgea kako zuri u njega s donje palube. U rukama je držao hrpu odjeće.

Buddy, kojeg vraga radiš?

Čovječe, to je neki totalno otkačeni slučaj na kojem radiš.

Pitao sam te, kojeg vraga radiš?

Namjeravao sam oprati rublje, pa sam došao ovamo jer je pola mojih stvari dolje, u kabini. Tada ste se pojavili vas dvoje, a kad ste počeli razgovarati, znao sam da ne mogu doći gore. Podigao je hrpu odjeće u svojim rukama, kao dokaz da govori istinu. Zato sam sjeo dolje na krevet i čekao.

I slušao sve što smo govorili.

Šašavi slučaj, čovječe. Što ćeš učiniti? Vidio sam tog Boscha na Court TV.

Nekako mi izgleda kao daje previše napet.

Znam što neću učiniti. Neću s tobom razgovarati o tome. Pokazao je prema staklenim vratima.

Odlazi, Buddy, i nikome nemoj reći ni riječi o ovome. Jesi li me razumio?

Jasno, razumio sam. Samo sam htio...

Otići.

Žao mi je, čovječe. ? I meni.

McCaleb je otvorio klizna vrata a Lockridge je izišao poput psa podvijena repa. McCaleb se morao obuzdati da ga ne šutne u stražnjicu. Samo je ljutito zatvorio vrata, pa su glasno tresnula o okvir. Stajao je ondje i gledao kroz staklo sve dok Lockridge nije stigao do zgrade u kojoj se nalazila praonica.

Njegovo je prislušivanje ugrozilo istragu. McCaleb je znao da bi trebao odmah nazvati Winstonicu i obavijestiti je o tome, te vidjeti kako ona želi postupiti.

Alije odustao. Zapravo, nije želio učiniti ništa što bi ga moglo izbaciti iz istrage.

19.

Nakon što je položio ruku na Bibliju i obećao da će govoriti cijelu istinu, Harry Bosch je sjeo na mjesto za svjedoke i pogledao kameru montiranu na zidu iznad mjesta za porotu. Znao je da su sve oči uperene u njega. Suđenje se uživo prenosilo na Court TV i na lokalnom Kanalu devet. Nastojao je doimati se posve smirenim. Međutim, nije se radilo samo o tome da će ga porotnici proučavati, procjenjivati njegov nastup i osobnost. Nakon dugog niza godina svjedočenja na suđenjima zločincima, ovo je bio prvi put da nije bio potpuno siguran u pobjedu. Nije ga tješila činjenica da se nalazi na strani istine, jer je znao da istina mora prijeći opasan put pun prepreka što su ih postavili imućan tuženik s dobrim vezama i njegov imućan odvjetnik s još boljim vezama.

U plavo uvezane stranice, knjigu umorstva, spustio je na dasku ispred sebe i privukao mikrofon, izazvavši prodorni zvuk koji je iritirao sve u sudnici.

Detektive Bosch, molim vas, nemojte dirati mikrofon reče sudac Houghton.

Oprostite, časni suce.

Zamjenik šerifa, koji je istodobno bio i sudski podvornik, prišao je mjestu za svjedoke, isključio mikrofon i namjestio ga. Kad je Bosch kimnuo glavom da je zadovoljan položajem mikrofona, čovjek ga je ponovo uključio. Sudski je službenik tada zamolio Boscha da kaže svoje puno ime i prezime, te ga sriče radi zapisnika.

Vrlo dobro rekao je sudac kad je Bosch završio. Gospođo Langwiser?

Zamjenica okružnog tužitelja, Janis Langwiser, ustane od stola optužbe i priđe govornici. Nosila je žuti notes sa svojim pitanjima. Ona je za stolom optužbe bila druga po rangu, ali je radila s istražiteljima od samoga početka slučaja.

Stoga je odlučeno da će ona voditi Boschovo svjedočenje.

Janis Langwiser bila je mlada i ambiciozna odvjetnica u uredu okružnog javnog tužitelja. Za samo nekoliko godina probila se od pomoćnika, koji priprema slučajeve za iskusnije odvjetnike u uredu, do samostalnog rada u sudnici. Bosch je s njom ranije surađivao na politički osjetljivom i opasnom slučaju, poznatom kao umorstva na Angels Flightu. Zahvaljujući tome, preporučio ju je da u ovom slučaju bude Kretzlerova zamjenica. Otkako je ponovo surađivao s njom, Bosch je zaključio da su njegovi prvi dojmovi bili ispravni. Potpuno je vladala svime i sjećala se svih činjenica iz slučaja. Dok bi većina odvjetnika morala prelistavati izvještaje u potrazi za nekim podatkom, ona je točno znala gdje se što nalazi. No njezina vještina nije bila ograničena na pojedinosti slučaja. Ni u jednom trenutku nije smetnula s uma što je njihov glavni cilj: usredotočiti se na spremanje Davida Storeya iza brave.

Dobar dan, detektive Bosch počela je. Možete li, molim vas, poroti reći nešto o svojoj karijeri policajca.

. Bosch je pročistio grlo.

Da. Radim u Policiji Los Angelesa već dvadeset osam godina. Više od polovice tog vremena bavim se istraživanjima umorstava. Ja sam detektiv treće klase u jedinici za umorstva hollywoodske postaje.

Što znači "detektiv treće klase"?

To je najviši detektivski čin, ekvivalentan naredniku, ali u PLA nema narednika. Nakon detektiva treće klase, sljedeći čin bio bi poručnik.

Što biste rekli, koliko ste ubojstava istraživali tijekom svoje karijere?

Ne vodim evidenciju. Rekao bih, barem nekoliko stotina u petnaest godina.

Nekoliko stotina.

Langwiserica je pogledala porotu kad je naglasila posljednju riječ.

Nekoliko manje ili više,

A kao detektiv treće klase, trenutačno ste nadzornik jedinice za umorstva?

Imam neke nadzorničke dužnosti. Također sam vođa tročlane ekipe koja istražuje umorstva.

Kao takav, vodili ste ekipu pozvanu na mjesto umorstva trinaestog listopada prošle godine, točno?

Tako je.

Bosch je pogledao prema stolu obrane. David Storey je imao sagnutu glavu i flomasterom crtao po bloku za skiciranje. To je činio otkako je počelo biranje porote. Bosch je pogledom prešao na odvjetnika obrane i zagledao se u oči J. Reasona Fowkkesa. Zurili su jedan u drugoga sve dok Langwiserica nije postavila sljedeće pitanje.

Radilo se o umorstvu Donatelle Speers? Bosch je opet pogledao Janis Langwiser.

Točno. Tim se imenom služila.

To nije bilo njezino pravo ime.

Mislim da se može reći daje to bilo njezino umjetničko ime. Bila je glumica.

Promijenila je ime. Njezino je pravo ime bilo Jody Krementz.

Sudac ih je prekinuo i zamolio Boscha da sriče imena radi sudskog zapisnika, a potom je Langwiserica nastavila.

Ispričajte nam o okolnostima u kojima je došlo do poziva. Korak po korak, detektive Bosch. Gdje ste vi bili, što ste radili, kako je ovo postao vaš slučaj? Bosch je opet pročistio grlo i posegnuo za mikrofonom da ga privuče bliže, ali se sjetio što se prošli put dogodilo. Ostavio je mikrofon na miru i nagnuo se prema njemu.

Dvoje mojih partnera i ja bili smo na ručku u restoranu Musso & Frank's na Hollywood Boulevardu. Bio je petak, a mi obično ondje jedemo ako imamo vremena. U jedanaest i četrdeset osam oglasio se moj dojavljivač. Prepoznao sam broj koji je pripadao mojoj šefici, poručnici GraceBillets. Dok sam je zvao, oglasili su se i dojavljivači mojih partnera, Jerryja Edgara i Kizmin Rider. U tom smo trenutku znali da smo vjerojatno dobili slučaj. Dobio sam na telefon poručnicu Billets, a ona je moju ekipu poslala u Nichols Canyon Road, broj tisuću jedan, kamo su već ranije otišla kola Hitne pomoći i patrolna kola, javivši se na hitan poziv. Izvijestili su daje mlada žena nađena mrtva u vlastitom krevetu, pod sumnjivim okolnostima.

Tada ste otišli na spomenutu adresu?

Ne. Ja sam nas sve troje vozio do restorana. Zato smo se vratili do hollywoodske postaje, koja je udaljena samo nekoliko blokova, i ondje sam iskrcao svoje partnere kako bi mogli uzeti vlastita vozila. Zatim smo svi troje otišli na navedenu adresu, zasebno. Nikad se ne zna kamo ćete poći s mjesta zločina. Dobro je da svaki detektiv ima vlastiti automobil.

Jeste li tada znali tko je žrtva, ili koje su sumnjive okolnosti njezine smrti?

Ne, nisam.

Što ste našli kad ste onamo stigli?

To je bila malena dvosobna kuća iz koje se pruža pogled na kanjon. Na mjestu događaja nalazila su se dvojica patrolna kola. Hitna pomoć je otišla nakon što je utvrđeno daje žrtva mrtva. U kući su bila dva pozornika i narednik patrolne. U

dnevnom boravku neka je žena sjedila na kauču. Plakala je. Predstavili su mi je kao Jane Gilley. Bila je sustanarka gospođice Kremenz.

Bosch je zastao i čekao pitanje. Langwiserica se sagnula preko stola optužbe i nešto šaptala svojem kolegi, Rogeru Kretzleru.

Gospođo Langwiser, jeste li završili s ispitivanjem detektiva Boscha? upita sudac Houghton.

Janis Langwiser se naglo uspravila jer nije opazila da je Bosch zašutio. Ne, časni suce.

Vratila se za govornicu.

Nastavite, detektive Bosch, ispričajte nam što se dogodilo nakon što ste ušli u kuću.

Razgovarao sam s narednikom Kimom, a on me obavijestio da se u spavaćoj sobi u stražnjoj desnoj strani kuće nalazi mlada žena mrtva u krevetu. Predstavio mi je ženu na kauču i rekao da su se njegovi ljudi povukli iz spavaće sobe, ništa ne dotaknuvši nakon što su bolničari utvrdili smrt. Zatim sam prošao kratkim hodnikom do spavaće sobe i ušao.

Što ste ondje našli?

Vidio sam žrtvu na krevetu. Bila je bjelkinja vitka tijela i plave kose. Kasnije je potvrđeno daje riječ o Jody Kremenz, staroj dvadeset tri godine.

Langwiserica zatraži dopuštenje da Boschu pokaže komplet fotografija.

Houghton je to dopustio, a Bosch je potvrdio da fotografije prikazuju žrtvu u položaju u kojem ju je policija našla. Tijelo je ležalo licem prema gore.

Posteljina je bila razmaknuta, razotkrivajući golo tijelo raširenih nogu, s razmakom od oko šezdeset centimetara između koljena. Velike dojke zadržale su svoj oblik unatoč činjenici da se tijelo nalazilo u vodoravnom položaju, što je ukazivalo da je imala implantate. Lijeva je ruka bila ispružena preko trbuha.

Dlan lijeve šake pokrivao je stidne dlačice. Dva prsta lijeve ruke bila su zavučena u vaginu.

Žrtvine su oči bile zatvorene, a glava joj je počivala na jastuku, ali pod oštrim kutom u odnosu na vrat. Oko vrata joj je bio čvrsto omotan žuti šal, a jedan je njegov kraj bio prebačen preko gornje šipke na uzglavlju kreveta. Kraj šala spuštao se s gornje šipke do žrtvine desne ruke na jastuku iznad njezine glave. Kraj svilenog šala bio je nekoliko puta omotan oko ruke.

Fotografije su bile u boji. Na mjestu gdje je šal bio stegnut oko žrtvina vrata vidjela se purpurnocrvena masnica. U i oko očnih duplji vidjele su se mrlje crvenkaste boje. Također su se vidjele plavkaste mrlje duž cijele lijeve strane tijela, uključujući lijevu ruku i nogu.

Nakon stoje Bosch potvrdio da fotografije prikazuju Jody Kremenz in situ, Langwiserica je zatražila da se pokažu poroti. J. Reason Fowkes je stavio prigovor, tvrdeći da će fotografije uznemiriti porotnike i potaknuti stvaranje negativnog stava. Sudac je odbacio prigovor, ali je rekao Langwiserici neka izabere samo jednu fotografiju koja će predstavljati cijeli komplet. Ona je izabrala fotografiju na kojoj je žrtva snimljena izbliza, te su je pružili čovjeku

koji je sjedio u prvom redu porote. Dok je fotografija polako prelazila od jednog do drugog porotnika, a zatim do njihovih zamjenika, Bosch je gledao kako se na njihovim licima pojavljuju šok i užas. Oslonio se na naslon stolice i popio vodu iz plastične čaše. Kad ju je ispraznio, uhvatio je pogled šerifova zamjenika i kretnjom mu pokazao da je ponovo napuni. Potom se opet primaknuo mikrofonu.

Nakon što su svi porotnici vidjeli fotografiju, preuzeo ju je službenik. Kasnije će je vratiti porotnicima, zajedno sa svim ostalim dokaznim materijalom, tijekom vijećanja o pravorijeku.

Bosch je gledao kako se Langwiserica vraća do govornice da bi nastavila ispitivanje. Znao je daje nervozna. Zajedno su ručali u podrumskoj kantini druge sudske zgrade, a tada je govorila o svojoj zabrinutosti. Premda je ona bila tek Kretzlerova zamjenica, ovo je veliko suđenje koje bi moglo pospješiti ili uništiti njihove karijere.

Prije nego stoje nastavila, pogledala je svoj notes.

Detektive Bosch, jeste li u nekom trenutku, nakon što ste pregledali tijelo, izjavili daje tu riječ o umorstvu?

Odmah, prije nego što su moji partneri stigli onamo. Zašto? Zar se nije činilo daje riječ o nesretnom slučaju? Ne, nije...

Gospođo Langwiserprekine ga sudac Houghton. Jedno po jedno pitanje, molim vas.

Ispričavam se, časni suce. Detektive, nije li vam se činilo da se žena možda slučajno sama ubila?

Ne, nije. Meni je to izgledalo kao da je netko želio to tako prikazati.

Langwiserica je dugi trenutak zurila u svoj notes prije nego stoje nastavila.

Bosch je bio prilično siguran daje planirala tu stanku, osobito nakon što su fotografija i njegovo svjedočenje u potpunosti zaokupili pozornost porote.

Detektive, je li vam poznat izraz auto erotična asfiksija? Da, poznat mi je.

Možete li, molim vas, to objasniti poroti? Fowkkes je ustao i stavio prigovor:

Časni suce, detektiv Bosch može biti mnogo toga, ali nitko nije sudu dao nikakvu potvrdu koja pokazuje da je stručnjak za ljudsku seksualnost.

U sudnici se začuo tihi žamor smijeha. Bosch je vidio da nekoliko porotnika nastoji potisnuti osmijehe. Houghton je jednom udario svojim čekićem i pogledao Langwisericu.

Što kažete na to, gospođo Langwiser?

Časni suce, mogu iznijeti takvu potvrdu. Nastavite.

Detektive Bosch, rekli ste da ste istraživali stotine umorstava. Jeste li istraživali smrtne slučajeve za koje se pokazalo da nisu bili umorstva?

Da, vjerojatno je i takvih bilo nekoliko stotina. Smrti izazvane nesretnim slučajevima, samoubojstva, čak i prirodne smrti. Rutinski je postupak da pozornici na mjesto događaja pozovu detektiva koji radi na umorstvima radi odlučivanja treba li smrt istraživati kao umorstvo. To se dogodilo u ovom

slučaju. Pozornici i njihov narednik nisu bili sigurni što imaju. Javili su da je riječ o sumnjivoj smrti, a moja je ekipa dobila poziv.

Jeste li ikad bili pozvani na mjesto događaja, ili istraživali neki smrtni slučaj za kojeg ste vi ili medicinski istražitelj utvrdili da je nastao zbog autoerotične asfiksije?

Da.

Fowkkes je opet ustao.

Isti prigovor, časni suce. Dolazimo u područje za koje detektiv Bosch nije stručnjak.

Časni suce reče Langwiserica. Jasno je utvrđeno daje detektiv Bosch stručnjak za istraživanje smrtnih slučajeva, a to uključuje sve vrste. On je to već vidio.

Može svjedočiti o tome.

U glasu joj se osjećala ozlojeđenost. Bosch je zaključio daje to namijenjeno poroti, a ne Houghtonu. Suptilnim je načinom porotnicima davala do znanja da ona želi doći do istine, a drugi joj nastoje prepriječiti put.

Sklon sam složiti se s time, gospodine Fowkkes rekao je Houghton nakon kratke šutnje. Prigovori na ovaj niz pitanja se odbacuju. Nastavite, gospođo Langwiser. Hvala vam, časni suce. Dakle, detektive Bosch, poznati su vam slučajevi autoerotične asfiksije?

Da, radio sam na tričetiri takva slučaja. Također sam proučavao literaturu o toj temi. Spominje se u priručnicima o tehnikama istraživanja umorstava. Također sam pročitao sažetke temeljitih izučavanja što su ih obavili FBI i drugi.

Je li to bilo prije ovog slučaja?

Da, prije.

Što je autoerotična asfiksija? Kako dolazi do toga?

Gospođo Langwiserpočne sudac.

Ispričavam se, časni suce. Što je autoerotična asfiksija, detektive Bosch?

Bosch je otpio malo vode, iskoristivši vrijeme za organiziranje misli. Tijekom ručka prešli su sva ta pitanja.

To je smrt izazvana nesretnim slučajem. Događa se kad žrtva pokušava povećati seksualni užitak tijekom masturbacije tako što zaustavi ili smanji dotok arterijske krvi u mozak. To se obično čini nekim oblikom ligature oko vrata.

Stezanje ligature za posljedicu ima hipoksiju, odnosno smanjuje opskrbljivanje mozga kisikom. Osoba koja... ovaj, to prakticira, vjeruje da hipoksija, vrtoglavica koja tako nastaje, pojačava spolne užitke. Međutim, to može dovesti do smrti ako on pretjera, ako stigne do točke kad se oštete vratne arterije i/ili se onesvijesti, a ligaturaje još uvijek čvrsto stegnuta.

Rekli ste "on", detektive. Ali u ovom je slučaju žrtva žena.

U ovom slučaju nije riječ o autoerotičnoj asfiksiji. Slučajevi što sam ih vidio i istraživao, a radilo se o ovom načinu umiranja, u svima su žrtve bili muškarci.

Želite li reći da je u ovom slučaju smrt prikazana tako da izgleda kao autoerotična asfiksija?

Da, odmah sam došao do tog zaključka. I danas tako mislim. Langwiserica je kimnula glavom i zastala. Bosch je otpio još malo vode. Dok je čašu prinosio ustima, pogledao je porotu. Činilo se da svi njezini članovi pažljivo slušaju.

Podite korak po korak, detektive. Što vas je navelo na taj zaključak?

Smijem li se poslužiti svojim izvještajima?

Svakako.

Bosch je otvorio knjigu umorstva ispred sebe. Prve četiri stranice bile su prvi izvještaj o incidentu. Okrenuo je na četvrtu stranicu, gdje se nalazio sažetak vođe ekipe. Izvještaj je zapravo tipkala Kiz Rider, premda je Bosch bio vođa ekipe. Brzo je pogledom preletio sažetak kako bi osvježio svoje pamćenje, a potom je pogledao porotu.

Nekoliko je stvari ukazivalo na to da smrt nije nesretan slučaj izazvan autoerotičnom asfiksijom. Kao prvo, odmah sam se zabrinuo jer statistika kaže da se to rijetko kada događa ženama. Nisu žrtve sto posto muškarci, ali je blizu toga. Ta me spoznaja navela da pomno proučim tijelo i mjesto zločina.

Može li se reći da ste odmah postali sumnjičavi po pitanju izgleda mjesta zločina?

Da, može se reći.

Dobro, nastavite. Što vas je još zabrinjavalo?

Ligatura. U gotovo svim slučajevima takvih smrti, što sam ih osobno vidio ili o kojima sam čitao, žrtva koristi nešto čime obavija vrat kako se ne bi pojavile modrice ili ozlijedila koža. Najčešće se oko vrata omota neki debeli odjevni predmet, poput potkošulje, ili ručnik. Na to se stavi ligatura. Time se izbjegne pojavljivanje modrica oko vrata. U ovom slučaju nije bilo ničeg sličnog.

Stoje to vama značilo?

Pa, nije imalo smisla, ako na to gledate sa žrtvina stajališta. Želim reći, kad biste pretpostavili da se upustila u tu aktivnost, onda prizor nije imao smisla. Značilo bi da nije koristila nikakvu zaštitu jer joj je bilo svejedno hoće li na vratu imati masnice. Meni se to činilo kontradikcijom između onoga što smo ondje vidjeli i zdravog razuma. Tome dodajte daje bila glumica, što sam odmah shvatio jer je na komodi imala hipu svojih fotografija, i kontradikcija postaje još naglašenija. Dok je tražila posao glumice, oslanjala se na svoj fizički izgled. Jednostavno nisam vjerovao da bi se svjesno upustila u neku aktivnost, seksualnu ili bilo kakvu drugu, koja bi na njezinu vratu ostavila vidljive tragove. To, i druge stvari, navelo me na zaključak daje prizor namješten.

Bosch je pogledao prema stolu obrane. Storey je još uvijek imao sagnutu glavu i crtao u blok za skiciranje, kao da sjedi na klupi u nekom parku. Bosch je opazio da Fowkkes nešto zapisuje u svoj notes. Harry se pitao je li u svojem posljednjem odgovoru rekao nešto što bi se nekako moglo okrenuti protiv njega. Znao je da je Fowkkes stručnjak za izvlačenje riječi iz konteksta i prikazivanje istih u sasvim drugom značenju.

Koje su druge stvari pridonijele tom zaključku? upita Langwiserica.

Bosch ponovo pogleda sažetak izvještaja.

Najvažnija pojedinost bile su mrtvačke pjege, što je ukazivalo na činjenicu da je tijelo premješteno.

Laičkim rječnikom, detektive, što su mrtvačke pjege?

Kad srce prestane pumpati krv kroz tijelo, krv se spušta u donju polovicu tijela, ovisno o položaju u kojem se ono nalazi. S vremenom, na koži se pojavljuju sivoljubičaste mrlje. Ako se tijelo premješta, mrlje ostaju u istom položaju jer se krv zgrušava. Prođe li više vremena, mrtvačke su pjege vidljivije.

Što se dogodilo u ovom slučaju?

U ovom su slučaju postojali jasni pokazatelji da se krv spustila u lijevu stranu tijela, stoje značilo daje žrtvino tijelo ležalo na lijevom boku u vrijeme ili odmah nakon smrti.

Međutim, tijelo nije nađeno u tom položaju, je li tako?

Tako je. Tijelo je nađeno ispruženo na leđima.

Što ste iz toga zaključili?

Da je tijelo nakon smrti premješteno. Žena je postavljena u taj položaj kao dio plana da se njezina smrt prikaže kao autoerotična asfiksija.

Što ste tada mislili, stoje bio uzrok smrti?

U tom trenutku nisam bio siguran. Samo nisam vjerovao daje onako kako je prikazano. Modrice na vratu ispod ligature navele su me na pomisao da je riječ o davljenju, ali to nije učinila sama.

U kojem su trenutku vaši partneri stigli na mjesto događaja?

Dok sam ja obavljao početni pregled tijela i mjesta zločina.

Jesu li oni došli do istih zaključaka kao i vi?

Fowkkes je stavio prigovor, rekavši da pitanje iziskuje odgovor koji bi bio reklakazala. Sudac je prihvatio prigovor. Bosch je znao da to nije osobito važno. Želi li Langwiserica da se zaključci Edgara i Riderice unesu u zapisnik, jednostavno će ih pozvati da svjedoče.

Jeste li bili nazočni tijekom obdukcije tijela Jody Krementz?

Da, bio sam. Prelistavao je knjigu umorstva dok nije našao obdukcijski izvještaj. Sedamnaestog listopada. Obdukciju je napravila dr. Teresa Corazon, šefica ureda medicinskog istražitelja.

Je li dr. Corazon tijekom obdukcije utvrdila uzrok smrti?

Da, uzrok smrti bila je asfiksija. Žena je zadavljena.

Ligaturom? Da.

Dakle, ne pobija li to vašu teoriju da smrt nije izazvana autoerotičnom asfiksijom?

Ne, potvrđuje ju. Namještanje prizora autoerotične asfiksije iskorišteno je da bi se prikrilo umorstvo davljenjem. Unutrašnja oštećenja vratnih arterija, mišićnog tkiva vrata i hloidne kosti, koja je bila zdrobljena, navela su dr. Corazon da potvrdi daje smrt prouzročio netko drugi. Oštećenja su bila previše velika da bi ih netko sam sebi nanio.

Bosch je shvatio daje držao ruku na vratu dok je opisivao ozljede. Spustio ju je u krilo.

Je li medicinska istražiteljica našla još dokaza da je riječ o umorstvu? Kimnuo je glavom.

Da, pregledom žrtvinih usta utvrđeno je da se na njezinu jeziku nalazi duboka posjekotina izazvana ugrizom. Takva je ozljeda česta u slučajevima davljenja. Langwiserica okrene stranicu notesa.

Dobro, detektive Bosch, vratimo se na mjesto zločina. Jeste li vi ili vaši partneri ispitali Jane Gilley?

Da, ja sam to učinio. Zajedno s detektivkom Rider.

Jeste li iz tog razgovora uspjeli zaključiti gdje se žrtva nalazila tijekom dvadeset četiri sata prije nego što je njezina smrt otkrivena?

Da, najprije smo saznali da je tuženika upoznala nekoliko dana ranije, u jednom kafiću. Pozvao ju je da s njim pođe na premijeru filma uvečer, dvanaestog listopada, u Kineski teatar u Hollywoodu. Te je večeri došao po nju između sedam i sedam i trideset. Gospođica Gilley gledala je s prozora kuće i prepoznala tuženika.

Je li gospođica Gilley znala kad se gospođica Krementz te večeri vratila kući?

Nije. Gospođica Gilley je izišla uskoro nakon gospođice Krementz, a noć je provela negdje drugdje. Slijedom toga, nije znala kad se njezina sustanarka vratila kući. Trinaestog listopada, kad se gospođica Gilley vratila kući u jedanaest ujutro, pronašla je tijelo gospođice Krementz.

Kako se zove film čija je premijera održana prethodne večeri?

Zove se Dead Point.

Tko je režirao film? David Storey.

Janis Langwiser je dugo čekala prije nego stoje pogledala na sat, a zatim suca. Časni suce reče sad ću prijeći na novu fazu ispitivanja detektiva Boscha. 'Ako se slažete, sad bi mogao biti najbolji trenutak da prekinemo za današnji dan. Houghton odmakne vrećasti crni rukav svog talara i pogleda na sat. Bosch je pogledao na svoj. Bilo je petnaest do četiri.

U redu, gospođo Langwiser, zasjedanje se prekida do devet sati sutra ujutro. Houghton je rekao Boschu da može sići s mjesta za svjedoke. Potom je porotnicima savjetovao neka ne čitaju novinske članke niti gledaju televizijske izvještaje o suđenju. Svi su ustali dok su porotnici izlazili. Bosch, koji je sada stajao kraj Langwiserice za stolom tužitelja, pogleda prema tuženiku. David Storey je gledao u njega. Na njegovu licu nije bilo baš nikakvih emocija. Ali Boschu se učinilo da je opazio nešto u njegovim svijetloplavim očima. Nije bio siguran, ali je imao dojam daje to izraz radosti.

Bosch je prvi skrenuo pogled.

20.

Nakon što se sudnica ispraznila, Bosch je s Langwisericom i Kretzlerom razgovarao o njihovoj nestaloj svjedokinji.

Zna li se štogod? upita Kretzler. Ovisno o tome koliko dugo će te John Reason držati ondje gore, trebat će nam sutra poslijepodne ili sljedećeg jutra.

Još ništa reče Bosch. Ali nešto sam pokrenuo. Zapravo, bilo bi bolje da pođem. To mi se uopće ne sviđareče Kretzler. Moglo bi nam sve uprskati. Ako ona ne želi doći, sigurno postoji razlog. Nikad nisam bio sto posto siguran u njezinu priču.

Storey je mogao doprijeti do njereče Bosch.

Potrebna nam je reče Langwiserica. Vidi se obrazac ponašanja. Moraš je naći. Radim na tome. Ustao je od stola.

Sretno, Harry reče Langwiserica. 1, usput rečeno, mislim da ti za sad jako dobro ide.

Bosch kimne glavom.

Zatišje prije oluje.

Dok je hodnikom hodao prema dizalima, Boschu je prišao jedan od izvjestitelja. Nije znao kako se zove, ali ga je prepoznao jer je ranije sjedio u sudnici na mjestima predviđenim za predstavnike tiska..

Detektive Bosch? Bosch je nastavio hodati.

Gledajte, već sam svima rekao, ništa neću komentirati dok suđenje ne završi.

Žao mi je. Morat ćete...

Ne, u redu je. Samo sam želio vidjeti jeste li se našli s Terryjem McCalebom.

Bosch je stao i pogledao izvjestitelja.

Kako to mislite?

Jučer. Tražio vas je ovdje.

O, da, vidio sam ga. Poznajete Terryja?

Da, prije nekoliko godina napisao sam knjigu o FBIu. Tada sam ga upoznao.

Prije njegove transplantacije.

Bosch je kimnuo glavom i okrenuo se da pođe, ali mu je izvjestitelj pružio ruku. Jack McEvoy.

Boschje nevoljko prihvatio njegovu ruku. Prepoznao je ime. Prije pet godina FBI je slijedio trag serijskog ubojice policajaca do Los Angelesa, a vjerovalo se da će ondje uskoro napasti svoju sljedeću žrtvu, hollywoodskog detektiva za umorstva po imenu Ed Thomas. FBI je iskoristio informaciju dobivenu od McEvoya, novinara koji je radio za Rocky Mountain News iz Denvera, da uđe u trag takozvanom Pjesniku i Thomasov život nije došao u opasnost. Otad se povukao iz policije, te sad ima malenu knjižaru u Okrugu Orange.

Hej, sjećam se vas reče Bosch. Ed Thomas je moj prijatelj. Muškarci su pogledima odmjeravali jedan drugoga.

Pokrivete ovo suđenje? upita Bosch, premda je to bilo očito.

Da. Za New Times i Vanity Fair. Razmišljam i o knjizi. Pa, kad sve ovo završi, možda bismo mogli razgovarati.

Da, možda.

Osim ako nešto tome slično ne radite s Terryjem.

S Terryjem? Ne, ono jučer bilo je nešto sasvim drugo. Nikakva knjiga.

Dobro, onda me držite na pameti.

McEvoy je iz džepa izvukao lisnicu i izvadio posjetnicu.

Uglavnom radim kod kuće, u Laurel Canyonu. Slobodno me nazovite ako želite.

Bosch podigne posjetnicu.

Uredu. Moram poći. Vidjet ćemo se.

Da.

Bosch je stigao do dizala i pritisnuo gumb. Dok je čekao, ponovo je pogledao posjetnicu i razmišljao o Edu Thomasu. Zatim je posjetnicu stavio u džep sakoa. Prije nego stoje stiglo dizalo, pogledao je niz hodnik i vidio da se McEvoy još uvijek nalazi na istomu mjestu, a sada razgovara s Rudyjem Taferom, istražiteljem obrane. Tafero je bio krupan muškarac i naginjao se naprijed, bliže McEvoyu, kao da kuju nekakvu zavjeru. McEvoy je nešto zapisivao u svoju bilježnicu.

Vrata dizala su se otvorila i Bosch je ušao. Promatrao ih je sve dok se vrata nisu zatvorila.

Bosch je vozio Laurel Canyon Boulevardom preko brda i spustio se u Hollywood prije večernje prometne gužve. Na Sunsetu je skrenuo desno i zaustavio se uz pločnik, ušavši nekoliko blokova u West Hollywood. Ubacio je kovanice u uređaj za parkiranje i ušao u malenu, neuglednu bijelu uredsku zgradu preko puta striptiz bara. U malenoj su zgradi bile smještene manje važne produkcijske kuće. Uredi su također bili maleni. Produkcijske su kuće živjele od jednog do drugog filma. U međuvremenu nije postojala nikakva potreba za raskošnim uredima i prostorom.

Bosch je pogledao na sat i vidio daje stigao točno na vrijeme. Bilo je ~ petnaest do pet, a audicija je zakazana za pet. Popeo se stubama na kat i ušao kroz vrata na kojima je pisalo NUFF SAID PRODUCTIONS. Ured se sastojao od tri prostorije, što ga je činilo jednim od najvećih u zgradi. Bosch je već bio ovdje, pa je znao raspored prostorija: čekaonica u kojoj se nalazio tajničin pisaći stol, ured Boschova prijatelja, Alberta "Nuffa" Saida, te prostorija za sastanke. Za pisaćim stolom u čekaonici sjedila je žena koja je podigla glavu kad je Bosch ušao.

Došao sam razgovarati s gospodinom Saidom. Zovem se Harry Bosch.

Kimnula je glavom, podigla telefonsku slušalicu i pritisnula jednu tipku s brojem. Bosch je čuo kratak zvuk u susjednoj sobi i prepoznao Saidov glas kad se javio.

Ovdje je Harry Bosch reče tajnica.

Bosch je čuo kad je Said rekao neka ga pošalje unutra. Zaputio se onamo prije nego stoje žena dospjela spustiti slušalicu.

Samo udite rekla je njegovim leđima.

Bosch je ušao u ured u kojem se nalazio jednostavan namještaj: pisaći stol, dvije stolice, crnom kožom presvučeni kauč i konzola s televizorom i videom. Zidovi su bili pretrpani uokvirenim plakatima kojima su se reklamirali Saidovi filmovi, te drugim uspomjenama, kao što su stražnji nasloni producentskih stolica na kojima su bili otisnuti nazivi filmova. Bosch je Saida poznao najmanje petnaest godina, još otkako gaje stariji muškarac angažirao kao tehničkog savjetnika za film koji se donekle temeljio najednom od Boschovih slučajeva. Tijekom idućeg desetljeća povremeno su se čuli, a obično je Said zvao Boscha kad je imao neko tehničko pitanje o policijskim postupcima što ih je koristio u svojim filmovima. Većina Saidovih filmova nikad se nije vidjela na velikom ekranu. Snimao je televizijske filmove.

Albert Said je ustao od svojeg stola i Bosch mu je pružio ruku.

Hej, Nuff, kako ide?

Ide, ide, prijatelju. Pokazao je prema televizoru.

Gledao sam tvoj izvrsni nastup na Court TV. Bravo.

Laganoj e zapljeskao. Bosch je na to odmahnuo rukom i opet pogledao na sat.

Hvala. Dakle, je li ovdje sve spremno?

Vjerujem da jest. Marjorie će se pobrinuti da me čeka u prostoriji za sastanke.

Tada možeš ti preuzeti.

Zahvalan sam ti na ovome, Nuff. Javi mi kako ti se mogu odužiti.

Možeš igrati u mojem sljedećem filmu. Imaš ono nešto, prijatelju. Danas sam sve gledao. Snimio sam, ako želiš sam pogledati.

Ne, mislim da ne bih. Ionako ne vjerujem da ćemo imati vremena. Čime se baviš ovih dana?

O, znaš, čekam da se upali zeleno svjetlo. Imam jedan projekt za koji mislim da ću dobiti sredstva. Riječ je o jednom policajcu kojega pošalju u zatvor, a zbog traume gubitka značke, poštovanja i svega što uz to ide, pati od amnezije. I tako se on nalazi u zatvoru, a ne može se sjetiti koje je tipove osobno strpao unutra, a koje nije. Neprestano se bori da bi preživio. Jedini kažnjenik koji se s njim sprijateljio zapravo je serijski ubojica kojega je upravo on strpao iza rešetaka.

Riječ je o pravom trileru, Harry. Što misliš? Steven Segal čita scenarij.

Saidove čupave crne obrve uzdigle su se u dva luka na njegovu čelu. Očito je mnogo očekivao od tog filma.

Ne znam, Nuffreče Bosch. Mislim daje tako nešto već snimljeno.

Sve je već snimljeno. Ali što misliš?

Boscha je spasilo zvono. U tišini nakon stoje Said postavio pitanje, obojica su čuli da tajnica s nekim razgovara u susjednoj prostoriji. Tada se oglasio interkom na Saidovu pisaćem stolu i tajnica je rekla:

Gospođica Crowe je ovdje. Čekat će u prostoriji za sastanke. Bosch kimne Saidu.

Hvala, Nuffšapne. Sad ću ja preuzeti. Jesi li siguran?

Javit ću ti zatreba li mi pomoć.

Okrenuo se prema vratima ureda, ali se potom vratio do stola i ispružio ruku.

Možda ću morati brzo otići. Zato ću te sada pozdraviti. Sretno s novim projektom. Čini se da ćeš imati još jedan hit.

Rukovali su se.

Da, vidjet ćemoreče Said.

Bosch je izišao iz ureda, prešao maleni hodnik i ušao u prostoriju za sastanke. Na sredini prostorije nalazio se kvadratni stol pokriven staklenom pločom, sa stolicama na svakoj strani. Annabelle Crowe sjedila je na stolici na strani nasuprot vratima. Kad je Bosch ušao, proučavala je svoju crnobijelu fotografiju. Podigla je glavu i vedro se nasmiješila, pokazujući savršene zube. Smiješak je potrajao malo duže od jedne sekunde, a zatim je naglo nestao s njezina lica.

Što... vi radite ovdje?

Zdravo, Annabelle, kako ste? Ovo je audicija... ne možete samo...

Imate pravo, ovo je audicija. Ja tražim glumicu za ulogu svjedoka na suđenju za umorstvo.

Žena je ustala. Njezina fotografija i životopis kliznuli su sa stola na pod.

Ne možete samo... što se ovdje događa?

Znate što se događa. Odselili ste i niste ostavili novu adresu. Vaši mi roditelj i nisu htjeli pomoći. Vaš agent mi nije htio pomoći. Jedini način na koji sam mogao doprijeti do vas bio je organiziranje audicije. Sad sjednite, pa ćemo razgovarati o tome gdje ste bili i zašto izbjegavate suđenje.

Znači, nema nikakve uloge?

Bosch se umalo nasmijao. Još uvijek nije shvaćala.

Ne, nema nikakve uloge.

1 neće snimati novu verziju filma Kineska četvrti Ovoga se puta ipak nasmijao, ali je to brzo prikrio.

Jednog od ovih dana sigurno će i to učiniti. Ali vi ste previše mladi za tu ulogu, a ja nisam Jake Gittes. Sjednite, molim vas.

Bosch je izvukao stolicu nasuprot njezinoj. Ali ona nije htjela sjesti. Doimala se veoma uzrujano. Bila je prelijepa mlada žena kojoj je lice često pomagalo da dobije sve što želi. Ali ne ovoga puta.

Rekao sam, sjednite strogo će Bosch. Morate nešto shvatiti, gospođice Crowe. Prekršili ste zakon kad ste se oglušili na sudski poziv da se danas pojavite u sudnici. To znači da vas mogu, ako želim, jednostavno uhititi, pa ćemo o ovome razgovarati u pritvoru. Druga je mogućnost da sjednemo ovdje, jer nam dopuštaju korištenje jedne lijepe prostorije, te o svemu popričamo na civilizirani način. Vi odlučujete, Annabelle.

Spustila se natrag na stolicu. Usta su joj postala tanka, stisnuta crta. Ruž što gaje nanijela radi audicije već se počeo skupljati. Bosch ju je dugi trenutak proučavao prije nego stoje započeo.

Tko je dopro do vas, Annabelle? Oštro ga je pogledala.

Gledajte reče bila sam prestrašena, u redu? Još uvijek jesam. David Storey je moćan čovjek. Oko sebe ima neke zastrašujuće ljude.

Bosch se nagnuo preko stola.

Zar kažete da vam je on prijetio? Ili oni?

Ne, ne kažem to. Nisu mi trebali prijetiti. Znam kako stoje stvari. Bosch se nagnuo unatrag i bez riječi je proučavao. Njezin je pogled prelazio svuda naokolo, ali je njega izbjegavao. Kroz zatvoreni prozor dopirala je prigušena buka prometa na Sunsetu. Negdje u zgradi netko je povukao vodu u zahodu. Najzad je ipak pogledala Boscha.

Što? Što želite?

Želim da svjedočite. Želim da se suprotstavite tom tipu. Zbog onoga što je pokušao učiniti vama. Za Jody Krementz. I Aliciju Lopez.

Tko je Alicia Lopez?

Još jedna koju smo našli. Nije imala sreće kao vi.

Bosch je mogao razumjeti emocije na njezinu licu. Očito je svjedočenje držala na neki način opasnim.

Budem li svjedočila, nikad više neću raditi. A možda još i gore.

Tko vam je to rekao? Nije odgovorila.

Hajde, tko? Je li to došlo od njih, od vašeg agenta, od koga?

Oklijevala je, a tada je odmahнула glavom kao da ne može vjerovati da razgovaraš njim.

Vježbala sam u Crunchu i bila sam na steperu kad je neki tip stao na spravu do mene. Čitao je novine. Bile su presavijene na članak što ga je čitao. Gledala sam svoja posla, ali je on odjednom počeo govoriti. Uopće me nije pogledao. Samo je govorio, neprestano gledajući novine. Rekao je da čita članak o suđenju Davidu Storeyju, te kako bi mrzio da mora svjedočiti protiv njega. Rekao je da takva osoba više nikad ne bi radila u ovom gradu.

Zastala je, ali je Bosch čekao. Proučavao ju je. Činilo se da ju je to uistinu potreslo. Bila je na rubu suza.

Ja... tako sam se uspaničila dok je on stajao kraj mene, pa sam naglo sišla sa sprave i potrčala u svlačionicu. Ostala sam ondje sat vremena, a i dalje sam se bojala da bi on mogao biti ondje vani, čekati me. Motriti na mene.

Počela je plakati. Bosch je ustao, izišao iz prostorije i zavirio u kupaonicu smještenu malo dalje niz hodnik. Ondje je našao kutiju papirnatih rupčića. Ponio ju je sa sobom u prostoriju za sastanke i pružio je Annabelle Crowe. Opet je sjeo.

Gdje se nalazi Crunch?

Malo dalje odavde, niz ulicu. Na križanju Sunseta i Crescent Heightsa.

Bosch kimne glavom. Sad je znao gdje je to. Isti trgovački i zabavni kompleks gdje je Jody Krementz upoznala Davida Storeyja u kafiću. Pitao se postoj i li tu nekakva veza. Možda je Storey član Cruncha. Možda je nekog svojeg prijatelja iz teretane nagovorio da prijeti Annabelle Crowe.

Jeste li vidjeli kako taj čovjek izgleda?

Da, ali to nije važno. Ne znam tko je on. Nisam ga vidjela nikad prije niti kasnije.

Bosch je pomislio na Rudyja Tafera.

Poznajete li istražitelja obrane? Čovjeka po imenu Rudy Tafero? Visok je, ima crnu kosu i lijepo je preplanuo. Privlačan čovjek?

Ne znam tko je to, ali to nije čovjek koji je onoga dana bio u teretani. Taj je bio nizak i ćelav. Imao je naočale.

Opis ništa nije govorio Boschu. Odlučio je da će to zasad ostaviti na miru. Morat će Langwisericu i Kretzlera obavijestiti o prijetnji. Možda će s time željeti upoznati suca Houghtona. Možda će htjeti da Bosch pođe u Crunch i počne postavljati pitanja, vidi može li dobiti nekakvu potvrdu o svemu tome.

Dakle, što ćete učiniti? pitala je. Hoćete li me natjerati da svjedočim?

To ne ovisi o meni. Tužitelji će odlučiti nakon što im ispričam vašu priču.

Vjerujete li mi?

Bosch je oklijevao, a potom kimne glavom.

Ipak se morate pojaviti. Dobili ste sudski poziv. Budite ondje sutra između dvanaest ijedan, a oni će vam reći što žele da učinite.

Bosch je znao da će je primorati na svjedočenje. Bit će im svejedno je li prijetnja stvarna ili ne. Njima je važan jedino slučaj. Annabelle Crowe bit će žrtvovana kako bi se domogli Davida Storeyja. Malena riba da bi s domogli velike ribe, to su pravila igre.

Bosch je zatražio da isprazni svoju torbicu. Pregledao je njezine stvari, te našao zapisanu adresu i telefonski broj. Radilo se o stanu za kratkotrajno iznajmljivanje u Burbanku. Priznala je da je svoje stvari ostavila u skladištu, a sad živi u privremeno iznajmljenom stanu, čekajući da suđenje završi.

Pružit ću vam priliku, Annabelle, i neću vas pritvoriti preko noći. Ali našao sam vas ovoga puta i mogu vas opet naći. Ako se sutra ne pojavite, potražiću vas.

Poći ćete ravno u zatvoru Sybil Brandu, je li vam to jasno?

Kimnula je glavom.

Hoćete li se pojaviti ondje? Opet je kimnula.

Uopće se nisam trebala obratiti vama. Bosch kimne. Imala je pravo.

Sad je prekasno za to reče. Pravilno ste postupili. Sad morate živjeti s time. Tako je to sa sudovima. Odlučite biti hrabri i izložiti se za pravu stvar, a oni vam ne dopuštaju da se povučete.

21.

Art Peper je bio na stereouređaju, a Bosch je telefonom razgovarao sa Janis Langwiser kad se začulo kucanje na vanjskim vratima sa zaštitnom mrežom. Iz kuhinje je zakoračio u hodnik i ugledao obrise nekoga tko je virio kroz mrežu. Razdražen mišlju da je riječ o nekom trgovačkom putniku, prišao je vratima i kanio ih jednostavno bez riječi zatvoriti, kad je u posjetitelju prepoznao Terryja McCaleba. Još uvijek je držao telefonsku slušalicu na uhu i, slušajući kako se Langwiserica pjeni zbog mogućeg maltretiranja svjedoka, upalio vanjsko svjetlo, otvorio vrata sa zaštitnom mrežom i kretnjom pozvao McCaleba unutra.

McCaleb je znakom pokazao da će biti tiho dok Bosch ne završi telefonski razgovor. Bosch gaje gledao kako prolazi dnevnim boravkom i izlazi na stražnji trijem s kojeg se pružao pogled na svjetla Cahuenga Passa. Pokušao se koncentrirati na ono što je Langwiserica govorila, ali ga je zanimalo zašto je McCaleb vozio čak ovamo da bi ga vidio.

Harry, slušaš li me?

Da. Sto si ono zadnje rekla?

Pitala sam te misliš li da će Houghton odgoditi suđenje ako otvorimo istragu.

Bosch nije morao razmišljati da bi na to odgovorio.

Ni slučajno. Predstava se mora nastaviti.

Da, tako i ja mislim. Nazvat ću Rogera i vidjeti kako on želi postupiti. U svakom slučaju, to je naša najmanja brig-a. Čim na mjestu za svjedoke spomeneš Aliciju Lopez, doći će do oštre bitke.

Mislio sam da smo u toj bitki već pobijedili. Houghton je odbacio...

To ne znači da Fowkes neće pokušati s novim napadom. Još se nismo izvukli.

Usljedila je stanka. U njezinu se glasu nije osjećalo mnogo samopouzdanja.

Vidjet ćemo se sutra, Harry.

Dobro, Janis, vidimo se.

Bosch je vratio telefonsku slušalicu na aparat u kuhinji. Kad je izišao iz kuhinje, McCaleb je stajao u dnevnom boravku promatrajući police iznad stereouređaja, osobito uokvirenu fotografiju Boschove žene.

Terry, što ima?

Hej, Harry, oprosti što sam došao ovako nenajavljeno. Nisam te mogao nazvati jer nemam tvoj kućni broj.

Kako si našao kuću? Želiš li pivo ili tako nešto? Bosch pokaže na svoja prsa.

Smiješ li piti pivo?

Sad smijem. Zapravo, nedavno sam dobio dopuštenje. Opet smijem piti.

Umjeren, naravno. Pivo mi dobro zvuči.

Bosch je pošao u kuhinju. McCaleb je nastavio govoriti iz dnevnog boravka.

Već sam bio ovdje. Ne sjećaš se?

Bosch se pojavio, noseći dvije otvorene boce piva Anchor Steam. Jednu je pružio McCalebu.

Treba ti čaša? Kad si bio ovdje? McCaleb je uzeo bocu. Cielo Azul.

Potegnuo je dugi gutljaj iz boce, time odgovorivši na Boschovo pitanje o čaši.

Cielo Azul, razmišljao je Bosch, i tada se sjetio. Jednom su se napili na stražnjem trijemu, obojica nastojeći ublažiti težinu slučaja koji je bio previše strašan da bi se o njemu razmišljalo trijezna uma. Sjećao se damu je idućega dana zbog toga bilo neugodno, jer je izgubio kontrolu nad sobom i neprestano, od alkohola usporenim glasom, postavljao retoričko pitanje: "Gdje je Božja ruka, gdje je Božja ruka?"

O, da reče Bosch. Jedan od svojih boljih trenutaka. –Tako je. Osim što je kuća sada drukčija. Stara je kliznula niz brdo kad je bio potres?

Tako nekako. Zabranili su mi boravak u njoj. Sve se moralo srušiti i iznova izgraditi.

Da, nisam je prepoznao. Vozio sam ovuda i tražio staru kuću. No tada sam opazio automobil i zaključio da ovdje ne može živjeti još jedan policajac. Bosch je pomislio na crnobijeli automobil parkiran ispod nadstrešnice. Nije ga vratio u postaju i uzeo vlastiti automobil. Ujutro će uštedjeti na vremenu jer će se moći odvesti ravno na sud. Taj su automobil zvali kicošom; crnobijeli, ali bez rotirajućih svjetala na krovu. Detektivi su ih koristili u sklopu programa čiji je cilj bio stvoriti dojam da na ulicama ima više policajaca no što ih doista ima. McCaleb je ispružio ruku i svojom bocom kucnuo Boschovu.

Za Cielo Azul reče.

Dareče Bosch.

Počeo je piti iz boce. Pivo je bilo ledeno hladno i izvrsno. Njegovo prvo pivo otkako je počelo suđenje. Odlučio je da će ostati na jednome, čak i ako McCaleb nastavi piti.

Ovo je tvoja bivša? upita McCaleb, pokazavši fotografiju na polici.

Moja žena. Još nije bivša, barem koliko je meni poznato. No čini se da ide u tom smjeru.

Bosch je zurio u fotografiju Eleanor Wish. Imao je samo tu njezinu fotografiju. To je šteta, čovječe.

Da. Dakle, što ima, Terry? Moram prijeći neke stvari za...

Znam, za suđenje. Žao mi je što te gnjavim, čovječe. Znam da ti to zasigurno oduzima mnogo vremena. Samo sam želio raščistiti neke stvari iz slučaja Gunn. Ali također sam ti želio nešto reći. Mislim, pokazati.

Izvukao je lisnicu iz stražnjeg džepa, otvorio je i izvadio jednu fotografiju.

Pružio ju je Boschu. Fotografija je prikazivala tamnokoso novorođenče u naručju tamnokose žene.

To je moja kći, Harry. I moja žena.

Bosch je kimnuo glavom i zagledao se u fotografiju. Majka i djevoj čiča imale su tamnu kosu i kožu, i obje su bile veoma lijepa. Znao je da se McCalebu vjerojatno čine još ljepšima.

Krasno reče. Dijete kao da se tek rodilo. Tako je sićušno.

Sad ima oko četiri mjeseca. No, ova je fotografija stara mjesec dana. U svakom slučaju, jučer sam ti zaboravio reći. Dali smo joj ime Cielo Azul.

Bosch je podigao pogled s fotografije na McCaleba. Trenutak gaje promatrao, a potom kimnuo glavom.

Lijepo.

Da, rekao sam Gracieli da to želim učiniti i objasnio zašto. Činilo joj se daje to dobra zamisao.

Bosch mu je vratio fotografiju.

Nadam se da će i dijete jednoga dana tako misliti.

I ja. Uglavnom je zovemo CiCi. Kad već razgovaramo o tome, sjećaš li se one večeri kad smo bili ovdje gore, kako si neprestano postavljao pitanje o Božjoj

ruci i o tome kako je više nigdje ne možeš naći? To se i meni dogodilo. Izgubio sam nadu. U ovoj vrsti posla... to se lako dogodi. Tada...

Podigao je fotografiju.

Evo je baš ovdje. Opet samjenašao. Božjuruku. Vidim je unjezinim očima.

Bosch gaje dugo promatrao, a zatim je kimnuo glavom.

Dobro za tebe, Terry.

Želim reći, ne pokušavam se postaviti kao... mislim, ne nastojim te obratiti ili tako nešto. Samo kažem da sam našao ono što je nedostajalo. Ne znam tražiš li je još uvijek... samo sam želio reći, znaš, daje ondje negdje. Nemoj odustati.

Bosch je skrenuo pogled s McCaleba i zagledao se kroz staklena vrata u tminu. Siguran sam da jest, za neke ljude.

Ispraznio je svoju bocu i vratio se u kuhinju kako bi prekinuo obećanje samomu sebi da će popiti samo jedno. Pitao je McCaleba želi li i on drugo pivo, ali je njegov posjetitelj odbio. Kad se sagnuo prema otvorenom hladnjaku, zastao je i zatvorio oči dok mu je hladan zrak milovao lice. Razmišljao je o onome što mu je McCaleb upravo rekao.

Ne misliš da si ti jedan od tih ljudi?

Bosch se naglo uspravio kad je začuo McCalebov glas. Stajao je na vratima kuhinje.

Što?

Rekao si da je ondje za neke ljude. Misliš da ti nisi jedan od njih? Bosch je izvadio pivo iz hladnjaka i zavukao ga ispod otvarača za boce montiranog na zidu. Otvorio je bocu i popio nekoliko gutljaja prije nego stoje odgovorio.

Što je ovo, Terry, dvadeset pitanja? Kaniš li postati svećenik ili tako nešto?

McCaleb se nasmiješio i odmahnuo glavom.

Oprosti, Harry. Tek sam postao otac, znaš? Valjda to želim reći cijelom svijetu, to je sve.

Lijepo. Želiš li sada razgovarati o Gunnu?

Svakako.

Pođimo van, pa ćemo ondje razgovarati.

Izišli su na stražnji trijem i zagledali se u prizor što se pružao pred njima.

Autocesta 101 bila je traka svjetlosti, blještava žila koja presijeca planine. Nebo je bilo vedro jer je prošlotjedna kiša isprala smog. Bosch je gledao kako se svjetla u Valleyju naoko pružaju u beskraj. Bliže kući postojao je jedino mrak, uhvaćen u grmlju na padini ispod njih. Osjećao je miris eukaliptusa; uvijek je bio jači nakon kiše.

McCaleb je prvi progovorio.

Lijepo ti je ovdje, Harry. Baš lijepo. Sigurno ti je mrsko što se svakoga jutro moraš odvesti u onu kugu dolje.

Bosch gaje pogledao.

Nije, sve dok s vremena na vrijeme mogu srediti nositelje zaraze. Ljude poput Davida Storeyja. Nemam ništa protiv toga.

A stoje s onima koji se nekažnjeno izvuku? Kao Gunn.

Nitko se nekažnjeno ne izvuče, Terry. Kad bih vjerovao da im to uspijeva, onda se ne bih mogao ovime baviti. Jasno, možda mi ne uhvatimo baš svakoga od njih, ali ja vjerujem u krug. Veliko kolo. Što bi gori, sad je doli. S vremenom.

Možda ne vidim Božju ruku baš često poput tebe, ali vjerujem u to.

Bosch je stavio svoju bocu na ogradu. Bila je prazna i on je želio još jednu, ali je znao da mora zakočiti. Sutra će mu na sudu trebati svaki djelić razuma. Pomislio je na cigaretu, a znao je da se u kuhinjskom ormariću nalazi neotvorena kutija.

Alije odlučio da ni tom porivu neće popustiti.

U tom slučaju, valjda je ono što se dogodilo Gunnu potvrda tvog vjerovanja u teoriju o velikom kolu.

Bosch dugo ništa nije rekao. Samo je zurio preko doline svjetlosti.

Dana koncu reče. Valjda je tako.

Otrgnuo je pogled s prizora u dolini i okrenuo mu leđa. Naslonio se na ogradu i pogledao McCaleba.

Dakle, stoje s Gunnom? Mislio sam da sam ti jučer sve rekao. Imaš dosje, žarne? McCaleb kimne glavom.

Vjerojatno jesi, i imam dosje. No samo sam se pitao je li još nešto iskrsnulo.

Znaš, je li te možda naš razgovor na nešto podsjetio.

Bosch se nekako čudno nasmijao i podigao bocu prije nego što se sjetio daje prazna.

Terry, ma daj, čovječe, nalazim se usred suđenja. Trenutačno svjedočim, a osim toga, morao sam pronaći nestalu svjedokinju. Želim reći, prestao sam razmišljati o tvojoj istrazi čim sam ustao od stola. Što točno želiš od mene?

Ništa, Harry. Od tebe ne želim ništa što mi ne možeš dati. Samo sam mislio da vrijedi pokušati, to je sve. Radim na tome i tražim bilo što. Mislio sam da možda... ne opterećuj se time.

Ti si čudan tip, McCaleb. Sad se sjećam. Način na koji si običavao zuriti u fotografije mjesta zločina. Želiš li još jedno pivo?

Da, zašto ne?

Bosch se odgurnuo od ograde, uzeo svoju bocu, a zatim i McCalebovu. Još uvijek je bila gotovo napola puna. Opet ju je spustio.

Pa, najprije dovrši ovo.

Ušao je u kuću i uzeo još dva piva iz hladnjaka. Ovoga je puta McCaleb stajao u dnevnom boravku kad se vratio iz kuhinje. Pružio je Boschu svoju praznu bocu, a Bosch se na trenutak pitao je li popio pivo ili gaje izlio preko ograde trijema.

Odnio je praznu bocu u kuhinju, a kad se vratio, McCaleb je stajao kraj stereo uređaja i proučavao omot CDa.

Ovo svira? upita. Art Pepper susreće Ritam sekciju? Bosch mu priđe.

Da. Art Pepper i Milesovi glazbenici. Red Garland na klaviru, Paul Chambers na basu, Philly Joe Jones na bubnjevima. Snimljeno je ovdje, u Los Angelesu, 19. siječnja 1957. U jednom danu. Navodno je puknuo dio Pepperova saksofona, ali to nije bilo važno. Imao je jednu priliku s tim momcima. Maksimalno ju je iskoristio. Jedan dan, jedna prilika, jedan klasik. Tako to treba činiti.

Ti su ljudi bili u orkestru Milesa Davisa? U ono vrijeme.

McCaleb kimne glavom. Bosch se nagnuo bliže da bi pogledao omot CDa u McCalebovim rukama.

Da, Art Pepperreče. Dok sam odrastao, nisam znao tko mi je otac. Moja je majka imala mnogo ploča ovog čovjeka. Odlazila je u neke džez klubove gdje je svirao. Zgodan je bio taj Art. Za tako napuhanog tipa. Samo pogledaj sliku. Vidi kako se drži. Smislio sam cijelu priču o tome kako je on moj otac, a nije s nama jer je uvijek na turnejama i snima ploču. Gotovo sam stigao do točke kad sam povjerovao u to. Kasnije, mnogo godina kasnije, pročitao sam knjigu o njemu. Ondje je pisalo da mu je bilo zlo od droge kad je snimljena ta fotografija. Čim su završili, povratio je i otišao u krevet.

McCaleb je proučavao fotografiju na CDu. Naočit muškarac naslonjen na stablo, držeći saksofon u desnoj ruci.

Pa, znao je svirati reče McCaleb.

Da, znao je složio se Bosch. Genij s iglom u ruci.

Bosch je prišao uređaju i malo pojačao ton. Pjesma se zvala Straight Life, skladba koja je bila Pepperov zaštitni znak.

Vjeruješ li u to? upita McCaleb.

Što, daje bio genij? Da, bio je kad je u rukama držao saksofon. Ne, zapravo sam pitao misliš li da svaki genij, glazbenik, slikar, čak i detektiv, ima neku takvu opasnu manu? Iglu u ruci.

Mislim da svatko ima neku opasnu manu, bez obzira je li genij ili ne. Bosch još malo pojača ton. McCaleb je spustio bocu piva na jedan od zvučnika na podu. Bosch ju je podigao i vratio mu je. Dlanom je obrisao mokri krug s drvene površine. McCaleb je snizio ton uređaja.

Ma hajde, Harry, daj mi nešto.

O čemu to govoriš?

Potrudio sam se doći čak ovamo. Daj mi nešto o Gunnu. Znam da te nije briga za njega; kolo se okrenulo i on se nije nekažnjeno izvukao. Ali mi se ne sviđa kako je to izgledalo. Taj tip, tko god on bio, još uvijek je ondje vani. I učinit će to ponovo. Osjećam da hoće.

Bosch slegne ramenima kao da mu je i dalje svejedno.

Dobro, evo nečega. Ništa posebno, ali možda bi vrijedilo pokušati. Kad sam ga posjetio u ćeliji one večeri prije nego što je ubijen, također sam razgovarao s momcima koji su ga priveli zbog vožnje u pijanom stanju. Rekli su da su ga pitali gdje je bio, a on je rekao da je izišao iz nekog mjesta koje se zove Nat's. Nalazi se na Boulevardu, otprilike blok dalje od restorana Musso 's na južnoj strani.

Dobro, naći ću ga reče McCaleb tonom koji je govorio da ne vidi zastoje to važno. Kakve to veze ima?

Pa, vidiš, ondje je pio i one večeri prije šest godina kad sam se prvi put sreo s njim. Ondje je pokupio onu ženu, onu koju je ubio.

Znači, bio je stalni gost. izazvan pritiscima toga dana i alkoholom koji je kolao njegovom krvlju. Odlučio je odmah poći na spavanje i ustati rano kako bi se pripremio za svjedočenje.

Ušao je u kuhinju te iz hladnjaka izvadio posljednju bocu piva.

Kad je pošao hodnikom do svoje spavaće sobe, zaustavio se i pogledao uokvirenu sliku o kojoj je McCaleb govorio. To je bila kopija slike Hieronymusa Boscha pod nazivom Vrt naslada. Imao ju je već jako dugo, otkako je bio dijete. Površina slike bila je iskrivljena i izgrebena. Bila je u lošem stanju. Eleanor ju je premjestila iz dnevnog boravka u hodnik. Nije željela da se nalazi ondje gdje su svake večeri sjedili. Bosch nije znao je li tome razlog bilo ono stoje slika prikazivala, ili činjenica da je kopija bila stara i oštećena.

Dok je promatrao prizore ljudske raskalašenosti i mučenja, Bosch je pomislio da bije mogao vratiti na staro mjesto u dnevnom boravku.

Bosch je sanjao da se kreće kroz tamnu vodu i ne može vidjeti ruke ispred vlastitog lica. Čuo je zvuk zvonjave, pa se probijao prema gore kroz tminu.

Probudio se. Svjetlo je bilo upaljeno, ali je vladala tišina. Stereo je bio ugašen.

Podigao je ruku da bi pogledao na sat, ali je telefon opet zazvonio, te gaje brzo zgrabio s noćnog ormarića.

Da.

Hej, Harry, ovdje Kiz. Njegova bivša partnerica.

Kiz, što ima?

Jesi li dobro? Zvučiš... kao da nisi pri sebi. Dobro sam. Samo što... spavao sam.

Pogledao je na sat. Tek je prošlo deset.

Oprosti, Harry, mislila sam da ćeš raditi, pripremati se za sutra.

Kanio sam rano ustati i tada raditi.

Pa, danas si bio dobar. Gledali smo televiziju u uredu. Svi su navijali za tebe.

Mogu se kladiti. Kako se snalaziš ondje dolje?

Snalazim se. Na neki način počinjem iznova. Moram se dokazati prednjima.

Ne opterećuj se time. Preteći ćeš te momke kao da se uopće ne miču. Baš kao stoje bilo i sa mnom.

Harry...ti si najbolji. Nikad nećeš znati koliko sam od tebe naučila. Bosch je oklijevao. Istinski gaje dirnulo ono što je rekla.

Lijepo od tebe da to kažeš, Kiz. Trebala bi me češće zvati. Nasmijala se.

Pa, ne zovem te zbog toga. Obećala sam jednoj prijateljici da ću to učiniti.

Podsjeća me na srednju školu, ali evo. Netko se zainteresirao za tebe. Rekla sam da ću provjeriti jesi li opet slobodan, ako znaš na što mislim?

Bosch nije morao ni razmisliti prije odgovora.

Ne, Kiz, nisam. Ja... još nisam odustao od Eleanor. Još uvijek se nadam da će nazvati ili se pojaviti, pa ćemo možda uspjeti riješiti naše probleme. Znaš kako je to.

Znam. I to je u redu, Harry. Samo sam obećala da ću pitati. No ako se predomisliš, ona je draga žena.

Poznajem je?

Da, poznaješ je. Jaye Winston, iz šerifova ureda. Obje smo članice jedne ženske skupine. Sve iz iste branše. Sinoć smo razgovarale o tebi.

Bosch ništa nije rekao. U želucu je osjetio čudnu napetost. Nije vjerovao u slučajnosti.

Harry, jesi li ondje?

Jesam, tu sam. Samo sam o nečemu razmišljao.

Pa, sad ću te pustiti da se naspavaš. I slušaj, Jaye me zamolila da ti ne kažem njezino ime. Znaš, samo se željela raspitati o tebi i vidjeti kako stoje stvari.

Kako nikome ne bi bilo neugodno kad se idući put sretnete na poslu. Dakle, ja ti nisam ništa rekla, dobro?

Dobro. Postavljala ti je pitanja o meni?

Nekoliko. Ništa važno. Nadam se da ti ne smeta. Rekla sam joj daje dobro izabrala. Također sam rekla da bih i ja bila zainteresirana da nisam, znaš, onakva kakva jesam.

Hvala, Kiz reče Bosch, ali misli su mu letjele glavom.

Pa, slušaj, idem ja sada. Vidjet ćemo se. Sredi ih sutra, može?

Pokušat ću.

Prekinula je vezu, a Bosch je polako vratio slušalicu na aparat. Napetost u njegovu želucu se pojačala. Počeo je razmišljati o McCalebovu posjetu, te što ga je pitao i što je Harry rekao. Sad se Winstonica raspituj e o njemu.

Nije vjerovao da je riječ o slučajnosti. Boschu je bilo jasno da istražuju o njemu. Misle da je možda ubio Edwarda Gunna. Također je znao da je McCalebu vjerojatno omogućio dovoljno psihološkog uvida kako bi povjerovao daje na pravom putu.

Bosch je ispraznio bocu piva koja se nalazila na noćnom ormariću. Posljednji je gutljaj bio kiseo i sobne temperature. Znao je da u hladnjaku više nema piva.

Ustao je i pošao po cigaretu.

22.

Nat's je bio bar veličine željezničkog vagona, sličan mnogim hollywoodskim okupljalištima. Danju su onamo zalazili okorjeli alkoholičari, u ranim večernjim satima prostitutke i njihova klijentela, a kasno uvečer skupine onih u crnoj koži i s tetovažama. Na takvom bi mjestu čovjek postao laka meta ako bi piće pokušao platiti zlatnom kreditnom karticom.

McCaleb je svratio u restoran Mwssos na večeru, jer je njegovo tijelo zahtijevalo hranu prije nego što potpuno zakaže, pa je u Nat '5 stigao tek iza deset. Dok je jeo pitu od piletine, pitao se ima li uopće smisla poći u bar i postavljati pitanja o Gunnu. Trag je dobio od osumnjičenika. Bi li osumnjičenik svjesno ukazao istražitelju na pravi smjer? Činilo se da ne bi, ali McCaleb je uzeo u obzir činjenice da je Bosch pio i nije bio svjestan McCalebova pravog razloga za dolazak u kuću na brdu. Trag bi doista mogao nešto značiti, a on je zaključio da nijedan dio istrage ne treba zanemariti.

Kad je ušao, trebalo mu je nekoliko sekunda da se njegove oči priviknu na prigušeno, crvenkasto osvjetljenje. Tada je vidio da je prostorija napola prazna. Ovo je bilo vrijeme između ranih večernjih posjetitelja i skupine koja dolazi kasnije. Dvije žene, crnkinja i bjelkinja, sjedile su na jednom kraju šanka što se pružao duž lijeve strane prostorije, procjenjivale su ga pogledima, a McCaleb je vidio da su u njemu prepoznale murjaka istodobno kad je on shvatio da su ono, prostitutke. Potajno gaje radovalo što je još uvijek ostavljao takav dojam. Prošao je kraj njih do dijela sa stolovima. Separei na desnoj strani prostorije bili su uglavnom puni. Ondje ga nitko nije ni pogledao.

Prišao je šanku između dva prazna stolca i kretnjom pozvao šankericu.

Iz džuboksa je glasno treštala stara pjesma Boba Segera Night Moves.

Pipničarka se nagnula preko šanka da bi čula McCalebovu narudžbu. Nosila je crnu majicu na kopčanje, ali ispod nje nije imala ništa. Imala je dugu, ravnu crnu kosu i maleni zlatni kolut na probušenoj lijevoj obrvi.

Što vam mogu dati? Nekoliko informacija.

McCaleb je preko šanka gurnuo fotografiju Edwarda Gunna. To je bila uvećana fotografija one iz vozačke dozvole, a nalazila se u dosjeu što mu ga je dala Winstonica. Žena je trenutak promatrala sliku, a potom je pogledala McCaleba. Što vas zanima o njemu? Mrtav je.

Odakle to znate?

Ne znam. Jednostavno se pročulo, valjda. Vi ste iz policije? McCaleb je kimnuo glavom, spustio glas kako bi ga glazba nadjačala i rekao:

Tako nekako.

Žena se još više nagnula preko šanka da bi ga čula. Tim je pokretom raširila gornji dio svoje majice, razotkrivajući veći dio svojih malenih, ali okruglih dojki. Na lijevoj je strani imala tetovirano srce omotano bodljikavom žicom.

Uopće se nije doimalo privlačnim. McCaleb je pogledao u stranu.

Edward Gunn rekao je. Redovito je dolazio, zar ne? –Često je dolazio.

McCaleb kinine glavom. Upravo je potvrdila ono što je Bosch rekao.

Jeste li radili na Staru godinu? Kimnula je.

Sjećate li se je li te večeri bio ovdje? Odmahnula je glavom.

Ne sjećam se. Ovdje je na Staru godinu bilo mnogo ljudi. Imali smo zabavu. Ne znam je li bio ovdje ili ne. Međutim, ne bih se iznenadila da jest. Ljudi su dolazili i odlazili.

McCaleb kimne prema drugom čovjeku za šankom. Latinoamerikancu koji je također na sebi imao samo crnu majicu.

A on? Mislite li da bi se on mogao sjetiti?

Ne, tek je prošli tjedan počeo raditi. Uvodim ga u posao.

Na licu joj je lebdio lagani osmijeh. McCaleb gaje ignorirao. Počela je svirati skladba Twisting the Night Away. Verzija Roda Stewarta.

Koliko ste dobro poznavali Gunna? Kratko se nasmijala.

Dušo, ovo je mjesto gdje ljudi ne vole otkrivati tko su ili što su. Koliko sam ga dobro poznavala? Poznavala sam ga, u redu? Kao što sam rekla, često je dolazio,

ali nisam čak znala ni kako se zove sve dok nije umro i ljudi su počeli pričati o njemu. Netko je rekao daje Eddie Gunn ubijen, a ja sam pitala: "Tko je, dovraga, Eddie Gunn?" Morali su mi ga opisati. Onaj koji je pio viski s ledom i uvijek je imao boje po kosi. Tada sam znala tko je bio Eddie Gunn.

McCaleb kimne glavom. Posegnuo je u unutrašnji džep jakne i izvadio presavijene novine. Gurnuo ih je preko šanka. Sagnula se da bi pogledala, još mu jednom pokazujući svoje dojke. McCaleb je zaključio da to čini namjerno. Ovo je onaj policajac, zar ne, onaj sa suđenja?

McCaleb nije odgovorio na pitanje. Novine su bile presavijene tako da se vidi fotografija Harryja Boscha, objavljena tog jutra u Los Angeles Timesu, u sklopu članka koji je najavljivao početak ispitivanja svjedoka na suđenju Storeyju. Fotografija je prikazivala Boscha kako stoji ispred vrata sudnice. Vjerojatno nije ni znao da su ga snimili.

Jeste li njega vidjeli ovdje?

Da, zna doći. Zašto se raspitujete o njemu? McCaleb je osjetio žmarce na vratu. Kada dolazi?

Ne znam, s vremena na vrijeme. Ne bih rekla da je redovita mušterija. No znao je doći. Nikad se nije dugo zadržavao. Jedno piće i otišao bi. On...

Podigla je prst i nakrivila glavu dok se pokušavala sjetiti. Potom je naglo spustila prst, kao daje našla vezu.

Znam. Pivo u boci. Svaki put zatraži Anchor Steam jer uvijek zaboravi da to ne držimo. Previše je skupo, pa ga ne bismo uspjeli prodati. Tada se zadovolji starom trideset trojkom.

McCaleb je zaustio da će pitati što je to, ali je ona odgovorila na njegovo neizrečeno pitanje. Rolling Rock. Kimnuo je glavom.

Je li bio ovdje na Staru godinu? Odmahnula je glavom.

Isti odgovor. Ne sjećam se. Previše ljudi, previše pića, previše je dana otad prošlo.

McCaleb je kimnuo, povukao novine natrag i spremio ih u džep.

Je li u neakvoj nevolji, taj policajac?

McCaleb odmahne glavom. Jedna od žena na drugom kraju bara kucnula je praznom čašom po ploči šanka i doviknula šankerici.

Hej, Miranda, ovdje imaš mušterije koje plaćaju.

Pipničarka je pogledom potražila svojega kolegu. Nije bio na vidiku. Zacijelo je otišao u spremište ili zahod.

Moram raditi rekla je.

McCaleb je gledao kako odlazi do kraj a šanka i priprema dvije votke s ledom za prostitutke. Glazba je na trenutak utihnula, pa je čuo kako joj jedna od njih govori neka prestane razgovarati s policajcem, ne bi li otišao. Dok se Miranda vraćala prema McCalebu, jedna od prostitutki doviknula je za njom.

I prestani mu pružati besplatan pogled, jer nikad neće otići.

McCaleb se ponašao kao da ništa nije čuo. Miranda je uzdahnula kad je stigla do njega, kao daje to umara.

Ne znam kamo je otišao Javier. Ne mogu cijelu večer ovdje stajati i s vama razgovarati.

Dopustite samo još jedno pitanje reče McCaleb. Sjećate li se je li policajac ikad bio ovdje istodobno kad i Eddie Gunn, u društvu s njim ili svaki za sebe?

Trenutak je razmišljala i nagnula se naprijed.

Možda, sasvim je moguće. Ali ne sjećam se.

McCaleb kimne glavom. Bio je prilično siguran da od nje više ništa neće dobiti. Pitao se treba li na šanku ostaviti nešto novca. To mu nikad nije dobro išlo dok je radio kako agent. Nikad nije znao kad bi to bilo prikladno, a kad bi bilo uvredljivo.

Mogu lija sad vas nešto pitati? upita Miranda. Što?

Sviđa vam se ono što vidite?

Odmah je osjetio kako mu lice počinje rumenjeti od nelagode.

Želim reći, dovoljno ste gledali. Samo sam htjela pitati. Pogledala je prostitutke i nasmiješila im se. Sve su tri uživale u McCalebovoj nelagodi.

Doista su lijepe rekao je i koraknuo od šanka, ostavivši joj novčanicu od dvadeset dolara. Siguran sam da se zbog njih ljudi vraćaju ovamo. Vjerojatno je i Eddie Gunn zato često dolazio.

Zaputio se prema vratima, a ona je doviknula za njim, te su ga njezine riječi pratile cijelim putem do vrata.

Onda biste se morali jednom vratiti i iskušati ih, policajce! Dok je izlazio, čuo je glasan smijeh prostitutki.

McCaleb je sjedio u cherokeeju ispred bara i nastojao se riješiti nelagode.

Usredotočio se na informacije što ih je dobio od šankerice. Gunn je bio stalna mušterija i mogao je onamo svratiti posljednje večeri svojega života. Drugo, poznavala je Boscha kao mušteriju. On je također mogao onamo svratiti posljednje večeri Gunnova života. Zbunjivala gaje činjenica da je do tih informacija neizravno došao preko Boscha. Ponovo se pitao zašto bi mu Bosch, ako je on ubio Gunna, dao pravi trag. Je li to bila arogancija, uvjerenje da njega ne mogu držati sumnjivim, te ga ne bi spomenuli tijekom razgovora u baru? Ili tu možda postoji neka dublja psihološka motivacija? McCaleb je znao da mnogi zločinci čine greške koje dovode do njihova uhićenja jer podsvjesno žele biti kažnjeni za svoje zločine. Teorija o velikom kolu, pomislio je McCaleb. Možda je Bosch podsvjesno nastojao osigurati da se kolo okrene i za njega.

Otvorio je mobitel i provjerio signal. Bio je dobar. Nazvao je kućni broj Jaye Winston. Dok j e telefon zvonio, pogledao je na sat i zaključio da nije prekasno za poziv. Javila se nakon što je telefon pet puta zazvonio.

Ja sam. Imam nešto.

I ja. Ali još uvijek imam drugi poziv. Mogu li te nazvati kad završim?

Možeš, bit ću ovdje.

Zatvorio je mobitel i sjedio u automobilu, čekajući i razmišljajući o situaciji.

Gledao je kroz vjetrobran kako bijela prostitutka izlazi iz bara, a slijedi je čovjek

s bejzbolskom kapom na glavi. Oboje su pripalili cigarete i zaputili se pločnikom prema motelu Skylark.

Zazvonio je njegov mobitel. Zvala je Winstonica.

Sve se počinje uklapati, Terry. Sad vjerujem.

Što si otkrila?

Ti prvi. Rekao si da imaš nešto.

Ne, ti. Ovo što ja imam nije osobito važno. Zvuči kao da si ti otkrila nešto veliko.

U redu, slušaj ovo. Majka Harryja Boscha bila je prostitutka. U Hollywoodu. Ubijena je kad je on bio dijete. Počinitelj se nekažnjeno izvukao. Što ti to govori o psihološkim motivima?

McCaleb nije odgovorio. Novi ga je podatak zapanjio i popunio mnoge praznine u teoriji. Gledao je prostitutku i njezinu mušteriju na prozoru motelskog ureda.

Muškarac je platio gotovinom i dobio ključ. Zatim su ušli unutra.

Gunn je ubio prostitutku i nekažnjeno se izvukao rekla je Winstonica kad on nije reagirao. Baš kao što se dogodilo s njegovom majkom.

Kako si to otkrila? najzad upita McCaleb.

Poslušala sam tvoj savjet. Nazvala sam prijateljicu, Kiz. Govorila sam kao da sam zainteresirana za Boscha i pitala, znaš, je li već prebolio svoj razvod.

Ispričala mi je mnogo toga što zna o njemu. Ono o njegovoj majci saznalo se prije nekoliko godina, u građanskoj parnici kad su Boscha tužili za neopravdano korištenje sile, pri čemu je poginuo onaj ubojica, Lutkar, sjećaš se tog slučaja?

Da, PLA nije zatražila našu suradnju u tom slučaju. Također se radilo o čovjeku koji je ubijao prostitutke. Bosch gaje ubio. Čovjek nije bio naoružan.

Tu ima posla za psihologe. Vidi se obrazac ponašanja.

Što se dogodilo s Boschom nakon što je njegova majka ubijena? Kiz to nije znala. Dogodilo se kad je imao deset ili jedanaest godina.

Nakon toga je boravio po domovima za nezbrinutu djecu i kod skrbnika. Otišao je u vojsku, a zatim u policiju. U svakom slučaju, to je ono što nam je nedostajalo. Poticaj koji je nevažan slučaj pretvorio u nešto od čega Bosch nije htio odustati.

McCaleb je kimnuo glavom.

Ima toga još reče Winstonica. Pregledala sam sav prikupljeni materijal, nebitne stvari koje nisam uključila u knjigu umorstva. Pročitala sam obdukcijski izvještaj oženi koju je Gunn ubio prije šest godina. Usput rečeno, zvala se Frances Weldon. Ondje postoji i jedan podatak koji se sada čini važnim, uza sve ovo što znamo o Boschu. Pregledom maternice i bokova vidjelo se da je jednom rodila dijete.

McCaleb odmahne glavom.

Bosch to nije mogao znati. Gurnuo je svojeg poručnika kroz staklenu pregradu, pa su ga suspendirali prije nego što je obavljena obdukcija.

Istina. Ali mogao je pogledati izvještaje o slučaju kad se vratio, i vjerojatno je to učinio. Znao bi daje Gunn nekom drugom djetetu učinio ono što je i on proživio.

Vidiš, sve se uklapa. Prije osam sati mislila sam da se hvataš za slamke. Sad mi se čini da posve imaš pravo.

Uopće nije bio dobar osjećaj da posve ima pravo. No razumio je zašto je Winstonica uzbuđena. Kad se u nekom slučaju sve tako uklapalo, uzbuđenje je katkad moglo umanjiti stvarnost zločina.

Što se dogodilo s njezinim djetetom? pitao je.

Nemam pojma. Vjerojatno ga je dala na usvajanje. To nije važno. Važno je stoje to značilo Boschu.

Imala je pravo. No, McCalebu se nisu sviđala pitanja bez odgovora.

Vratimo se na tvoj razgovor s Boschovom bivšom partnericom. Hoće li ga nazvati i reći mu da si se raspitivala o njemu?

Već je to učinila.

To je bilo večeras?

Da, sve se to upravo dogodilo. Ono sam s njom razgovarala kad si me ti nazvao.

Rekao joj je kako se još uvijek nada da će se njegova žena vratiti.

Je li mu rekla da si ti ta koja je zainteresirana?

To mu nije trebala reći.

Ali vjerojatno jest. To bi moglo značiti da on zna da istražujemo o njemu.

Nemoguće. Kako?

Večeras sam bio ondje. Bio sam u njegovoj kući. Zatim iste večeri čuje da se ti raspituješ o njemu. Čovjek poput Harryja Boscha ne vjeruje u slučajnosti, Jaye.

Pa, kad si ti bio kod njega, kako si to obavio? na koncu upita Winstonica.

Kako smo se dogovorili. Želio sam više informacija o Gunnu, ali sam prešao na razgovor o Boschu. Zato sam te nazvao. Saznao sam neke zanimljive stvari.

Ništa što bi se moglo usporediti s ovim što si ti otkrila, ali također se uklapa. No, ako gaje njegova bivša partnerica nazvala odmah nakon mojeg posjeta... ne znam.

Reci mi što si ti saznao.

Nekoliko sitnica. Na istaknutom mjestu u dnevnom boravku stoji fotografija njegove žene. Bio sam ondje manje od sat vremena, a čovjek je popio tri piva.

Dakle, tu je alkoholni sindrom. Što ukazuje na mnogo pritisaka. Također je govorio o nečemu što je nazvao "velikim kolom". To je dio njegovog sustava vjerovanja. On ni u čemu ne vidi Božju ruku. Vidi Veliko kolo. Sto bi gori sad je doli. Rekao je da se ljudi poput Gunna zapravo nikad ne izvuku. Nešto ih uvijek sustigne. Kolo. Upotrijebio sam nekoliko posebnih izraza kako bih vidio mogu li isprovocirati nekakvu reakciju. Svijet izvan njegovih vrata nazvao sam kugom. Nije se usprotivio. Rekao je da se može nositi s kugom sve dok dobiva prilike uništavati nositelje. Sve je to veoma suptilno, Jaye, ali postoji. Na zidu u hodniku ima kopiju Boschove slike Vrt naslada. Ondje je naša sova.

Pa, dobio je ime po tom slikaru. Kad bi moje prezime bilo Picasso, imala bih kopiju njegove slike na zidu.

Ponašao sam se kao da je nikad ranije nisam vidio i pitao ga što znači. Samo je rekao da je to veliko kolo koje se okreće. Za njega slika ima takvo značenje.

Sitnice koje se uklapaju.

Još uvijek treba obaviti mnogo posla.

Dakle, sudjeluješ li i dalje? Ili se vraćaš kući?

Zasad sudjelujem. Noćas ću prespavati ovdje. Ali u subotu imam grupu. Tada ću se morati vratiti.

Ništa nije rekla.

Imaš li još nešto? najzad je upitao. Da, gotovo sam zaboravila. Što?

Sova iz tvrtke Bird Barrier. Plaćena je poštanskom uputnicom. Cameron Riddell mije dao broj, pa sam malo istraživala. Uplaćeno je dvadeset drugog prosinca u pošti u Wilcoxu, u Hollywoodu. To je oko četiri bloka dalje od policijske postaje gdje Bosch radi.

Odmahnuo je glavom.

Zakoni fizike.

Kako to misliš?

Svaka akcija izaziva jednaku i suprotnu reakciju. Kad gledaš u ponor, ponor gleda u tebe. Znaš, svi oni klišeji. To su klišeji jer su istiniti. Ne možeš ući u mrak a da on ne uđe u tebe i uzme dio za sebe. Bosch je možda previše često ulazio u mrak. Izgubio se.

Nakon toga su neko vrijeme šutjeli, a zatim su se dogovorili gdje će se idućega dana naći. Kad je prekinuo vezu, vidio je prostitutku koja je sama izišla iz motela Skylark i zaputila se natrag prema baru. Na sebi je imala traper jaknu i čvrsto ju je stegnula oko sebe jer je noćni zrak bio hladan. Hodajući prema baru popravila je svoju periku, pripremajući se za drugu mušteriju.

Gledajući nju i razmišljajući o Boschu, McCaleb se sjetio što sve ima i kolikom gaje srećom život obdario. Podsjetio se da sreća može biti hirovita. Treba je zaslužiti, a potom čuvati svime što imaš. Znao je da to sada ne čini. Sve svoje ostavio je bez zaštite, a on je krenuo u mrak.

23.

Zbog odbijenih zahtjeva optužbe da se sankcionira obrana radi zastrašivanja svjedoka i dobije odgoda dok se tvrdnje Annabelle Crowe u potpunosti ne istraže, suđenje je počelo dvadeset pet minuta kasnije od predviđenih devet sati. Sudac Houghton je sjedio za velikim pisaćim stolom svojim odajama i složio se da treba provesti istragu, ali je rekao da se suđenje zbog toga neće odgađati i nikakve se sankcije ili kazne neće određivati, osim ako se ne pronađu dokazi koji će potvrditi tvrdnje svjedokinje. Upozorio je tužitelje i Boseha, koji je sudjelovao na sastanku iza zatvorenih vrata gdje je prepričao svoj razgovor s Annabelle Crowe, da ni jedna riječ o tvrdnjama svjedokinje ne smije doprijeti do medija.

Pet minuta kasnije svi su se već nalazili u sudnici, te je uvedena porota. Bosch se vratio na mjesto za svjedoke, a sudac gaje podsjetio daje još uvijek pod prisegom. Janis Langwiser je ponovo stala za govornicu.

Dakle, detektive Bosch, jučer smo završili vašim zaključkom daje smrt Jody Kremenz bila umorstvo. Je li to točno?

Da.

Taj se zaključak nije temeljio samo na vašoj istrazi, već i na istrazi i obdukciji obavljenima u uredu medicinskog istražitelja, točno?

Točno.

Možete li, molim vas, ispričati porotnicima kako je istraga nastavljena nakon što ste utvrdili daje riječ o umorstvu?

Bosch se okrenuo tako daje gledao ravno u porotu dok je govorio. Požalio je čim je napravio taj pokret. Tako mu je bolno nabijalo u lijevoj strani glave, da se pitao mogu li ljudi doista vidjeti kako mu pulsira u sljepoočnici.

Pa, moji partneri, Jerry Edgar i Kizmin Rider, i ja počeli smo predavati, želim reći, pregledavati prikupljene fizičke dokaze. Također smo počeli obavljati ispitivanja onih koji su poznavali žrtvu i za koje se znalo da su bili u njezinu društvu tijekom posljednja dvadeset četiri sata njezina života.

Spomenuli ste fizičke dokaze. Molim vas, objasnite poroti koje ste fizičke dokaze prikupili.

Zapravo, nismo prikupili baš mnogo fizičkih dokaza. Po cijeloj je kući bilo otisaka prstiju što ih je trebalo provjeriti. Također smo imali određenu količinu vlakana i dlačica prikupljenih na i oko žrtvina tijela.

J. Reason Fowkkes brzo je stavio prigovor prije nego što je Bosch mogao nastaviti s odgovorom.

Prigovor na izraz "na ili oko žrtvina tijela" jer je neodređen i navodi na pogrešne zaključke.

Časni suce reče Langwiserica kad bi gospodin Fowkkes detektivu Boschu dao priliku da završi odgovarati na pitanje, ne bi bilo ničeg neodređenog ili nejasnog. Ali prekidanje svjedoka usred odgovora kako bi se reklo daje odgovor neodređen ili navodi na pogrešne zaključke, nema smisla.

Odbacuje se rekao je sudac Houghton prije nego što je Fowkkes dospio nešto dodati. Neka svjedok dovrši svoj odgovor, a tada ćemo vidjeti koliko je neodređen. Nastavite, detektive Bosch.

Bosch je pročistio grlo.

Namjeravao sam reći da je nekoliko stidnih dlačica...

Što znači "nekoliko", časni sučeupadne mu u riječ Fowkkes. Moj stalni prigovor odnosi se na nepreciznost koju ovaj svjedok nudi poroti.

Bosch je pogledao Langwisericu i vidio kako je sve više obuzima ljutnja.

Suce rekla je možemo li, molim vas, dobiti upute o tome kad se mogu stavljati prigovori? Odvjetnik obrane neprestano prekida svjedoka jer zna da ulazimo u područje koje je osobito štetno za njegovog...

Gospodo Langwiser, ovo nije trenutak za završnu riječ prekine je sudac. Gospodine Fowkkes, osim ako ne uočite izrazito tešku povredu prava, dajte svoje prigovore prije nego što svjedok progovori ili nakon što završi barem jednu rečenicu.

Časni suce, ovdje su posljedice izrazito teške. Država pokušava oduzeti život mojem klijentu, jednostavno zato jer su njegovi moralni stavovi...

Gospodine Fowkkes! zaurla sudac. Za vas također vrijedi ono o završnoj riječi. Nastavimo s ispitivanjem svjedoka, može?

Okrenuo se Boschu.

Detektive, nastavite, i pokušajte biti malo precizniji u svojim odgovorima.

Bosch je pogledao Langwisericu i vidio da je na trenutak zatvorila oči. Sučeva usputna opomena Boschu bila je upravo ono što je Fowkkes želio. Nagovještaj porotnicima da bi na strani optužbe moglo biti neodređenosti, možda čak smetenosti. Fowkkes je uspješno izmanipulirao suca, pa je izgledalo kao da se on slaže s njegovim prigovorima.

Bosch je pogledao Fowkkesa i vidio kako sjedi prekriženih ruku i sa zadovoljnim, ako ne i samodopadnim izrazom lica. Bosch je ponovo pogledao knjigu umorstva pred sobom.

Smijem li se poslužiti svojim bilješkama? upitao je.

Rečeno mu je da smije. Otvorio je knjigu i potražio izvještaje o dokazima.

Čitajući izvještaj medicinskog istražitelja, počeo je iznova.

Prije obdukcije, kroz žrtvine stidne dlačice provučena je četka za skupljanje dokaza. Tako se uzelo osam uzoraka stidnih dlačica za koje je kasnije laboratorijskim testiranjem utvrđeno da ne pripadaju žrtvi.

Pogledao je Langwisericu.

Jesu li pripadale različitim ljudima?

Ne, laboratorijskim je testiranjem utvrđeno da pripadaju jednoj nepoznatoj osobi.

Što je to vama govorilo?

Pokazivalo je da je žrtva najvjerojatnije s nekim imala spolni odnos između trenutka kad se zadnji put okupala i njezine smrti.

Langwiserica pogleda svoje bilješke.

Jesu li nađene još neke dlake na žrtvi ili na mjestu zločina, detektive? Bosch okrene stranicu u knjizi umorstva.

Da, nađena je jedna vlas dugačka šest centimetara, zapletena u kopču zlatne ogrlice što ju je žrtva nosila oko vrata. Kopča se nalazila na stražnjoj strani žrtvina vrata. Laboratorijskom je analizom utvrđeno da ni ta vlas ne pripada žrtvi.

Vratimo se na trenutak stidnim dlačicama. Jesu li na tijelu ili na mjestu zločina postojali još neki pokazatelji ili dokazi daje žrtva imala spolne odnose u razdoblju između kupanja i njezine smrti?

Ne, nisu. U vagini nije nađena sperma.

Postoj i li nekakav konflikt između te činjenice i pronalaženja stidnih dlačica?

Ne postoji. To je samo značilo da se tijekom spolnog čina zacijelo koristio kondom.

Dobro, pođimo dalje, detektive. Otisci prstiju. Spomenuli ste da su pronađeni u kući. Molim vas, recite nam o tom dijelu istrage.

Bosch je u knjizi umorstva našao izvještaj o otiscima prstiju.

U kući gdje je pronađena žrtva, prikupljeno je ukupno šezdeset osam različitih otisaka prstiju. Pedeset dva otiska pripadala su žrtvi i njezinoj sustanarki.

Utvrđeno je daje preostalih šesnaest ostavilo sedam osoba.

Tko su te osobe?

Bosch je iz izvještaja pročitao popis imena. Vođen pitanjima Janis Langwiser, objasnio je tko su te osobe, kako su ih detektivi pronašli, kad i zašto su bile u kući. Radilo se o prijateljima dviju sustanarki, članovima njihovih obitelji, bivšem momku i jednom čovjeku s kojim je jednom izišla. Ekipa optužbe znala je da će se obrana pokušati okomiti na otiske, koristeći ih kao mamac za odvlačenje pozornosti porotnika od činjenica slučaja. Zato se svjedočenje odvijalo veoma polako dok je Bosch potanko objašnjavao odakle potječe i gdje je nađen svaki otisak prsta u kući. Završio je svjedočenjem o cijelom kompletu otisaka pronađenom na uzglavlju kreveta na kojem je žrtva ležala. On i Langwiserica su znali da će Fowkkes najviše izvući upravo iz tih otisaka, pa je optužba nastojala na najmanju moguću mjeru svesti eventualnu štetu, time stoje ona ispitivala svjedoka o tome.

Koliko su se daleko od žrtvina tijela nalazili ti otisci? Bosch je pogledao izvještaj.

Sedamdeset centimetara.

Gdje su se točno nalazili na uzglavlju?

S vanjske strane, između uzglavlja i zida.

Je li ondje velik razmak?

Oko pet centimetara.

Kako je netko ondje mogao ostaviti svoje otiske prstiju?

Fowkkes je stavio prigovor, rekavši da Bosch ne može točno reći kako nečiji otisci prstiju bilo kamo mogu dospjeti, ali je sudac dopustio pitanje.

Mogu se sjetiti samo dva načina odgovori Bosch. Dospjeli su onamo kad je krevet bio malo odmaknut od zida. Ili je osoba koja je ostavila otiske zavukla prste kroz otvore na uzglavlju i uhvatila se za tu poprečnu dasku.

Langwiserica je kao dokaz priložila fotografiju koju je snimio tehničar za otiske prstiju, te su je pokazali poroti.

Da bi ovo drugo objašnjenje bilo prihvatljivo, osoba koja ih je ostavila morala bi ležati na krevetu, nije li tako?

Čini se da je tako.

Licem prema dolje? Da.

Fowkkes je ustao kako bi stavio prigovor, ali ga je sudac prihvatio prije nego stoje odvjetnik izustio jednu jedinu riječ.

S tim ste pretpostavkama otišli previše daleko, gospođo Langwiser. Idemo dalje.

Da, časni suce.

Trenutak je proučavala svoj notes.

Nije li vas taj otisak na žrtvinu krevetu naveo na pomisao da bi osoba koja gaje ostavila trebala biti glavni osumnjičenik?

Zapravo, nije. Nemoguće je procijeniti koliko se dugo neki otisak nalazi na nekomu mjestu. Osim toga, tu je još bila i spoznaja da žrtva nije ubijena u vlastitu krevetu, već je onamo prenesena nakon što je negdje drugdje ubijena. Činilo nam se da ubojica ne bi imao razloga dotaknuti to mjesto prilikom namještanja tijela na krevetu.

Čiji su to bili otisci?

Pripadali su čovjeku po imenu Allan Wiess, koji je tri puta izišao s gospođicom Kremenz, a posljednji put je to bilo tri tjedna prije njezine smrti.

Jeste li ispitali Allana Wiessa?

Da, jesam. Detektiv Edgar je bio sa mnom.

Je li priznao daje bio u žrtvinu krevetu?

Da, jest. Rekao je daje spavao s njom kad su posljednji put zajedno izišli, tri tjedna prije njezine smrti.

Je li rekao da je dotaknuo stražnju stranu uzglavlja, na mjestu gdje su pronađeni otisci prstiju?

Rekao je da je to mogao učiniti, ali se nije mogao točno sjetiti.

Jeste li istražili što je Allan Wiess radio one večeri kad je Jody Kremenz umrla?

Jesmo. Imao je čvrst alibi. –Što je to bilo?

Rekao nam je daje bio na Havajima, najednom seminaru za trgovce nekretninama. Provjerili smo podatke zrakoplovne tvrtke i hotela, kao i organizatora seminara. Sve je potvrđivalo daje bio ondje.

Langwiserica je pogledala suca Houghtona i rekla da bi ovo bio dobar trenutak za jutarnju stanku. Sudac je držao daje malo prerano, ali je ipak pristao na stanku i rekao porotnicima neka se vrate za petnaest minuta.

Bosch je znao da sada želi stanku jer će prijeći na pitanja o Davidu Storeyju, pa ih želi jasno odvojiti od drugog dijela svjedočenja. Sišao je s mjesta za svjedoke i vratio se do stola optužbe gdje je Langwiserica prelistavala neke papire.

Obratila mu se, ne pogledavši ga.

Što ne valja, Harry?

Kako to misliš?

Nisi odrješit. Ne kao jučer. Jesi li zbog nečega nervozan? Nisam. A ti?

Jesam zbog svega ovoga. Mnogo toga ovisi o ovome.

Bit ću odrješitiji.

Ozbiljno govorim, Harry. I ja, Janis.

Udaljio se od stola tužitelja i izišao iz sudnice.

Odlučio je popiti kavu u kantini na prvom katu. Ali najprije je ušao u toaletne prostorije kraj dizala, zaputio se do jednog umivaonika i zapljusnuo lice hladnom vodom. Sagnuo se nisko nad umivaonik, pazeći da ne smoči odijelo.

Čuo je kako netko pušta vodu u zahodu, a kad se uspravio i pogledao u zrcalo,

vidio je da iza njega prolazi Rudy Tafero i odlazi do najudaljenijeg umivaonika. Bosch se ponovo sagnuo, zagrabilo još vode i uronio lice. Hladna je voda godila njegovim očima i ublažila mu glavobolju.

Kakav je to osjećaj, Rudy? upitao je, ne gledajući drugog muškarca.

Kakav je što osjećaj, Harry?

Znaš, izvršavati naloge negativaca. Možeš li noću spavati? Bosch je prišao spremniku papirnatih ubrusa i uzeo nekoliko listova

kako bi obrisao ruke i lice. Tafero je također došao onamo, uzeo ubrus i počeo brisati ruke.

To je baš čudno reče Tafero. U životu sam imao problema sa spavanjem jedino dok sam bio policajac. Pitam se zašto.

Zgužvao je ubrus u kuglicu i bacio ga u koš za smeće. Nasmiješio se Boschu, te izišao. Bosch je gledao za njim, još uvijek trljajući ruke papirnatim ubrusom.

24.

Bosch je osjećao kako kava povoljno djeluje na njegovu krv. Sad će naići drugi val. Glavobolja je popuštala. Bio je spreman. Ovo će se odvijati onako kako su planirali. Prema njihovoj koreografiji. Nagnuo se prema mikrofону i čekao pitanje.

Detektive Boschreče Langwiserica s govornice je li se u nekom trenutku istrage pojavilo ime Davida Storeyja?

Da, gotovo odmah. Od Jane Gilley, sustanarke Jody Krementz, dobili smo podatak daje posljednje večeri svojeg života izišla s Davidom Storeyjem.

Jeste li ispitivali gospodina Storeyja o toj večeri? Jesmo. Kratko.

Zašto kratko, detektive Bosch? Radilo se o umorstvu.

Tako je odlučio gospodin Storey. Nekoliko smo ga puta pokušali ispitati u petak kad je tijelo nađeno, kao i idućega dana. Nismo ga mogli pronaći. Na koncu je, preko svojeg odvjetnika, pristao razgovarati s nama sljedećega dana, a to je bila nedjelja, pod uvjetom da mi dođemo k njemu i obavimo razgovor u njegovom uredu, u Archway Studios, Nevoljko smo pristali na to, ali smo to učinili u duhu spremnosti na suradnju i zato jer smo morali razgovarati s tim čovjekom. Tada je istraga o slučaju trajala već dva dana, a mi nismo uspjeli razgovarati s osobom za koju se vjerovalo daje posljednja vidjela žrtvu živu. Kad smo stigli u ured, ondje se nalazio Jason Fleer, osobni odvjetnik gospodina Storeyja. Počeli smo ispitivati gospodina Storeyja, ali je njegov odvjetnik za manje od pet minuta prekinuo razgovor.

Je li taj razgovor snimljen? Da, snimljen je.

Langwiserica je zatražila dopuštenje da se snimka presluša, a sudac Houghton je to dopustio, odbacivši Fowkkesov prigovor. Fowkkes je zamolio suca da jednostavno dopusti da porotnici pročitaju njegove već pripremljene transkripte kratkog razgovora. No Langwiserica je na to stavila prigovor, rekavši da nije imala vremena pregledati transkripte, te daje važno da porotnici čuju kako se

ponaša i kakvim tonom govori David Storey. Sudac je salamonskom mudrošću odlučio da će se snimka preslušati, a transkripti ipak podijeliti porotnicima, kako bi lakše pratili razgovor. Boschu i tužiteljima rekao je neka i oni usput čitaju, pa će provjeriti jesu li transkripti točni.

BOSCH: Ja sam detektiv Hieronymus Bosch iz Policije Los Angelesa. Sa mnom su moji partneri, detektivi Jerry Edgar i Kizmin Rider. Danas je 15. listopada 2000. Obavljamo razgovor s Davidom Storeyjem u njegovom uredu u Archway Studios, a u vezi slučaja broj nulanulaosamdevetsedam. Gospodina Storeyja prati njegov odvjetnik, Jason Fleeer. Gospodine Storey, gospodine Fleeer? Ima li kakvih pitanja prije nego što počnemo?

FLEER: Nema pitanja.

BOSCH: O, moram reći da snimamo ovaj razgovor. Gospodine Storey, jeste li poznavali ženu po imenu Jody Krementz? Također poznatu pod imenom Donatella Speers.

STOREY: Znate odgovor na to pitanje.

FLEER: Davide...

STOREY: Da, poznavao sam je. Bio sam s njom u četvrtak uvečer. To ne znači da sam je ubio.

FLEER: Davide, molim te. Odgovaraj samo na pitanja koja ti postave.

STOREY: Svejedno.

BOSCH: Mogu li nastaviti?

FLEER: Svakako. Izvolite.

STOREY: Da, svakako. Izvolite.

BOSCH: Spomenuli ste da ste u četvrtak uvečer bili s njom. Je li to bio spoj?

STOREY: Zašto postavljate pitanja na koja već znate odgovore. Da, to je bio spoj, ako ga želite tako zvati.

BOSCH: Kako ga vi želite zvati?

STOREY: Nije važno.

(stanka)

BOSCH: Možete li nam reći u koje ste vrijeme bili s njom?

STOREY: Došao sam po nju u sedam i pol, iskrcao sam je pred kućom oko ponoći.

BOSCH: Jeste li ušli u njezinu kuću kad ste došli po nju?

STOREY: Zapravo, nisam. Veoma sam kasnio, pa sam je nazvao mobitelom i rekao joj neka iziđe jer nemam vremena ulaziti u kuću. Mislím da me željela upoznati sa svoj om sustanarkom... još jednom glumicom, nema sumnje... ali nisam imao vremena.

BOSCH: Znači, ona je čekala vani kad ste došli po nju.

STOREY: Tako sam rekao.

BOSCH: Od sedam i pol do ponoći. To su četiri i pol sata.

STOREY: Dobro vam ide matematika. To mi se sviđa kod detektiva.

FLEER: Davide, pokušajmo ovo obaviti.

STOREY: Pokušavam.

BOSCH: Možete li nam reći što ste radili u razdoblju provedenom s Jody Krementz?

STOREY: Obavili smo tri najvažnije stvari. Film, hrana i ševa.

BOSCH: Oprostite?

STOREY: Otišli smo na premijeru mojeg filma, a zatim na primanje gdje smo nešto pojeli, i na koncu sam je odveo u svoju kuću gdje smo imali spolne odnose. Dobrovoljne spolne odnose, detektive. Vjerovali ili ne, ljudi to stalno čine kad idu na spoj. I ne samo ljudi iz Hollywoda. To se događa diljem ove naše velike zemlje. Upravo je to čini velikom.

BOSCH: Razumijem. Jeste lije odveli kući kad ste završili?

STOREY: Kao pravi džentlmen, jesam.

BOSCH: Jeste li tada ušli u njezinu kuću?

STOREY: Ne. Bio sam u svojem jebenom kućnom ogrtaču. Samo sam je dovezao onamo, izišla je iz automobila i ušla u kuću. Tada sam se vratio svojoj kući. Ne znam što se nakon toga događalo. Nemam apsolutno nikakve veze s time. Vi ljudi ste...

FLEER: Davide, molim te.

STOREY: ... tako puni sranja ako ste u jednom jebenom trenutku pomislili...

FLEER: Davide, stani!

(stanka)

FLEER: Detektive Bosch, mislim da bismo ovo trebali prekinuti.

BOSCH: Nalazimo se usred razgovora i...

FLEER: Davide, kamo ideš?

STOREY: Jebeš ove ljude. Idem van, popušiti cigaretu.

BOSCH: Gospodin Storey je upravo izišao iz ureda.

FLEER: Mislim da se u ovom trenutku poziva na svoja prava zajamčena petim amandmanom. Ovaj je razgovor završen.

Snimka je utihnula i Langwiserica je isključila kaseto fon. Bosch je pogledao porotu. Nekoliko je porotnika promatralo Storeyja. Njegova je arogancija jasno i glasno došla do izražaja na snimci. To je bilo važno jer će uskoro tražiti od porote da povjeruje da se Storey nasamo hvalio Boschu kako je počinio umorstvo i nekažnjeno će se izvući. To bi učinio samo arogantan čovjek. Optužba je morala dokazati ne samo da je Storey ubojica, već da je arogantni ubojica.

Dobro, dakle reče Langwiserica. Je li se gospodin Storey vratio radi nastavka razgovora?

Ne, nije se vratio odgovori Bosch. –A mi smo zamoljeni da odemo.

Kad je gospodin Storey zanijekao bilo kakvu vezu s umorstvom Jody Krementz, jeste li se prestali zanimati za njega?

Ne, nismo. Morali smo u potpunosti istražiti slučaj, a to znači da smo ga trebali osloboditi sumnje, ili suprotno.

Je li njegovo ponašanje tijekom kratkog razgovora bilo razlog za sumnju?

Mislite na njegovu aroganciju? Ne, on... Fowkkes je skočio na noge i stavio prigovor.

Časni suce, čovjekova arogancija može nekoga uvjeriti u njegovu nedužnost. Nema nikakvog...

Imate pravo, gospodine Fowkkes reče Houghton.

Prihvatio je prigovor, naredio brisanje Boschova odgovora, okrenuo se porotnicima i rekao im neka zanemare tu primjedbu.

Njegovo ponašanje tijekom razgovora nije bilo uzrok za sumnju opet počne Bosch. Činjenica da je bio posljednji za kojeg se znalo daje vidio žrtvu izazvala je naše zanimanje i dovela ga u središte pozornosti. Pomanjkanje suradnje s njegove strane bilo je sumnjivo, ali u tom smo trenutku bili otvoreni za sve mogućnosti. Moj i partneri i ja ukupno imamo dvadeset pet godina iskustva u istraživanju umorstava. Znamo da stvari nisu uvijek onakvima kakvima se čine. Kako je nastavljena istraga?

Nastavili smo raditi na nekoliko smjerova. Jedan je očito bio gospodin Storey. Na temelju njegove tvrdnje da su on i žrtva te večeri bili u njegovoj kući, moji su partneri podnijeli zahtjev za izdavanjem sudskog naloga za pretres, te smo dobili odobrenje za pretraživanje doma Davida Storeyja.

Langwiserica je odnijela nalog za pretres sucu, te je uveden kao dokaz. Potom ga je uzela sa sobom do govornice. Bosch je zatim rekao daje pretres u kući na Mulholland Driveu obavljen u šest ujutro, dva dana nakon prvog razgovora sa Storeyjem.

Nalog za pretres ovlastio vas je da uzmete bilo kakve dokaze umorstva Jody Krementz, sve stoje eventualno pripadalo njoj, te svaki dokaz koji je ukazivao na činjenicu da se ondje nalazila. Je li to točno?

Točno je.

Tko je obavio pretres?

Moji partneri, ja i dva forenzičara. S nama je bio i snimatelj, a snimao je videokamerom i fotoaparatom. Ukupno šest osoba.

Koliko dugo je trajao pretres?

Otpribliže sedam sati.

Je li tuženik bio nazočan tijekom pretresa?

Uglavnom jest. U jednom je trenutku morao otići na sastanak s glumcem, rekavši da to ne može otkazati. Nije gabilo oko dva sata. Za to je vrijeme njegov osobni odvjetnik, gospodin Fleer, ostao u kući i nadzirao pretres. Ni u jednom trenutku nismo ostali sami u kući, ako to pitate.

Langwiserica je prelistavala naloge za pretres, stigavši do kraja.

Detektive, kada tijekom sudski odobrenog pretresa uzmete neke stvari, zakon traži da sve upišete na priznanicu priloženu uz nalog, točno?

Da.

Ta se priznanica zatim predaje sudu, točno? Da.

U tom slučaju, možete li nam reći zastoje ova priznanica prazna?

Tijekom pretresa ništa nismo uzeli iz kuće.

Niste našli ništa što bi ukazivalo na činjenicu daje Jody Krementz bila u kući gospodina Storeyja, kako je on rekao?

Ništa.

Koliko dana nakon večeri, za koju je gospodin Storey rekao daje gospođicu Krementz odveo svojoj kući i s njom imao spolne odnose, je obavljen taj pretres?

Pet dana nakon noći umorstva, dva dana nakon našeg razgovora s gospodinom Storeyjem.

Niste našli ništa što bi potvrdilo tvrdnju gospodina Storeyja. Ništa. Sve je bilo čisto.

Bosch je znao da pokušava negativno pretvoriti u pozitivno, na neki način sugerirati da neuspješan pretres ukazuje na Storeyjevu krivnju.

Smatrate li to neuspješnim pretresom?

Ne. Uspjeh nema nikakve veze s time. Tražili smo dokaze koji bi potvrdili njegovu izjavu, kao i bilo kakve dokaze zločina nad gospođicom Krementz. U kući nismo našli ništa što bi ukazivalo na to. No, katkad je riječ o onome što ne nađete, a ne o onome što nađete.

Možete li to objasniti poroti?

Dakle, točno je da u kući nismo našli nikakve dokaze. Ali vidjeli smo da nedostaje nešto što se kasnije pokazalo važnim za nas.

Što je to bilo?

Knjiga. Knjiga koja je nestala.

Kako ste znali daje nestala ako nije bila ondje?

U dnevnom boravku kuće nalazi se velika ugrađena polica za knjige. Sve su police bile pune knjiga. Na jednoj se polici nalazio prostor, praznina, gdje se nalazila knjiga, ali je više nije bilo. Nismo mogli otkriti koja je to bila knjiga. Više nigdje u kući nismo našli nijednu knjigu. Tada je to bila samo jedna sitnica. Netko je očito uzeo knjigu s police i nije ju onamo vratio. Samo nam se činilo nekako neobičnim da nismo mogli otkriti koja je to knjiga i gdje se nalazi. Langwiserica je kao dokazni materijal ponudila dvije fotografije police za knjige, snimljene tijekom pretresa. Houghton ih je prihvatio, odbacivši Fowkesov rutinski prigovor. Jedna je fotografija prikazivala cijelu policu za knjige, a druga samo onaj dio gdje se nalazila praznina između knjige pod naslovom *The Fifth Horizon* i biografije filmskog redatelja Johna Forda pod nazivom *Print the Legend*.

Dakle, detektive reče Langwiserica rekli ste da tada niste znali ima li nestala knjiga bilo kakve veze sa slučajem, ni je li važna za vas, točno?

Tako je.

Jeste li na koncu otkrili koja je knjiga maknuta s police? Da, jesmo.

Langwiserica zastane. Bosch je znao što će učiniti. Dobro su razradili koreografiju za taj ples. Smatrao ju je dobrom pripovjedačicom. Znala je kako treba zaokupiti pozornost slušatelja, povesti ih do ruba klisure, a zatim ih povući natrag.

No, pođimo redom rekla je. Vratit ćemo se na knjigu. Onoga dana kad ste obavili pretres, jeste li imali priliku razgovarati s gospodinom Storeyjem?

Uglavnom se držao po strani i gotovo je cijelo vrijeme razgovarao preko telefona. No, razgovarali smo kad smo pokucali na vrata i pokazali mu nalog za pretres. Potom po završetku pretresa, kad sam mu rekao da odlazimo i da ništa nećemo ponijeti sa sobom.

Jeste li ga probudili kad ste onamo stigli u šest ujutro? Da, jesmo.

Je li bio sam u kući? Da.

Je li vas pozvao unutra?

U početku nije. Bunio se protiv pretresa. Rekao sam mu...

Oprostite, detektive, možda bi bilo lakše ako to pokažemo. Rekli ste da je s vama bio snimatelj. Je li snimao kamerom kad ste u šest ujutro pokucali na vrata?

Da, snimao je.

Langwiserica je tada, u skladu s propisima, zatražila dopuštenje da se kao dokaz uvede videosnimka pretresa. Dobila je odobrenje, premda je obrana opet stavila prigovor. U sudnicu je na kolicima dovezen veliki televizor i postavljen na sredinu, ispred prostora za porotnike. Bosch je trebao potvrditi daje riječ o autentičnoj snimci. U sudnici su prigušili rasvjetu i pustili snimku.

Na snimci su se najprije pojavili Bosch i ostali pred crvenim ulaznim vratima kuće. Predstavio se, iznio adresu i broj slučaja. Govorio je tiho. Potom se okrenuo i oštro pokucao na vrata. Viknuo je da su oni iz policije i ponovo glasno pokucao. Čekali su. Bosch je svakih petnaest sekunda kucao, sve dok se vrata konačno nisu otvorila, oko dvije minute nakon stoje prvi put pokucao. Navratima se pojavio David Storey razbarušene kose i očiju u kojima se vidjela iscrpljenost.

Što je? pitao je.

Ovdje imamo nalog za pretres, gospodine Storey rekao je Bosch. Ovlašćuje nas da obavimo pretres ove kuće.

Sigurno me zajebavate.

Ne, nije tako, gospodine. Možete li se odmaknuti i pustiti nas unutra? Što pije uđemo, prije ćemo izići.

Pozvat ću odvjetnika.

Storey je zatvorio i zaključao vrata. Bosch se odmah primaknuo i približio lice do vratku. Glasno je viknuo.

Gospodine Storey, imate deset minuta. Ako se ova vrata ne otvore do šest i petnaest, razvalit ćemo ih. Imamo sudski nalog za pretres i postupit ćemo u skladu s time.

Okrenuo se prema kameri i napravio znak neka se snimanje prekine.

Snimatelj je očito prekinuo snimanje na deset minuta jer se u donjem kutu vidjelo daje 6:13 sati. Vrata su se otvorila, Storey je koraknuo unatrag i kretnjom ih pozvao unutra. Kosa mu je izgledala kao da ju je počešljao prstima. Na sebi je imao crne traperice i crnu majicu kratkih rukava. Bio je bos.

Obavite što morate i nestanite. Dolazi moj odvjetnik pa će paziti što radite. Razbijete li jednu jebenu stvar u ovoj kući, tužit ću vas tako da ćete ostati bez gaća. Ovo je kuća Davida Serruriera. Ostavite li samo jednu ogrebotinu na ovim zidovima, ostat ćete bez posla. Svi vi.

Pazit ćemo, gospodine Storey rekao je Bosch dok je ulazio.

Snimatelj je posljednji ušao u kuću. Storey je pogledao objektiv kao da prvi put vidi kameru.

I maknite ovo sranje s mene.

Zamahnuo je rukom i kamera se naglo okrenula prema stropu. Nastavila je snimati strop dok su se čuli glasovi snimatelja i Storeyja.

Hej! Ne dirajte kameru!

Onda je makni od mene!

Uredu. Dobro. Samo ne dirajte kameru.

Ugasili su televizor i ponovno upalili svjetla u sudnici. Langwiserica je nastavila ispitivanje.

Detektive Bosch, jeste li vi ili članovi ekipe za pretres nakon toga ponovo razgovarali s gospodinom Storeyjem?

Tijekom pretresa, nismo. Nakon što je stigao njegov odvjetnik, gospodin Storey je ostao u svojem uredu. Dok smo pretraživali njegov ured, bio je u spavaćoj sobi. Prije nego što je otišao na sastanak, kratko sam ga pitao o tome, pa je otišao. To je otprilike bilo sve tijekom pretresa i dok smo bili u kući.

Stoje bilo kasnije, nakon sedam sati, po završetku pretresa, jeste li ponovo razgovarali s tuženikom?

Da, kratko sam razgovarao s njim na ulaznim vratima. Sve smo pospremili i bili na odlasku. Odvjetnik je otišao. Bio samu automobilu sa svojim partnerima. Već smo krenuli kad sam shvatio da sam gospodinu Storeyju zaboravio dati kopiju naloga za pretres. Zakon tako nalaže. Stoga sam se vratio i opet pokucao na ulazna vrata.

Je li gospodin Storey osobno otvorio vrata?

Da, otvorio je nakon što sam morao nekoliko puta udariti po vratima. Dao sam mu kopiju i rekao mu da tako nalaže zakon.

Je li on vama nešto rekao?

Fowkkes je ustao i reda radi stavio prigovor, jer je već ranije odlučeno da će se dopustiti to pitanje. Prigovor je upisan u zapisnik i sudac ga je odbacio.

Langwiserica je ponovo postavila pitanje.

Smijem li pogledati svoje bilješke?

Svakako.

Bosch je pogledao bilješke što ih je zapisao čim je sjeo u automobil nakon razgovora.

Najprije je rekao: "Niste našli ni jednu jebenu stvar, žarne?" Rekao sam mu da ima pravo, da ništa nismo ponijeli sa sobom. On je tada rekao: "Jer niste imali što ponijeti." Kimnuo sam glavom i okrenuo se da pođem kad je on opet progovorio. Rekao je: "Hej, Bosch." Okrenuo sam se, a on se nagnuo prema

meni i rekao: 'Nikad nećete naći ono što tražite.' "Ja sam pitao: "Zar doista, što ja to tražim?" Nije odgovorio. Samo me gledao i smiješio se.

Nakon kratke stanke, Langwiserica upita:

Je li to bio kraj razgovora?

Nije. U tom sam trenutku osjećao da bih ga možda mogao navesti da još nešto kaže. Pitao sam ga: "Vi ste to učinili, zar ne?" Nastavio se smiješiti, a tada je polako kimnuo glavom. I rekao je: "I nekažnjeno ću se izvući." Rekao je: "Ja sam..."

Besmislice! Ti si jebeni lažljivac!

To je bio Storey. Skočio je na noge i uperio prst u Boscha. Fowkkes je ispružio ruku i nastojao ga povući natrag na stolicu. Zamjenik šerifa, koji je sjedio za stolom iza stola obrane, već je bio na nogama i prilazio je Storeyju s leđa.

Tuženik će SJESTI! zaurao je sudac i istodobno snažno udario čekićem.

On laže, jebi ga!

Zamjenice, posjednite ga!

Zamjenik šerifa je spustio ruke na Storeyjeva ramena i grubo ga gurnuo na stolicu. Sudac je drugom zamjeniku pokazao porotu.

Izvedite porotu.

Dok su porotnike brzo vodili u prostoriju za vijećanje, Storey se nastavio otimati šerifovu zamjeniku i Fowkkesu. Čim su porotnici izišli, činilo se da se mnogo manje trudi, a zatim se posve smirio. Bosch je pogledao izvjestitelje, pokušavajući otkriti je li netko od njih opazio kako je Storeyjeva predstava završila čim su porotnici izišli.

Gospodine Storey! viknuo je sudac, a sad je već i on bio na nogama. Takvo ponašanje i izražavanje nisu prihvatljivi u ovoj sudnici. Gospodine Fowkkes, ako vi ne možete kontrolirati svojega klijenta, to će učiniti moji ljudi. Još jedan takav ispad i odredit ću da mu stave povez na usta i lancima ga vežu za stolicu. Jesam li bio dovoljno jasan?

Svakako, časni suce. Ispričavam...

Razina tolerancije je nula. Bilo kakav ispad odsad nadalje, i stavit ćemo mu okove. Svejedno mi je tko je on ili tko su njegovi prijatelji.

Da, časni suce. Razumijemo.

Uzet ću pauzu od pet minuta, a tada ćemo nastaviti.

Sudac se naglo povukao od klupe, a njegovi su koraci glasno odjekivali dok se hitro spuštao niz tri stube. Nestao je iza vrata hodnika što vodi do njegovih odaja.

Bosch je pogledao Langwisericu i u njezinim očima opazio ushićenje onim što se upravo dogodilo. Boschu se nije činilo daje ispad bio tako povoljan za njih. Sjedne strane, porotnici su vidjeli tuženikov bijes i gubitak kontrole, možda isto ono što je dovelo do umorstva. No, s druge strane, izražavao je svoju pobunu na ono što mu se događa u sudnici. A to bi moglo navesti neke od porotnika da se podsvjesno poistovjete s njim. Storey je morao doprijeti samo do jednog od njih kako bi bio oslobođen.

Prije suđenja Langwiserica je predvidjela da će izazvati Storeyjev ispad. Bosch je mislio da nema pravo. Storeyja je držao previše hladnim i proračunatim. Osim, naravno, ako ispad ne bude proračunat potez. Storey je čovjek koji za život zarađuje režiranjem dramatičnih prizora. Bosch je znao daje trebao očekivati da će ga, protiv njegove volje, iskoristiti kao sporednog glumca u jednom od tih prizora.

25.

Sudac se vratio na svoje mjesto već nakon dvije minute, a Bosch se pitao je li se u svoje odaje po vukao zato da i spod talara stavi futrolu. Čim je sjeo, Houghton je pogledao prema stolu obrane. Storey je sjedio mračno zureći u blok za skiciranje ispred sebe.

Jesmo li spremni? upita sudac.

Svi su promrmljali da jesu. Sudac je naredio da se uvede porota, a dok su ulazili, većina je gledala ravno u Storeyja.

U redu, narode, pokušat ćemo ponovo reče sudac Houghton. Uzvike tuženika što ste ih prije nekoliko minuta čuli treba ignorirati. To nisu dokazi, nisu ništa. Želi li gospodin Storey osobno pobijati optužbe ili bilo što drugo rečeno o njemu tijekom svjedočenja, dobit će svoju priliku.

Bosch je vidio radost u očima Janis Langwiser. Sučevi su komentari bili njegov način vraćanja udarca obrani. Objavio je očekivanje da će Storey svjedočiti kad obrana bude imala riječ. Ne bude li svjedočio, to bi se moglo negativno odraziti na porotnike.

Sudac je ponovo prepustio riječ Langwiserici, a ona je nastavila ispitivati Boscha.

Prije nego što su nas prekinuli, svjedočili ste o svojem razgovoru s tuženikom na vratima njegove kuće.

Tako je.

Citirali ste tuženikove riječi: "I nekažnjeno ću se izvući", točno? Točno.

Zaključili ste da se ta primjedba odnosi na smrt Jody Krementz, točno?

O tome smo govorili, da.

Je li nakon toga rekao još nešto?

Da.

Bosch je zastao pitajući se hoće li Storey napraviti još jedan ispad. Nije to učinio.

Rekao je: "Ja sam bog u ovom gradu, detektive Bosch. Ne možete se zajebavati s bogovima."

Prošlo je gotovo deset sekunda tišine prije nego stoje sudac potaknuo Langwisericu neka nastavi.

Što ste učinili nakon te izjave tuženika?

Pa, nekako sam ostao bez teksta. Iznenadilo me da mi je to rekao.

Niste snimali taj razgovor, zar ne?

Tako je. Do te je razmjene došlo na vratima nakon što sam pokucao.

Dakle, što se zatim dogodilo?

Vratio sam se u automobil i odmah zapisao taj razgovor kako ne bih zaboravio ni jednu riječ. Ispričao sam svojim partnerima što se upravo dogodilo, te smo odlučili nazvati ured okružnog javnog tužitelja i pitati je li to priznanje dovoljan razlog za uhićenje gospodina Storeyja. Ovaj, dogodilo se to da nitko od nas nije imao signala na mobitelu jer smo se nalazili u brdima. Otišli smo od kuće i vozili do vatrogasne postaje na Mulhollandu, odmah istočno od Laurel Canyon Boulevarda. Pitali smo možemo li se poslužiti njihovim telefonom, te sam nazvao ured okružnog tužitelja.

S kim ste razgovarali?

S vama. Ispričao sam vam sve o slučaju, rekao što se dogodilo tijekom pretresa i što je gospodin Storey rekao na vratima. Odlučeno je da se istraga nastavi, ali bez uhićenja.

Jeste li se slagali s tom odlukom?

Tada nisam. Želio sam ga uhititi.

Je li priznanje gospodina Storeyja promijenilo tijek istrage? –Uvelike ju je suzilo. Čovjek mi je priznao da je počinio zločin. Počeli smo se baviti jedino njime.

Jeste li ikad pomislili da je priznanje bilo samo obično hvalisanje, da je istodobno kad ste vi provocirali tuženika i on provocirao vas?

Jesam, pomislio sam na to. No konačno sam zaključio da su njegove tvrdnje istinite, a iznio ih je jer je u tom trenutku vjerovao da je nepobjediv.

Začuo se glasan zvuk paranja kad je Storey otrgnuo stranicu svojeg bloka za skiciranje. Zgužvao je papir i bacio ga preko stola. Udario je u kompjutorski ekran i pao na pod.

Hvala vam, detektive reče Langwiserica. Dakle, rekli ste kako je odlučeno da će se istraga nastaviti. Možete li reći poroti stoje to podrazumijevalo?

Bosch je opisao kako su on i njegovi partneri ispitali desetke svjedoka koji su tuženika i žrtvu vidjeli na filmskoj premijeri ili na primanju, održanom u cirkuskom šatoru postavljenom na obližnjem parkiralištu. Također su ispitali još nekoliko desetaka ljudi koji su poznavali Storeyja ili su s njim radili. Bosch je priznao da nijedan od tih razgovora nije pružio informacije važne za istragu.

Ranije ste spomenuli da ste se tijekom pretresa tuženikove kuće zainteresirali za jednu knjigu koja je nedostajala, točno?

Tako je.

Fowkkes je stavio prigovor:

Nije bilo baš nikakvih dokaza o tome da nedostaje knjiga. Napolici se nalazila praznina. To ne znači daje ondje ikad bila knjiga.

Langwiserica je obećala da će uskoro sve povezati, a sudac je odbacio prigovor.

Jeste li uspjeli utvrditi koja se knjiga nalazila na toj polici u tuženikovu domu?

Da, tijekom našeg prikupljanja podataka o gospodinu Storeyju, moja partnerica Kizmin Rider, koja je bolje poznavala njegov rad i profesionalni ugled, sjetila se

da je pročitala članak o njemu u časopisu Architectural Digest. Potražila je na Internetu i utvrdila daje riječ o broju objavljenom u veljači prošle godine. Potom je od izdavača naručila primjerak časopisa. Sjećala se da su uz članak bile objavljene fotografije gospodina Storeyja u njegovu domu. Sjećala se njegovih policama za knjige jer ona veoma mnogo čita, pa ju je zanimalo koje knjige na svojim policama ima taj filmski redatelj.

Langwiserica je zatražila da se časopis uvede kao njezin sljedeći dokaz. Sudac je to odobrio, te je pružila časopis Boschu.

Je li to časopis što ga je vaša partnerica naručila? Da.

Možete li ga otvoriti na članak o tuženiku i opisati fotografiju na prvoj stranici priče?

Bosch je otvorio časopis na stranici obilježenoj papirićem.

Fotografija prikazuje Davida Storeyja koji sjedi na kauču u dnevnom boravku svoje kuće. S njegove lijeve strane nalaze se police za knjige.

Možete li pročitati naslove knjiga?

Samo neke. Nisu svi čitljivi.

Kad ste od izdavača primili ovaj časopis što ste učinili?

Vidjeli smo da se ne mogu pročitati svi naslovi knjiga. Ponovo smo kontaktirali izdavača i pokušali dobiti negativ ove fotografije. Razgovarali smo s glavnim urednikom koji nije dopustio da negativi iziđu iz ureda. Pozvao se na zakone o medijima i slobodi tiska.

Što se dalje događalo?

Urednik je rekao da će se čak suprotstaviti i sudskom nalogu. Zatražili smo pomoć odvjetnika iz ureda javnog tužitelja, a on je počeo pregovarati s odvjetnikom časopisa. Rezultat svega toga bio je moj letu New York gdje su mi omogućili pristup negativu u fotografskom laboratoriju časopisa Architectural Digest.

Zapisnika radi, kad ste točno bili ondje?

Letio sam noćnim letom dvadeset devetog listopada. Idućeg jutra bio sam u uredništvu časopisa. U ponedjeljak, tridesetog listopada.

Ranije ste spomenuli da ste se tijekom pretresa tuženikove kuće zainteresirali za jednu knjigu koja je nedostajala, točno?

Tako je.

Fowkkes je stavio prigovor:

Nije bilo baš nikakvih dokaza o tome da nedostaje knjiga. Na polici se nalazila praznina. To ne znači daje ondje ikad bila knjiga.

Langwiserica je obećala da će uskoro sve povezati, a sudac je odbacio prigovor.

Jeste li uspjeli utvrditi koja se knjiga nalazila na toj polici u tuženikovu domu?

Da, tijekom našeg prikupljanja podataka o gospodinu Storeyju, moja partnerica Kizmin Rider, koja je bolje poznavala njegov rad i profesionalni ugled, sjetila se da je pročitala članak o njemu u časopisu Architectural Digest. Potražila je na Internetu i utvrdila da je riječ o broju objavljenom u veljači prošle godine.

Potom je od izdavača naručila primjerak časopisa. Sjećala se da su uz članak

bile objavljene fotografije gospodina Storeyja u njegovu domu. Sjećala se njegovih policajaca za knjige jer ona veoma mnogo čita, pa ju je zanimalo koje knjige na svojim policama ima taj filmski redatelj.

Langwiserica je zatražila da se časopis uvede kao njezin sljedeći dokaz. Sudac je to odobrio, te je pružila časopis Boschu.

Je li to časopis što gaje vaša partnerica naručila? Da.

Možete li ga otvoriti na članak o tuženiku i opisati fotografiju na prvoj stranici priče?

Bosch je otvorio časopis na stranici obilježenoj papirićem.

Fotografija prikazuje Davida Storeyja koji sjedi na kauču u dnevnom boravku svoje kuće. S njegove lijeve strane nalaze se police za knjige.

Možete li pročitati naslove knjiga?

Samo neke. Nisu svi čitljivi,

Kad ste od izdavača primili ovaj časopis što ste učinili?

Vidjeli smo da se ne mogu pročitati svi naslovi knjiga. Ponovo smo kontaktirali izdavača i pokušali dobiti negativ ove fotografije. Razgovarali smo s glavnim urednikom koji nije dopustio da negativi iziđu iz ureda. Pozvao se na zakone o medijima i slobodi tiska.

Što se dalje događalo?

Urednik je rekao da će se čak suprotstaviti i sudskom nalogu. Zatražili smo pomoć odvjetnika iz ureda javnog tužitelja, a on je počeo pregovarati s odvjetnikom časopisa. Rezultat svega toga bio je moj let u New York gdje su mi omogućili pristup negativu u fotografskom laboratoriju časopisa.

Zapisnika radi, kad ste točno bili ondje?

Letio sam noćnim letom dvadeset devetog listopada. Idućeg jutra bio samu uredništvu časopisa. U ponedjeljak, tridesetog listopada.

Što ste ondje radili?

Zamolio sam čovjeka iz fotografskog laboratorija časopisa da mi uveća snimku na kojoj se vide police za knjige.

Kao svoje sljedeće dokaze, Langwiserica je ponudila dvije veoma uvećane fotografije na tvrdom kartonu. Nakon što ih je sudac prihvatio, ponovo odbacivši prigovor branitelja, postavila ih je na štafelaje ispred porote. Jedna je prikazivala sve police za knjige, a druga samo jednu. Slika je bila zrnata, ali su se naslovi knjiga mogli pročitati.

Detektive, jeste li ove fotografije usporedili s onima snimljenim tijekom pretresa tuženikove kuće?

Da, jesmo.

Langwiserica je zatražila dopuštenje da se unesu još dva štafelaja i na njih stave uvećane fotografije svih policajaca, i one na kojoj je nedostajala knjiga, snimljene tijekom pretresa. Sudac je to odobrio. Potom je zamolila Boscha da side s mjesta za svjedoke i na uvećanim fotografijama objasni što je otkrio nakon usporedbe. Svima koji su gledali fotografije bilo je očito stoje otkrio, ali Langwiserica ga je vodila beskonačno sporo, kako nijedan porotnik ne bi ostao zbunjen.

Bosch je štapom pokazao fotografiju na kojoj se vidio prazan prostor između knjiga. Potom je prešao na drugu fotografiju i vrh štapa stavio na knjigu koja se ondje nalazila.

Kad smo sedamnaestog listopada pretražili kuću, nikakva se knjiga nije nalazila između naslova The Fifth Horizon i Print the Legend. Na ovoj fotografiji, snimljenoj deset mjeseci ranije, između naslova The Fifth Horizon i Print the Legend nalazi se još jedna knjiga.

Kako glasi naslov te knjige?

Victims of the Night.'

U redu, jeste li proučili fotografije cijele police za knjige, snimljene tijekom pretresa, kako biste vidjeli je li knjiga Victims of the Night možda negdje drugdje?

Bosch je pokazao uvećanu fotografiju cijele police, snimljenu sedamnaestog listopada.

Jesmo. Nema je.

Jeste li bilo gdje u kući našli tu knjigu? Ne, nismo.

Hvala, detektive. Sad se možete vratiti na mjesto za svjedoke. Janis Langwiser je primjerak knjige Victims of the Night uvela kao dokaz, a zatim ju je pružila Boschu.

Možete li reći poroti stoje to, detektive?

Ovo je primjerak knjige Victims of the Night.

Je li to knjiga koja se nalazila na tuženikovoj polici kad su ga u siječnju prošle godine fotografirali za Architectural Digest?

Ne, nije. To je drugi primjerak iste knjige. Ja sam je kupio. Gdje?

U prodavaonici Mystery Bookstore u Westwoodu.

Zašto ste je ondje kupili?

Raspitivao sam se naokolo. Jedino su je ondje imali.

Zašto ju je bilo tako teško naći?

Čovjek iz knjižare rekao mi je da je knjigu objavio nepoznati izdavač u veoma malenoj nakladi.

Jeste li pročitali tu knjigu?

Neke njezine dijelove. Uglavnom sadrži fotografije neobičnih mjesta zločina i prizora nesretnih slučajeva, takve stvari.

Ima li u njoj nečega što vam se učinilo čudnim, ili možda povezanim s ubojstvom Jody Krementz?

Da, na sedamdeset trećoj stranici nalazi se fotografija koja je odmah privukla moju pozornost.

Opišite je, molim vas.

Bosch je otvorio knjigu na stranici označenoj papirićem. Govorio je promatrajući fotografiju koja je zauzimala cijelu stranicu na desnoj strani. Prikazuje ženu na krevetu. Mrtva je. Oko vrata joj je vezan šal čiji je jedan kraj prebačen preko šipke uzglavlja. Gola je od struka nadalje. Lijeva joj se ruka nalazi između nogu, a dva su prsta uvučena u vaginu.

Možete li pročitati potpis ispod fotografije, molim vas ?

Piše: "Autoerotična smrt: ova je žena nađena u svojem krevetu u New Orleansu, žrtva autoerotične asfiksije. Procjenjuje se da diljem svijeta svake godine više od petsto ljudi umire zbog ove zlosretne pustolovine."

Langwiserica je zatražila i dobila dopuštenje da na štafelaje stavi još dvije uvećane fotografije. Postavila ih je iznad dviju fotografija polica za knjige. Jedna do druge našle su se fotografija tijela Jody Krementz u njezinu krevetu i fotografija iz knjige Victims of the Night.

Detektive, jeste li usporedili fotografiju žrtve u ovom slučaju, Jody Krementz, s fotografijom iz knjige?

Da, jesam. Otkrio sam da su veoma slične.

Jeste li stekli dojam da je tijelo gospođice Krementz moglo biti namješteno prema fotografiji iz knjige?

Da, jesam.

Je li vam se ikad pružila prilika da tuženika pitate što se dogodilo s njegovim primjerkom knjige Victims of the Night?

Ne, nakon pretresa njegove kuće, gospodin Storey i njegovi odvjetnici neprestano su odbijali suradnju.

Langwiserica kimne glavom i pogleda suca.

Časni suce, smijem li maknuti ove dokaze i predati ih sudskom službeniku?

Samo izvolite odgovori sudac.

Langwiserica je priredila pravu predstavu tako stoje najprije maknula fotografije dviju mrtvih žena, spojivši ih kao da zatvara dvije strane zrcala. To je bila sitnica, ali je Bosch vidio kako je porotnici promatraju.

Dobro, detektive Bosch rekla je Langwiserica kad su fotografije maknute. Jeste li se raspitivali ili provodili daljnju istragu o autoerotičnim smrtnim slučajevima?

Da. Znao sam da bi se, ako ovaj slučaj ikada dospije na sud, mogla osporavati tvrdnja daje riječ o ubojstvu prikazanom kao ova vrsta nesretnog slučaja.

Također me zaintrigirao potpis ispod slike u knjizi. Iskreno rečeno, iznenadio me broj od petsto smrtnih slučajeva na godinu. Malo sam se raspitao kod FBIa i saznao da je broj uistinu točan, možda čak malo umanjen.

Je li vas to navelo na daljnje istraživanje?

Da, više na lokalnoj razini.

Langwiserica je nastavila s pitanjima, a Bosch je ispričao kako je u dosjeima ureda medicinskog istražitelja potražio podatke o smrtnim slučajevima izazvanim autoerotičnom asfiksijom. Vratio se unatrag pet godina.

Što ste otkrili?

U tih je pet godina šesnaest smrtnih slučajeva u Okrugu Los Angeles pripisano autoerotičnoj asfiksiji.

U koliko tih slučajeva su žrtve bile žene?

Samo se u jednom slučaju radilo o ženi.

Jeste li proučili taj slučaj?

Fowkkes je ustao i stavio prigovor, a ovoga je puta zatražio dopuštenje da priđe sucu. Sudac mu ga je dao, te su se odvjetnici okupili ispred suca. Bosch nije mogao čuti što šapuću, ali je znao da Fowkkes najvjerojatnije pokušava zaustaviti smjer svjedočenja. Langwiserica i Kretzler su predvidjeli da će još jednom pokušati spriječiti spominjanje Alicije Lopez pred porotnicima. To će vjerojatno biti ključna točka cijelog suđenja, za obje strane.

Nakon pet minuta prepiranja, sudac je poslao odvjetnike natrag na njihova mjesta i rekao porotnicima da se novonastali problem neće tako brzo riješiti.

Odredio je stanku od petnaest minuta. Bosch se vratio za stol optužbe.

Nešto novo? Bosch upita Langwisericu.

Ne, isti stari problem. Iz nekog razloga, sudac ga želi ponovo čuti. Poželi nam sreću.

Odvjetnici i sudac povukli su se u njegove odaje da bi raspravili o problemu.

Bosch je ostao sjediti za stolom. Mobitelom je provjerio ima li poruka kod kuće ili u uredu. Imao je jednu poruku na poslu. Bila je od Terryja McCaleba.

Zahvalio je Boschu na tragu što mu gaje prethodne večeri dao. Rekao je da je u baru dobio nekoliko dobrih informacija, te da će se javiti. Bosch je izbrisao poruku i zatvorio mobitel, pitajući se što je McCaleb saznao.

Kad su se odvjetnici vratili kroz stražnja vrata sudnice, Bosch je na njihovim licima pročitao sučevu odluku. Fowkkes je izgledao mračno i gledao je u pod. Kretzler i Janis Langwiser vratili su se nasmiješeni.

Nakon što su porotnici dovedeni natrag i suđenje se nastavilo, Langwiserica je odmah prešla na stvar. Zamolila je sudskog zapisničara neka pročita posljednje pitanje prije prigovora.

"Jeste li proučili taj slučaj?" pročita zapisničar.

Obrišimo to reče Langwiserica. Nećemo stvarati zbrku. Detektive, kako se zvala jedina žena koju ste pronašli kao žrtvu autoerotične asfiksije u dosjeima medicinskog istražitelja?

Alicia Lopez.

Možete li nam nešto reći o njoj?

Imala je dvadeset četiri godine i živjela je u Culver Cityju. Radila je kao administrativna tajnica potpredsjednika produkcije u Sony Pictures, također u Culver Cityju. Nađena je mrtva u vlastitom krevetu, dvadesetog svibnja, tisuću devetsto devedeset osme.

Živjela je sama? Da.

Koje su bile okolnosti njezine smrti?

U krevetu ju je našla kolegica koja se zabrinula kad se dva dana nije pojavila na poslu, nakon vikenda, a nije se javila. Mrtvozornik je procijenio daje umrla tri ili četiri dana prije nego što je nađena. Tijelo je bilo u poodmaklom stadiju raspadanja.

Gospodo Langwiser? prekinuo ih je sudac Houghton. Dogovoreno je da ćete brzo otkriti povezanost između ta dva slučaja.

Upravo dolazim do toga, časni suce. Hvala vam. Detektive, je li vam nešto iz tog slučaja na bilo koji način privuklo pozornost?

Nekoliko stvari. Pogledao sam fotografije snimljene na mjestu događaja, i premda je tijelo bilo u veoma lošem stanju, uočio sam da se žrtva u tom slučaju nalazila u gotovo istom položaju kao i žrtva sadašnjeg slučaja. Također sam opazio da ispod ligature u slučaju Lopez nije bilo nikakve zaštite, jednako kao ni u ovom slučaju. Zahvaljujući istraživanju prošlosti gospodina Storeyja, znao sam da je u vrijeme smrti gospođice Lopez snimao film za kompaniju pod nazivom Cold House Films, kompaniju koju je djelomice financirala kuća Sony Pictures.

Nakon što je to izgovorio, Bosch je opazio daje u sudnici odjednom zavlada naglašena tišina. Nitko nije šaptao na galeriji, niti pročišćavao grlo. Bilo je kao da su svi, porotnici, odvjetnici, gledatelji i predstavnici medija, istodobno odlučili zadržati dah. Pogledao je porotnike i vidio da gotovo svi zure prema stolu obrane. Bosch je također pogledao onamo i vidio kako Storeyja obuzima bijes, premda je još uvijek gledao prema dolje. Langwiserica je najzad prekinula tišinu.

Detektive, jeste li se dalje raspitivali o slučaju Lopez?

Da, razgovarao sam s detektivom koji je vodio slučaj u Policiji Culver Cityj a. Također sam se raspitao o poslu gospođice Lopez u Sonyju.

Što ste saznali o njoj, a ima veze s našim sadašnjim slučajem?

Saznao sam daje u vrijeme svoje smrti bila veza između studija i terenskog snimanja filma što gaje režirao David Storey.

Sjećate li se naziva tog filma?

The Fifth Horizon.

Gdje se snimao?

U Los Angelesu. Uglavnom u Veniceu.

Bi li gospođica Lopez, kao veza, imala ikakvog izravnog kontakta s gospodinom Storeyjem?

Da. Razgovarala je s njim, telefonski ili osobno, svakoga dana snimanja.

Ponovo se činilo da je tišina gromoglasna. Langwiserica je to iskoristavala koliko god je mogla, a zatim je počela zadavati završne udarce.

Pogledajmo jesam li sve dobro shvatila, detektive. Rekli ste da je u proteklih pet godina u Okrugu Los Angeles bio samo jedan smrtni slučaj žene, pripisan autoerotičnoj asfiksiji, te daje smrt Jody Kremenz prikazana tako da izgleda kao autoerotična asfiksija?

Prigovorreče Fowkkes. Pitanje i odgovor.

Odbija se reče Houghton, ne čekajući reakciju Langwiserice. Svjedok može odgovoriti.

Da reče Bosch. Točno.

1 da su obje žene poznavale tuženika, Davida Storeyja? Tako je.

Isto tako, obje smrti imaju velikih sličnosti s fotografijom autoerotične smrti iz knjige za koju se zna daje nekoć pripadala tuženiku?

Točno.

Dok je to izgovarao, Bosch je pogledao Storeyja, nadajući se da će podići glavu kako bi mu mogao vidjeti oči.

Stoje Policija Culver Cityja imala reći o tome, detektive Bosch? Ponovo su otvorili slučaj nakon mojeg raspitivanja. Ali oni ne mogu mnogo učiniti.

Zašto?

Slučaj je star. Budući daje u početku proglašen nesretnim slučajem, u arhivu nisu zadržani svi podaci. Isto tako, zbog podmaklog stadija raspadanja u vrijeme otkrića tijela, teško je donijeti definitivne zaključke. Tijelo se ne može ekshumirati jer je kremirano.

Doista? Tko je to učinio?

Fowkkes je ustao i stavio prigovor, ali je sudac rekao da se o tome već raspravljalo i prigovor je odbijen. Langwiserica je nastavila prije nego što je Fowkkes sjeo.

Tko je to učinio, detektive Bosch?

Njezina obitelj. Ali platio je... kremiranje, obred, sve je platio David Storey u spomen na Aliciju Lopez.

Langwiserica je glasno okrenula stranicu svojeg notesa. Išlo joj je savršeno, i svi su to znali. Policajci i tužitelji to su zvali kretanjem kroz cijev. Izraz je preuzet iz surfanja. Značio je da su slučaj doveli u vodeni tunel gdje sve teče glatko i savršeno, okružujući ih veličanstvenom ravnotežom.

Detektive, nakon tog dijela istrage, je li vam se obratila žena po imenu Annabelle Crowe?

Da. U Los Angeles Timesu objavljen je članak o istrazi i spomenuto je da se provodi istraga o Davidu Storeyju. Pročitala je članak i javila se.

Tko je ona?

Ona je glumica. Živi u West Hollywoodu.

Kakve je ona imala veze s ovim slučajem?

Ispričala mi je da je prošle godine neko vrijeme izlazila s Davidom Storeyjem, a on ju je davio dok su imali spolni odnos.

Fowkkes je ponovo stavio prigovor, ali ne onako žestoko kao ranije. No i taj je prigovor odbijen jer je već ranije dogovoreno da će svjedočenje biti dopušteno.

Što je rekla gospođica Crowe, gdje se dogodio taj incident?

U domu gospodina Storeyja, na Mulholland Driveu. Zamolio sam je da mi opiše kuću i ona je to točno učinila. Bila je ondje.

Nije li mogla vidjeti fotografije tuženikova doma u časopisu Architectural Digest?

Mogla je posve točno opisati pojedinosti spavaće sobe i kupaonice, a to nije prikazano u časopisu.

Što joj se dogodilo kad ju je tuženik davio?

Rekla mi je da se onesvijestila. Kad se probudila, gospodin Storey nije bio u sobi. Tuširao se. Pograbila je svoju odjeću i pobjegla iz kuće.

Langwiserica je to naglasila dugom tišinom. Zatim je zatvorila notes, pogledala stol obrane i potom suca Houghtona.

Časni suce, zasad sam završila s ispitivanjem detektiva Boscha.

26.

McCaleb je u petnaest do dvanaest stigao u El Cochinito. Već pet godina nije bio u tom restoranu u Silver Lakeu, ali se sjećao da unutra ima tek malo više od deset stolova, a u vrijeme ručka obično su svi zauzeti. Za tim stolovima često sjede policajci. Ne zato je ih je privlačilo ime restorana, "Maleno prase", nego radi izrazito kvalitetne hrane i niskih cijena. McCaleb je iz iskustva znao da su policajci veoma vješti u pronalaženju takvih mjesta među mnogim restoranima u bilo kojem gradu. Kad je morao odlaziti na službena putovanja, dok je radio u FBIu, uvijek je lokalne policajce pitao da mu preporuče dobar restoran. Rijetko se kada razočarao.

Dok je čekao Winstonicu, proučavao je jelovnik i planirao svoj obrok. Tijekom protekle godine konačno mu se vratilo osjetilo okusa, i to jače nego ranije. U prvih osamnaest mjeseci nakon operacije uopće nije imao osjetila okusa. Bilo mu je svejedno što jede jer je sve imalo isti okus, bljutav. Čak je i obilato dodavanje ljutog umaka svemu i svačemu, od sendviča do tjestenine, jedva osjetio na jeziku. Ali tada, polako, osjetilo okusa se počelo vraćati, a to je bilo kao da se po drugi put ponovo rodio nakon same transplantacije. Sad je uživao u svemu stoje Graciela pripremala. Čak mu se sviđalo i ono stoje sam kuhao, unatoč njegovoj općenitoj nespretnosti kad je riječ o bilo čemu osim o roštilju. Sve je jeo s užitkom kao nikad ranije, čak ni prije transplantacije. U sendviču s maslacem od kikirikija usred noći potajno je uživao jednako kao kad bi s Gracielom otišao na finu večeru u restoran Jozy u Aveniji Melrose. Slijedom toga, počeo se popunjavati te je opet dobio dvanaest kilograma koliko je izgubio dok je njegovo vlastito srce slabilo, a on je čekao novo. Sad je opet imao osamdeset dva kilograma, kao i prije bolesti, te je prvi put nakon četiri godine morao paziti što jede. Kad je posljednji put bio na pregledu, njegova je liječnica opazila što se događa i upozorila ga. Rekla mu je da mora smanjiti unos kalorija i masti.

Ali ne na ovom ručku. Dugo je čekao priliku da dođe ovamo. Prije dosta godina, proveo je prilično mnogo vremena na Floridi, radeći na slučaju serijskog ubojice, a jedino dobro što je iz svega toga proizišlo bilo je njegovo upoznavanje kubanske kuhinje. Kad se kasnije premjestio u terenski ured Los Angelesa, bilo je teško naći kubanski restoran koji se mogao usporediti s onima gdje je jeo u Ybor Cityju, blizu Tampe. Dok je radio najednom slučaju, upoznao je pozornika za kojega je saznao daje porijeklom Kubanac. McCaleb gaje pitao kamo ide jesti kad se zaželi prave domaće hrane. Tako je saznao za El Cochinito. McCaleb je brzo postao stalni gost restorana.

Zaključio je daje proučavanje jelovnika gubitak vremena jer je ionako cijelo vrijeme znao što će naručiti. Lechon asada sa crnim grahom i rižom, pržene banane i ywcca kao prilog, a liječnici neće ništa reći. Samo je želio da Winstonica požuri i stigne onamo da može naručiti jelo.

Odložio je jelovnik i razmišljao o Harryju Boschu. McCaleb je veći dio jutra proveo na brodu, gledajući suđenje na televiziji. Procijenio je da se Bosch izvrsno držao na mjestu za svjedoke. Otkriće daje Storey imao veze s još jednom smrću šokiralo je McCaleba, a očito i predstavnike medija. Tijekom stanki, voditelji u studijima bili su izvan sebe od uzbuđenja dok su govorili o novom razvoju događaja. U jednom se trenutku na ekranu pojavio hodnik ispred sudnice gdje su J. Reasona Fowkkesa obasipali pitanjima o tim novim podacima. Vjerojatno jedini put u svojem životu, Fowkkes nije imao komentara. Voditelji su morali sami nagađati o tim novim informacijama i komentirati metodički, a ipak krajnje uzbuđljiv prikaz slučaja od strane tužitelja. Ipak, dok je gledao suđenje, McCaleb je osjećao samo nelagodu. Bilo mu je teško pomiriti se s činjenicom daje čovjek koji je tako vješto opisivao aspekte i poteze teške istrage također onaj o kojem on istražuje, čovjek za kojeg su mu svi instinkti govorili da je počinio istu vrstu zločina kakav je onaj u kojem sada sudjeluje na strani tužitelja.

U podne, točno u dogovoreno vrijeme, McCaleb je ugledao Jaye Winston na vratima restorana. Slijedila su je dva muškarca. Jedan je bio crnac, a drugi bijelac, i to je bilo jedino po čemu su se na prvi pogled razlikovali, jer su na sebi imali gotovo identična siva odijela i smeđe kravate. Prije nego što su stigli do njegova stola, McCaleb je znao da su iz FBIa.

Winstonica je na licu imala izraz umorne rezignacije.

Terry rekla je prije no stoje sjelaželim te s nekim upoznati.

Najprije je pokazala crnog agenta.

Ovo je Don Twilley, a ovo je Marcus Friedman. Oni su iz FBIa. Svi troje izvukli su stolice i sjeli. Friedman je sjeo kraj McCaleba, a

Twilley točno nasuprot njemu. Nitko se nije rukovao.

Još nikad nisam jeo kubansku hranu rekao je Twilley kad je uzeo jelovnik.

Vrijedi li išta?

McCaleb ga je pogledao.

Ne. Zato volim ovdje jesti.

Twilley podigne pogled s jelovnika i nasmiješi se.

Znam, glupo pitanje. Spustio je pogled na jelovnik, a zatim je opet pogledao McCaleba. Znate, čuo sam o vama, Terry. Prava ste legenda u terenskim uredima. Ne zbog srca, zbog slučajeva. Drago mi je da sam vas končano upoznao.

McCaleb je pogledao Winstonicu izrazom lica koji je pitao što se dovraga događa.

Terry, Marc i Don su iz odjela za građanska prava.

Je li? Sjajno. Jeste li vas dvojica došli čak ovamo kako biste upoznali legendu i kušali kubansku hranu, ili je riječ o nečem drugom?

Ovaj... počne Twilley.

Terry, našli smo se u govorničare Winstonica. Neki je izvjestitelj jutros nazvao mojeg kapetana i pitao istražujemo li Harryja Boscha kao osumnjičenika u slučaju Gunn.

McCaleb se nagnuo unatrag, a vijest gaje šokirala. Zaustio je daće odgovoriti, kad je konobar prišao stolu.

Pričekajte malo Twilley je neuljudno rekao čovjeku, bahato mahnuvši rukom, stoje naljutilo McCaleba.

Winstonica je nastavila.

Terry, prije nego što podemo dalje, moram nešto znati. Je li vijest procurila od tebe?

McCaleb s gnušanjem odmahne glavom.

Šališ se? Mene to pitaš?

Gledaj, samo znam da nije procurilo od mene. I nisam nikome rekla, ni kapetanu Hitchensu, pa čak ni vlastitom partneru, a kamoli izvjestitelju.

Pa, nisam ni ja. Hvala na pitanju.

Pogledao je Twilleyja, pa opet Winstonicu. Mrzio je što se pred njima ovako prepire sa Jaye.

Što ovi ljudi rade ovdje? upita. Tada opet pogleda Twilleyja i doda: Što želite? Preuzimaju slučaj, Terry odgovori Winstonica. A ti više ne sudjeluješ.

McCaleb opet pogleda Winstonicu. Usta su mu se malo otvorila prije nego stoje shvatio kako izgleda i zatvorio ih.

O čemu to govoriš? Ja ne sudjelujem? Ja jedini sudjelujem. Radio sam na tome kao...

Znam, Terry. Ali situacija je sada drukčija. Nakon stoje izvjestitelj nazvao Hitchensa, morala sam mu reći što se događa, što smo radili. Obuzeo ga je napadaj bijesa, a kad je prestao galamiti, odlučio je daje najbolje obratiti se FBI-u.

Odjel za građanska prava, Terry reče Twilley. Istraga o policajcima naša je specijalnost. Moći ćemo...

Jebi se, Twilley. Ne pokušavaj meni prodavati te gluposti. Radio sam ondje, sjećaš se? Znam kako to ide. Vi ćete lijepo doći, točno slijediti sve ono što sam ja već otkrio, a zatim prošetati Boscha pred kamerama na putu u zatvor.

Zar je ovdje o tome riječ? upita Friedman. Tko će pokupiti zasluge?

Ne morate se zbog toga zabrinjavati, Terry reče Twilley. Možemo vas staviti pred kamere, ako to želite.

Ne želim to. I ne zovi me Terry. Čak me ni ne poznaješ. Zagledao se u stol, odmahujući glavom.

Jebi ga, tako sam dugo čekao da dođem ovamo, a sad sam posve izgubio apetit.

Terry... zausti Winstonica, ali joj je glas zamro.

Što, zar ćeš mi reći da je ovo u redu?

Ne. Nije ni dobro ni loše. Jednostavno je tako. Istraga je sad službena. Ti više ne radiš u toj službi. Od početka si znao da se ovo može dogoditi.

Nevoljko je kimnuo glavom. Oslonio se laktovima na stol i pokrio lice rukama.

Tko je izvjestitelj ?

Winstonica nije odgovorila, pa je spustio ruke i oštro je pogledao. Tko?

Čovjek po imenu Jack McEvoy. Radi za New Times, alternativni tjednik koji voli čeprkati po govornicima.

Znam stoje to.

Poznajete McEvoya? upita Twilley.

Oglasio se McCalebov mobitel. Nalazio se u džepu njegove jakne, prebačene preko naslona stolice. Zapeo mu je u džepu dok ga je pokušavao izvući. Silno se trudio da ga izvuče jer je pomislio da zove Graciela. Osim Winstonici i Buddyju Lockridgeu, broj je dao jedino Brass Doran u Quanticu, a ona ga više nije imala razloga zvati.

Uspio se javiti nakon što je telefon peti put zazvonio.

Hej, agente McCaleb, ovdje Jack McEvoy iz New Timesa. Imate li nekoliko minuta za razgovor?

McCaleb je pogledao preko stola u Twilleyja, pitajući se može li on čuti glas iz telefona.

Zapravo, nemam. Upravo sam usred nečega. Kako ste dobili ovaj broj?

Od službe informacija na Catalini. Nazvao sam broj što sumi ga dali i javila se vaša žena. Dala mi je broj vašeg mobitela. Je li to problem?

Ne, nije problem. Ali sad ne mogu razgovarati.

Kad možemo razgovarati? Važno je. Iskrsnulo je nešto o čemu doista želim...

Nazovite me kasnije. Za sat vremena.

McCaleb je zatvorio mobitel i spustio ga na stol. Zurio je u aparat, napola očekujući da će McEvoy odmah ponovo nazvati. Izvjestitelji su takvi.

Terry, je li sve u redu?

Podigao je glavu i pogledao Winstonicu.

Da, u redu je. Moja grupa za sutra. Čovjek želi znati kakvo će biti vrijeme.

Pogledao je Twilleyja.

Što ste ono pitali?

Poznajete li Jacka McEvoya? Novinara koji je nazvao kapetana Hitchensa.

McCaleb je šutio, gledajući Winstonicu, a potom opet Twilleyja.

Da, poznajem ga. Znao da ga poznajem.

Tako je, slučaj Pjesnik. Sudjelovali ste u tome.

Imao sam malenu ulogu.

Kad ste zadnji put razgovarali s McEvoyem?

Pa, to je bilo, da vidimo... to je bilo prije dva dana. Winstonica se vidljivo ukočila. McCaleb ju je pogledao.

Opusti se, Jaye, može? Naletio sam na njega ispred sudnice. Bio sam ondje kako bih razgovarao s Boschom. McEvoy pokriva suđenje Storeyju za New Times, pa me došao pozdraviti. Nisam s njim razgovarao pet godina. I nisam mu rekao

čime se bavim ili na čemu radim. Zapravo, kad sam ga vidio, Bosch još uvijek nije bio sumnjiv.

Pa, je li te vidio s Boschom?

Siguran sam da jest. Svi su me vidjeli. Ondje ima toliko predstavnika medija kao i tijekom suđenja O.J.u. Je li baš mene spomenuo tvojem kapetanu?

Ako jest, Hitchens mi to nije rekao.

U redu, onda, ako to nisi bila ti i nisam bio ja, odakle je informacija mogla procuriti?

To mi vas pitamo reče Twilley. Prije nego što preuzmemo ovaj slučaj, želimo znati kakva je situacija i tko razgovara s kim.

McCaleb nije odgovorio. Počeo se osjećati klaustrofobično. Zbog ovakvog razgovora, Twilleyja koji mu se unosio u lice i ljudi koji su stajali naokolo i čekali slobodan stol, činilo mu se da ne može disati.

Stoje s tim barom gdje ste sinoć bili? upita Friedman. McCaleb se nagne unatrag i pogleda ga.

Što s tim?

Jaye nam je ispričala ono što ste joj rekli. Raspitivali ste se o tome jesu li onamo zalazili Bosch i Gunn, točno?

Da, točno. I što? Mislite da je pipničarka tada skočila na telefon, nazvala New Times i tražila Jacka McEvoya? Samo zato jer sam joj pokazao fotografiju Boscha? Ma dajte, molim vas.

Hej, ovaj je grad itekako svjestan medija. Ljudi su u toku. Cijelo vrijeme netko prodaje priče, informacije, tračeve.

McCaleb odmahne glavom, odbijajući povjerovati u mogućnost daje pipničarka u majici na kopčanje bila dovoljno inteligentna da bi shvatila što on radi, a zatim još i nazvala izvjestitelja.

Odjednom je shvatio tko je imao dovoljno inteligencije i informacija da to učini. Buddy Lockridge. Ako je to doista on učinio, to je isto kao daje priča procurila od McCaleba. Osjećao je kako mu znoj počinje izbijati na vlasištu, sjetivši se Lockridgea skrivenog na donjoj palubi dok je on Winstonici iznosio sve stoje prikupio protiv Boscha.

Jeste li nešto popili u baru? Čujem da svakoga dana uzimate gomilu tableta. Ako to pomiješate s alkoholom... znate, jezik se lako može razvezati.

Pitanje je postavio Twilley, ali McCaleb je oštro pogledao Winstonicu. Sve je to u njemu stvaralo osjećaj daje izdan, a mučilo ga je kako se situacija brzo promijenila. No, prije nego što je dospio nešto reći, vidio je ispriku u njezinim očima i znao da joj je žao zbog ovakvog razvoja događaja. Na koncu se opet okrenuo Twilleyju.

Mislite da sam pomiješao previše pića i tableta, Twilley? O tome je riječ?

Mislite da sam u baru počeo blebetati?

Ne mislim to. Samo pitam, u redu? Nema razloga da postajete defanzivni. Samo pokušavam shvatiti odakle taj novinar zna ono što misli da zna.

Pa, to ćete morati odgonetnuti bez moje pomoći. McCaleb odgurne stolicu kako bi ustao.

Kušajte lechon asadu reče. Najbolja je u cijelom gradu. Kad je počeo ustajati, Twilley je pružio ruku preko stola i zgrabio ga za podlakticu.

Hajde, Terry, razgovarajmo o tome reče Twilley.

Terry, molim te reče Winstonica.

McCaleb izvuče ruku iz Twilleyjeva stiska i ustane. Pogleda Winstonicu.

Želim ti sreću s ovim ljudima, Jaye. Trebat će ti. Tada pogleda Friedmana, a zatim Twilleyja.

A vas dvojica se jebite.

Probio se kroz mnoštvo ljudi koji su čekali stol i izišao. Nitko ga nije slijedio.

Sjedio je u cherokeeju, parkiranom na Sunsetu, i promatrao restoran dok je gnjev polako napuštao njegovo tijelo. Na jednoj je razini McCaleb znao da Winstonica i njezin kapetan pravilno postupaju. Ali na drugoj, nije mu se sviđalo da ga izbacuju iz vlastitog slučaja. Slučaj je poput automobila. Možeš ga voziti ili sjediti sprijeda ili straga. Ili možeš ostati uz cestu dok automobil prolazi kraj tebe. McCaleb je upravo prešao iz situacije da drži ruke na upravljaču do stajanja uz cestu. A to ga je zaboljelo.

Počeo je razmišljati o Buddyju Lockridgeu i kako će se postaviti prema njemu.

Utvrđi li da je Buddy razgovarao s McEvoyem nakon što je prisluškiavao

McCalebov razgovor s Winstonicom na brodu, prekinut će sve veze s njim.

Partner ili ne, više ne bi mogao raditi s Buddyjem.

Sjetio se da Buddy ima broj njegovog mobitela, pa ga je on mogao dati

McEvoyu. Izvadio je mobitel i nazvao kući. Javila se Graciela jer je petkom u školi radila samo pola radnog vremena.

Graciela, jesi li danas nekome dala broj mogeg mobitela?

Da, novinaru koji je rekao da te poznaje i mora odmah s tobom razgovarati.

Neki Jack. Zašto, zar nešto nije u redu?

Ne, sve je u redu. Samo provjeravam.

Jesi li siguran?

Ton u mobitelu upozorio je McCaleba da ima drugi poziv. Pogledao je na sat.

Bilo je deset do jedan. McEvoy ga je trebao nazvati tek iza jedan.

Da, siguran sam reče Gracieli. Slušaj, imam drugi poziv. Vratit ću se kući večeras. Vidimo se tada.

Prebacio se na drugi poziv. Zvao je McEvoy, objasnivši da se nalazi u zgradi suda i mora se vratiti u sudnicu do jedan, inače će izgubiti svoje dragocjeno mjesto. Nije mogao čekati cijeli sat da ga ponovo nazove.

Možete li sada razgovarati? upita.

Što želite?

Moram razgovarati s vama. Neprestano to ponavljate. O čemu? –Harryju Boschu. Radim na priči o...

Ništa ne znam o slučaju Storey. Samo ono što vidim na televiziji.

Nije riječ o tome. Radi se o slučaju Edwarda Gunna.

McCaleb nije odgovorio. Znao je da ovo nije dobro. Poigravanje s izvjestiteljem oko nečeg takvog može jedino izazvati nevolje. McEvoy je prekinuo tišinu.

Jeste li zbog toga željeli vidjeti Harryja Boscha onoga dana kad smo se ondje sreli? Radite li na slučaju Gunn?

Slušajte me. Iskreno vam mogu reći da ne radim na slučaju Edwarda Gunna. U redu?

Dobro, pomisli McCaleb. Zasad nije lagao. Jeste li radili na slučaju? Za šerifov ured?

Mogu li vas nešto pitati? Tko vam je to rekao? Tko je rekao da radim na tom slučaju?

Ne mogu odgovoriti na to pitanje. Moram štititi svoje izvore. Ako mi želite dati informacije, štitit ću i vas. Ali ako odam tko je moj izvor, mogu se pozdraviti s ovim poslom.

Pa, slušajte me, Jack. Neću razgovarati s vama ako vi nećete razgovarati sa mnom, shvaćate što mislim? To je dvosmjerna ulica. Ako mi želite reći tko govori te gluposti o meni, razgovarat ću s vama. Inače, nemamo što reći jedan drugome.

Čekao je. McEvoy nije ništa rekao.

Tako sam i mislio. Svako dobro, Jack.

Zatvorio je mobitel. Je li McEvoy spomenuo njegovo ime kapetanu Hitchensu ili ne, bilo je jasno da ima dobar izvor informacija. McCaleb je mogućnosti ponovo suzio samo na jednu osobu, uz Jaye Winston i sebe.

Prokletstvo! glasno je rekao.

Nekoliko minuta kasnije gledao je kako Jaye Winston izlazi iz restorana.

McCaleb se nadao da će mu se pružiti prilika da s njom razgovara nasamo, možda joj kaže za Lockridgea. No Twilley i Friedman su izišli odmah iza nje, te su svi ušli u isti automobil. Automobil FBIa.

McCaleb je gledao kako se uključuju u promet i voze prema središtu grada. Izišao je iz cherokeeja i vratio se u restoran. Umirao je od gladi. Nije bilo slobodnih stolova, pa je naručio za van. Jest će u cherokeeju.

Starija žena koja je primila njegovu narudžbu pogledala ga je tužnim smeđim očima. Rekla je da su ovoga tjedna imali mnogo posla i u kuhinji je upravo ponestalo lechon asade.

27.

John Reason iznenadio je gledatelje, porotnike, a vjerojatno i većinu predstavnika medija kad je unakrsno ispitivanje Boscha ostavio za kasnije, kad budu pozvani svjedoci obrane, ali tužiteljska ekipa je to očekivala. Ako se obrana odlučila za strategiju ubijanja donositelja poruke, to je bio Bosch, najbolje je to pokušati tijekom prikaza slučaja od strane obrane. Na taj način Fowkesov napad na Boscha može biti dio organiziranog napada na cijeli slučaj protiv Davida Storeyja.

Nakon stanke za ručak, tijekom koje su predstavnici medija neumorno opsjedali Boscha i tužitelje pitanjima o Boschovu svjedočenju, optužba je nastavila brzim tempom, zahvaljujući zamahu dobivenom u jutarnjem dijelu suđenja. Kretzler i Langwiserica su se izmjenjivali u ispitivanju niza svjedoka koji su se kratko zadržavali u sudnici.

Prvi je svjedok bila Teresa Corazon, šefica ureda medicinskog istražitelja. Dok ju je Kretzler ispitivao, svjedočila je o svojim otkrićima tijekom obdukcije, rekavši da je smrt Jody Krementz nastupila između ponoći i dva ujutro u petak, trinaestoga listopada. Također je potvrdila tvrdnje o tome koliko su rijetki slučajevi autoerotičnih smrti u kojima stradaju žene.

Fowkkes je ponovo zadržao pravo da svjedokinju ispita tijekom pozivanja svjedoka obrane. Teresa Corazon je na mjestu za svjedoke provela manje od pola sata.

Nakon što je završio svoje svjedočenje, barem što se tiče tužitelja, Bosch nije morao svaki trenutak suđenja boraviti u sudnici. Langwiserica je pozvala sljedećeg svjedoka, laboratorijskog tehničara koji će potvrditi da uzorci dlačica uzeti sa žrtvina tijela pripadaju Storeyju, a Bosch je otpratio Teresu Corazon do njezina automobila. Prije mnogo godina bili su ljubavnici, a današnja bi kultura njihovu vezu nazvala ležernim odnosom. No, premda u tome možda nije bilo ljubavi, Bosch u njihovu odnosu nije vidio ništa ležerno. To je doživljavao kao vezu dvoje ljudi koji su svakodnevno gledali smrt, te su je gurali od sebe najvećim životnim činom.

Teresa Corazon je prekinula vezu nakon što je imenovana šeficom medicinskih istražitelja. Otad je njihov odnos bio strogo služben, iako se nisu često viđali jer je zbog svog novog položaja provodila manje vremena u obdukcijskoj dvorani. Slučaj Jody Krementz bio je drukčiji. Corazon je instinktivno znala da bi to mogao biti slučaj koji će privući golemu pozornost medija, pa je osobno obavila obdukciju. Isplatilo se. Njezino će svjedočenje vidjeti cijela zemlja, a vjerojatno i cijeli svijet. Bila je privlačna, pametna, stručna i temeljita. Onih pola sata na mjestu za svjedoke bit će kao pola sata reklame koja joj može donijeti dobro plaćene poslove neovisnog medicinskog istražitelja ili komentatora. Tijekom vremena što ga je s njom proveo, Bosch je saznao jednu stvar o njoj: Teresa Corazon uvijek u vidu ima sljedeći korak.

Parkirala je automobil u garaži kraj državnog ureda za uvjetnu slobodu, sa stražnje strane sudske zgrade. Razgovarali su o banalnostima, vremenu, Harryjevim nastojanjima da prestane pušiti, sve dok ona nije spomenula slučaj. Čini se da dobro napreduje.

Zasad.

Bilo bi lijepo da za promjenu dobijemo jedan od tih velikih slučajeva.

Bilo bi.

Gledala sam te dok si jutros svjedočio. Uključila sam televizor u, uredu. Dobro si to obavio, Harry.

Poznavao je njezin ton. Htjela je još nešto reći. Ali?

Ali, izgledaš umorno. Znaš da će se okomiti na tebe. U ovakvom slučaju ako unište policajca, uništiti će i slučaj.

OJ. opet iznova.

Tako je. Dakle, jesi li spreman za njih?

Mislim da jesam.

Dobro. Samo se odmori.

To je lakše reći nego učiniti.

Dok su se približavali garaži, Bosch je pogledao prema uredu za uvjetnu slobodu i vidio da se pred njim okupilo osoblje radi nekakve svečanosti. Skupina je stajala ispod natpisa, obješenog s krova, na kojem je pisalo DOBRODOŠLA NATRAG, THELMA. Muškarac u odijelu predavao je plaketu krupnoj crnkinji koja se oslanjala na štap.

O... to je ona socijalna radnicareče Teresa. Ona koja je prošle godine stradala. U nju je pucao plaćeni ubojica iz Vegasa?

Točno, točno reče Bosch, sjetivši se priče. Vratila se.

Opazio je da nema nikakvih televizijskih kamera koje bi snimile tu malu svečanost. Žena je stradala na dužnosti, a zatim se borila za život i vratila na posao. To očito nije vrijedno trošenja videokasete.

Dobrodošla natrag reče.

Teresin se automobil nalazio na prvom katu. Mercedes, blještavi crni dvosjed. Vidim da ti dodatni poslovi idu prilično dobro primijeti Bosch. Teresa Corazon kimne glavom.

U najnovijem ugovoru imam četiri tjedna profesionalnog dopusta. Maksimalno ga iskorištavam. Suđenja, televizija, takve stvari. Snimila sam jednu obdukciju za onu emisiju HBO&. Emitirat će se sljedeći mjesec.

Teresa, postat ćeš svjetski poznata prije nego što se okreneš. Nasmiješila se, prišla bliže i poravnala mu kravatu.

Znam što ti misliš o tome, Harry. To je u redu.

Nije važno što ja mislim. Jesi li sretna? Kimnula je glavom.

Veoma.

Onda sam i ja sretan zbog tebe. Bit će bolje da se vratim onamo. Vidjet ćemo se, Teresa.

Podigla se na prste i poljubila ga u obraz. Već odavno nije primio takav poljubac.

Nadam se da će sve biti u redu, Harry.

Da, i ja.

Bosch je izišao iz dizala i zaputio se hodnikom prema sudnici. Ljudi su stajali u redu iza konopca koji je priječio ulaz u dvoranu, oni koji su čekali da se oslobodi neko mjesto za gledatelje. Nekoliko se izvjestitelja kretalo oko otvorenih vrata prostorije za tisak, no svi ostali bili su pred ekranima, gledajući suđenje.

Detektive Bosch?

Bosch se okrenuo. U udubljenju gdje se nalazila javna telefonska govornica stajao je Jack McEvoy, novinar kojeg je prethodnoga dana upoznao. Stao je. Vidio sam kad ste izišli, pa sam se nadao da ću vas uhvatiti.

Moram se vratiti unutra.

Znam. Samo sam vam želio reći da o nečemu moram s vama razgovarati.

Veoma je važno. Što prije, to bolje.

O čemu to govorite? Što je tako važno?

Pa, radi se o vama.

McEvoy je izišao iz udubljenja kako bi bio bliže Boschu i ne bi morao govoriti tako glasno.

Što o meni?

Znate li da šerifov ured provodi istragu o vama?

Bosch je pogledao hodnikom prema vratima sudnice, a zatim opet McEvoya.

Novinar je polako podizao notes i olovku. Pripremao se za vođenje bilješki.

Čekajte malo. Bosch je stavio ruku na notes. O čemu govorite? Kakvu istragu?

Edward Gunn, sjećate ga se? Mrtav je, a vi ste njihov osumnjičenik.

Bosch je samo zurio u njega, a usta su mu se lagano rastvorila.

Pitao sam se želite li to komentirati. Znate, reći nešto u svoju obranu. Napisat ću članak za broj koji izlazi sljedeći tjedan, pa sam vam želio pružiti priliku da kažete svoju...

Ne, nemam komentara. Moram se vratiti.

Bosch se okrenuo i napravio nekoliko koraka prema vratima sudnice, ali se tada zaustavio. Vratio se do McEvoya, koji je nešto zapisivao u notes.

Što zapisujete? Ništa nisam rekao.

Znam. To sam napisao.

McEvoy je podigao glavu i pogledao ga.

Rekli ste, sljedeći tjedanreče Bosch. Kad izlazi časopis?

New Times izlazi svakog četvrtka ujutro.

Dakle, do kada imam vremena, ako odlučim razgovarati s vama?

Do srijede, otprilike do ručka. Ali to je već zadnji čas. Tada neću moći mnogo učiniti, osim ubaciti nekoliko citata. Sad je vrijeme za razgovor.

Tko vam je to rekao? Tko je vaš izvor? McEvoy odmahne glavom.

Ne mogu s vama raspravljati o svojim izvorima. Samo želim razgovarati o toj istrazi. Jeste li ubili Edwarda Gunna? Jeste li neka vrsta anđela osvetnika? Tako oni misle.

Bosch je dugi trenutak proučavao novinara prije nego što je progovorio.

Nemojte me citirati, ali jebite se. Znate što mislim? Ne znam je li ovo neki vaš besmisleni blef ili nije, ali dat ću vam jedan savjet. Bolje da budete prokleta sigurni da ste sve dobro shvatili prije nego nešto objavite u tim svojim novinama. Dobar istražitelj uvijek zna što motivira njegove izvore... to se zove mjerač besmislica. Nadam se da vaš dobro radi.

Okrenuo se i brzim koracima pošao prema vratima sudnice.

Janis Langwiser je upravo završila s ispitivanjem svjedoka kad se Bosch vratio u sudnicu. Fowkkes je ponovo ustao i sačuvao pravo da svjedoka pozove kasnije. Dok je svjedok prolazio kroz vratašca iza govornice, Bosch se provukao kraj njega i vratio do svojeg mjesta za optužbe. Nije pogledao Langwisericu ili Kretzlera, niti im je što rekao. Prekrižio je ruke i spustio pogled na notes što gaje ostavio na stolu. Shvatio je da je zauzeo isti položaj i držanje kao David Storey za stolom obrane. Držanje krivca. Brzo je spustio ruke u krilo i zagledao se u državni grb Kalifornije koji je visio na zidu iznad sučeve klupe.

Langwiserica je ustala i pozvala sljedećeg svjedoka, tehničara za otiske prstiju. Njegovo je svjedočenje kratko trajalo, te je još jednom potvrđeno ono što je rekao Bosch. Fowkkes se uopće nije oglasio. Nakon tehničara, na mjesto za svjedoke stao je pozornik koji se prvi odazvao na poziv sustanarke Jody Krementz, a zatim je svjedočio njegov narednik, koji je sljedeći stigao na mjesto događaja.

Bosch gotovo uopće nije slušao što govore. Nije bilo ničeg novog, a njegove su misli bile zaokupljene drugim stvarima. Razmišljao je o McEvoyu i članku na kojemu radi. Znao je da bi trebao obavijestiti Langwisericu i Kretzlera, ali je želio najprije o svemu razmisliti. Odlučio je pričekati do iza vikenda.

Žrtvina sustanarka, Jane Gilley, bila je prva svjedokinja koja nije pripadala zajednici policijskih snaga. Bila je uplakana i iskrena dok je svjedočila, potvrđujući pojedinosti o kojima je Bosch već govorio, ali je dodala i nekoliko više osobnih informacija. Govorila je o tome kako je Jody Krementz bila uzbuđena radi izlaska s važnom hollywoodskom ličnošću, te kako su obje dan ranije provele u salonima za uljepšavanje.

Ona je sve platila govorila je Gilley. To je bilo tako slatko. Njezino je svjedočenje unijelo izrazito ljudski faktor u ono što je dotad bila gotovo antiseptična analiza umorstva od strane onih koji provode zakon i red.

Kad je Langwiserica završila svoje ispitivanje, Fowkkes je napokon prekinuo svoj obrazac ponašanja i rekao da ima nekoliko pitanja za svjedokinju. Prišao je govornici, bez ikakvih bilješki. Spojio je ruke na leđima i malo se nagnuo prema mikrofonu.

Dakle, gospođice Gilley, vaša je sustanarka bila privlačna mlada žena, nije li? Da, bila je lijepa.

A je li bila popularna? Drugim riječima, je li izlazila s mnogo muškaraca? Jane Gilley oklijevajući kimne glavom. Izlazila je.

Puno, malo, koliko često?

Teško je reći. Ja nisam bila njezina tajnica, a imam i vlastitog momka.

Shvaćam. Onda uzmimo, recimo, deset tjedana prije njezine smrti. Što biste rekli, koliko je od tih deset tjedana prošlo a da Jody s nekim nije izišla?

Langwiserica je ustala i stavila prigovor.

Časni suce, ovo je smiješno. Nema nikakve veze s onim što se dogodilo u noći između dvanaestog i trinaestog listopada.

O, ali, časni suce, ja mislim da ima odgovori Fowkkes. Također mislim da gospođa Langwiser to zna. Ako mi ovdje dopustite malo slobode, vjerujem da ću to brzo moći povezati.

Houghton je odbacio prigovor i rekao Fowkkesu neka ponovi pitanje.

U razdoblju od deset tjedana prije njezine smrti, koliko je tjedana prošlo a da Jody Krementz nije izišla s nekim muškarcem?

Ne znam. Možda jedan. Možda nijedan.

Možda nijedan ponovi Fowkkes. 1, gospođice Gilley, što biste rekli, koliko je puta vaša sustanarka izišla barem dva puta u istome tjednu?

Langwiserica je ponovo stavila prigovor, ali ga je sudac opet odbacio.

Ne znam odgovor na to pitanje reče Jane Gilley. Mnogo puta.

Mnogo puta ponovi Fowkkes.

Langwiserica je ustala i zamolila suca da Fowkkesu kaže neka ne ponavlja odgovore svjedokinje, osim ako to nije u obliku pitanja. Sudac joj je udovoljio, a Fowkkes je nastavio kao da uopće nije opomenut.

Je li uvijek izlazila s istim muškarcem?

Ne. Uglavnom s različitim muškarcima. Znala je nekoliko puta izići s istim.

Znači, voljela je istraživati teren, je li to točno? Valjda.

Znači li to da ili ne, gospođice Gilley? Da.

Hvala vam. U razdoblju od deset tjedana prije njezine smrti, u razdoblju za koje ste rekli da je na tjedan najčešće izišla barem dvaput, s koliko se različitih muškaraca viđala?

Svjedokinja obeshrabreno odmahne glavom.

Nemam pojma. Nisam ih brojila. Osim toga, kakve to ima veze...

Hvala vam, gospođice Gilley. Bio bih vam zahvalan kad biste samo odgovarali na pitanja koja vam postavljam.

Čekao je. Ništa nije rekla.

Dakle, je li Jody ikad imala problema nakon što bi prestala izlaziti s nekim muškarcem? Kad bi prešla na drugoga?

Ne znam što time mislite.

Mislim jesu li svi ti ljudi bez pogovora prihvatili njezino odbijanje?

Katkad bi se naljutili ako više nije željela izići s njima. Ništa ozbiljno.

Nije bilo nikakvih prijetnji? Nikoga se nije bojala? Ništa mi o tome nije govorila.

Je li vam pričala o svakom muškarcu s kojim je izlazila? Nije.

Dakle, prilikom tih izlazaka, je li često dovodila muškarce u dom što ste ga dijelile? Katkad.

Jesu li ondje prespavali?

Katkad, ne znam.

Često niste bili ondje, zar ne?

Da, često sam znala prespavati kod mojeg momka. Zašto?

Kratko se nasmijala.

Jer ga volim.

Pa, je li on ikad prespavao kod vas? Ne sjećam se da je prespavao kod mene. Zašto?

Valjda zato jer on živi sam. Ondje imamo više privatnosti.

Nije li točno, gospođice Gilley, da ste nekoliko puta tjedno prespavali u domu vašeg momka?

Katkad. Pa što?

A razlog tome bila je činjenica da vam je smetalo što vaša sustanarka neprestano dovodi noćne goste.

Langwiserica ustane.

Časni suce, to čak nije ni pitanje. Stavljam prigovor na oblik i sadržaj tvrdnje.

Ovdje se ne sudi načinu života Jody Krementz. Sudi se Davidu Storeyju za umorstvo, pa nije pošteno što se obrani dopušta da se okomljuje na nekoga tko...

Dobro, gospođo Langwiser, to je dovoljno reče sudac Houghton. Pogleda Fowkkesa. Gospodine Fowkkes, mislim da sam vam dao sasvim dovoljno slobode za ispitivanje u tom smjeru. Gospođa Langwiser ima pravo. Pođite dalje, ako imate još pitanja za ovu svjedokinju.

Fowkkes kimne glavom. Bosch gaje proučavao. Savršeno je glumio. Svojim je držanjem uspio izraziti frustriranost čovjeka kojemu ne dopuštaju da dođe do skrivene istine. Pitao se hoće li porotnici shvatiti daje to gluma.

Vrlo dobro, časni suce reče Fowkkes, a u glasu mu se također osjećaja frustriranost. Zasad više nemam pitanja za ovu svjedokinju.

Sudac je odredio poslijepodnevnu stanku od petnaest minuta. Bosch je poveo Jane Gilley kroz mnoštvo izvjestitelja do dizala, a zatim ju je otpratio do njezinog automobila. Rekao joj je da se veoma dobro držala i izvrsno podnijela Fowkkesovo unakrsno ispitivanje. Zatim se pridružio Kretzleru i Langwiserici u uredu okružnog tužitelj a na prvom katu, gdje su oni imali privremen prostor za potrebe suđenja. U prostoriji se nalazio aparat za kavu, a od jutarnje je stanke ostalo malo sad već hladnog napitka. Nisu imali vremena skuhati novu, pa su podijelili ono stoje ostalo dok su Kretzler i Langwiserica razgovarali o tome kako napreduje dan.

Mislim da će im se obiti o glavu pokušaj daje prikažu kao kurvu rekla je Langwiserica. Moraju imati nešto više od toga.

Samo pokušava pokazati da je bilo mnogo muškaraca reče Kretzler. Te da je to mogao učiniti bilo koji od njih. Obrana u stilu sačmarice. Ispališ mnogo zrna ijedno mora pogoditi cilj.

Ipak mu neće upaliti.

Jedno ti mogu reći, dok John Reason sve te svjedoke čuva za kasnije, mi doista brzo napredujemo. Ako tako nastavi, završit ćemo u utorak ili srijedu.

Dobro. Jedva čekam da vidim što imaju.

Ja ne reče Bosch. Langwiserica ga pogleda.

O, Harry. Već si prebrodio takve oluje.

Da, ali sad imam neki loš predosjećaj.

Ne opterećuj se timereče Kretzler. Dobro ćemo ih isprašiti u onoj sudnici. Nalazimo se u tunelu, čovječe, i nemamo namjeru izići. Nazdravili su trima plastičnim čašama.

Tijekom poslijepodnevnog zasjedanja, svjedočili su Boschov sadašnji partner Jerry Edgar i bivša partnerica Kizmin Rider. Tužitelj i su oboje zamolili neka se prisjete trenutaka nakon pretresa doma Davida Storeyja, kad se Bosch vratio u automobil i rekao im da se Storey upravo hvalisao počinjenim zločinom.

Njihova su svjedočenja u potpunosti potvrđivala ono što je rekao Bosch, te će služiti kao zaštita kad obrana napadne Boschovu osobnost. Bosch je također znao da se tužitelji nadaju osvajanju dodatnih bodova kod porote jer su i Edgar i Riderica crnci. Pet članova porote i dva zamjenika bili su crnci. U vremenu kad istinoljubivost bilo kojeg bijelog policajca u Los Angelesu može izazvati sumnju crnih porotnika, veliki je plus imati Edgara i Ridericu uz Boscha.

Prva je svjedočila Riderica, a Fowkkes je ponovo odustao od unakrsnog ispitivanja. Edgar je ponovio sve što je ona rekla, ali su mu postavljena dodatna pitanja jer je on predao drugi nalog za pretres izdan u tom slučaju. Tu se radilo o sudskom nalogu kojim se tražilo uzorke dlačica i krvi Davida Storeyja. Odobrio gaje i potpisao jedan sudac dok se Bosch nalazio u New Yorku, gdje je slijedio trag koji gaje doveo do časopisa Architectural Digest, a Riderica je bila na Havajima, na odmoru planiranom prije umorstva. U pratnji pozornika, Edgar se još jednom u šest ujutro pojavio pred Storeyjevom kućom. Rekao je da ih je Storey pustio da čekaju vani dok je on nazivao svojeg odvjetnika, a to je sad već bio branitelj J. Reason Fowkkes.

Nakon što ga je upoznao sa situacijom, Fowkkes je rekao Storeyju neka surađuje, te su osumnjičenika odveli u Parker centar u središtu grada, gdje je laborantica uzela uzorke njegovih stidnih dlačica, kose i krvi.

Jeste li, tijekom vožnje i uzimanja uzoraka, u bilo kojem trenutku ispitivali tuženika o zločinu? upita Kretzler.

Ne, nisam odgovori Edgar. Prije nego što smo izišli iz njegove kuće, dao mi je svoj telefon pa sam razgovarao s gospodinom Fowkkesom. Rekao mi je da njegov klijent ne želi da ga se ispituje ili maltretira, kako je on rekao, ni na koji način. Zato smo se uglavnom vozili u tišini, barem što se mene tiče. Nismo razgovarali ni u Parker centru. Kad smo završili, stigao je gospodin Fowkkes i on je gospodina Storeyja odvezao kući.

Je li gospodin Storey stavio bilo kakvu primjedbu dok je bio s vama?

Samo jednu. –Gdje je to bilo?

U automobilu, dok smo se vozili u Parker centar. –Što je rekao?

Gledao je kroz prozor i samo rekao: "Vi ste ljudi glupi ako mislite da ću ja za ovo odgovarati."

Jesu li njegove riječi snimljene?

Da, jesu.

Kako to?

Zbog njegovog ranijeg priznanja detektivu Boschu, mislili smo da bi mogao tako nešto ponoviti. Onoga dana kad sam mu uručio nalog za uzimanje uzoraka, posudio sam automobil jedinice za narkotike. Koriste ga kad na ulicama postavljaju klopke dilerima. Ozvučenje.

Jeste li donijeli snimku sa sobom, detektive? Jesam.

Kretzler je uveo snimku kao dokaz. Fowkkes je stavio prigovor, rekavši daje Edgar već ponovio stoje rečeno, te da snimka nije potrebna. Sudac je ponovo odbio prigovor i snimka je puštena. Kretzler je pustio snimku prije mjesta gdje se čuju Storeyjeve riječi kako bi porotnici čuli zvuk motora i buku prometa, te znali da Edgar nije prekršio tuženikova prava i nije izmamio takvu tvrdnju.

Kad je snimka stigla do Storeyjevih riječi, jasno i glasno se čuo ton arogancije, pa čak i mržnje prema istražitelju.

Želeći da taj ton bude ono o čemu će porotnici razmišljati preko vikenda, Kretzler je završio ispitivanje Edgara.

Fowkkes je, možda shvativši njegovu namjeru, rekao da će svjedoku postaviti samo nekoliko pitanja. Zatim je Edgaru postavio niz nevažnih pitanja kojima obrana nije ništa dobila, niti je optužba nešto izgubila. Završio je unakrsno ispitivanje točno u šesnaest i trideset, a sudac Houghton je odmah rekao da se suđenje prekida do ponedjeljka.

Dok su ljudi izlazili iz sudnice, Bosch je pogledom potražio McEvoya, ali ga nije vidio. Prišli su mu Edgar i Riderica, koja nije otišla nakon što je dala svoj iskaz.

Harry, kako bi bilo da pođemo na piće? predloži Riderica.

Kako bi bilo da se pođemo napiti? reče Bosch.

28.

Čekali su do deset i trideset u subotu ujutro, ali nitko iz najavljene grupe za ribolovni izlet nije se pojavio. McCaleb je sjedio na ogradi na krmi broda, a u njemu je zbog svega rastao bijes. Grupa koja se nije pojavila, izbacivanje sa slučaja, posljednji telefonski poziv Jaye Winston, sve gaje to ljutilo. Prije nego stoje otišao iz kuće, Winstonica je nazvala i ispričala se zbog onoga što se dogodilo prethodnoga dana. Glumio je ravnodušnost i rekao j o j neka zaboravi na to. I još uvijek joj nije rekao da ih je Buddy Lockridge prisluškiavao kad su prije dva dana razgovarali na brodu. Kad je Jaye rekla da su Twilley i Friedman zaključili kako je najbolje da vrati kopije svih dokumenata povezanih sa slučajem, rekao joj je neka im kaže da mogu doći po njih ako ih žele. Rekao je da ima najavljenju grupu i mora poći. Naglo su se pozdravili i prekinuli vezu. Raymond se naginjao preko krme i lovio ribe malenim štapom što mu ga je McCaleb nabavio kad su preselili na otok. Zurio je kroz bistru vodu u obrise narančastih riba koje su se kretale oko šest metara ispod površine. Buddy Lockridge je sjedio na ribolovnoj stolici i čitao gradsku rubriku Los Angeles

limesa. Doimao se posve opuštenim. McCaleb ga još nije suočio sa svojim sumnjama. Čekao je pravi trenutak.

Hej, Terror, jesi li vidio ovaj članak? reče Lockridge. O tome kako je Bosch jučer svjedočio na sudu u Van Nuysu?

Nisam.

Čovječe, ovdje nagovješćuju mogućnost daje taj redatelj serijski ubojica. Zvuči poput jednog od tvojih starih slučajeva. A tip koji se nalazi na mjestu za svjedoke i prstom pokazuje na njega je...

Buddy, rekao sam ti, nemoj pričati o tome. Ili si zaboravio što sam rekao?

Dobro, oprost. Samo sam želio reći, ako ovo nije ironija, onda ne znam što jest, to je sve.

Dobro. Neka ostane na tome.

McCaleb ponovo pogleda na sat. Grupa je trebala stići u deset. Uspravio se i prišao vratima salona.

Obavit ću nekoliko telefonskih poziva reče. Ne želim cijeli dan čekati te ljude.

Otvorio je ladicu malenog stola za karte u salonu broda, te izvadio popis rezervacija. Imali su samo dvije. Današnju grupu, te jednu za sljedeću subotu. U zimskim je mjesecima bilo malo posla. Pogledao je podatke na prvoj rezervaciji. Nisu mu bili poznati jer je Buddy primio rezervaciju. Grupa se sastojala od četiri muškarca iz Long Beacha. Trebali su doći u petak uvečer i odsjesti u Zane Greyu. Izlet od četiri sata, od deset do četrnaestu subotu, a zatim su se kanili vratiti zadnjim trajektom. Buddy je zapisao kućni telefonski broj organizatora, ime hotela, a uzeo je i polog u iznosu od pola cijene izleta.

Pogledao je popis hotela i telefonskih brojeva zalijepljen na stolu, te najprije nazvao hotel Zane Grey. Brzo je saznao da u hotelu nema nikoga tko se zove kao organizator izleta, a to je bilo jedino ime što ga je McCaleb imao. Potom je nazvao čovjekov kućni broj i javila se njegova žena. Rekla je da njezin muž nije kod kuće.

Pa, čekamo ga na brodu, na Catalini. Znete li jesu li on i njegovi prijatelji na putu ovamo?

Usljedila je duga tišina.

Gospođo, jeste li ondje?

Ovaj, da, da. Samo što oni danas ne idu u ribolov. Rekli su mi da su otkazali taj izlet. Sad igraju golf. Mogu vam dati broj mobitela mojeg muža, ako želite.

Mogli biste razgovarati...

To nije potrebno, gospođo, želim vam ugodan dan.

McCaleb prekine vezu. Točno je znao što se dogodilo. Ni on ni Buddy nisu provjeravali poruke ostavljene na telefonskoj sekretarici broja što su ga stavili u reklame u različitim telefonskim imenicima i ribolovnim časopisima. Sad je nazvao taj broj, utipkao šifru i, doista, poruka je čekala od srijede. Grupa je otkazala izlet. Rekli su da će kasnije izabrati neki drugi dan.

Da, svakako reče McCaleb.

Obrisao je poruku i zatvorio mobitel. Poželio ga je baciti kroz staklena vrata u Buddyjevu glavu, ali se nastojao smiriti. Ušao je u malenu kuhinju i iz hladnjaka izvadio kartonsko pakovanje soka od naranče. Ponio gaje sa sobom na krmu.

Danas nema grupe rekao je prije nego što je počeo piti iz pakovanja. Zašto ne? upita Raymond, a njegovo je razočaranje bilo očito. McCaleb je obrisao usta rukavom majice.

Otkazali su.

Lockridge je podigao pogled s novina, a McCaleb je bijesno zurio u njega. Pa, možemo zadržati polog, zar ne? –upita Buddy. Uzeo sam polog od dvjesto dolara preko Visa kartice.

Ne, ne možemo zadržati polog jer su otkazali u srijedu. Valjda smo obojica bili previše zauzeti da bismo provjeravali poruke, što nam je dužnost.

Ah, jebi ga! Ja sam kriv.

Buddy, ne pred dječakom. Koliko ti to puta moram reći? Oprosti. Oprosti.

McCaleb je nastavio zuriti u njega. Nije želio razgovarati o davanju informacija McEvoyu do iza izleta, jer mu je trebala Buddyjeva pomoć na ribolovnom izletu. Sad to više nije važno. Sad je trenutak.

Raymonde reče, i dalje zureći u Lockridgea. Želiš li ipak zaraditi novac?

Je.

Želiš reći "da", zar ne?

Je. Mislim, da. Da.

Dobro, onda namotaj najlon i počni spremati ove štapove. Možeš li to učiniti? Naravno.

Dječak je brzo namotao svoj najlon, skinuo mamac i bacio ga u vodu. Zakvačio je udicu za jednu od očica na štapu, te ga prslonio na ogradu u kutu krme kako bi ga ponio kući sa sobom. Volio je vježbati svoju tehniku zabacivanja sa stražnjeg trijema kuće, bacajući gumeni uteg za vježbu na krovove i u stražnja dvorišta ispod njih.

Raymond je počeo vaditi štapove iz držača kamo ih je Buddy stavio, pripremajući se za izlet. Dva po dva je odnio u salon i stavio ih na police podno stropa. Morao se popeti na kauč da bi to učinio, ali kauč je bio star i hitno mu je trebala nova presvlaka, pa je McCaleb ubilo svejedno.

Nešto nije u redu, Terror? pokuša Buddy. To je samo izlet, čovječe. Znali smo da će ovaj mjesec biti malo posla.

Nije riječ o izletu, Bud.

Nego o čemu? O slučaju?

McCaleb je popio još jedan gutljaj soka i odložio ga na ogradu.

Misliš, o slučaju na kojem više ne radim?

Valjda. Ne znam. Više ne radiš na tome? Kad se to...

Ne, Buddy, ne radim. I želim s tobom o nečemu razgovarati. Čekao je da Raymond ponovo uđe u salon.

Čitaš li katkad New Times, Buddy?

Misliš na onaj besplatni tjednik?

Da, onaj besplatni tjednik. New Times, Buddy. Izlazi svakog četvrtka. U praonici u marini uvijek se nalazi hrpa tih tjednika. Zapravo, zašto to pitam? Znam da čitaš New Times.

Lockridge je odjednom spustio pogled na palubu. Bio je oličenje krivnje. Podigao je ruku i protrljao lice. Pokrio je njome oči kad je progovorio. Terry, žao mi je. Nije mi bilo ni nakraj pameti da će to doprijeti do tebe. Što se dogodilo?

Što je bilo, ujače Buddy? Raymond je stajao na vratima salona.

Raymonde, možeš li ući i zatvoriti ta vrata na nekoliko minuta? reče McCaleb.

Možeš uključiti televizor. Moram nasamo razgovarati s Buddyjem.

Dječak je oklijevao, cijelo vrijeme zureći u Buddyja koji je pokrивao lice.

Raymonde, molim te. I vrati ovo u hladnjak.

Dječak je na koncu izišao i uzeo kartonsko pakovanje soka. Vratio se unutra i zatvorio vrata. McCaleb je ponovo pogledao Lockridgea.

Kako si mogao misliti da to neće doprijeti do mene?

Ne znam. Samo sam mislio da nitko neće znati.

Pa, pogrešno si mislio. I to mi je stvorilo mnogo nevolja. No, povrh svega, to je jebena izdaja, Buddy. Jednostavno ne mogu vjerovati da bi učinio tako nešto.

McCaleb je pogledao prema staklenim vratima kako bi bio siguran da ih dječak ne može čuti. Nije vidio Raymonda. Sigurno se spustio u jednu od kabina.

McCaleb je shvatio da ubrzano diše. Bio je tako bijesan da je hiperventilirao.

Mora ovo završiti i smiriti se.

Mora li Graciela znati o tome? molećivim će glasom Buddy.

Ne znam. Nije važno što ona zna. Važno je da smo stvorili ovakav odnos, a zatim ti tako nešto učiniš iza mojih leđa.

Lockridge je još uvijek rukom skrivao oči.

Jednostavno nisam mislio da će ti to tako mnogo značiti, čak i ako saznaš.. To nije ništa strašno. Ja sam...

Ne pokušavaj to ublažiti ili mi reći kakvu si nagodbu sklopio, u redu? Nemoj mi se ni obraćati tim molećivim glasom. Samo umukni.

McCaleb pođe do ograde na krmi i bedrima se nasloni na podstavljeni rub.

Okrenuo je leđa Lockridgeu i zagledao se prema brdu iznad komercijalnog dijela malenoga gradića. Vidio je svoju kuću. Na trijemu je bila Graciela i držala dijete u naručju. Mahnula je, a zatim je mahnula i djetetovom ručicom. McCaleb je uzvratio na isti način.

Što želiš da učinim? reče Buddy iza njega. Glas mu se sada doimao čvršćim. Što želiš da kažem? Da to više neću učiniti? Dobro, neću to više učiniti.

McCaleb se nije okrenuo. Nastavio je promatrati svoju ženu i kćer.

Nije važno što više nećeš učiniti. Šteta je počinjena. Moram razmisliti o tome.

Mi smo partneri, kao i prijatelji. Ili smo to barem bili. Sad samo želim da odeš.

Idem unutra s Raymondom. Uzmi čamac i vrati se do gata. Večeras se ukrcaj na trajekt. Jednostavno te ne želim ovdje, Buddy. Ne sada.

Kako ćete se vas dvojica vratiti na gat?

To je bilo očajničko pitanje s očitim odgovorom.

Pozvat ću taksičamac.

Sljedeću subotu imamo grupu. Dolazi pet ljudi i...

O suboti ću brinuti kad za to dođe vrijeme. Mogu otkazati izlet, ako budem morao, ili ću grupu prepustiti Jimu Hallu.

Terry, jesi li siguran? Samo sam...

Siguran sam. Pođi, Buddy. Ne želim više razgovarati.

McCaleb se okrenuo, prošao kraj Lockridgea i zaputio se prema vratima salona. Otvorio ih je, ušao i zatvorio vrata za sobom. Više nije pogledao Buddyja.

Prišao je stolu i iz ladice izvadio omotnicu. Unutra je stavio novčanicu od pet dolara, zalijepio omotnicu i na nju napisao Raymondovo ime.

Hej, Raymonde, gdje si? viknuo je.

Za večeru su jeli zapečene sendviče sa sirom i chili, što ga je McCaleb donio iz Busy Bee. Uzeo gaje kad se s Raymondom vraćao s broda.

McCaleb je sjedio za stolom preko puta svoje žene, Raymond mu je bio slijeva, a Cielo je sjedila u dječjoj stolici na desnoj strani stola. Jeli su unutra jer je večernja magla obavila otok hladnim zagrljajem. McCaleb je mrzovoljno šutio tijekom obroka, kao i gotovo cijeloga dana. Nakon što su se onako rano vratili, Graciela se odlučila držati podalje. Povala je Raymondau šetnju Botaničkim vrtom Wrigley, u Avalon Canyonu. McCaleb je ostao s bebom, koja je veći dio dana bila nemirna. No, to mu nije smetalo. Skrenulo je njegove misli s drugih problema.

Na koncu, tijekom večere nisu mogli izbjegavati jedno drugo. McCaleb je pripremio sendviče, pa je on posljednji sjeo. Tek je počeo jesti kad ga je Graciela pitala što ga muči.

Ništarekao je. Sve je u redu.

Raymond je rekao da ste se ti i Buddy prepirali.

Možda bi Raymond trebao gledati svoja posla.

Dok je to govorio, gledao je dječaka, a Raymond je sagnuo glavu nad tanjur.

To nije pošteno, Terry reče Graciela.

Imala je pravo. McCaleb je to znao. Ispružio je ruku i razbarušio dječakovu kosu. Bila je tako mekana. Volio je to činiti. Nadao se da je dječak shvatio da mu se na taj način ispričava.

Maknuli su me sa slučaja jer je Buddy sve odao jednom novinaru.

Što?

Našli smo, ja sam našao, osumnjičenika. Policajca. Buddy je čuo kad sam Jaye Winston pričao o onome što sam otkrio. Jednostavno je sve to ispričao novinaru. Novinar je pak počeo nazivati okolo. Jaye i njezin kapetan misle da su podaci procurili od mene.

To nema smisla. Zašto bi Buddy to učinio?

Ne znam. Nije rekao. Zapravo, rekao je. Rekao je kako je mislio da će meni biti svejedno i neću to smatrati važnim. Nešto u tom smislu. To je bilo danas na brodu.

Kimnuo je glavom prema Raymond, pokazujući joj da je to prepirka o kojoj je Graciela govorio.

Pa, jesi li nazvao Jaye i rekao joj da je to on učinio?

Ne, nije važno. Došlo je s moje strane. Bio sam glup i pustio ga na brod. Možemo li govoriti o nečem drugom? Već sam umoran od razmišljanja i razgovora o tome.

Dobro, Terry, o čemu drugom želiš razgovarati?

Šutio je. I ona je šutjela. Nakon nekog vremena počeo se smijati.

Trenutačno mi ništa ne pada na pamet.

Graciela je progutala zalogaj sendviča. McCaleb je pogledao Cielo, a ona je zurila u plavobijelu lopticu što je visjela iznad nje, uzicom pričvršćena za ručku dječje stolice. Pokušavala ju je dohvatiti svojim sićušnim ručicama, ali joj to nije uspijevalo. McCaleb je vidio daje to počinje frustrirati, te je posve shvaćao kako se osjeća.

Raymonde, reci ocu što si danas vidio u Botaničkom vrtu reče Graciela.

Odnedavna je o McCalebu počela govoriti kao o Raymondovu ocu. Posvojili su ga, ali McCaleb nije želio vršiti nikakav pritisak na dječaka. Raymond ga je obično zvao po imenu.

Vidjeli smo lisicu reče Raymond. Lovila je u kanjonu.

Mislio sam da lisice love noću, a danju spavaju.

Pa, netko ju je probudio jer smo je vidjeli. Bila je velika. Graciela je potvrdila kimnuvši glavom.

Baš zgodno reče McCaleb. Šteta stoje niste fotografirali. Nekoliko su minuta jeli u tišini. Graciela je svojim ubrusom obrisala slinu s bebine brade.

U svakom slučaju reče McCaleb sigurno si sretna da više ne radim na onome i ovdje će opet sve prijeći u normalu.

Graciela ga pogleda.

Želim da budeš izvan opasnosti. Želim da cijela obitelj bude zajedno

1 na sigurnom. To je ono što me čini sretnom, Terry.

Kimnuo je glavom i dovršio svoj sendvič. Graciela je nastavila.

Želim da i ti budeš sretan, ali ako to znači raditi na tim slučajevima, onda je to u suprotnosti s tvojom osobnom dobrobiti što se tiče tvog zdravlja, kao i s dobrobiti ove obitelji.

Pa, više se ne moraš zabrinjavati zbog toga. Ne vjerujem da će me itko više zamoliti za pomoć nakon ovoga.

Ustao je da bi raščistio stol. Ali prije nego što je pokupio tanjure, sagnuo se nad stolicu svoje kćeri i olabavio uzicu tako da može dohvatiti plavobijelu lopticu.

Ne bi trebalo biti tako reče Graciela. McCaleb je pogleda.

Bi, baš tako.

29.

McCaleb je ostao budan do ranih jutarnjih sati, baveći se djetetom. On i Graciela naizmjenice su provodili noći uz bebu, tako da se barem jedno od njih dobro naspava. Činilo se da Cielo gotovo svakih sat vremena mora jesti. Svaki put kad se probudila, nahranio bi je i šetao s njome kroz mračnu kuću. Nježno bi je tapšao po leđima dok se ne bi podrignula, a potom ju je opet stavljao u krevetić. Za sat vremena cijeli bi proces počinjao iznova.

Nakon svakog hranjenja, McCaleb je obilazio kuću i provjeravao vrata. To je bila njegova nervozna navika. Budući da se nalazila visoko na padini brda, kuća je bila obavijena gustom maglom. Kroz stražnje prozore nije čak mogao vidjeti ni svjetla na gatu. Pitao se proteže li se magla i preko zaljeva do kopna. Kuća Harryja Boscha nalazila se visoko. Možda i on sad stoji kraj svojeg prozora i promatra maglovito ništavilo.

Ujutro je Graciela preuzela dijete, pa je McCaleb, iscrpljen od neprospavane noći i svega ostaloga, spavao do jedanaest. Kad se probudio, u kući je vladala tišina. Odjeven samo u majicu kratkih rukava i bokserice, zaputio se hodnikom, no kuhinja i dnevni boravak bili su prazni. Graciela je na kuhinjskom stolu ostavila poruku da je odvela djecu u crkvu sv. Katarine na misu u deset sati, a potom na tržnicu. Napisala je da će se vratiti do podneva.

McCaleb je otvorio hladnjak i izvadio vrč soka od naranče. Napunio je čašu, a zatim je uzeo ključeve i vratio se u hodnik do zaključanog ormarića. Otvorio ga je i izvadio plastičnu torbicu koja je sadržavala jutarnju dozu lijekova što su ga održavali na životu. Svakog prvog u mjesecu on i Graciela su pažljivo slagali doze i stavljali ih u plastične vrećice, označene datumima, uz podatak jesu li za ujutro ili uvečer. Tako je bilo lakše nego da svaki dan mora otvarati desetke bočica tableta.

Odnio je vrećicu u kuhinju i počeo piti po dvijetri istodobno, prateći ih gutljajima soka. Dok je to činio, pogledao je kroz kuhinjski prozor prema luci. Magla se počela razilaziti. Sad je već mogao vidjeti *The Following Sea* i čamac privezan za krmu.

Prišao je kuhinjskom ormariću i iz ladice izvadio dalekozor što ga je Graciela koristila kad je gledala kako brod izlazi ili ulazi u luku. Izišao je na trijem i prišao ogradi. Izoštrio je fokus dalekozora. Nikoga nije vidio na komandnom mostu broda. Klizna su vrata bila pokrivena reflektirajućim slojem, pa nije vidio u salon. Okrenuo je dalekozor na čamac. Bio je prljavo zelene boje i imao maleni vanjski motor. Činilo mu se daje to jedan od onih što se mogu iznajmiti na gatu.

McCaleb se vratio u kuću, ostavio dalekozor na ormariću i preostale tablete stavio u šaku. Uzeo je sok i vratio se u spavaću sobu. Brzo je gutao tablete dok se odijevao. Znao je da Buddy Lockridge ne bi unajmio čamac da stigne do

njihovog broda. Buddy je znao koji Zodiac pripada McCalebu, te bi jednostavno uzeo njega.

Netko drugi je na brodu.

Trebalo mu je dvadeset minuta da stigne do gata jer je Graciela uzela kolica za golf. Najprije je otišao do kućice za iznajmljivanje čamaca kako bi pitao tko je unajmio zeleni čamac, ali je prozorčić bio zatvoren i ondje se nalazila obavijest da će se djelatnik vratiti tek u dvanaest i trideset. McCaleb je pogledao na sat. Bilo je dvanaest i deset. Nije mogao čekati. Spustio se mostićem do privezišta čamaca, ušao u svoj Zodiac i upalio motor.

Dok se vozio plovnom putem prema brodu The Following Sea, proučavao je prozore salona, ali još uvijek nije vidio nikakve kretnje ili neki znak da se netko nalazi na brodu. Ugasio je motor dok je još bio petnaestak metara udaljen od broda, te mu se tiho približio. Otvorio je patentni zatvarač na džepu vjetrovke i izvadio Glock 17, oružje što gaje imao iz vremena kad je radio u FBIu.

Zodiac je lagano udario u krmenu platformu kraj unajmljenog čamca. McCaleb je najprije pogledao u čamac, ali je vidio samo prsluk za spašavanje i jastuk na napuhavanje, ništa što bi mu pokazalo tko je unajmio čamac. Koraknuo je na krmenu platformu, čučnuo iza krme i vezao Zodiac za jednu od stražnjih bitvi. Pogledao je prema salonu, ali je na kliznim vratima vidio samo sebe. Znao je da će se morati približiti vratima, a netko ga možda odande promatra.

Ponovo je čučnuo i osvrnuo se naokolo. Pitao se treba li poći natrag i vratiti se s patrolnim čamcem lučke kapetanije. Nakon trenutka promišljanja odbacio je tu pomisao. Pogledao je prema svojoj kući na brdu, uspravio se i prebacio preko ograde. Pištolj je držao nisko, uz bok, dok je prilazio vratima i razgledavao bravu. Nije vidio nikakvog oštećenja ili znaka da ju je netko dirao. Povukao je kvaku i vrata su se otvorila.

McCaleb je bio siguran da ih je zaključao kad je jučer otišao s Raymondom. Ušao je. Salon je bio prazan, bez ikakvog znaka uljeza ili provale. Zatvorio je vrata iza sebe i osluškivao. Na brodu je vladala tišina. Čuo se jedino zvuk zapljuskivanja vode po trupu broda, i to je bilo sve. Pogledao je prema stubama što su vodile do kabina i zahoda na donjoj palubi. Krenuo je onamo, podigavši pištolj ispred sebe.

Na drugoj od četiri stube McCaleb je stao na napuklu dasku koja je zaškripala pod njegovom težinom. Ukočio se i čekao reakciju. Čuo je samo tišinu i stalan zvuk zapljuskivanja vode. Na dnu stuba bio je kratak hodnik s troja vrata. Ravno ispred njega nalazila se prednja kabina, preinačena u ured i spremište. Desno se nalazila glavna kabina. Lijevo je bio zahod.

Vrata glavne kabine bila su zatvorena, a McCaleb se nije mogao sjetiti je li bilo tako kad je prije dvadeset četiri sata otišao s broda. Vrata zahoda bila su širom otvorena i zakvačena za unutrašnji zid, da se ne bi otvarala i udarala kad se brod kreće. Vrata ureda bila su djelomice otvorena, te su se lagano njihala kako se micao brod. Ondje je gorjelo svjetlo, a McCaleb je znao da je to lampa iznad pisaćeg stola, ugrađena u donji od dva ležaja lijevo od vrata. Odlučio je najprije

provjeriti zahod, zatim ured i na kraju glavnu kabinu. Dok se približavao zahodu, shvatio je da osjeća dim cigarete.

Zahod je bio prazan, a ionako je premalen da bi se koristio kao skrovište. Kad se okrenuo prema vratima ureda i podigao svoje oružje, iznutra je začuo glas.

Samo uđi, Terry.

Prepoznao je glas. Oprezno je koraknuo naprijed i slobodnom rukom gurnuo vrata. Nije spuštao pištolj.

Vrata su se otvorila i on je ugledao Harryja Boscha kako sjedi za pisaćim stolom, opuštena držanja, naslonjen unatrag i gledajući prema vratima. Objе ruke držao tako da ih McCaleb može vidjeti. U rukama nije držao ništa, osim nezapaljene cigarete između dva prsta desne ruke. McCaleb je polako ušao u malenu prostoriju, još uvijek držeći pištolj uperen u Boscha.

Hoćeš li me ubiti? Želiš biti moj tužitelj i moj krvnik?

Ovo je provala i neovlašteno ulaženje.

Onda smo, valjda, poravnali račune.

O čemu govoriš?

Ona mala predstava neku večer kod mene, kako bi to nazvao? "Harry, imam još nekoliko pitanja o slučaju." Samo što uopće nisi postavio nikakva konkretna pitanja, zar ne? Umjesto toga, gledao si fotografiju moje žene i pitao o tome, raspitivao si se o slici u hodniku i pio moje pivo. O, da, još si pričao o tome kako si našao Boga u plavim očima svoje kćeri. Dakle, kako bi sve to nazvao, Terry?

Bosch lagano okrene stolicu i pogleda preko ramena, prema pisaćem stolu.

McCaleb je vidio da se na stolu nalazi njegov laptop, otvoren i uključen. Na ekranu je vidio daje Bosch otvorio datoteku koja sadrži bilješke za profil što ga je namjeravao pripremiti prije nego što se dan ranije sve promijenilo. Sad je požalio da to nije zaštitio lozinkom.

Meni se čini da se i to može nazvati provalom i neovlaštenim ulaženjemreče Bosch, promatrajući ekran. –Možda još i gore.

Dok je Bosch ovako sjedio, njegova se kožna jakna rastvorila i McCaleb je vidio pištolj u futroli na boku. I dalje je držao svoje oružje upereno u Boscha.

Bosch se opet okrenuo prema njemu.

Nisam još imao prilike ovo sve pogledati. Čini se da ima mnogo bilješki i analiziranja. Vjerojatno je sve prvoklasno, poznavajući tebe. Ali nekako, nešto si pogrešno shvatio, McCaleb. Ja nisam onaj kojeg tražiš.

McCaleb se polako spustio na donji ležaj na suprotnoj strani. Malo je spustio cijev pištolja. Osjećao je da mu od Boscha ne prijete neposredna opasnost.

Mogao gaje zaskočiti kad je ušao, daje to želio.

Ne bi smio biti ovdje, Harry. Ne bi smio razgovarati sa mnom.

Znam, sve što kažem može se upotrijebiti protiv mene na sudu. Ali s kim ću razgovarati? Ti si ih nahuškao na mene. Želim da ih povučеш.

Pa, zakasnio si. Maknuli su me sa slučaja. I ne želiš znati tko sad na tome radi.

Bosch je samo zurio u njega i čekao.

Odjel za građanska prava FBIa. Misliš da je Odjel za unutrašnju kontrolu bio naporan. Ovi ljudi žive i dišu samo zajedno, a to je uzimanje skalpova. APLA skalp vrijedi više nego Bordwalk i Park Place zajedno.

Kako se to dogodilo, novinar? McCaleb kimne glavom.

To Zacijelo znači da je i s tobom razgovarao. Bosch kimne.

Pokušao je. Jučer.

Bosch se osvrne naokolo, opazi cigaretu u svojoj ruci i stavi je u usta.

Hoće li ti smetati ako pušim?

Već si pušio.

Bosch izvadi upaljač iz džepa jakne i pripali cigaretu. Izvukao je koš za smeće ispod stola i stavio ga kraj svoje stolice da mu služi kao pepeljara.

Čini se da ih se ne mogu riješiti.

Osobnost sklona ovisnostima. To je za detektiva i dobro i loše. Da, svejedno.

Povukao je dim.

Poznajemo se već koliko, deset, dvanaest godina?

Više ili manje. .

Surađivali smo na slučajevima, ali ne možeš s nekim surađivati a da ga na neki način ne procijeniš. Shvaćaš što mislim?

McCaleb nije odgovorio. Bosch je otresao pepeo cigarete u koš za smeće.

Znaš li što mi smeta, čak više nego sama optužba? Činjenica da je to došlo od tebe. Muči me kako si i zašto mogao tako nešto pomisliti. Znaš, kako si me to procijenio kad si mogao doći do takvog zaključka?

McCaleb je podigao obje ruke, kao da je želio reći da je odgovor očit.

Ljudi se mijenjaju. Ako sam nešto na svom poslu naučio o ljudima, onda je to činjenica da je svatko od nas sposoban zabilo što, pod uvjetom da postoje prave okolnosti, pravi pritisci, pravi motivi, pravi trenutak.

Sve su to psihološke gluposti. Ne možeš...

Bosch nije završio rečenicu. Opet je pogledao kompjutor i papire raširene po stolu. Cigaretom je pokazao ekran laptopa.

Govoriš o mraku... spominješ nešto mračnije od noći. Štos tim?

Kad sam bio u Vijetnamu...povukao je dim cigarete, zabacio glavu i otpuhnuo dim prema stropu ... bio sam u tunelima i dopusti da ti kažem, zanima te mrak?

To je bio mrak. Ondje dolje. Katkad nisi mogao vidjeti svoju šaku pet centimetara ispred lica. Bilo je tako mračno da su te oči boljele od naprezanja da nešto vidiš. Bilo što.

Povukao je još jedan dugi dim. McCaleb je proučavao Boschove oči. Bile su veoma daleko, zureći u sjećanje. Zatim se odjednom vratio. Sagnuo se, ugasio dopola popušenu cigaretu na unutrašnjem rubu koša za smeće i bacio je unutra.

Ovo je moj način na koji pokušavam prestati. Pušim ove usrane mentol cigarete, i nikad više od polovice. Smanjio sam na otprilike kutiju tjedno.

Neće upaliti.

Znam.

Pogledao je McCaleba i iskrivljeno se nasmiješio, kao da se ispričava. No izraz očiju mu se brzo promijenio, te se vratio na svoju priču.

No katkad ondje dolje nije bilo tako mračno. U tunelima. Nekako je bilo tek toliko svjetla da možeš ići dalje. A stvar je u tome da nikad nisam znao odakle dolazi to svjetlo. Kao da je bilo uhvaćeno ondje dolje sa svima nama. Moji prijatelji i ja, mi smo to zvali izgubljenim svjetlom. Bilo je izgubljeno, ali smo ga mi našli.

McCaleb je čekao, ali Bosch više ništa nije rekao.

Što mi pokušavaš reći, Harry?

Nešto ti je promaknulo. Ne znam što je to, ali nešto ti je promaknulo.

Zurio je u McCaleba svojim tamnim očima. Pružio je ruku prema stolu i uzeo kopije dokumenata dobivene od Jaye Winston. Bacio ih je preko malene prostorije u McCalebovo krilo. McCaleb ih nije ni pokušao uhvatiti, pa su se rasuli po podu.

Pogledaj ponovo. Nešto ti je promaknulo, a ono što si vidio ukazuje na mene.

Kreni iznova i nađi dio koji nedostaje. Rezultat će se promijeniti.

Rekao sam ti, čovječe, maknuli su me sa slučaja.

Ja te vraćam na slučaj.

Izgovorio je riječi nekako konačnim tonom, kao da McCaleb nije mogao birati.

Imaš vremena do srijede. To je rok onog novinara. Istinom moraš zaustaviti njegovu priču. Ako to ne učiniš, znaš što će J. Reason Fowkes s tim učiniti.

Dugo su sjedili u tišini, gledajući jedan drugoga. Dok je radio na izrađivanju profila, McCaleb je upoznao i razgovarao s nekoliko desetaka ubojica. Malo je koji spremno priznao svoje zločine. Dakle, u tome Bosch nije bio nimalo drukčiji. Ali način na koji je ne trepćući zurio u njega bio je nešto što McCaleb nikad ranije nije vidio, ni kod krivih ni nedužnih.

Storey je ubio dvije žene, a one su samo dvije za koje znamo. On je čudovište poput onih koje si lovio veći dio svojeg života, McCaleb. A sada... sada mu daješ ključ koji će otključati vrata kaveza. Iziđe li, opet će to učiniti. Poznaješ njegovu vrstu. Znaš da hoće.

McCaleb se nije mogao nadmetati s Boschovim očima. Spustio je pogled na pištolj u svojim rukama.

Što te navelo na pomisao da ću te saslušati, da ću to učiniti? upita.

Kao što sam rekao, procjenjujemo ljude s kojima surađujemo. Ja sam procijenio tebe, McCaleb. Učinit ćeš to. Ili će te čudovište koje oslobodiš proganjati do kraja života. Ako se Bog doista nalazi u očima tvoje kćeri, kako ćeš je moći ponovo pogledati?

McCaleb nesvjesno kimne glavom, odmah se zapitavši što radi.

Sjećam se da si mi jednom nešto rekao reče Bosch. Rekao si, ako se Bog nalazi u pojedinostima, onda se ondje nalazi i Sotona. A to znači da je osoba koju tražiš obično tebi pred nosom, cijelo se vrijeme skriva u pojedinostima. To sam dobro zapamtio. Još uvijek mi pomaže.

McCaleb ponovo kimne. Pogleda dokumente na podu.

Slušaj, Harry, trebao bi znati. Kad sam to iznio Jaye, bio sam uvjeren da imam pravo. Nisam siguran da mogu promijeniti mišljenje. Ako želiš pomoć, vjerojatno ja nisam prava osoba kojoj si se trebao obratiti.

Bosch odmahne glavom i nasmiješi se.

Upravo zato si ti prava osoba. Ako se tebe može uvjeriti, onda se može uvjeriti cijeli svijet.

Da, gdje si bio na Staru godinu? Zašto ne počnemo s tim. Bosch slegne ramenima.

Kod kuće. Sam?

Bosch opet slegne ramenima i ništa ne reče. Ustao je da pođe. Zavukao je ruke u džepove jakne. Prvi je izišao kroz uska vrata i popeo se stubama do salona.

McCaleb gaje slijedio, držeći pištolj niz tijelo.

Bosch je ramenom otvorio klizna vrata. Kad je izišao, pogledao je crkvu na brdu, a zatim McCaleba.

Dakle, sve one priče o tome kako si našao Božju ruku, sve su to bile laži?

Tehnika ispitivanja ili nešto slično? Riječi smišljene u cilju dobivanja reakcije koja bi se mogla uklopiti u profil?

McCaleb odmahne glavom.

Ne, nisu bile laži.

Dobro, nadao sam se da nisu.

Bosch se popeo preko ograde na krmenu platformu. Odvezao je unajmljeni čamac, zakoračio unutra i sjeo na stražnju klupicu. Prije nego što je upalio motor, još je jednom pogledao McCaleba i pokazao stražnju stranu broda.

The Following Sea. Što to znači?

Moj je otac brodu dao ime. Najprije je pripadao njemu. Sljedeće more je val koji dolazi iza tebe, koji te udari prije nego ga opaziš. Valjda je ime broda trebalo služiti kao neka vrsta upozorenja. Znaš, uvijek čuvaj leđa.

Bosch kimne glavom.

U Vijetnamu smo jedan drugome običavali govoriti: "Čuvaj se šestice."

Sad je McCaleb kimnuo.

Ista stvar.

Trenutak su šutjeli. Bosch je stavio ruku na ručku za paljenje motora, ali je nije povukao.

Znaš li povijest ovog mjesta, Terry? Govorim o vremenu prije dolaska misionara.

Ne, a ti?

Nešto malo. Nekoć sam volio čitati povijesne knjige. Kad sam bio dijete. Čitao sam sve što su imali u knjižnici. Zanimala me lokalna povijest. Uglavnom Los Angelesa i Kalifornije. Jednostavno sam volio čitati o tome. Jednom smo iz doma došli na izlet ovamo. Zato sam čitao o tome.

McCaleb kimne.

Indijanci koji su ovdje živjeli, Gabrielinosi, bili su štovatelji Suncareče Bosch.

Došli su misionari i sve to promijenili. Zapravo, oni su im dali ime Gabrielinosi.

Oni su sami sebe zvali nekako drukčije, ali ne mogu se sjetiti kako. No, prije svega toga, oni su ovdje živjeli i štovali Sunce. Bilo je tako važno za život na otoku, pa su valjda zaključili da je to sigurno bog.

McCaleb je gledao kako Boschove tamne oči promatraju luku.

One koji su ovdje živjeli, Indijanci na kopnu držali su opasnim čarobnjacima koji mogu kontrolirati vrijeme i valove, zahvaljujući štovanju i prinošenju žrtava njihovu bogu. Želim reći, morali su biti opasni i snažni ako su prelazili zaljev da bi na kopnu trgovali svoj om lončarskom robom i tuljanovim krznima.

McCaleb je proučavao Boscha, pokušavajući shvatiti poruku za koju je bio siguran daje detektiv želi prenijeti.

Što pokušavaš reći, Harry?

Bosch slegne ramenima.

Ne znam. Valjda pokušavam reći da ljudi pronalaze boga ondje gdje im je potreban. U Suncu, u očima novorođenčeta... u novom srcu.

Pogledao je McCaleba, a oči su mu bile tamne i bezizražajne kao i one na obojenoj sovi.

A neki ljudi počne McCaleb svoj spas pronalaze u istini, u pravdi, u onome stoje pravedno.

Sad je Bosch kimnuo glavom i ponovo se onako iskrivljeno nasmiješio.

Dobro zvuči.

Okrenuo se i jednim potezom upalio motor. Potom je nemarno salutirao McCalebu i udaljio se od broda, okrenuvši unajmljeni čamac prema gatu. Nije poznao pravila ponašanja u luci, pa je presjekao plovni put i vozio između neuporabljenih plutača. Nije se osvrnuo. McCaleb je cijelo vrijeme gledao za njim. Čovjek posve sam u starom drvenom čamcu. Taj pomisao sadržavala ijedno pitanje. Je li mislio na Boseha ili na sebe?

30.

Dok se trajektom vozio natrag, Bosch je kupio kolu, nadajući se da će smiriti njegov želudac i spriječiti morsku bolest. Jednog od djelatnika na brodu pitao je gdje će se najmanje ljuljati, a čovjek ga je uputio do srednjih sjedala u unutrašnjosti broda. Sjeo je i popio malo kole, a zatim je iz džepa izvadio presavijene stranice što ih je ispisao u McCalebovom uredu.

Uspio je napraviti ispis dvaju datoteka prije nego što je vidio da se McCaleb približava brodu. Jedna se zvala PROFIL MJESTA ZLOČINA, a druga PROFIL SUBJEKTA. Spremio ih je u džep jakne i odvojio printer od laptopa prije nego što se McCaleb popeo na brod. Samo ih je ovlaš pogledao na kompjutoru, te je sad počeo pažljivo čitati.

Najprije je uzeo profil mjesta zločina. Sastojao se od samo jedne stranice. Bio je nepotpun, te se činilo da se sastoji samo od općenitih bilješki i dojmova što ih je McCaleb stekao nakon gledanja snimke mjesta zločina.

Ipak, po tome je vidio kako McCaleb radi. Vidjelo se kako se dojmovi o mjestu zločina pretvaraju u dojmove o osumnjičeniku.

MJESTO ZLOČINA

Ligatura

Golotinja

Rana na glavi

Vrpca na ustima "Cave"?

Kabao?

Sovanadzire?

pažljivo organizirano pozornost pojedinostima

tvrdnja prizor je njegova tvrdnja bio je ondjepromatrao je (sova?)

izloženost = ponižavanje žrtve

= mržnja, preziranje žrtve

kabao kajanje ?

ubojica — ranije poznavao žrtvu osobno poznavanje —prijasnji susreti osobna

mržnja ubojica unutar žice

što želi reći?

Bosch je ponovo pročitao stranicu, a zatim je razmišljao o bilješkama. Premda nije znao sve o mjestu zločina na temelju kojeg je McCaleb napisao bilješke, impresionirali su ga njegovi logički skokovi. Pažljivo je silazio ljestvama do točke u kojoj je zaključio daje Gunn poznavao svojeg ubojicu, daje riječ o nekome tko se nalazi unutar žice koja okružuje Gunnovu egzistenciju. To je bio važan zaključak u bilo kojem slučaju. Istražitelji su svoje prioritete obično određivali prema tome je li traženi osumnjičenik susreo žrtvu samo u trenutku ubojstva ili ju je ranije poznavao. Na temelju proučavanja mjesta zločina, McCaleb je zaključio da je Gunn poznavao ubojicu, da je postojao preludij ovom konačnom i fatalnom susretu ubojice i žrtve.

Druga je stranica također sadržavala niz bilješki za koje je Bosch pretpostavio da ih je McCaleb kanio pretvoriti u potpuni profil. Dok je čitao, shvatio je da su ondje neki izrazi što ih je McCaleb preuzeo od njega.

OSUMNJIČENIK

* Bosch:

ustanove dom za nezbrinutu djecu,

Vijetnam, PLA autsajder otuđenje opsesivnokompulsivan očiizgubljene, gubitak

čovjek s misijom anđeo osvetnik veliko se kolo uvijek okreće nitko se neće

izvući što bi gori sad je doli

alkohol

razvodžena? zašto?

otuđenje/opsesija

majka

slučajevi

pravosudni sustav "besmislica "

nositelji kuge krivnja?

Harry = Hieronymus
sova = zlo
zlo = Gunn
smrt zla = oslobađanje pritisaka
slike demoni zlo
mrak i svjetlost rub
kazna
majka pravda Gunn
Božja ruka policija Bosch
kazna = Božje djelo
mračnije od noći Bosch

Bosch nije bio siguran kako protumačiti bilješke. Pogled mu je privlačila posljednja bilješka, te ju je uvijek iznova čitao, ali nije bio siguran što McCaleb govori o njemu.

Nakon nekog vremena, pažljivo je savio stranicu i dugo nepomično sjedio. Osjećao se nekako nadnaravno dok je sjedio na trajektu, nakon što je upravo pokušao protumačiti tuđe bilješke i razloge iz kojih gaje netko mogao držati osumnjičenikom za umorstvo. Počeo je osjećati mučninu, te je shvatio da to možda počinje morska bolest. Popio je ostatak kole i ustao, vrativši listove papira u džep jakne.

Zaputio se prema prednjem dijelu trajekta, gurnuo teška vrata i izišao na pramac. Odmah je osjetio nalet hladnog zraka. U daljini je vidio neodređene obrise kopna. Promatrao je obzor i duboko disao. Za nekoliko se minuta počeo bolje osjećati.

31.

McCaleb je dugo sjedio na starom kauču u salonu i razmišljao o susretu s Boschom. Otkako je radio kao istražitelj, ovo je bio prvi put da je osumnjičenik za umorstvo došao zatražiti njegovu pomoć. Nije znao je li to bio čin očajnog ili iskrenog čovjeka. Ili je, možda, riječ o nečem drugom. Što bi bilo da McCaleb nije opazio unajmljeni čamac i došao na brod? Bi li ga Bosch čekao?

Sišao je u prednju kabinu i pogledao dokumente raširene na podu. Pitao se je li ih Bosch namjerno bacio tako da padnu na pod i pomiješaju se. Je li nešto uzeo? Prišao je pisaćem stolu i zagledao se u svoj laptop. Nije bio priključen na printer, ali je znao da to ništa ne znači. Zatvorio je datoteku i otvorio opciju štampanja. Kliknuo je na ispis i vidio da su toga dana ispisan dvije datoteke: profili mjesta zločina i osumnjičenika. Bosch ih je uzeo.

McCaleb je zamislio Boscha na trajektu za kopno, kako sjedi sami čita što je McCaleb o njemu napisao. To je u njemu izazvalo osjećaj nelagode. Koliko je on znao, nikad nijedan osumnjičenik, čiji je profil izradio, nije pročitao ono što je o njemu napisano.

Potisnuo je tu misao i odlučio se baviti nečim drugim. Spustio se na koljena i počeo skupljati izvještaje iz knjige umorstva, samo ih uredno slažući, ali ne po redu.

Čim je malo počistio nered, sjeo je za pisaći stol i stavio izvještaje preda se. Izvadio je praznu stranicu papira iz ladice i debelim crnim flomasterom, kojim je pisao na kartonske kutije gdje je čuvao dosjee, napisao:

NEŠTO TI JE PROMAKNULO

Selotejpom je list papira pričvrstio na zid iza pisaćeg stola. Dugo ga je promatrao. Sve što mu je Bosch rekao svodilo se samo na tu jednu rečenicu. Sad je morao zaključiti je li istinita, je li moguća, ili je riječ o posljednjem pokušaju očajnog čovjeka.

Čuo je zvonjavu svojeg mobitela. Nalazio se u džepu njegove jakne ostavljene na kauču u salonu. Požurio je stubama i zgrabio jaknu. Zavukao je ruku u džep i obuhvatio pištolj. Potom je pokušao s drugim džepom i našao mobitel. Zvala je Graciela.

Kod kuće smo rekla je. Očekivala sam da ćeš biti ovdje. Mislila sam da bismo svi mogli poći na ručak u El Encanto.

Ovaj...

McCaleb nije želio napustiti ured, niti razmišljanja o Boschu. No, tijekom proteklog tjedna pojavila se napetost između njega i Graciele. Želio je s njom o tome razgovarati, o tome kako mu se čini da se stvari mijenjaju.

Ovako ćemo konačno reče. Upravo ovdje nešto završavam. Povedi djecu onamo, a ja ću vam se pridružiti.

Pogledao je na sat. Bilo je petnaest do jedan.

Je li jedan i trideset prekasno?

Dobro kratko će Graciela. Što završavaš?

O, samo... sređujem ovu stvar za Jaye.

Učinilo mi se da si rekao da više ne radiš na tome.

Ne radim, ali imam sve izvještaje i želio sam napisati svoj konačni... znaš, nekakav zaključak.

Nemoj kasniti, Terry.

To je rekla tonom koji je davao naslutiti da će propustiti više od ručka bude li kasnio.

Neću. Vidimo se ondje.

Zatvorio je mobitel i vratio se u ured. Opet je pogledao na sat. Imao je oko pola sata prije nego se bude čamcem morao vratiti na gat. El Encanto je odande udaljen oko pet minuta hoda. To je jedan od samo nekoliko restorana na otoku koji su otvoreni i tijekom zimskih mjeseci.

Sjeo je i počeo po redu slagati dokumente. To nije bio težak zadatak. U gornjem desnom kutu na svakoj stranici nalazio se pečatom udaren datum. No McCaleb je stao gotovo čim je počeo. Pogledao je rečenicu zalijepljenu na zidu. Zaključio je da bi trebao svemu prići iz drugog kuta ako želi naći nešto što ranije nije opazio, što mu je promaknulo. Odlučio je da neće dokumente slagati po redu.

Pročitat će ih ovako nasumce složene. Na taj će način izbjeći razmišljanje o tijeku istrage i o tome kako je iz jednog koraka proizišao drugi. Jednostavno će o svakom izvještaju razmišljati kao o jednom djeliću istrage. Riječ je o jednostavnom triku, ali je i ranije znao tako raditi, dok je još bio u FBIu. Katkad se znalo pojaviti nešto novo, nešto što mu je ranije promaknulo. Opet je pogledao na sat i počeo s prvim dokumentom na hrpi. To je bio obdukcijски izvještaj.

32.

McCaleb se brzo penjao stubama ispred restorana El Encanto. Uz pločnik su bila parkirana njegova kolica za golf. Takva su kolica na otoku uglavnom isto izgledala, ali je svoja prepoznao zbog dječje stolice ružičaste i bijele boje. Njegova je obitelj još uvijek ovdje.

Ušao je u restoran i domaćica mu je, prepoznavši ga, pokazala stol za kojim je sjedila njegova obitelj. Požurio je onamo i izvukao stolicu kraj Graciele. Ručak se bližio kraju. Opazio je da je konobarica već ostavila račun na stolu.

Žao mi je što kasnim.

Uzeo je krumpiri ć iz zdjele na sredini stola, provukao ga kroz umak od rajčica i guacamole, te ga ubacio u usta. Graciela je pogledala na sat, a zatim ga je probola svojim tamnosmeđim očima. Izdržao je taj pogled i pripremio se za sljedeći, siguran da će uslijediti.

Ne mogu ostati.

Bučno je spustila vilicu na tanjur. Završila je s ručkom.

Terry...

Znam, znam. Ali nešto je iskrsnulo. Večeras moram poći prijeko.

Što je moglo iskrsnuti? Više ne radiš na slučaju. Nedjelja je. Ljudi gledaju sportske prijenose, ne trče naokolo pokušavajući riješiti umorstva, što nitko od njih uopće nije tražio.

Pokazala je televizor montiran visoko u jednom kutu prostorije. Tri voditelja sjedila su za pultom, a iza njih se nalazio teren za ragbi. McCaleb je znao da će današnja utakmica odrediti tko će se natjecati za Super Bowl.' To mu je bilo sasvim svejedno, mada se odjednom sjetio da je Raymondu obećao da će zajedno gledati barem jednu utakmicu.

Netko je tražio, Graciela.

O čemu govoriš? Rekao si da su te maknuli sa slučaja.

Ispričao joj je kako je tog jutra našao Boscha na brodu, te što je on tražio od McCaleba.

A to je čovjek za kojeg si Jaye rekao da je vjerojatno počinitelj? McCaleb kimne glavom.

Kako je znao gdje živiš?

Nije znao. Znao je za brod, a ne gdje živimo. Ne moraš se zabrinjavati oko toga.

Mislim da moram. Terry, otišao si predaleko s ovim, i uopće ne vidiš kakva opasnost može prijetiti tebi ili tvojoj obitelji. Mislim...

Doista? Ja mislim...

Prekinuo se, posegnuo u džep i izvadio dvije kovanice od četvrt dolara. Okrenuo se Raymondu.

Raymonde, jesi li gotov s jelom?

Je.

Želiš reći, da?

Da.

Dobro, uzmi ovo. Pođi se igrati na automat kraj šanka. Dječak uzme kovanice. Možeš ići.

Raymond je s oklijevanjem ustao, a zatim pošao u susjednu prostoriju gdje su se nalazili automati s video igricama što su ih ranije igrali. Izabrao je igru pod nazivom Pacman i sjeo. McCaleb ga je mogao vidjeti.

Ponovo se okrenuo Gracieli, a ona je uzela torbicu u krilo, vadila novac i stavljala ga na račun.

Graciela, ostavi sad to. Pogledaj me.

Izbrojila je novac i vratila novčanik u torbicu. Pogledala ga je.

Moramo ići. CiCi mora spavati.

Dijete se nalazilo u svojoj stolici na stolu, jednom rukom hvatajući plavobijelu lopticu na uzici.

S njom je sve u redu. Može ovdje spavati. Samo me poslušaj minutu. Čekao je, a na njezinom se licu pojavio popustljiv izraz.

Dobro. Reci što moraš, a zatim moram otići.

McCaleb se nagnuo bliže Gracieli kako bi samo ona čula njegove riječi. Vidio je rub njezina uha kako viri između vlasi.

Čini se da se ovdje pojavljuje veliki problem, zar ne?

Graciela je kimnula glavom i niz njezine obraze su odmah potekle suze. Kao da su njegove glasno izgovorene riječi srušile slab obrambeni mehanizam što ga je u sebi izgradila kako bi zaštitila sebe i svoj brak. McCaleb je ispod pribora za jelo izvukao ubrus i pružio joj ga. Zatim je prstima obuhvatio njezin vrat, privukao je k sebi i poljubio joj obraz. Iznad njezine glave vidio je kako ih Raymond promatra prestrašena izraza lica.

Razgovarali smo o ovome, Graci započne. Samu sebe si uvjerila da ne možemo imati dom, obitelj i sve ostalo ako se ja ovime bavim. Problem je u toj riječi "ako". U tome je greška. Jer tu nema nikakvog "ako". Ne radi se o tome "ako se ja time bavim". To jest ono čime se bavim. Previše sam dugo mislio drukčije, pokušavao se uvjeriti u nešto drugo.

Navrle su nove suze, te je ubrusom pokrila lice. Bezglasno je plakala, ali McCaleb je bio siguran da su ljudi u restoranu to opazili, pa promatraju njih umjesto televizor u kutu. Pogledao je Raymonda i vidio da se dječak nastavio igrati.

Znam uspjela je izgovoriti Graciela.

Iznenadilo ga je njezino priznanje. Shvatio ga je kao dobar znak.

Dakle, što ćemo učiniti? Ne govorim samo o ovome sada i o ovom slučaju.

Mislim, sada i kasnije. Što nam je činiti? Graci, umoran sam od nastojanja da budem ono što nisam i ignoriranja onoga što je u meni, za što znam da je moj istinski poziv. Ovaj me slučaj napokon natjerao da to shvatim i priznam samome sebi.

Ništa nije rekla. Nije to ni očekivao.

Znaš da volim tebe i djecu. Nije u tome problem. Ja mislim da mogu imati oboje, a ti misliš da ne mogu. Zauzela si taj stav: jedno ili drugo, a meni se čini da to nije pravilno. Niti pošteno.

Znao je da joj njegove riječi nanose bol. Povukao je crtu. Jedno od njih mora kapitulirati. Govorio joj je da to neće biti on.

Gledaj, razmislimo o tome. Ovo nije pravo mjesto za razgovor. Završit ću rad na ovom slučaju, a zatim ćemo sjesti i razgovarati o našoj budućnosti. Je li to u redu?

Polako je kimnula glavom, ali ga nije pogledala.

Ti učini ono što moraš –rekla je tonom za koji je McCaleb znao da će u njemu uvijek izazivati osjećaj krivnje. Samo se nadam da ćeš biti oprezan.

Primaknuo joj se i ponovo je poljubio.

Moram biti oprezan, radi tebe i svega što imamo.

Ustao je i zaobišao stol do kćeri. Poljubio joj je tjeme, a zatim otkopčao sigurnosni pojas stolice i podigao je.

Odnijet ću je do kolica reče. Zašto ti ne pođeš po Raymonda? Odnio je dijete do kolica i smjestio je u dječju stolicu. Druguje stolicu

spremio u stražnji prtljažnik. Graciela i Raymond došli su nekoliko minuta

kasnije. Oči su joj bile crvene od plača. McCaleb je spustio ruku na

Raymondovo rame i otpratio ga do prednjeg sjedala.

Raymonde, morat ćeš utakmicu gledati bez mene. Moram završiti neki posao.

Mogu poći s tobom. Mogu ti pomoći.

Ne, nije riječ o izletu.

Znam, ali ipak ti mogu pomoći.

McCaleb je znao da ga Graciela promatra, te mu se činilo da ga krivnja poput sunca peče na leđima.

Hvala, možda idući put, Raymonde. Stavi pojas.

Kad se dječak smjestio, McCaleb je koraknuo unatrag. Pogledao je Gracielu, ali ona više nije gledala njega.

U redu reče. Vratit ću se čim budem mogao. Imat ću mobitel uza se, ako me želiš nazvati.

Graciela mu ništa nije rekla. Odmaknula je kolica od pločnika i zaputila se Avenijom Marilla. Gledao je za njima dok se nisu izgubili iz vida.

33.

Dok se vraćao prema gatu, oglasio se njegov mobitel. To jen Jaye Winston odgovarala na njegov poziv. Govorila je veoma tiho, rekavši da zove iz kuće svoje majke. McCaleb ju je jedva čuo, pa je sjeo na jednu klupu uz šetalište. Nagnuo se naprijed i oslonio laktovima na koljena, jednom rukom pritisnuvši mobitel uz uho, a drugom pokrivši drugo uho.

Nešto nam je promaknulo reče. Menije nešto promaknulo.

Terry, o čemu to govoriš?

U knjizi umorstva. U Gunnovu uhidbenom dosjeu. Bio je...

Terry, što to radiš? Više nisi na slučaju.

Tko kaže, FBI? Više ne radim za njih, Jaye.

Onda ja kažem. Ne želim da se dalje...

Ne radim ni za tebe, Jaye. Sjećaš se? Uslijedila je duga tišina.

Terry, ne znam što radiš, ali to mora prestati. Nemaš nikakvih ovlasti, više nemaš pristupa ovom slučaju. Ako oni momci, Twilley i Friedman, saznaju da još uvijek njuškaš po tome, mogu te uhititi radi ometanja istrage. A znaš da su oni to u stanju učiniti.

Ako je riječ o pristupu, imam ga.

Što? Jučer sam povukla ovlaštenja koja sam ti dala. Ne možeš se pozivati na mene.

McCaleb je oklijevao, a zatim joj je odlučio reći.

Imam ovlaštenje. Valjda bi se moglo reći da radim za optuženog. Winstonica je sad još duže šutjela. Konačno je veoma polako rekla:

Zar mi govoriš da si sa svim tim pošao k Boschu?

Ne. On je došao k meni. Jutros se pojavio na mojem brodu. Imao sam pravo što se tiče one večeri. Slučajnosti. Ja sam se pojavio u njegovu domu, a zatim ga je nazvala njegova partnerica i govorila o tebi. Zbrojio je dva i dva. Razgovarao je i s novinarom časopisa New Times. Znao je što se događa a da mu ja sam ništa nisam trebao reći. Stvar je u tome, Jaye, da ništa od toga nije važno. Važno je što ja mislim da sam prerano optužio Boscha. Nešto mi je promaknulo i sad više nisam tako siguran. Postoji mogućnost da je sve to namještaljka.

Uvjerio te.

Ne, ja sam samog sebe uvjerio.

U pozadini su se začuli glasovi, a Winstonica je McCalebu rekla neka pričeka. Zatim je čuo glasove prigušene dlanom stavljenim na slušalicu. Zvučilo je poput prepirke. McCaleb je ustao i nastavio hodati prema gatu. Winstonica se za nekoliko sekundi opet javila.

Oprosti rekla je. Ovo nije dobar trenutak. Trenutačno se nalazim usred nečega. Možemo li se naći sutra ujutro?

O čemu pričaš? reče Winstonica gotovo vrištavim glasom. Upravo si mi rekao da radiš za osobu koja je predmet istrage. Neću se sastati s tobom. Kako bi to izgledalo, jebi ga? Čekaj malo...

Čuo je njezin prigušeni glas kako se nekome ispričava zbog načina izražavanja. Potom se vratila na vezu.

Doista moram poći.

Slušaj, nije me briga kako bi to izgledalo. Zanima me istina, a mislio sam da će i tebe zanimati. Ako se ne želiš sa mnom sastati, dobro, onda nemoj. I ja moram poći.

Terry, čekaj.

Slušao je. Ništa nije rekla. Osjećao je da joj nešto odvlači pozornost.

Što je, Jaye?

Što je to za što si rekao da nam je promaknulo?

Bilo je u izvještaju o posljednjem Gunnovu uhićenju. Valjda si, nakon što ti je Bosch rekao da je razgovarao s njim u pritvoru, zatražila sve izvještaje. Kad sam prvi put gledao knjigu umorstva, samo sam ga preletio pogledom.

Zatražila sam izvještaje rekla je defanzivnim tonom. Noć od tridesetog prosinca proveo je u pritvoru hollywoodske postaje. Ondje ga je Bosch posjetio.

Ujutro je izišao nakon što je plaćena jamčevina. U sedam i trideset.

Da. Pa? Ne shvaćam. Pogledaj tko je platio jamčevinu.

Terry, nalazim se u domu mojih roditelja. Nemam...

Tako je, oprost. Jamčevinu je platio Rudy Tafero.

Tišina. McCaleb je stigao do gata. Prišao je mostiću što je vodio do privezišta čamaca i nagnuo se na ogradu. Ponovo je slobodnom rukom pokrio uho.

U redu, jamčevinu je platio Rudy Tafero reče Winstonica. Zacijelo je ovlaštenu jamac. Što to znači?

Nisi gledala televiziju. Imaš pravo, Tafero ima dozvolu za plaćanje jamčevine, barem je na obrazac upisao broj dozvole. Ali on je također privatni detektiv i savjetnik za osiguranje. I, pripremi se za ovo, radi za Davida Storeyja.

Winstonica ništa nije rekla, ali je McCaleb čuo kako diše. Terry, mislim da bi trebao usporiti. Tome pridaješ previše značenja.

Slučajnosti ne postoje, Jaye.

Kakve slučajnosti? Covjek je ovlašten za plaćanje jamčevine. Time se bavi.

Izvlači ljude iz zatvora. Kladiću se za kutiju uštípaka da se njegov ured nalazi točno preko puta hollywoodske postaje, gdje su i ostali. Vjerojatno iz zatvora izvlači svakog trećeg pijanca i svaku četvrtu prostitutku.

Ne vjeruješ da je tako jednostavno, i svjesna si toga.

Nemoj mi govoriti što vjerujem.

To se dogodilo dok je bio usred priprema za suđenje Storeyju. Zašto bi Tafero pošao onamo i osobno potpisao obrazac?

Možda zato što radi sam i možda je, kao što sam rekla, samo morao prijeći ulicu.

Ne vjerujem. Postoji još nešto. U izvještaju o uhićenju piše daje Gunn, u tri ujutro trideset prvog prosinca, iskoristio svoje pravo na jedan telefonski poziv.

Broj se nalazi u izvještaju... nazvao je svoju sestru u Long Beach.

Dobro, pa što s tim? To smo znali.

Nazvao sam je danas i pitao je li se pobrinula za plaćanje jamčevine. Rekla je da nije. Rekla je da se već umorila od poziva usred noći i izvlačenja brata iz nevolja. Rekla mu je neka se ovoga puta sam snalazi.

Pa se obratio Taferu. Stoje u tome čudno?

Kako je dospio do njega? Već je iskoristio svoje pravo na telefonski poziv.

Winstonica nije imala odgovor na to. Neko su vrijeme oboje šutjeli. McCaleb se zagledao prema luci. Žuti taksičamac polako se kretao jednim od plovnih putova, a unutra je bio samo čovjek koji je njime upravljao. Muškarci sami u svojim brodicama, pomislio je McCaleb.

Što ćeš učiniti? na koncu upita Winstonica. Kamo ćeš poći s time?

Večeras ću se vratiti prijeko. Možemo li se ujutro sastati? Gdje? Kada?

Ton njezina glasa otkrivao je da joj ne godi pomisao na sastanak.

U sedam i trideset, ispred hollywoodske postaje. Uslijedila je stanka, a zatim Winstonica reče:

Čekaj malo, čekaj malo. Ne mogu to učiniti. Ako Hitchens naćuje o tome, gotova sam. Otpremit će me u Palmdale. Ostatak karijere provest ću izvlaćeći kosti iz pustinjskog pijeska.

McCaleb je bio spreman na takvu reakciju.

Rekla si da ljudi FBIa žele natrag knjigu umorstva, nije li tako? Sastat ćeš se sa mnom, a ja ću je imati uza se. Što bi Hitchens mogao reći na to?

Winstonica je šutjela dok je o tome razmišljala.

Dobro, to će upaliti. Bit ću ondje.

34.

Kad je Bosch te večeri stigao kući, treptala je lampica na njegovoj telefonskoj sekretarici. Pritisnuo je gumb i odslušao dvije poruke, po jednu od svakog tužitelja u slučaju Storey. Odlučio je najprije nazvati Langwisericu. Dok je utipkavao njezin broj, pitao se što je tako hitno da su ga nazvala oba člana tužiteljske ekipe. Pomislio je da su s njima možda kontaktirali agenti FBIa koje je McCaleb spomenuo. Ili možda onaj novinar.

Što se događa? pitao je kad se Langwiserica javila. Oboje ste me nazvali, pa je sigurno nešto važno i loše.

Harry? Kako si?

Držim se. Što kuhate vas dvoje?

Čudno da si to spomenuo. Roger dolazi k meni i ja ću večeras kuhati. Još ćemo jednom prijeći izjavu Annabelle Crowe pred istražnim sudom. Želiš li svratiti? Znao je da Janis Langwiser živi u Agua Dulce, sat vremena vožnje prema sjeveru.

Ovaj, znaš, cijeli se dan vozim. Do Long Beacha i natrag. Misliš li da sam vam doista potreban?

Kako god želiš. Samo nisam željela da se osjetiš izostavljenim. Ali nismo te zbog toga zvali.

Zašto ste me zvali?

Nalazio se u kuhinji i spremao pakovanje od šest boca piva Anchor Steam na policu u hladnjaku. Uzeo je jednu bocu i zatvorio vrata.

Roger i ja smo cijeli vikend razgovarali o tome. Također smo se posavjetovali s Alice Short.

Alice Short je bila zadužena za velika suđenja. Njihova šefica. Zvučilo je kao da ih je netko kontaktirao u vezi slučaja Gunn.

O čemu ste razgovarali? upita Bosch.

Zavukao je bocu u otvarač i potegnuo prema dolje, otvorivši je.

Pa, mislimo da slučaj savršeno napreduje. Sve se uklapa. Zapravo, neboriv je, Harry, i mi mislimo da bismo sutra trebali zadati završni udarac.

Bosch je trenutak šutio, nastojeći dešifrirati njezine riječi.

Kažeš da će tužiteljstvo sutra završiti sa svojim svjedocima?

Mislimo da hoće. Vjerojatno ćemo večeras ponovo razgovarati o tome, ali imamo Aliceino odobrenje, a Roger doista misli da je to pravi potez. Ujutro ćemo pozvati niz svjedoka koji će razjasniti još neke sitnice, a nakon ručka pozvat ćemo Annabelle Crowe. Završili bismo s njom, ljudskom pričom. Ona će biti naš završni udarac.

Bosch je ostao bez riječi. To je možda pravi potez s tužiteljskog stajališta. No tako bi već od utorka J. Reason Fowkkes imao kontrolu nad situacijom.

Harry, što misliš?

Potegnuo je dugi gutljaj iz boce. Pivo nije bilo hladno. Prilično se dugo nalazilo u automobilu.

Mislim da ćete imati samo jednu priliku reče. Bolje da večeras, dok pripremate tjesteninu, dobro i temeljito razmislite o tome. Neće biti druge prilike.

Znamo, Harry. I kako si znao da ćemo jesti tjesteninu? Osjetio je smiješak u njezinu glasu.

Pogodio sam.

Pa, ne brini, razmislit ćemo dobro i temeljito. Već smo razmišljali. Zastala je pružajući mu priliku da odgovori, ali je šutio. U slučaju da pođemo tim putem, kakva je situacija s Annabelle Crowe?

Čeka iza kulisa. Spremna je.

Možeš li večeras doći do nje?

Nema problema. Reći ću joj neka bude ondje sutra do podneva.

Hvala, Harry. Vidimo se ujutro.

Prekinuli su vezu. Bosch je razmislio o situaciji. Pitao se treba li nazvati McCaleba i reći mu što se događa. Odlučio je čekati. Pošao je u dnevni boravak i uključio stereo. Unutra se još uvijek nalazio CD Arta Peppera. Glazba je uskoro ispunila prostoriju.

35.

McCaleb je bio naslonjen na cherokee, parkiran ispred hollywoodske postaje, kad je Winstonica stigla u BMWu Z3 i parkirala se. Kad je izašla, opazila je kako McCaleb proučava njezin automobil.

Bilo je kasno. Nisam stigla po službeni automobil.

Sviđaju mi se tvoja kolica. Znaš kako kažu u L.A.:ono si što voziš. Nemoj početi mene profilirati, Terry. Još je jebeno rano. Gdje su knjiga i snimka?

Nije mu promaknula njezina vulgarnost, ali ništa nije komentirao. Odgurnuo se od automobila i prešao na suvozačevu stranu. Otvorio je vrata i izvadio knjigu umorstva i videosnimku mjesta zločina. Pružio ih je njoj, a ona ih je odnijela u svoj automobil. McCaleb je zatvorio i zaključao cherokee, kroz prozor pogledavši na pod ispred stražnjeg sjedala kamo je stavio Kinkovu kutiju i pokrio je jutarnjim novinama. Prije nego što je došao na sastanak, otišao je u tu fotokopirnicu na Sunsetu, otvorenu dvadeset četiri sata, i fotokopirao cijelu knjigu umorstva. Snimka je bila problem; nije znao gdje bi je mogao presnimati tako na brzinu. Stoga je jednostavno kupio videokasetu u RiteAidu blizu marine i u kutiju ubacio praznu vrpcu. Pretpostavio je da Winstonica neće provjeravati je li joj vratio pravu.

Kad se vratila od svojeg automobila, bradom je pokazao na suprotnu stranu ulice.

Čini se da ti dugujem kutiju uštípaka.

Pogledala je onamo. Preko puta policijske postaje nalazila se trošna jednokatnica u kojoj je bilo nekoliko ureda za pružanje usluga oko jamčevine, a na svakom su se prozoru vidjeli osvijetljeni telefonski brojevi, možda zato da eventualni klijenti zapamte brojeve dok ih patrolna kola onuda voze. Srednji je ured iznad prozora imao natpis: Valentino jamčevine.

Koji? upita Winstonica.

Valentino. Kao Rudy Valentino Tafero. Tako su ga običavali zvati dok je radio na ovoj strani ulice.

McCaleb je ponovo pogledom procijenio maleni ured i odmahnuo glavom.

Još uvijek ne shvaćam kako su se povezali čovjek za jamčevine i David Storey. Hollywood je samo ulično smeće s novcem. Dakle, što radimo ovdje? Nemam mnogo vremena.

Jesi li ponijela svoju značku?

Uputila mu je pogled koji je govorio neka se ne poigrava s njome, pa je objasnio što želi učiniti. Popeli su se stubama i ušli u postaju. Winstonica je na prijamnom pultu pokazala svoju značku i zatražila da pozovu dežurnog narednika. Iz malenog je ureda izašao čovjek koji je na rukavu odore imao oznake narednika, a na pločici je pisalo da se zove Zucker. Winstonica je ponovo pokazala svoju značku, predstavila se, a potom je predstavila i

McCaleba kao svojeg suradnika. Zucker je uzdigao svoje čupave obrve, ali nije pitao što znači suradnik.

Radimo na slučaju umorstva do kojeg je došlo na Staru godinu. Žrtva je noć prije toga provela u vašem pritvoru. Mi...

Edward Gunn.

Tako je. Poznavali ste ga?

Bio je ovdje nekoliko puta. Naravno, čuo sam da neće ponovo doći.

Moramo razgovarati s osobom zaduženom za pritvor u noćnoj smjeni.

Pa, čini se da sam to ja. Nemamo točno određene dužnosti. Ovdje je to uglavnom što koga dopadne. Što želite znati?

McCaleb je iz džepa jakne izvadio niz fotokopija knjige umorstva i raširio ih po pulu. Opazio je kako ga je Winstonica pogledala, ali ju je ignorirao.

Zanima nas kako je došlo do plaćanja jamčevine reče.

Zucker je okrenuo stranice da bi ih mogao pročitati. Stavio je prst na potpis Rudyja Tafera.

Ovdje piše. Rudy Tafero. Ima ured na suprotnoj strani ulice. Došao je ovamo i izvukao ga uz jamčevinu.

Je li ga netko nazvao?

Da, taj tip. Gunn.

McCaleb kucne prstom po kopiji izvještaja o uhićenju.

Ovdje piše da je jedan dopušteni telefonski poziv iskoristio da nazove ovaj broj. Pripada njegovoj sestri.

Onda je zasigurno ona nazvala Rudyja u njegovo ime.

Znači, nikome se ne dopuštaju dva poziva.

Ne. Ovdje obično imamo tako mnogo posla da su sretni ako uspiju obaviti jedan. McCaleb kimne glavom. Savio je fotokopije i kanio ih staviti u džep, ali mu ih je Winstonica uzela iz ruke.

Ja ću to zadržati rekla je.

Presavijene je stranice gurnula u stražnji džep svojih crnih traperica.

Narednice Zucker reče. Vi zacijelo niste od onih koji bi nazvali Tafera, budući da je on nekad radio u PLAi, i rekli mu da ovdje ima potencijalnu mušteriju, je li?

Zucker je trenutak zurio u nju, a lice mu se posve ukočilo.

Veoma je važno, narednice. Ako nam ne kažete, to bi vam se moglo obiti o glavu.

Na licu mu se pojavio neveseli osmijeh.

Ne, ja nisam od takvih reče Zucker. I nema niti jednog takvog među ljudima u noćnoj smjeni. Kad smo već kod toga, upravo mi je završila smjena, a to znači da više ne moram razgovarati s vama. Želim vam ugodan dan.

Počeo se udaljavati od pulu.

Još samo jedno pitanje brzo će Winstonica. Zucker se opet okrene prema njoj.

Jeste li vi nazvali Harryja Boscha i rekli mu da se Gunn nalazi u pritvoru?

Zucker kimne glavom.

Imao sam njegov stalan zahtjev. Bosch je želio biti obaviješten svaki put kad je Gunn bio priveden. Došao bi ovamo i razgovarao s njim, pokušavajući ga navesti da nešto kaže o onom starom slučaju. Bosch nikako nije želio odustati. Ovdje piše da je Gunnu hićen u dva i tridesetreće McCaleb. Zvali ste Boscha usred noći?

Takav je bio dogovor. Boschu je bilo svejedno koliko je sati. I zapravo, dogovor je bio da ću se javiti na njegov dojavljivač, a on će tada nazvati.

To se dogodilo one posljednje noći?

Da, javio sam se na njegov dojavljivač i on je nazvao. Rekao sam mu da ponovo imamo Gunna, pa je došao ovamo i pokušao razgovarati s njim. Pokušao sam mu reći neka pričeka do jutra jer je tip mrtav pijan, mislim Gunn, ali je Harry ipak došao. Zašto se toliko raspitujete o Harryju Boschu?

Winstonica nije odgovorila, pa je uskočio McCaleb.

Ne raspitujemo se. Pitamo o Gunnu.

Pa, to je sve što znam. Mogu li sada kući? Ovo je bila duga noć.

Nisu li sve primijeti Winstonica. Hvala vam, narednice. Okrenuli su se i izišli iz zgrade.

Što misliš? upita Winstonica.

Meni se činilo da govori istinu. No imam prijedlog, promatrajmo parkiralište za djelatnike nekoliko minuta.

Zašto?

Pričekajmo malo. Pogledajmo u čemu će se narednik odvesti kući.

Tratiš moje vrijeme, Terry.

Ipak su sjeli u McCalebov cherokee i vozili oko bloka dok nisu stigli do ulaza na parkiralište hollywoodske postaje. McCaleb se zaustavio četrdeset metara dalje te je parkirao ispred vatrogasnog hidranta. Namjestio je vanjski retrovizor da bi mogao vidjeti svaki automobil koji iziđe s parkirališta. Sjedili su i nekoliko minuta čekali u tišini, a tada je Winstonica progovorila.

Dakle, ako smo ono što vozimo, što si onda ti? McCaleb se nasmiješi.

Nikad nisam razmišljao o tome. Cherokee... valjda me to čini posljednjim pripadnikom neke vrste ili tako nešto.

Pogledao ju je, a zatim nastavio promatrati retrovizor.

Da, a što je s tim slojem prašine na svemu, što to...

Evo ga. Mislim da je to on.

McCaleb je gledao kako jedan automobil izlazi s parkirališta i skreće lijevo, prema njima.

Dolazi ovamo.

Nisu se micali. Automobil je stigao i zaustavio se točno kraj njih. McCaleb je ležerno pogledao onamo i njegov se pogled susreo sa Zuckerovim. Narednik je spustio staklo na suvozačevu prozoru. McCaleb nije imao izbora. Spustio je staklo na svojem prozoru.

Parkirali ste ispred hidranta, detektive. Pazite da ne dobijete globu. McCaleb kimne glavom. Zucker mu je salutirao s dva prsta i pošao

dalje. McCaleb je opazio da vozi crown victoriju s komercijalnim odbojnicima i kotačima. To je bio rabljeni patrolni automobil, onakav kakvi se mogu na licitaciji nabaviti za četiristo dolara i još dodati manje od sto dolara da ga se malo dotjera.

Ne čini ti se da izgledamo kao dvije budale? primijeti Winstonica.

Da.

Dakle, kako glasi tvoja teorija o tom automobilu?

Ili je pošten čovjek, ili ovim dolazi na posao jer ne želi da ljudi vide njegov porsche.

Zastao je.

IUZ3.

Okrenuo se prema njoj i nasmiješio se.

Smiješno, Terry. Znaš što? Danas bih morala obaviti i nešto pravog posla. Jutros bih se također trebala sastati s tvojim prijateljima iz FBIa.

Ostani sa mnom, i oni nisu moji prijatelji. Upalio je motor i udaljio se od pločnika

Doista misliš da je ovaj automobil prljav? upita.

36.

Poštanski ured u Aveniji Wilcox bio je smješten u velikoj zgradi iz razdoblja Drugog svjetskog rata, sa stropovima visokim sedam i pol metara i zidnim slikama koje prikazuju idilične prizore bratstva i dobrih djela. Kad su ušli, McCaleb je pogledom prešao preko zidnih slika, ali ne radi njihove umjetničke ili filozofske vrijednosti. Opazio je tri malene kamere montirane iznad prostora za mušterije. Pokazao ih je Winstonici. Imali su izgleda.

Čekali su u redu, a kad su stigli do šaltera, Winstonica je pokazala svoju značku i zatražila razgovor s dežurnom osobom iz osiguranja. Uputili su ih prema vratima kraj niza automata, te su čekali gotovo pet minuta prije nego su se otvorila i pojavio se maleni crnac sijede kose.

Gospodin Lucas? upita Winstonica.

Tako je rekao je i nasmiješio se.

Winstonica je još jednom pokazala značku i predstavila McCaleba samo po imenu. Dok su se vozili od hollywoodske postaje, McCaleb joj je rekao da nije dobro predstavljati ga kao suradnika.

Istražujemo jedno umorstvo, gospodine Lucas, a važan je dokaz novčana uputnica kupljena ovdje i vjerojatno poslana odavde dvadeset drugog prosinca. Dvadeset drugog? To je usred predbožićne gužve. Tako je, gospodine.

Winstonica pogleda McCaleba.

Opazili smo vaše kamere na zidovima, gospodine Lucas reče. Zanimalo bi nas imate li videosnimku od dvadeset drugog.

Videosnimku ponovi Lucas, kao da mu je ta riječ posve strana.

Vi ste ovdje zaduženi za osiguranje, zar ne? nestrpljivo će Winstonica.

Da, zadužen sam za osiguranje. Upravljam kamerama.

Možete li nas povesti unutra i pokazati vaš sustav za nadzor, gospodine Lucas? blažim tonom reče McCaleb.

Da, svakako. Čim dobijete odobrenje, povest ću vas onamo.

Kako i gdje možemo dobiti odobrenje? upita Winstonica.

U Regionalnom uredu. U centra grada.

Postoji li neka osoba s kojom treba razgovarati? Istražujemo umorstvo, gospodine Lucas. Vrijeme je izrazito važno.

To će biti gospodin Preechnar, poštanski inspektor, s kojim ćete razgovarati. Da.

Imate li nešto protiv da dođemo u vaš ured i zajedno nazovemo gospodina

Preechnara? upita McCaleb. Tako bismo uštedjeli na vremenu, a gospodin

Preechnar odmah može razgovarati s vama.

Lucas je trenutak razmislio o prijedlogu i zaključio da je to dobra zamisao.

Kimnuo je glavom.

Pogledajmo što možemo učiniti.

Lucas je otvorio vrata i poveo ih između niza golemih poštanskih košara do malenog ureda u kojem su se nalazila dva pisaća stola. Najednom se nalazio monitor čiji je ekran bio podijeljen na četiri dijela, a svaki je prikazivao jedan dio poštanskog ureda. McCaleb je shvatio da mu je jedna kamera promaknula kad je maločas proučavao zidove.

Lucas je prstom prešao niz popis telefonskih brojeva zalijepljen na stolu, a potom je nazvao. Kad je uspio doprijeti do svojeg nadzornika, objasnio je situaciju i slušalicu predao Winstonici. Ponovo je sve objasnila, a zatim vratila telefon Lucasu. Kimnula je McCalebu. Dobili su odobrenje.

Dakle, u redu rekao je Lucas nakon što je spustio slušalicu. Pogledajmo što imamo.

Pružio je raku do boka i izvukao privjesak s ključevima, spiralnom žicom pričvršćen za njegov pojas. Pošao je do druge strane ureda, otključao vrata ormara, te su se pojavile police video uređaja i videokaseta obilježenih brojevima od jedan do trideset jedan. Na dnu ormara nalazile su se dvije kartonske kutije pune novih videokaseta.

McCaleb je sve to vidio i odjednom shvatio da je dvadeset drugi siječnja, točno mjesec dana od onoga dana kad je kupljena novčana uputnica.

Gospodine Lucas, zaustavite kamere reče.

Ne mogu to učiniti. Te kamere uvijek moraju snimati. Ako je poštanski ured otvoren kamere snimaju.

Ne razumijete. Treba nam dvadeset dragi prosinca. Upravo snimate na kasetu onoga dana koji mi želimo pogledati.

Stanite malo, detektive McCallan. Moram vam objasniti kako to ide. McCaleb se nije potrudio ispraviti ga. Za to nije bilo vremena.

Onda požurite, molim vas.

McCaleb pogleda na sat. Bilo je osam i četrdeset osam. Poštanski je ured bio otvoren već četrdeset osam minuta. Znači da je obrisano četrdeset osam minuta videokasete snimljene dvadeset drugog prosinca.

Lucas je počeo objašnjavati postupak snimanja. Po jedan video uređaj za svaku od četiri kamere. Jedna kasete u uređaju na početku svakog radnog dana. Kamere su namještene tako da snimaju trideset fotografija u minuti, što omogućuje da jedna videokasete pokrije cijeli dan. Snimka svakog pojedinog dana čuva se mjesec dana, a zatim se ponovo koristi, ako nije potrebna radi neke istrage poštanskih inspektora.

Dolazi mnogo varalica i slično. Znači kako je to u Hollywoodu. Tako se mnoge videokasete ne obrisu. Dođu inspektori i uzmu ih. Ili ih pošaljemo onamo kurirskom službom.

Jasno nam je, gospodine Lucas reče Winstonica, a u glasu joj se osjećala napetost jer je očito shvatila isto što i McCaleb. Možete li, molim vas, isključiti uređaje ili zamijeniti kasete u njima. Upravo snimate preko nečega što bi se moglo pokazati dragocjenim dokazom.

Evo odmah reče Lucas.

No najprije je iz kartonskih kutija izvadio četiri nove kasete. Potom je uzeo etikete i stavio ih na kasete. Tada je na etikete zapisao datum i neku vrstu šifre. Nakon svega toga, konačno je počeo vaditi kasete iz video uređaja i zamjenjivati ih novima.

Dakle, kako to mislite učiniti? Ove su kasete vlasništvo poštanskog ureda. Ne smiju otići odavde. Mogu vam ih pustiti ovdje, za stolom. Imam prijenosni televizor s ugrađenim videom, ako ga želite koristiti.

Jeste li sigurni da ih ne možemo jednostavno posuditi na jedan dan? upita Winstonica. Mogla bih vam sve vratiti do...

Ne bez sudskog naloga. Tako mi je rekao gospodin Preechnar. Tako ću postupiti.

Onda, izgleda da nemamo drugog izborareče Winstonica, pogleda McCaleba i frustrirano odmahne glavom.

Kad je Lucas otišao po televizor, odlučili su da će McCaleb ostati i gledati videokasete, a Winstonica će se vratiti u svoj ured radi sastanka s ljudima iz FBIa, Twilleyjem i Friedmanom, zakazanog za jedanaest sati. Rekla je da neće spomenuti McCalebovu novu istragu, niti mogućnost da je možda pogriješio bacivši sumnju na Boscha. Predat će im knjigu umorstva i snimku mjesta zločina.

Znam da ne vjeruješ u slučajnosti, ali to je zasad jedino što imaš, Terry. Otkriješ li nešto na tim snimkama, odnijet ću to kapetanu pa ćemo zatvoriti usta Twilleyju i Friedmanu. Ali dok nešto ne nađeš... ja sam još uvijek u nezgodnoj situaciji, pa mi treba nešto više od slučajnosti da bih svoju pozornost usmjerila nekamo drugamo, a ne na Boscha.

Stoje s pozivom upućenim Taferu?

Kojim pozivom?

Nekako je saznao daje Gunn u pritvoru, pa je došao i izvukao ga, kako bi ga te večeri mogli ubiti i zločin prikrpati Boschu.

Ne znam za poziv. Ako to nije bio Zucker, vjerojatno ima dogovor s nekim drugim u postaji. A ostatak onoga što si upravo rekao čisto je nagađanje koje ne podupire niti jedna činjenica.

Mislim daje...

Stani, Terry. Ne želim ništa čuti dok ne budeš imao dokaze. Idem na posao.

Kao na dani znak, Lucas se vratio gurajući kolica na kojima je stajao maleni televizor.

Sad ću vam ovo namjestiti reče.

Gospodine Lucas, ja moram poći na jedan sastanak reče Winstonica. Moj će kolega pogledati snimke. Hvala vam na suradnji.

Drago mi je da mogu pomoći, gospođo. Winstonica pogleda McCaleba. Nazovi me.

Želiš li da te odvezem do tvojeg automobila?

To je samo nekoliko blokova. Prošetat ću. Kimnuo je glavom.

Dobar lov ~ rekla je.

McCaleb kimne. To mu je već jednom rekla, kad je radio na slučaju u kojem nije imao baš previše sreće.

Langwiserica i Kretzler rekli su Boschu da će se pridržavati plana o zaključivanju slučaja do kraja dana.

Imamo ga reče Kretzler, smiješeći se i uživajući u adrenalinu izazvanom odlukom da se zada završni udarac. Kad završimo, neće imati nikakvih izgleda da se izvuče. Danas imamo Hendricksa i Annabelle Crowe. Imamo sve što nam treba.

Osim motiva reče Bosch.

Motiv neće biti važan za zločin koji je očito djelo psihopata reče Langwiserica.

Porotnici se na kraju svega ovoga neće vratiti u svoju malenu prostoriju i reći:

"Da, ali stoje bio njegov motiv?" Reći će daje taj tip bolesni manijak i...

Glas joj se spustio do šapta kad je sudac ušao u sudnicu.

... mi ćemo ga strpati iza brave.

Sudac je naredio da se uvede porota, a nekoliko minuta kasnije tužitelji su počeli pozivati svoje posljednje svjedoke. Prva tri svjedoka bili su ljudi iz filmske industrije koji su također bili na zabavi održanoj u čast premijere, one večeri kad je Jody Krementz umrla. Svi su potvrdili da su vidjeli Davida Storeyja na filmskoj premijeri i na zabavi u društvu žene koju su, prema fotografijama, identificirali kao Jody Krementz. Četvrti svjedok, scenarist po imenu Brent Wiggan, svjedočio je daje sa zabave otišao nekoliko minuta prije ponoći, te daje, zajedno s Davidom Storeyjem i ženom, koju je također identificirao kao Jody Krementz, čekao da mu do vezu automobil.

Zašto ste tako sigurni da je bilo samo nekoliko minuta prije ponoći, gospodine Wiggan? upita Kretzler. To je ipak bila zabava. Zar ste gledali na sat?

Jedno po jedno pitanje, gospodine Kretzler drekne sudac.

Oprostite, časni suce. Zašto ste tako sigurni da je bilo nekoliko minuta prije ponoći, gospodine Wiggan?

Jer sam doista gledao na sat odgovori Wiggan. Pišem noću. Najviše napišem od ponoći do šest. Stoga sam gledao na sat, svjestan da se moram vratiti kući oko ponoći, inače ću zaostati s poslom.

Znači li to da na zabavi niste pili alkohol?

Tako je. Nisam pio jer nisam želio da me obuzme umor ili da pati moja kreativnost. Ljudi obično ne piju prije odlaska na posao u banku ili u pilotsku kabinu aviona, odnosno, barem većina ne pije.

Zastao je dok nije utihnuo smijeh. Sudac se doimao razdraženim, ali ništa nije rekao. Wiggan se doimao kao da uživa u svojem trenutku. Bosch je počeo osjećati nelagodu.

Ne pijem prije nego što idem raditi na koncu nastavi Wiggan. Pisanje je umjetnost, ali je i posao, pa ga tako i doživljam.

Znači, u vašem je sjećanju ostalo posve jasno s kim je David Storey bio nekoliko minuta prije ponoći?

Apsolutno.

David Storeyja već ste ranije osobno poznavali, točno?

Da, to je točno. Nekoliko godina.

Jeste li ikad radili za Davida Storeyja a na nekom filmskom projektu? Ne, nisam.

Ali ne zato što nisam pokušavao.

Wiggan se skrušeno nasmiješio. Taj dio iskaza, sve do ove posljednje primjedbe, Kretzler je pažljivo planirao. Trebao je ograničiti potencijalnu štetu prilikom unakrsnog ispitivanja tako da sam prijeđe slabe točke.

Što time mislite, gospodine Wiggan?

O, rekao bih da sam u proteklih pet ili više godina možda šestsedam puta ponudio filmske projekte izravno Davidu ili ljudima iz njegove kompanije.

Nikad nije kupio niti jedan od tih projekata.

Slegnuo je ramenima.

Biste li rekli da je to između vas dvojice stvorilo osjećaj netrpeljivosti?

Ne, ni slučajno, barem ne s moje strane. Takva su pravila igre u Hollywoodu.

Neprestano nudiš i nudiš, nadajući se da će netko zagristi. No, pomaže ako imaš debelu kožu.

Nasmiješio se i glavom kimnuo poroti. Bosch se ježio od njega. Poželio je da Kretzler završi prije nego što izgube porotu.

Hvala vam, to je sve, gospodine Wiggan reče Kretzler, očito stekavši isti dojam kao Bosch.

Činilo se da se Wigganovo lice snuždilo kad je shvatio da se njegov trenutak bliži kraju.

Ali tada je Fowkes, koji nije unakrsno ispitivao prva tri svjedoka toga dana, ustao i prišao govornici.

Dobro jutro, gospodine Wiggan. Dobro jutro.

Wiggan uzdigne obrve kao da se čudi odakle je taj stigao.

Samo nekoliko pitanja. Možete li za porotu navesti naslove filmova za koje ste vi napisali scenarij i snimljeni su?

Pa... zasad, još ništa nije snimljeno. Imam nekoliko opcija i mislim da će...

Razumijem. Biste li se iznenadili kad bih vam rekao da ste u posljednje četiri godine gospodinu Storeyju ponudili scenarije ukupno dvadeset devet puta, i svaki put ste odbijeni?

Wigganovo lice je porumenjelo od nelagode.

Pa, ja... valjda bi to moglo biti točno. Zapravo... ne znam. Ne vodim evidenciju o tome tko odbije moje projekte, što gospodin Storey očito čini.

Posljednju je rečenicu izgovorio na zajedljivi način tako da se Bosch umalo lecnuo. Nema ničeg goreg od svjedoka koji je uhvaćen u laži i zatim još postaje defanzivan zbog toga. Bosch pogleda porotu. Nekoliko porotnika nije gledalo svjedoka, znak da im je jednako nelagodno kao i Boschu.

Fowkkes se spremao dokrajčiti svjedoka.

Tuženik vas je odbio dvadeset devet puta, a vi ipak kažete da mu ništa ne zamjerate, je li to točno, gospodine?

To je uobičajena pojava u Hollywoodu. Pitajte bilo koga.

Pa, gospodine Wiggan, pitam vas. Govorite li ovoj poroti da ne osjećate netrpeljivost prema ovom čovjeku koji vam je mnogo puta rekao da vaš rad nije dovoljno dobar?

Wiggan je gotovo promrmljao svoj odgovor. Da, to je istina.

Pa, vi ste bolji čovjek nego ja, gospodine Wiggan reče Fowkkes. Hvala vam, časni suce. Zasad više nemam pitanja.

Bosch je osjetio da je balon tužitelja izgubio mnogo zraka. Sa četiri pitanja i manje od dvije minute Fowkkes je doveo u pitanje Wigganov kredibilitet. Ono što je bilo apsolutno savršeno u postupku odvjetnika obrane zapravo je činjenica da Kretzler nije mogao mnogo učiniti kako bi popravio situaciju. Tužitelj je toga bio svjestan, pa nije ni pokušao jer bi mogao napraviti još više zla. Rekao je da nema pitanja za svjedoka i sudac je odredio jutarnju stanku od petnaest minuta. Nakon što su porotnici izašli i ljudi su se počeli probijati iz sudnice, Kretzler se nagnuo preko Langwiserice i šapnuo Boschu.

Trebali smo znati da će ovaj tip uprskati ljutito je rekao.

Bosch se osvrnuo naokolo kako bi bio siguran da ih nitko od izvjestitelja ne može čuti. Nagnuo se prema Kretzleru.

Vjerojatno imate pravo reče. Ali prije šest tjedana vi ste rekli da ćete pripremiti Wiggana. Za njega ste vi bili odgovorni, a ne ja. Idem popiti kavu.

Bosch je ustao i ostavio dva tužitelja da ondje sjedne.

Nakon stanke, tužitelji su odlučili da moraju snažno uzvratiti udarac nakon katastrofalnog unakrsnog ispitivanja Wiggana. Odustali su od pozivanja još jednog svjedoka koji bi potvrdio da je Storeyja i žrtvu vidio na zabavi, te je Langwiserica pozvala tehničara za postavljanje alarmnih sustava po imenu Jamal Hendricks.

Bosch je dopratio Hendricksa iz hodnika. Crnac je na sebi imao plave hlače i svijetloplavu jaknu odore. Na jednom je džepu bilo izvezeno njegovo ime, a na drugom logo tvrtke Lighthouse Security. Namjeravao je otići na posao nakon svjedočenja na sudu.

Dok su prolazili kroz prva vrata sudnice, Bosch je šaptom pitao Hendricksa je li nervozan.

Ne, čovječe, ovo je sitnica odgovorio je Hendricks. Langwiserica je počela pitanjima o njegovu radu kao tehničara

Kompanije za postavljanje sigurnosnih sustava po kućama. Zatim je prešla na sigurnosni sustav u kući Davida Storeyja. Hendricks je rekao da je prije osam mjeseci instalirao sustav Millennium 21 u kuću na Mulhollandu.

Možete li nam nabrojiti neka od svojstava sustava Millennium dvadeset jedan1. Pa, to je vrhunski sustav. Ima sve. Daljinske senzore, program za prepoznavanje glasa, automatske senzore, program unutrašnjeg čuvara... sve što vam padne na pamet, gospodin Storey ima.

Stoje program unutrašnjeg čuvara?

Zapravo, riječ je o programu koji snima sva događanja. Obavještava vas koja su se vrata ili prozori otvarali i kada, kad je sustav isključen i uključen, koje su osobne šifre upotrijebljene i tome slično. Prati cijeli sustav. U prvom se redu koristi u komercijalnim sustavima, ali gospodin Storey je želio komercijalni sustav, a taj je program njegov sastavni dio.

Znači, nije izričito tražio program unutrašnjeg čuvara?

Ne znam ništa o tome. Nisam mu prodao sustav. Samo sam ga instalirao.

Ali mogao je imati taj program, a da toga uopće nije svjestan.

Sve je moguće, valjda.

Dakle, je li detektiv Bosch nazvao Lighthouse Security i zamolio da se jedan tehničar sastane s njim u domu gospodina Storeyja?

Da, nazvao je, a poziv je proslijeđen meni jer sam ja instalirao sustav. Sastao sam se s njim u kući. Tada je gospodin Storey već bio uhićen i nalazio se u pritvoru. U kući je bio i odvjetnik gospodina Storeyja.

Kad je to točno bilo?

Jedanaestog studenoga.

Što je detektiv Bosch tražio od vas?

Pa, najprije mi je pokazao nalog za pretres. Dopuštao mu je uzimanje informacija sa čipa sustava.

Jeste li mu pomogli u tome?

Da. Otvorio sam datoteku s podacima programa i ispisao ih za njega.

Langwiserica je najprije kao dokaz uvela nalog za pretres, treći koji je izdan tijekom istrage, a zatim i ispis o kojemu je Hendricks govorio.

Dakle, detektiva Boscha zanimali su podaci od večeri dvanaestog listopada do jutra trinaestog listopada, je li to točno, gospodine Hendricks?

Tako je.

Možete li pogledati ispis i pročitati podatke za to vremensko razdoblje?

Hendricks je nekoliko sekunda proučavao ispis prije nego stoje progovorio. Pa, kaže da je gospodin Storey glasovnom komandom otvorio unutrašnja vrata koja vode u garažu i uključio alarmni sustav u sedam sati i devet minuta, dvanaestog uvečer. Zatim se ništa nije dogodilo do idućega dana, trinaestog. U dvanaest minuta iza ponoći gospodin Storey je glasom isključio alarmni sustav i ponovo otvorio unutrašnja vrata garaže. Zatim je opet uključio alarm, kad se već nalazio u kući.

Hendricks je opet proučavao ispis prije nego što je nastavio.

Sustav je ostao netaknut do tri i devetnaest, kad je alarm isključen. Tada su otvorena unutrašnja vrata garaže i gospodin Storey je glasom ponovo uključio alarmni sustav. Zatim, četrdeset dvije minute kasnije, u četiri i jednu minutu, gospodin Storey je glasom isključio alarm, otvorio vrata garaže i ponovo uključio alarmni sustav. Nije bilo nikakvih drugih aktivnosti do jedanaest ujutro, a tada je alarmni sustav isključila Betilda Lockett, također glasom.

Znate li tko je Betilda Lockett?

Da, kad sam instalirao sustav, unio sam i program koji prihvaća njezin glas. Ona je izvršna tajnica gospodina Storeyja.

Langwiserica je zatražila dopuštenje da postavi nogare i na njih ploču gdje su zapisana vremena i aktivnosti o kojima je Hendricks upravo svjedočio. Fowkkes je stavio prigovor, ali ga je sudac odbacio i dao dopuštenje, te je Bosch pomogao Langwiserici da sve to namjesti. Na ploči se nalazio prikaz uključivanja i isključivanja alarma i korištenja vrata između kuće i garaže.

ALARM

12/10 19:09uključio D. Storey
13/10 00:12isključio D. Storey
13/10 00:12uključio D. Storey
13/10 03:19isključio D. Storey
13/10 03:19uključio D. Storey
13/10 04:01 isključio D. Storey
13/10 04:01uključio D. Storey

UNUTRAŠNJA VRATA GARAŽE

otvorena/zatvorena
otvorena/zatvorena
otvorena/zatvorena
otvorena/zatvorena

Langwiserica je nastavila ispitivati Hendricksa.

Je li ovo točan prikaz onoga što ste rekli o aktivnostima alarmnog sustava u domu Davida Storeyja, u noći između dvanaestog i trinaestog listopada?

Tehničar je pažljivo pogledao upisane podatke i potvrdno kimnuo glavom.

Je li to da? To je da.

Hvala vam. Dakle, budući da je sustav osmišljen tako da reagira na glas Davida Storeyja, želite li poroti reći da je to zapis o kretanju Davida Storeyja u razdoblju o kojemu govorimo?

Fowkkes je stavio prigovor, rekavši da pitanje podrazumijeva činjenice kojih nema. Houghton se složio i rekao Langwiserici neka promijeni pitanje ili postavi drugo. Postigla je ono stoje htjela pred porotom, pa je pošla dalje.

Gospodine Hendricks, kad bih imala snimku glasa Davida Storeyja, bih li mogla pomoću nje dobiti odobrenje sustava Millennium dvadeset jedan za uključivanje ili isključivanje alarma?

Ne. Postoje dva zaštitna mehanizma. Morate upotrijebiti lozinku koju će kompjutor prepoznati i morate reći datum. Znači, treba vam glas, lozinka i točan datum jer sustav inače neće prihvatiti naredbu.

Kako je glasila lozinka Davida Storeyja?

Ne znam. To je privatna stvar. Sustav je osmišljen tako da korisnik može mijenjati lozinku kad god poželi.

Langwiserica je pogledala prikaz na ploči. Pošla je onamo, uzela pokazivač i njime zaokružila 3:19 i 4:01 ujutro.

Možete li po ovome zaključiti je li osoba s glasom gospodina Storeyja izišla iz kuće u tri i devetnaest i vratila se u četiri i jednu minutu, ili je bilo obrnuto; Netko je ušao u tri i devetnaest, a otišao u četiri i jednu minutu?

Da, mogu. Kako?

Sustav također snima koji se odašiljači koriste za uključivanje i isključivanje alarma. U toj su kući odašiljači postavljeni s obje strane trojih vrata. Znače, s vanjske i s unutrašnje strane vrata. To su ulazna vrata, vrata koja vode u garažu i jedna od vrata za stražnji trijem. Odašiljači se nalaze s vanjske i unutrašnje strane svakih vrata. Program unutrašnjeg čuvara uvijek zabilježi koji se odašiljač koristio.

Možete li pogledati ispis iz sustava gospodina Storeyja, što ste ga već ranije vidjeli, i reći nam koji su se odašiljači koristili u tri i devetnaest i četiri i jednu minutu?

Prije nego stoje odgovorio, Hendricks je proučio papir.

Ovaj, mogu. U tri i devetnaest korištenje vanjski odašiljač. To znači da se netko nalazio u garaži kad je u kući uključen alarm. Zatim, u četiri i jednu minutu, isti je odašiljač upotrijebljen za isključivanje alarma. Potom su se vrata otvorila i zatvorila, te je alarm ponovo uključen s unutrašnje strane.

Dakle, netko je stigao kući u četiri i jednu minutu, je li to ono što govorite?

Da. Tako je.

A kompjutorski je sustav registrirao daje riječ o Davidu Storeyju.

Identificirao je njegov glas, da.

I ta bi osoba morala koristiti lozinku gospodina Storeyja i također dati točan datum?

Da, tako je.

Langwiserica je rekla da više nema pitanja. Fowkkes se odlučio za kratko unakrsno ispitivanje. Hitrim je koracima stigao do govornice i pogledao Hendricksa.

Gospodine Hendricks, koliko dugo radite za Lighthouse!

Sljedeći će mjesec biti tri godine.

Znači, ondje ste radili i prvog siječnja prošle godine, kad je došlo do takozvane YdvaK preinake?

Das oklijevanjem će Hendricks.

Možete li nam reći što se toga dana dogodilo mnogim klijentima Lighthousea! Ovaj, imali smo nekoliko problema. Nekoliko problema, gospodine Hendricks? Došlo je do zakazivanja sustava.

Kojeg točno sustava?

Millennium dva imao je nekih programskih poremećaja. Ali to su bile sitnice.

Uspjeli smo...

Koliko se klijenata, koji su imali sustave Millennium dva, u Los Angelesu suočilo s problemima?

Svi?Ali našli smo virus i...

To je sve, gospodine. Hvala vam.

Popravili smo ga.

Gospodine Hendricks zaurla sudac. To je dovoljno. Porota će zanemariti posljednju izjavu.

Pogledao je Langwisericu.

Imate li dodatnih pitanja gospođo Langwiser?

Rekla je da ima samo nekoliko kratkih. Bosch je znao za Y2K probleme i o tome je obavijestio tužitelje. Oni su se nadali da obrana neće saznati za njih, niti ih spomenuti.

Gospodine Hendricks, je li Lighthouse riješio problem virusa koji je zarazio sustave nakon YdvaK?

Da, jesmo. Odmah smo to popravili.

Bi li to na bilo kakav način moglo djelovati na podatke dobivene iz tuženikova sustava punih deset mjeseci nakon YdvaK?

Nikako. Problem je bio riješen. Sustav je popravljen.

Langwiserica je rekla da više nema pitanja za svjedoka i sjela. Fowkkes je tada ustao i rekao da ima još nekoliko pitanja.

Virus što ste ga uklonili, gospodine Hendricks, to je virus za koji ste znali, točno?

Hendricks ga je zbunjeno gledao.

Da, to je bio onaj koji je stvarao probleme.

Znači, vi zapravo kažete da za te "virese" saznate tek kad stvaraju probleme.

Ovaj, obično.

Dakle, u sigurnosnom sustavu gospodina Storeyja mogao bi se nalaziti virus, a vi za njega ne biste znali dok ne bi počeo stvarati probleme, točno?

Hendricks slegne ramenima.

Sve je moguće.

Fowkkes je sjeo, a sudac je pitao Langwisericu ima li još neko pitanje.

Tužiteljica je trenutak oklijevala, ali je tada rekla da više nema. Houghton je rekao Hendricksu da može ići, a zatim je predložio ranu stanku za ručak.

Naš će sljedeći svjedok biti vrlo kratak, časni suce. Željela bih ga ispitati prije stanke. Tijekom poslijepodnevnog zasjedanja namjeravamo se usredotočiti samo na jednu svjedokinju.

Vrlo dobro, nastavite.

Ponovo pozivamo detektiva Boscha.

Bosch je ustao i zaputio se prema mjestu za svjedoke, noseći knjigu umorstva.

Ovoga puta nije dotaknuo mikrofon. Smjestio se, a sudac gaje podsjetio da je još uvijek pod zakletvom.

Detektive Bosch počne Langwiserica. Jeste li tijekom istrage o umorstvu Jody Krementz dobili upute da vozite od tuženikova do žrtvina doma i natrag?

Da, jesam. Od vas.

Jeste li postupili u skladu s uputama?

Jesam.

Kada?

Šesnaestog studenog u tri i devetnaest ujutro.

Jeste li mjerili vrijeme vožnje?

Da, jesam. U oba smjera.

Možete li nam reći koliko vam je vremena trebalo? Možete se poslužiti bilješkama, ako želite.

Bosch je otvorio ranije označenu stranicu. Trenutak je proučavao bilješke, premda ih je znao napamet.

Od kuće gospodina Storeyja do kuće Jody Krementz trebalo mi je jedanaest minuta i dvadeset dvije sekunde, a vozio sam u skladu s ograničenjima brzine.

Za povratak mi je trebalo jedanaest minuta i četrdeset osam sekundi. Vožnja tamo i natrag ukupno je trajala dvadeset tri minute i deset sekundi.

Hvala vam, detektive.

To je bilo sve. Fowkkes se ponovo odrekao unakrsnog ispitivanja, sačuvavši pravo da kasnije pozove Boscha. Sudac Houghton je odredio stanku za ručak i krcata se sudnica polako počela prazniti.

Bosch se gurao, probijajući se kroz mnoštvo odvjetnika, gledatelja i izvjestitelja prema hodniku, pogledom tražeći Annabelle Crowe, kad ga je nečija ruka snažno uhvatila za nadlakticu. Okrenuo se i ugledao lice crnca kojeg nije poznavao. Približio im se još jedan čovjek, bijelac. Dva su muškarca na sebi imala gotovo identična siva odijela. Bosch je znao da su iz FBIa prije nego što je itko izustio ijednu riječ.

Detektive Bosch, ja sam specijalni agent Twilley iz FBIa. Ovo je specijalni agent Friedman. Možemo li negdje nasamo razgovarati sa vama?

38.

Trebala su mu tri sata da pažljivo pregleda videokasete. Po isteku tog vremena, McCaleb za svoj trud nije dobio ništa osim kazne za parkiranje. Tafero se nije pojavio ni na jednoj snimci iz poštanskog ureda na dan kad je kupljena novčana uputnica. Kao ni Harry Bosch. Sad ga je mučilo onih četrdeset osam minuta nasnimljenih preko vrpce prije nego što su McCaleb i Winstonica stigli onamo. Možda bi imali ubojicu na snimci da su najprije otišli u poštanski ured, a kasnije u hollywoodsku postaju. Tih četrdeset osam minuta moglo bi biti presudno za slučaj, presudno za oslobađanje Boscha sumnje, ili obrnuto.

McCaleb je razmišljao o tome kad je stigao do cherokeeja i našao kaznu za parkiranje ispod brisača. Opsovao je, uzeo kaznu i pogledao je. Bio je tako zaokupljen gledanjem snimke daje zaboravio da se parkirao ispred poštanskog ureda, u zoni gdje je dopušteno zadržavanje petnaest minuta. Morat će platiti četrdeset dolara kazne, a to nije malo. Budući da u zimskim mjesecima ima malo ribolovnih izleta, njegova obitelj uglavnom živi od Gracieline malene plaće i njegove mirovine. Nisu se mogli previše razbacivati jer dvoje djece zahtijeva i mnogo troškova. Ovo će im, zajedno sa subotnjim otkazanim izletom, prilično naškoditi.

Vratio je kaznu ispod brisača i zaputio se pločnikom. Odlučio je poći u Valentino Bonds, premda je znao da će Rudy Tafero vjerojatno biti na sudu u Van Nuysu. Takav je postupak u skladu s njegovom praksom da promatra metu svojeg istraživanja u poznatom okruženju. Meta možda sada nije ondje, ali će vidjeti okruženje u kojem se osjeća sigurnim.

Dok je hodao, izvadio je mobitel i nazvao Jaye Winston, ali je dobio njezinu telefonsku sekretaricu. Prekinuo je vezu bez ostavljanja poruke i nazvao njezin dojavljivač. Nakon četiri bloka, kad je već gotovo stigao do Valentino Bonds, uzvratila mu je poziv.

Ništa nisam našao obavijestio ju je. Ništa?

Nema Tafera i nema Boscha. Prokletstvo.

Moralo je biti u onih četrdeset osam minuta koje nedostaju. Trebali smo...

Najprije poći u poštanski ured. Znam. Ja sam kriv. Jedino što sam dobio je kazna za parkiranje.

Žao mi je, Terry.

A to mi je barem dalo jednu ideju. Bilo je predbožićno vrijeme i vladala je gužva. Ako je parkirao u zoni od petnaest minuta, možda je to vrijeme isteklo dok je čekao ured. Oni koji ispisuju globe za parkiranje u ovom gradu pravi su nacisti. Čekaju u zasjedi. Uvijek postoji mogućnost da je dobio kaznu. To bi trebalo provjeriti.

Samov sin? Tako je.

Govorila je o newyorškom serijskom ubojici koji je u tisuću devetsto sedamdesetima dolijao zbog kazne za parkiranje.

Pokušat ću. Vidjet ću što mogu učiniti. Što ćeš ti raditi?

Upravo kanim pogledati Valentino Bonds.

Je li on ondje?

Vjerojatno je na sudu. Zatim ću poći onamo, vidjeti mogu li s Boschom razgovarati o svemu ovome.

Budi oprezan. Tvoji kolege iz FBIa rekli su da će ga potražiti u vrijeme ručka.

Mogli bi još uvijek biti ondje kada ti dođeš.

Što, zar očekuju da će Boscha tako impresionirati njihova odijela pa će odmah sve priznati?

Ne znam. Nešto tome slično. Namjeravaju ga zaskočiti. Izvući nešto iz njega, a zatim potražiti kontradikcije. Znaš, rutinska klopka riječima.

Harry ne pada na rutinu. Gube vrijeme.

Znam. Rekla sam im. Ali agentu FBIa ništa ne možeš reći, znaš to. Nasmiješio se.

Hej, ako ovo pođe drugim smjerom i doista nas dovede do Tafera, neka šerif plati ovu kaznu.

Hej, ne radiš za mene. Radiš za Boscha, sjećaš se? On plaća kazne za parkiranje.

Šerif plaća samo palačinke.

Dobro. Idem sada. Nazovi me.

Spustio je mobitel u džep svoje vjetrovke i otvorio staklena vrata Valentino Bonds.

Našao se u malenoj, bijelo oličenoj prostoriji gdje se nalazio kauč za klijente i pult. To je McCaleba podsjetilo na motelski ured. Na zidu je visio kalendar s fotografijom plaže u Puerta Vallarta. Iza pulta je sjedio muškarac sagnute glave, popunjavajući križaljku. Zatvorena vrata iza čovjeka vjerojatno vode u stražnji ured. McCaleb je na lice namjestio smiješak i odlučno se zaputio oko pulta, prije nego stoje čovjek dospio podići glavu.

Rudy? Hej, Rudy, iziđi odande!

Čovjek je podigao glavu dok je McCaleb prolazio kraj njega i otvarao vrata.

Ušao je u ured, više nego dvostruko veći od prednje prostorije.

Rudy?

Tip koji je sjedio za pultom, ušao je odmah za njim.

Hej, čovječe, što radite?

McCaleb se okrenuo, pogledom preletjevši prostoriju.

Tražim Rudyja. Gdje je?

Nije ovdje. Dakle, ako biste izišli...

Rekao mi je da će biti ovdje, da tek kasnije mora poći na sud.

Dok je proučavao ured, vidio je da je stražnji zid prekriven uokvirenim fotografijama. Koraknuo je bliže. Većina je prikazivala Tafera sa slavnim osobama za koje je sredio jamčevinu, ili je za njih radio kao savjetnik na osiguranju. Neke su fotografije očito bile iz vremena kad je još radio na suprotnoj strani ulice, kao policajac.

Oprostite, ali tko ste vi?

McCaleb je pogledao čovjeka kao daje uvrijeđen. Izgledao je kao da bi mogao biti Taferov mlađi brat. Ista tamna kosa i oči, te gruba privlačnost.

Ja sam prijatelj. Terry. Radili smo zajedno na suprotnoj strani ulice.

McCaleb je pokazao grupnu fotografiju na zidu. Prikazivala je nekoliko muškaraca u odijelima i nekoliko žena ispred hollywoodske postaje. Detektivska jedinica. McCaleb je vidio Harryja Boscha i Rudyja Tafera u stražnjem redu. Boschovo je lice bilo malo okrenuto od fotoaparata. U ustima je imao cigaretu, a dim mu je donekle skrivao lice.

Čovjek se okrenuo i zagledao u fotografiju.

McCaleb se još jednom osvrnuo po uredu. Prostorija je bila lijepo namještena, s pisaćim stolom na lijevoj strani, te dva malena kauča i orijentalnim sagom na desnoj. Primaknuo se stolu da bi pogledao dosje na sredini podmetača, ali na fasciklu, ispunjenom dokumentima, ništa nije pisalo.

Što izvodite, nema vas ovdje.

Ima reče McCaleb, ne okrenuvši se od stola. Pušio sam. Ne možete mi vidjeti lice.

Desno od podmetača nalazila se košarica za dosjee puna fascikala. McCaleb je nakrivio glavu da bi vidio što piše. Pročitao je niz imena, od kojih je neka prepoznao kao zabavljače ili glumce, ali nijedno nije imalo veze s njegovom istragom.

Gluposti, čovječe, to niste vi. To je Harry Bosch.

Doista? Poznajete Harryja?

Čovjek nije odgovorio. McCaleb se okrenuo. Čovjek ga je promatrao ljutitim, sumnjičavim očima. McCaleb je tek sada opazio da u ruci drži staru policijsku palicu.

Da vidim.

Pošao je onamo i pogledao uokvirenu fotografiju.

Znate, imate pravo, to je Harry. Ja sam zasigurno na onoj snimljenoj godinu ranije. Kad su snimili ovu, radio sam na tajnom zadatku i nisam se mogao fotografirati.

McCaleb je nonšalantno koraknuo prema vratima. U sebi se pripremao na udarac palicom.

Samo mu recite da sam bio ovdje, u redu? Recite mu da je Terry svratio.

Stigao je do vrata, ali mu je za oko zapela još jedna uokvirena fotografija. Prikazivala je Tafera i još jednog čovjeka, kako stoje jedan uz drugoga i zajedno drže drvenu plaketu. Fotografija je bila stara jer je Tafero izgledao gotovo deset godina mlađe. Oči su mu se doimale vedrijima, a smiješak iskrenim. Sama je plaketa visjela na zidu kraj fotografije. McCaleb se nagnuo bliže i pročitao tekst na mjedenoj pločici pričvršćenoj na dnu.

RUDY TAFERO

HOLLYWOODSKI DETEKTIV MJESECA VELJAČA, 1995.

Opet je pogledao fotografiju, a zatim je izišao u prednju prostoriju.

Terry, i kako još? pitao je čovjek.

McCaleb je prišao ulaznim vratima i tek se tada okrenuo prema njemu. Samo mu recite da ga je potražio Terry, čovjek na tajnom zadatku. Izišao je iz ureda i vratio se na ulicu a da se nije osvrnuo.

McCaleb je sjedio u svojem automobilu ispred poštanskog ureda. Osjećao se nelagodno, kao uvijek kad je znao da mu je odgovor nadohvat ruke, ali ga još ne može dobro vidjeti. Instinkt mu je govorio da je na pravom tragu. Tafero, privatni detektiv koji obavlja poslove za hollywoodske moćnike, skrivajući se iza malenog ureda za jamčevine, ključ je zagonetke. Samo što McCaleb nije mogao naći vrata.

Shvatio je da je veoma gladan. Upalio je motor automobila i razmislio gdje bi mogao jesti. Bio je nekoliko blokova udaljen od restorana Musso, ali nedavno je ondje jeo. Pitao se poslužuju li hranu u baru, ali je zaključio da bi njihova hrana bila preopasna za želudac. Stoga se odvezao do In 'n Out na Sunsetu i naručio jelo iz automobila.

Dok je jeo hamburger u cherokeeju, zazvonio je njegov mobitel. Stavio je jelo u kutiju, obrisao ruke i otvorio mobitel.

Ti si genije.

Zvala je Jaye Winston.

Što?

Tafero je dobio kaznu za svoj mercedes. Crni CLK. Parkirao je u zoni od petnaest minuta, točno ispred poštanskog ureda. Kazna je napisana u osam i devetnaest, dvadeset drugog. Još je nije platio. Ima vremena danas do pet poslijepodne.

McCaleb je šutio dok je o tome razmišljao. Osjećao je kako mu trepere živci duž kralježnice. Kazna za parkiranje golemi je pomak. Baš ništa ne dokazuje, ali mu govori da je na pravom putu. A katkad je spoznaja da si na pravom putu bolja od konkretnih dokaza.

U mislima se vratio na svoj posjet Taferovom uredu i fotografijama što ih je vidio.

Hej, Jaye, jesi li imala prilike potražiti nešto o slučaju Boschova bivšeg poručnika?

Nisam morala tražiti. Twilley i Friedman već su danas imali dosje o tome.

Poručnik Harvey Pounds. Netko ga je premlatio i ubio oko četiri tjedna nakon onog sukoba s Boschom zbog Gunna. Budući da je među njima postojao sukob, Bosch je bio sumnjiv. Ali su ga očito oslobodili sumnje, barem što se tiče PLAE. Slučaj je otvoren, ali neaktivan. FBI ga je na neki način izdaleka promatrao, pa su i oni imali otvoren dosje. Twilley mi je danas rekao da u PLAI ima ljudi koji misle da je Bosch previše brzo oslobođen sumnje.

O, kladim se da Twilley uživa u tome.

Tako je. Već je zaključio da je Bosch počinitelj. Misli da je Gunn samo vrh ledenog brijega kad je riječ o Harryju.

McCaleb je odmahnuo glavom, ali je odmah pošao dalje. Nije se mogao opterećivati manama i motivacijama drugih ljudi. Mora o mnogočemu razmisliti i planirati za trenutačnu istragu.

Usput rečeno, imaš li kopiju kazne za parkiranje? upita.

Još nemam. Sve sam obavila telefonski. Ali faksirat će mij e. Stvar j e u tome, ti i ja znamo što to znači, ali baš ništa ne dokazuje.

Znam. No bit će to koristan dodatak kad bude vrijeme.

Kad bude vrijeme za što?

Da odigramo svoju kartu. Preko Tafera doći ćemo do Storeyja. Znaš da sve ovo ide u tom smjeru.

Mi? Sve si isplanirao, zar ne, Terry?

Ne baš, ali radim na tome.

Nije se želio s njom prepirati o svojoj ulozi u istrazi.

Slušaj, ovdje mi se hladi ručak reče. Pa, oprost. Samo ti jedi.

Nazovi me kasnije. Poći ću potražiti Boscha. Jesi li što čula o njegovom susretu s Twilleyjem i Friedmanom?

Mislim da su još uvijek ondje s njim.

Dobro. Čut ćemo se kasnije.

Zatvorio je mobitel, izišao iz automobila i odnio kutiju od hrane do kante za smeće. Vratio se za upravljač i upalio motor. Dok je vozio natrag prema poštanskom uredu, otvorio je sve prozore da se riješi mirisa masne hrane.

39.

Annabelle Crowe prišla je mjestu za svjedoke, privukavši poglede svih u sudnici. Bila je izrazito privlačna, ali se gotovo nezgrapno kretala. Zbog te je mješavine istodobno djelovala staro i mlado, što ju je činilo još privlačnijom. Ispitivat će je Langwiserica. Čekala je dok se svjedokinja nije smjestila prije nego što je razbila općinjenost u prostoriji i prišla govornici.

Bosch je jedva opazio ulazak posljednje svjedokinje optužbe. Sjedio je za stolom oborena pogleda, obuzet mislima o susretu s dvojicom agenata FBIa. Brzo ih je procijenio. Nanjušili su krv u vodi i znali da će ih mediji proslaviti ako uhite Boscha zbog ubojstva Gunna. Očekivao je da bi u svakom trenutku mogli napraviti odlučujući potez.

Langwiserica je brzo prošla niz općenitih pitanja, utvrđujući da je Annabelle Crowe mlada glumica koja je nastupila u nekoliko kazališnih predstava i reklama, a ima i jednu malenu sporednu ulogu u filmu koji još nije dovršen. Činilo se da njezina priča potvrđuje koliko je teško uspjeti u Hollywoodu prava ljepotica koja je samo jedna od mnogih u gradu. Još uvijek je živjela od onoga što joj šalju roditelji iz Albuquerquea.

Langwiserica je prešla na konkretnija pitanja, usredotočivši se na večer četrnaestog travnja prošle godine, kad je Annabelle Crowe izišla s Davidom

Storeyjem. Nakon stoje na brzinu dobila kratke opise večere i odlaska na piće u Dan Tana's u West Hollywoodu, Langwiserica je prešla na drugu polovicu večeri, kad je Annabelle otišla sa Storeyjem u njegov dom na Mulholland Driveu.

Crowe je svjedočila da su ona i Storey popili cijeli vrč margarite na stražnjem trijemu njegove kuće prije nego što su otišli u spavaću sobu.

Jeste li pošli svojevrijedno, gospođice Crowe?

Da, jesam.

Imali ste spolni odnos s tuženikom?

Da, jesam.

To je bio suglasan seksualni odnos?

Da, bio je.

Je li se dogodilo nešto neobično nakon što ste započeli spolni odnos s tuženikom?

Da, počeo me daviti.

Počeo vas je daviti. Kako je došlo do toga?

Pa, valjda sam u jednom trenutku zatvorila oči, a činilo se da on mijenja položaj. Bio je na meni, a tada sam osjetila kako zavlači ruku iza mojeg vrata i podiže mi glavu s jastuka. Zatim sam osjetila kako spušta nešto...

Zastala je i pokrila rukom usta, doimajući se kao da jedva zadržava pribranost.

Ne morate žuriti, gospođice Crowe.

Izgledalo je da svjedokinja uistinu nastoji potisnuti suze. Konačno je spustila ruku i podigla čašu vode. Popila je nekoliko gutljaja i zatim pogledala Langwisericu, a u očima joj se vidjela odlučnost.

Osjetila sam kako nešto spušta preko moje glave i oko vrata. Otvorila sam oči, a on mi je oko vrata stezao kravatu.

Zastala je i popila još jedan gutljaj vode

Možete li opisati tu kravatu?

Imala je uzorak. Plavi rombovi na purpurnoj površini. Točno se sjećam.

Što se dogodilo kad vam je tuženik čvrsto stegnuo kravatu oko vrata?

Gušila me! glasno će Annabelle Crowe, kao da je pitanje glupo, a odgovor očit.

On me gušio. I nastavio je... ulaziti u mene... a ja sam se pokušala boriti, ali je bio previše snažan za mene.

Je li tada nešto rekao?

Samo je ponavljao: "Moram to učiniti, moram to učiniti." Disao je glasno i ubrzano, cijelo vrijeme nastavljaajući snošaj. Dok je to govorio, zubi su mu bili čvrsto stisnuti. Ja...

Opet je zastala, a ovoga su joj se puta niz obraze spustile suze. Langwiserica je pošla do stola optužbe i uzela kutiju papirnatih rupčića. Podigla ju je i rekla:

Časni suce, smijem li?

Sudac joj je dopustio da svjedokinji odnese rupčiće. Langwiserica je to obavila i vratila se za govornicu. U sudnici je vladala tišina, jedino se čulo kako svjedokinja plače. Langwiserica je prekinula taj trenutak.

Gospođice Crowe, treba li vam stanka?

Ne, dobro sam. Hvala vam.

Jeste li izgubili svijest kad vas je tuženik davio?

Da.

Čega se sljedećeg sjećate?

Probudila sam se u njegovom krevetu.

Je li on bio ondje?

Nije, ali čula sam kako se tušira. U kupaonici kraj spavaće sobe.

Što ste učinili?

Ustala sam i odjenula se. Željela sam otići prije nego što on iziđe iz kupaonice.

Je li se vaša odjeća nalazila ondje gdje ste ju ostavili?

Ne. Našla sam je u torbi, sličnoj onima za tržnicu, kraj vrata spavaće sobe.

Navukla sam donje rublje.

Jeste li te večeri imali ručnu torbicu?

Da. I ona se nalazila u torbi. No bila je otvorena. Pogledala sam unutra i vidjela da je izvadio ključeve. Ja...

Fowkkes je stavio prigovor, rekavši da odgovor podrazumijeva ono što se ne može dokazati, a sudac ga je prihvatio.

Jeste li vidjeli kako tuženik uzima ključeve iz vaše torbice? upita Langwiserica.

Pa, ne. Ali bili su u mojoj torbici. Ja ih nisam izvadila.

Dobro, onda je netko, netko koga niste vidjeli jer ste bili onesviješteni na krevetu, izvadio vaše ključeve, je li to točno?

Da.

U redu, gdje ste našli svoje ključeve nakon što ste shvatili da nisu u torbici?

Bili su na komodi kraj njegovih ključeva.

Jeste li se do kraja odjenuli i otišli?

Zapravo, bila sam tako prestrašena da sam samo zgrabila odjeću, ključeve i torbicu i pobjegla odande. Vani sam se do kraja odjenula. Zatim sam potrčala ulicom.

Kako ste stigli kući?

Umorila sam se od trčanja, pa sam dugo hodala Mulhollandom dok nisam stigla do vatrogasne postaje ispred koje se nalazila javna telefonska govornica.

Pozvala sam taksi i vratila se kući.

Jeste li nazvali policiju kad ste stigli kući?

Ovaj, nisam.

Zašto ne, gospođice Crowe?

Pa, iz dva razloga. Kad sam stigla kući, David je upravo ostavljao poruku na mojoj telefonskoj sekretarici i ja sam podigla slušalicu. Ispričao se i rekao da se malo zanio. Objasnio je kako je mislio da će davljenje povećati moj užitak tijekom spolnog odnosa.

Jeste li mu vjerovali?

Ne znam. Bila sam zbunjena.

Jeste li ga pitali zašto je vašu odjeću stavio u torbu?

Jesam. Rekao je da je mislio da će me morati odvesti u bolnicu ako ne budem pri svijesti kad on završi s tuširanjem.

Jeste li ga pitali zašto je mislio da se treba istuširati prije nego što onesviještenu ženu odveze u bolnicu?

Nisam ga to pitala.

Jeste li ga pitali zašto nije pozvao Hitnu pomoć?

Ne, toga se nisam sjetila.

Koji je bio drugi razlog zbog kojeg niste pozvali policiju? Svjedokinja se zagledala u svoje šake, stegnute u njezinu krilu.

Pa, bilo mi je neugodno. Nakon što je on nazvao, više nisam bila sigurna što se dogodilo. Znao je li me pokušao ubiti ili mi je... pokušavao pružiti veći užitak. Ne znam. Uvijek slušate o hollywoodskim ljudima i nastranom seksu. Mislila sam da sam možda... ne znam, previše ukočena i zastarjelih nazora.

Držala je oboren pogled i još su se dvije suze spustile niz njezine obraze. Bosch je vidio kako joj je jedna kap pala na ovratnik bluze i ondje ostavila trag.

Langwiserica je nastavila veoma blagim tonom.

Kad ste obavijestili policiju o onome što se te noći dogodilo? Annabelle Crowe je odgovorila tišim glasom.

Kad sam pročitala da je uhićen jer je na isti način ubio Jody Krentenz.

Tada ste razgovarali s detektivom Boschom? Kimnula je glavom. Da. I znala sam da bi...da sam one noći pozvala policiju...ona bi možda još uvijek...

Nije dovršila rečenicu. Zgrabila je nekoliko rupčića iz kutije i počela silovito plakati. Langwiserica je rekla sucu da više nema pitanja. Fowkkes je rekao da će biti unakrsnog ispitivanja, ali je predložio da to bude nakon stanke tijekom koje se svjedokinja može smiriti. Sudac Houghton se složio i odredio stanku od petnaest minuta.

Bosch je ostao u sudnici, pazeći na Annabelle Crow dok je praznila kutiju papirnatih rupčića. Kad je prestala plakati, njezino lice više nije bilo onako lijepo. Bilo je iskrivljeno i crveno, a oči otečene. Boschu se činilo da je bila uvjerljiva, ali je znao da se još mora suočiti s Fowkkesom. O tome kako će izdržati unakrsno ispitivanje ovisit će mišljenje porote.

Kad se Langwiserica vratila, rekla je Boschu da se ispred sudnice nalazi netko tko želi razgovarati s njim.

Tko?

Nisam pitala. Samo sam ga čula kako razgovara sa šerifovim zamjenicima dok sam ulazila. Nisu ga htjeli pustiti unutra.

Je li na sebi imao odijelo? Crnac? Ne, svakodnevnu odjeću. Vjetrovku.

Pripazi na Annabelle. I trebala bi naći još jednu kutiju papirnatih rupčića.

Ustao je i krenuo prema vratima sudnice, provlačeći se između ljudi koji su se vraćali unutra. U jednom se trenutku našao licem u lice s Rudyjem Taferom.

Bosch se pomaknuo desno kako bi ga zaobišao, ali se Tafero pomaknuo na svoju lijevu stranu. Tako su se nekoliko puta pomicali lijevodesno, a Tafero se široko

smiješio. Bosch je na koncu stao i nije se pomaknuo sve dok se Tafero nije progurao kraj njega.

U hodniku se osvrnuo naokolo, ali nije vidio nikoga poznatoga. Zatim je Terry McCaleb izišao iz toaletnih prostorija, pa su kimnuli jedan drugome. Bosch je prišao ogradi ispred jedne od staklenih pregrada kroz koju se pružao pogled na trg ispred zgrade. McCaleb je došao do njega.

Imam oko dvije minute, a zatim se moram vratiti unutra.

Samo me zanima možemo li razgovarati danas nakon zasjedanja suda. Događaju se neke stvari i morali bismo se naći.

Znam da se događaju neke stvari. Danas su se ovdje pojavila dva agenta.

Što si im rekao?

Neka odjebu. To ih je razbjesnilo.

Savezni agenti ne podnose takav način izražavanja, to bi trebao znati, Bosch.

Da, pa, ja sporo učim.

Hoćemo li se naći kasnije?

Bit ću ovdje negdje. Osim ako Fowkkes ne uništi našu svjedokinju. Onda ne znam, možda ćemo se morati nekamo povući i lizati rane.

Dobro, onda ću ostati u blizini i gledati televizijski prijenos. Kasnije.

Bosch se vratio u sudnicu, pitajući se što je McCaleb tako brzo pronašao. Porota je bila na svojim mjestima i sudac je rekao Fowkkesu neka počne. Odvjetnik obrane pristojno je čekao da Bosch prođe kraj njega do stola optužbe. Tada je počeo.

Dakle, gospođice Crowe, je li gluma vaše zanimanje? Da.

Jeste li danas ovdje glumili?

Langwiserica je odmah stavila prigovor, ljutito optuživši Fowkkesa da maltretira svjedokinju. Boschu se učinilo daje njezina reakcija bila pomalo pretjerana, ali je znao da Fowkkesu šalje poruku da će zubima i noktima braniti svoju svjedokinju. Sudac je odbacio prigovor, rekavši da je Fowkkes unutar granica unakrsnog ispitivanja svjedokinje koja može nanijeti štetu njegovu klijentu.

Ne, ne glumim odlučno odgovori Annabelle Crowe. Fowkkes kimne glavom.

Rekli ste da u Hollywoodu živite tri godine.

Da.

Spomenuli ste pet poslova za koje ste bili plaćeni. Je li ih bilo još?

Zasad nije.

Fowkkes kimne.

Dobro je nadati se. Veoma se teško probiti, zar ne?

Da, veoma teško, veoma obeshrabrujuće.

Ali u ovom ste trenutku na televiziji, niste li?

Trenutak je oklijevala, a na licu joj se vidjela spoznaja da ju je namamio u zamku.

Baš kao i vi rekla je.

Bosch se gotovo nasmiješio. Nije mogla dati bolji odgovor.

Razgovarajmo malo o tom... događaju koji se navodno zbio između vas i gospodina Storeyjareče Fowkkes. Taj je događaj, zapravo, nešto što ste smislili nakon novinskih napisa o uhićenju Davida Storeyja, točno?

Ne, nije točno. Pokušao me ubiti.

Tako vi kažete.

Langwiserica je ustala kako bi stavila prigovor, ali ju je sudac preduhitrio i ukorio Fowkkesa, rekavši mu neka takve komentare zadrži za sebe. Odvjetnik obrane pođe dalje.

Dakle, nakon što vas je gospodin Storey navodno davio tako da ste izgubili svijest, jeste li imali masnice na vratu?

Da, imala sam masnice gotovo tjedan dana. Morala sam boraviti u kući. Nisam mogla odlaziti na audicije ili bilo kamo drugamo.

Fotografirali ste masnice kako biste imali dokaz, točno? Ne, nisam.

Ali ste ih pokazali svojem agentu i prijateljima, zar ne?

Ne.

Zašto niste?

Jer mi nije palo na pamet da će ikada doći do ovoga, da ću morati pokušati dokazati što je učinio. Samo sam željela da masnice nestanu i nisam htjela nikome o tome govoriti.

Znači, imamo samo vašu riječ da su postojale masnice, točno? Da.

Baš kao što imamo samo vašu riječ o cijelom navodnom incidentu, točno?

Pokušao me ubiti.

Kad ste ranije svjedočili, rekli ste da je te večeri, u trenutku kad ste ušli u svoj dom, David Storey ostavljao poruku na vašoj telefonskoj sekretarici, točno? Svakako.

A vi ste podigli slušalicu, javili ste se čovjeku za kojega kažete da vas je pokušao ubiti. Jesam li to dobro shvatio?

Fowkkes je napravio kretnju kao da uzima telefonsku slušalicu. Držao je ruku podignutu dok nije odgovorila.

Da.

Sačuvali ste tu poruku kako biste imali njegove riječi koje potvrđuju što vam se dogodilo, točno?

Ne, snimala sam preko nje. Greškom.

Greškom? Želite reći da ste vrpcu ostavili u telefonskoj sekretarici, pa su se druge poruke snimale preko one Davida Storeyja?

Da. Nisam to željela, ali sam zaboravila i poruka je obrisana.

Želite li reći kako ste zaboravili da vas je netko pokušao ubiti, pa ste presnimili poruku?

Ne nisam zaboravila da me pokušao ubiti. To nikad neću zaboraviti.

Što se tiče te snimke, za to imamo samo vašu riječ, točno? Tako je.

U glasu joj se osjećao ton prkosa. Boschu se to činilo na neki način žalosnim.

Kao da je vikala "jebi se" u mlazni motor. Osjetio je da će je uskoro baciti u taj mlazni motor i rastrgati.

Dakle, rekli ste da vas jednim dijelom izdržavaju roditelji i da ste nešto malo zaradili kao glumica. Postoji li još neki izvor prihoda što ga niste spomenuli? Pa, zapravo ne. Moja mi baka šalje novac. Ali ne baš često.

Još nešto?

Ništa mi ne pada na pamet.

Uzimate li katkad novac od muškaraca, gospođice Crowe? Langwiserica je stavila prigovor, a sudac je pozvao odvjetnike k sebi.

Dok su oni šaptali, Bosch je cijelo vrijeme promatrao Annabelle Crowe.

Proučavao je njezino lice. Ondje se još uvijek vidio tračak prkosa, ali ga je istiskivao strah. Znala je da će uslijediti nešto loše. Bosch je zaključio da Fowkkes ide k nečemu u što je siguran. To nešto naudit će njoj, dakle i slučaju. Kad je završio dogovor sa sucem, Kretzler i Langwiserica vratili su se na svoja mjesta za stolom optužbe. Kretzler se nagnuo prema Boschu.

Najebali smo šapne. Ima četiri čovjeka koji će posvjedočiti da su joj platili za seks. Zašto mi nismo znali za to?

Bosch nije odgovorio. On ju je trebao pripremiti za svjedočenje. Opširno ju je ispitivao o osobnom životu i ubacio je njezine otiske prstiju u kompjutor da bi vidio je li ikad bila uhićena. Njezini odgovori i kompjutorska obrada nisu ukazivali na nešto loše. Ako nikad nije bila uhićena radi prostituiranja i ništa o takvim stvarima nije rekla Boschu, nije mogao mnogo učiniti.

Vrativši se za govornicu, Fowkkes je malo promijenio pitanje.

Gospođice Crowe, jeste li ikad uzeli novac od muškaraca u zamjenu za seks?

Ne, ni slučajno. To je laž.

Poznajete li čovjeka po imenu Andre Snow?

Da, poznajem.

Kad bi on pod zakletvom svjedočio da vam je platio za seksualne odnose, zar bi lagao?

Da, lagao bi.

Fowkkes je naveo imena još trojice muškaraca, a Annabelle Crowe je priznala da ih poznaje, ali je zanijekala da im je prodavala seks.

U tom slučaju, jeste li ikad uzeli novac od tih muškaraca, ali ne za seks?

Fowkkes upita lažnim tonom ozlojeđenosti.

Da, katkad. Ali to nije imalo nikakve veze sa seksom.

Nego sa čime je imalo veze?

Oni su mi željeli pomoći. Smatrala sam ih prijateljima.

Jeste li ikad imali spolne odnose s njima?

Annabelle Crowe spusti pogled na svoje ruke i odmahne glavom.

Kažete li "ne", gospođice Crowe?

Kažem da s njima nisam imala spolne odnose svaki put kad su mi davali novac. Nisu mi davali novac svaki put kad smo imali spolne odnose. Jedno nije imalo nikakve veze s drugim. Pokušavate to prikazati kao nešto što nije.

Samo postavljam pitanja, gospođice Crowe. To je moj zadatak. Kao što je vaš zadatak ovoj poroti reći istinu.

Nakon duge stanke, Fowkkes je rekao da više nema pitanja.

Bosch je shvatio da je tako čvrsto stezao naslone za ruke svoje stolice da su mu zglavci prstiju pobijeljeli i obamrli. Protrljao je šake i pokušao se opustiti, ali nije uspio. Znao je da je Fowkkes majstor svog zanata. Bio je kratak i odmah je prelazio na stvar, oštar poput britve. Bosch je shvatio da se tako nelagodno ne osjeća samo Annabelle Crowe zbog bespomoćnosti i javnog poniženja. Mislio je i na sebe. Znao je da će sad on biti na redu.

40.

Smjestili su se u separeu bara Nat's nakon što su uzeli boce piva Rolling Rock od pipničarke s tetovažom srca omotanog bodljikavom žicom. Dok je vadila boce iz hladnjaka i otvarala ih, žena ništa nije rekla o tome da je McCaleb neku večer bio ondje i postavljao pitanja o čovjeku u čijem se društvu sada nalazio. Bilo je rano i nije bilo mnogo gostiju, osim nekolicine okorjelih alkoholičara za šankom i u separeu u stražnjem dijelu bara. Iz džuboksa se čuo glas Brucea Springsteena kako pjeva skladbu There's a darkness on the edge of town. McCaleb je proučavao Boscha. Učinilo mu se da je zbog nečega zabrinut, vjerojatno zbog suđenja. Posljednja im svjedokinja nije donijela mnogo bodova. Bila je dobra u početku, ali slaba tijekom unakrsnog ispitivanja. Vrsta svjedoka kakvi se ne koriste, ako postoji mogućnost izbora.

Čini se da je sredio onu vašu svjedokinju. Bosch kimne glavom.

Moja krivnja. Trebao sam očekivati tako nešto. Gledao sam je i držao je tako lijepom da nikako ne bi mogla... Jednostavno sam joj vjerovao.

Znam što želiš reći.

To je posljednji put da vjerujem licu.

Još uvijek se čini da ste u prednosti. Što još imate? Bosch iskrivi lice u grimasu. U tome je problem. Danas su kanili završiti, ali su odlučili čekati do jutra kako se Fowkkes tijekom noći ne bi mogao pripremati. No ispalili smo sve metke.

Sutra ćemo vidjeti što oni imaju.

McCaleb je gledao kako je Bosch jednim dugim gutljajem ispraznio gotovo pola boce. Zaključio je da treba prijeći na prava pitanja dok Bosch još može jasno razmišljati.

Pa, pričaj mi o Rudyju Taferu. Bosch neodređeno slegne ramenima.

Što s njim?

Ne znam. Koliko ga dobro poznaješ? Koliko dobro si ga poznavao?

Pa, poznavao sam ga dok je bio član naše ekipe. Radio je kao detektiv hollywoodske postaje oko pet godina, dok sam ja bio ondje. Zatim je dao otkaz, dobio mirovinu za dvadeset godina rada i prešao na drugu stranu ulice. Počeo je iz zatvora izvlačiti one koje smo mi onamo stavljali.

Dok ste obojica bili u istoj ekipi, u Hollywoodu, jeste li bili bliski? Ne znam što znači "bliski". Nismo bili prijatelji, nismo zajedno pili,

on je radio na provalama, a ja na ubojstvima. Zašto postavljaš toliko pitanja o njemu? Kakve on ima veze...

Stao je i pogledao McCaleba, a u glavi su mu se očito pokrenuli kotačići. Rod Stewart je pjevao *Twisting the Night Away*.

Zar ti to mene zajebavaš? najzad će Bosch. Misliš da...

Samo mi dopusti da ti postavim nekoliko pitanja prekine ga McCaleb. Onda ti možeš postavljati svoja.

Bosch je ispraznio bocu i držao je u zraku dok pipničarka nije opazila.

Nema posluživanja za stolom, momci doviknula im je. Žalim.

Jebeš to promrmlja Bosch.

Kliznuo je iz separea i prišao šanku. Vratio se s još četiri boce, premda je McCaleb tek načio prvu.

Samo pitaj reče Bosch.

Zašto vas dvojica niste bili bliski?

Bosch se laktovima oslonio na stol i objema rukama obuhvatio novu bocu.

Pogledao je u stranu, a zatim opet McCaleba.

Prije pet, deset godina postojale su dvije skupine u FBIu. U velikoj mjeri tako je bilo i u policiji. Kao da su postojali sveci i grešnici, dvije posve različite grupe.

Oni nanovo rođeni i oni rođeni protiv. Tako nekako.

McCaleb se sjećao. U krugovima lokalnih službi za održavanje zakona i reda prije deset godina bilo je dobro poznato da skupina ljudi unutar PLAE, poznatih kao "nanovo rođeni", ima članove na ključnim položajima i određuje tko će dobiti promaknuća i poželjna zaduženja. Članovi grupe, nekoliko stotina policajaca različitih činova, pripadali su crkvi u San Fernando Valleyju gdje je zamjenik šefa policije, zadužen za operacije, bio laički propovjednik.

Ambiciozni su policajci masovno odlazili u crkvu, nadajući se da će impresionirati zamjenika šefa i uvećati svoje izgleda za uspješnu karijeru. Bilo je upitno koliko u svemu tome ima duhovnosti. No kad je zamjenik šefa svake nedjelje na misi u jedanaest sati izgovarao svoju propovijed, crkva je bila puna policajaca, koji tada nisu bili na dužnosti, pogleda prikovanih za propovjedaonicu. McCaleb je jednom čuo priču da se, tijekom mise u jedanaest sati, na parkiralištu uključio alarm nekog automobila. Zlosretni narkoman koji je prekopavao po pretincu vozila uskoro je bio okružen sa stotinjak policajaca koji su u njega uperili cijevi pištolja.

Rekao bih da si ti bio u ekipi grešnika, Harry. Bosch se nasmiješio i kimnuo glavom. Naravno.

A Tafero je bio među svecima.

Da. Kao i naš tadašnji poručnik. Birokrat po imenu Harvey Pounds. On i Tafero zajedno su odlazili u crkvu, pa su bili bliski. Mislim da onaj koji je bio blizak s Poundsom, zbog crkve ili nečeg drugog, nije osoba koja bi mene privlačila, ako razumiješ što mislim. Niti sam ja privlačio takve osobe.

McCaleb kimne. Znao je više nego je pokazivao.

Pounds je bio onaj koji je uprskao slučaj Gunnreče. Onaj kojeg si gurnuo kroz prozor.

Baš taj.

Bosch je odmahnuo glavom kao da se gadi sam sebi.

Je li Tafero bio ondje toga dana?

Tafero? Ne znam, vjerojatno.

Pa, zar ne postoji izvještaj istrage Odjela za unutrašnju kontrolu gdje su navedeni svjedoci?

Postoji, ali ja ga nisam vidio. Želim reći, gurnuo sam čovjeka kroz staklenu pregradu pred cijelom jedinicom. Nisam to kanio zaniijekati.

A nakon toga, za otprilike mjesec dana, Pounds je nađen mrtav u tunelu u brdima.

U Griffith parku, da. I još uvijek je otvoren... Bosch kimne glavom.

Tehnički.

To si i ranije rekao. Što znači?

Znači da je otvoren, ali nitko na njemu ne radi. PLA ima posebnu klasifikaciju za takve slučajeve, one koje ne žele dotaknuti. Za njih se kaže da su ih zaključile okolnosti koje nisu uhićenje.

A ti znaš koje su to okolnosti?

Bosch je dokrajčio drugu bocu, gurnuo je u stranu i uzeo treću. Ne piješreče.

Ti piješ dovoljno za obojicu. Znaš li koje su to bile okolnosti? Bosch se nagne naprijed.

Slušaj, reći ću ti nešto o čemu zna veoma malo ljudi, u redu? McCaleb kimne glavom. Znao je da sad ne smije postavljati pitanja.

Mora pustiti Boscha da sam ispriča.

Zbog onoga sa staklenom pregradom bio sam suspendiran. Kad sam se umorio od hodanja po kući i zurenja u zidove, počeo sam istraživati jedan stari slučaj. Hladan slučaj. Umorstvo. Radio sam na njemu, neovisno o policiji, te me na koncu jedan bezvezni trag doveo do nekih veoma moćnih ljudi. No tada nisam imao značke, nikakvih pravih ovlasti. Zato sam u nekim telefonskim pozivima upotrijebio Poundsovo ime. Znaš, pokušavao sam prikriti što radim.

Situacija bi se pogoršala za tebe da su u policiji saznali da radiš na slučaju dok si suspendiran.

Točno. Zato sam se predstavio njegovim imenom kad sam obavio nekoliko, po momemu mišljenju rutinskih, nevažnih poziva. No tada je jedne večeri netko nazvao Poundsa i rekao mu da ima nešto za njega, neke važne informacije.

Otišao je na sastanak. Sam. Kasnije su ga našli u onom tunelu. Dobro su ga obradili. Kao da su ga mučili. Samo što on nije mogao odgovoriti na njihova pitanja jer su u klopku namamili pogrešnu osobu. Ja sam se poslužio njegovim imenom. Mene su željeli.

Bosch je spustio bradu na prsa i dugi trenutak šutio.

Ja sam skrivio njegovu smrt rekao je, ne podigavši glavu. Čovjek je bio čistokrvni magarac, ali ubijen je zbog onoga što sam ja učinio.

Bosch je naglo podigao glavu i prinio bocu ustima. McCaleb je vidio da su mu oči tamne i sjajne. Izgledale su umorno.

Jesi li to želio znati, Terry? Hoće li ti to pomoći? McCaleb kimne glavom.

Koliko je od svega toga Tafero mogao znati? Ništa.

Je li mogao misliti da si ti te večeri pozvao Poundsa na sastanak?

Možda. Bilo je ljudi koji su to mislili, a vjerojatno još uvijek tako misle. Ali što to znači? Kakve veze ima s Gunnom?

McCaleb otpije svoj prvi dugi gutljaj piva. Bilo je hladno, pa je osjetio kako ga hladi u prsima. Spustio je bocu i zaključio kako je vrijeme da nešto dade Boschu.

Moram znati o Taferu jer moram dokučiti razloge, motive. Nemam nikakvih dokaza, zasad, ali mislim da je Tafero ubio Gunna. Učinio je to radi Storeyja. Namjestio ti je.

Isuse...

Savršeno ti je namjestio. Mjesto zločina je povezano sa slikarom Hieronymusom Boschom, slikar se zvao kao ti, a ti si povezan s Gunnom. Znaš li kad je Storey vjerojatno došao na tu ideju?

Bosch odmahne glavom. Doimao se previše zaprepaštenim da bi mogao govoriti.

Onoga dana kad si ga pokušao ispitati u njegovu uredu. Prošli tjedan se na sudu slušala snimka tog razgovora. Predstavio si se svojim punim imenom i prezimenom.

Uvijek to činim. Ja...

On je tada uspostavio vezu s Taferom, a Tafero pronalazi savršenu žrtvu za namještaljku. Gunna, čovjeka za kojeg je znao da ti je izmaknuo prije šest godina i nekažnjeno počinio umorstvo.

Bosch podigne bocu sa stola, ali je naglo ponovo spusti.

Mislim daje plan imao dvije mogućnosti. Ako budu imali sreće, veza će se brzo otkriti i ti ćeš biti suočen s optužbom za umorstvo čak prije nego što počne suđenje Storeyju. Ne bude li tako, slijedi plan B. Imat će to da te unište na suđenju. Ako unište tebe, uništavaju i optužbu. Fowkkes je sredio onu ženu danas, a potkopao je i nekoliko drugih svjedoka. Na čemu se temelji slučaj? Na tebi, Harry. Znali su da će sve ovisiti o tebi.

Bosch je lagano okrenuo glavu, a oči su mu postale bezizražajne dok je zurio u oštećenu površinu stola, razmišljajući o McCalebovim riječima.

Morao sam znati kakvi su ranije bili tvoji odnosi s Taferom. Jer to je pitanje: zašto bi on to učinio? Da, vjerojatno je u igri i novac, kao i moć nad Storeyjem ako ga oslobode. Ali moralo je biti još nešto. Mislim da si mi upravo rekao što je to bilo. Vjerojatno te već jako dugo mrzi.

Bosch podigne glavu i zagleda se ravno u McCaleba. To je osveta. McCaleb kimne glavom.

Za Poundsa. Ako ne nađemo nekakav dokaz, moglo bi im uspjeti. Bosch je šutio. Zurio je u stol. McCalebu se činio umornim i malodušnim.

Još uvijek mu želiš stisnuti ruku? upita McCaleb. Bosch podigne pogled.

Oprosti, Harry, to je bio nizak udarac.

Bosch odmahne glavom, pokazujući mu da nije važno.

Zasluzio sam to. Dakle, reci mi što imaš?

Ne mnogo. Ali imao si pravo. Nešto mi je promaknulo. Tafero je na Stara godinu platio jamčevinu za Gunna. Mislim da ga je planirao ubiti te večeri, namjestiti mjesto zločina i pustiti da stvari idu svojim tokom. Veza s Hieronymusom Boschom izbit će na svjetlo dana, bilo preko Jaye Winston ili preko Programa za sprečavanje nasilnih zločina pri FBIu, a ti ćeš postati očiti sumnjivac. No tada je Gunn došao ovamo i napio se. Podigao je bocu i kretnjom pokazao bar. Zatim su ga uhitili zbog vožnje u pijanom stanju. Tafero ga je morao izvući kako bi mogli izvršiti svoj plan. Kako bi ga mogao ubiti. Taj obrazac za plaćanje jamčevine jedina je izravna veza koju imamo.

Bosch kimne glavom. McCaleb je vidio da je počeo shvaćati cijelu zavjera.

Pobrinuli su se da vijest stigne do novinara reče Bosch. Čim bi se to pojavilo u medijima, mogli bi sve iskoristiti za sebe i ponašati se kao da ni o čemu nemaju pojma, a zapravo su cijelo vrijeme režirali predstavu.

McCaleb s oklijevanjem kimne. Nije spomenuo priznanje Buddyja Lockridgea jer se to ne uklapa u cijelu teoriju. Što? upita Bosch. Ništa. Samo razmišljam.

Nemaš ništa drago, osim da je Tafero platio jamčevinu?

Kaznu za parkiranje i to je zasad sve.

McCaleb je podrobno opisao svoje jutrošnje posjete Valentino Bonefe i poštanskom uredu, te kako bi činjenica što je četrdeset osam minuta zakasnio mogla onemogućiti skidanje sumnje sa Boscha i optuživanje Tafera. Bosch se lecnuo i podigao svoju bocu, ali ju je spustio na stol.

Kazna za parkiranje kaže da je bio u poštanskom uredu reče McCaleb.

To ništa ne znači. Ima ured pet blokova dalje. Mogao bi tvrditi da nije našao drugo parkirno mjesto. Mogao bi reći da je nekome posudio svoj automobil. Ništa nemaš.

McCaleb se nije želio koncentrirati na ono što nemaju. Želio je popunjavati praznine.

Slušaj, dežurni narednik iz noćne smjene rekao nam je da su te trebali obavještavati svaki put kad je Gunn bio u pritvoru. Je li Tafero to mogao znati? Možda od ranije, dok je još radio u policiji, ili na neki drugi način?

Mogao je znati. To nije bila tajna. Radio sam na Gunnu. Znao sam da ću ga jednoga dana slomiti.

Usput rečeno, kako je Pounds izgledao? Bosch ga je zbunjeno pogledao. Nizak, širok, proćelav s brkovima?

Bosch kimne glavom i zausti kako bi postavio pitanje, ali ga je McCaleb preduhitrio.

Na zidu Taferova ureda nalazi se fotografija. Prikazuje Poundsa koji mu da je plaketu za detektiva mjeseca. Kladam se da ti nikad nisi tako nešto dobio, Harry. Ne dok je Pounds odlučivao.

McCaleb je podigao pogled i vidio da je Jaye Winston ušla u bar. Nosila je aktovku. Kimnuo joj je, pa je krenula prema separeu, hodajući uzdignutih ramena kao da oprezno korača između otpadaka.

McCaleb se pomaknuo i Winstonica je sjela kraj njega.

Zgodno mjesto.

Harry reče McCaleb vjerujem da poznaješ Jaye Winston. Bosch i Winstonica su se pogledali.

Kao prvo reče Winstonica žao mi je zbog onoga s Kiz. Nadam se...

Radimo ono što moramoreče Bosch. Želite li nešto popiti? Ovdje nema posluge za stolom.

Šokirala bih se da imaju. Maker's Mark s ledom, ako imaju.

Terry, ti nećeš ništa? Hvala.

Bosch je ustao i pošao po piće. Winstonica se okrenula i pogledala McCaleba.

Kako ide?

Sitnice, tu i tamo.

Kako je on to primio?

Prilično dobro, rekao bih, za čovjeka koji se našao u nebranom grožđu. Kako si ti prošla?

Nasmiješila se na način koji je McCalebu govorio daje nešto našla. Donijela sam ti fotografiju i još nekoliko... zanimljivih... sitnica. Bosch je stavio piće pred Winstonicu i vratio se na svoje mjesto. Nasmijala se kad sam naručio Maker'sMarkreče. –Ovo je jedino što drže.

Divno. Hvala vam.

Winstonica pomakne čašu u stranu i podigne aktovku na stol. Otvorila ju je, izvadila fascikl, zatvorila aktovku i vratila je na pod kraj pregrade separea.

McCaleb je gledao Boscha kako je promatra. Na licu mu je lebdio izraz iščekivanja.

Winstonica je otvorila fascikl i gurnula fotografiju Rudyja Tafera prema McCalebu.

To je s njegove dozvole za rad na jamčevinama. Stara je jedanaest mjeseci.

Zatim je pogledala stranicu tipkanih bilješki.

Otišla sam u okružni zatvor i zatražila sve o Storeyju. Ondje su ga držali dok ga nisu prebacili u zatvor u Van Nuysu radi suđenja. Dok je ondje boravio, Tafero ga je posjetio devetnaest puta. Prvih dvanaest posjeta zbilo se tijekom prva tri tjedna njegova boravka ondje. U istom tom vremenskom razdoblju Fowkkes ga je posjetio samo četiri puta. Odvjetnik iz Fowkkesova ureda posjetio ga je još četiri puta, a Storeyjeva izvršna tajnica, žena po imenu Betilda Loekett, bila je ondje šest puta. To je sve. Sa svojim se istražiteljem sastajao češće nego s odvjetnicima.

Tada su sve to isplanirali reče McCaleb.

Kimnula je glavom, a zatim se ponovo nasmiješila na onaj isti način.

Što je? upita McCaleb.

Samo ono najbolje čuvam za kraj. Opet je podigla aktovku i otvorila je.

U zatvoru se vodi evidencija o svoj imovini i stvarima zatvorenika, svemu što su donijeli sa sobom, svemu što je odobreno, a donijeli su im posjetitelji. U toj evidenciji postoji bilješka da je Storeyjevoj tajnici, Betildi Loekett, dopušteno da mu tijekom drugog posjeta donese jednu knjigu. U izvještaju piše da se radilo o naslovu The Art of Darkness. Otišla sam u knjižnicu i posudila tu knjigu. Iz aktovke je izvadila veliku, tešku knjigu u plavom platnenom uvezu. Otvorila je knjigu na stolu. Željenu je stranicu obilježila žutom naljepnicom. To je studija o umjetnicima koji su koristili mrak kao vitalni dio vizualnog medija, barem tako piše u uvodu.

Podigla je glavu i nasmiješila se kad je stigla do označenoga dijela. Sadrži prilično veliko poglavlje o Hieronymusu Bosch. Upotpunjeno ilustracijama.

1 Umjetnost mraka.

McCaleb je podigao svoju praznu bocu i njome kucnuo po njezinoj čaši, koju još uvijek nije dotaknula. Zatim se nagnuo bliže, zajedno s Boschom, da bi pogledali knjigu.

Prekrasnoreče.

Winstonica je okretala stranice. Ilustracije Boschovih djela u knjizi uključivale su sve slike prema kojima je namješteno mjesto zločina: Operacija kamena, Sedam smrtnih grijeha s Božjim okom, Posljednji sud i Vrt naslada.

Sve je isplanirao dok je boravio u ćeliji reče McCaleb.

Čini se tako složi se Winstonica.

Oboje su pogledali Boscha, a on je gotovo neprimjetno kimao glavom.

Sad si ti na redu, Harry reče McCaleb. Bosch je izgledao zbunjeno.

Na redu za što?

Da doneseš malo sreće.

McCaleb je gurnuo Taferovu fotografiju preko stola i glavom pokazao pipničarku. Bosch je ustao i odnio fotografiju do šanka.

Još uvijek samo obigravamo oko rubova rekla je Winstonica dok su oboje gledali kako Bosch ženi za šankom pokazuje fotografiju. Imamo sve te sitnice, ali ništa više od toga.

Znam reče McCaleb. Nije mogao čuti što se govori za šankom. Glazba je bila preglasna, a Van Morrison je pjevao The Wild Night Is Coming.

Bosch je kimnuo pipničarki i vratio se u separe.

Prepoznala ga je, pije Kahluu s vrhnjem, zamislite samo. Međutim, nije ga vidjela ovdje u Gunnovu društvu.

McCaleb slegne ramenima kao da to nije osobito važno.

Vrijedilo je pokušati.

Znate kamo ovo vodi, zar ne? reče Bosch, pogledavajući jedno pa drugo. Morat ćete postaviti zamku. To će biti jedini način. I zamka mora biti doista dobra, jer je moja glava u pitanju.

McCaleb kimne glavom.

Znamoreče.

Kada? Ponestaje mi vremena.

McCaleb pogleda Winstonicu. Ona je morala odlučiti.

Uskoro rekla je. Možda sutra. Još nisam nikome u uredu ovo spomenula. Moram pažljivo obraditi mojeg kapetana jer, koliko je njemu poznato, Terry je maknut sa slučaja, a ja surađujem s FBIem i istražujem vas. Također moram uključiti ured javnog tužitelja, jer kad krenemo, morat ćemo brzo djelovati. Ako sve bude kako treba, mislim da bismo Tafera mogli privesti sutra uvečer i pokušati ga slomiti.

Bosch se zagledao u stol, a na licu mu je lebdio žalostan osmijeh. Praznu je bocu gurao od jedne do druge ruke.

Danas sam upoznao one momke. Agente.

Čula sam. Niste ih baš uvjerali u svoju nedužnost. Vratili su se veoma uznemireni i ljutiti.

Bosch podigne pogled.

Dakle, kako bih ja mogao pomoći?

Najbolje da ništa ne činite reče Winstonica. Javit ćemo vam za sutra uvečer.

Bosch kimne glavom.

Ima jedna stvar reče McCaleb. Dokazni materijal sa suđenja, imaš li tome pristup?

Tijekom zasjedanja, da. Inače je sve kod sudskog službenika. Zašto?

Jer j e Storey očito i ranije nešto znao o slikaru Hieronymusu Boschu. Sigurno je tijekom onog ispitivanja prepoznao ime i shvatio kako mu to može pomoći. Zato mislim da bi ona knjiga, koju mu je tajnica donijela u zatvor, mogla biti njegovo vlasništvo. Rekao joj je neka mu je donese.

Bosch kimne.

Fotografija police za knjige. McCaleb kimne.

Shvatio si.

Javit ću ti. Bosch se osvrne naokolo. Jesmo li ovdje završili?

Jesmo reče Winstonica. Čut ćemo se.

Izišla je iz separea, a Bosch i McCaleb su je slijedili. Ostavili su dva piva i viski s ledom netaknute na stolu. McCaleb se na vratima osvrnuo preko ramena i vidio dvojicu alkoholičara kako kreću prema blagu. John Fogerty je iz džuboksa pjevao: There's a bad moon on the rise...

41.

Hladnoća s mora zavukla se u McCalebove kosti. Gurnuo je ruke duboko u džepove vjetrovke i sagnuo glavu dok je oprezno silazio mostićem do gatova Marine Cabrillo.

Premda je bradu spustio na prsa, budnim je očima pazio na svaki neobičan pokret. Ništa mu nije privuklo pozornost. Pogledao je jedrilicu Buddyja Lockridgea dok je kraj nje prolazio. Usprkos obilju svega i svačega, dasaka za surfanje, bicikala, plinskog roštilja, kajaka i drugih stvari na palubi, vidio je da

gori svjetlo u kabini. Tiho je hodao po drvenom gatu. Bez obzira je li Buddy budan ili ne, McCaleb je zaključio da je prekasno, te da je previše umoran i hladno mu je da bi se sada pozabavio svojim navodnim partnerom. Ipak, dok se približavao brodu The Following Sea, nije mogao potisnuti pomisao na izrazitu anomaliju u svojoj teoriji o slučaju. Dok su sjedili u baru, Bosch je došao do logičnog zaključka da se zasigurno netko iz Storeyjeve ekipe pobrinuo da priča o istrazi Gunnova umorstva dospije do novinara New Timesa. McCaleb je znao da se sadašnja teorija mogla održati jedino tako da je Tafero ili možda Fowkkes, ili čak Storey iz zatvora, bio izvor Jacka McEvoya. Problem je bio u tome što je Buddy Lockridge rekao McCalebu da je on bio izvor informacija za novinara tjednog tabloida.

Sad se McCalebu činilo da se teorija može održati jedino ako su Buddy i netko od Storeyjevih ljudi iste informacije dostavili istom novinaru. A to je, naravno, slučajnost koju bi čak i onaj koji vjeruje u slučajnosti teško mogao prihvatiti. McCaleb je nastojao potisnuti tu misao, barem zasad. Stigao je do broda, ponovo se osvrnuo naokolo i zakoračio na palubu. Otključao je klizna vrata i ušao, usput paleći svjetla. Odlučio je da će ujutro poći do Buddyja i pažljivije ga ispitati o onome što je učinio i s kim je razgovarao.

Zaključao je vrata, a zatim je ključeve i videokasetu odložio na stolicu za karte. Odmah je pošao u malenu kuhinju i napunio čašu narančinim sokom. Tada je ugasio svjetla na gornjoj palubi, uzeo sok, sišao dolje i ušao u zahod, gdje je odmah počeo uzimati večernju dozu tableta. Dok je gutao tablete i sok od naranče, gledao se u malenom zrcalu iznad umivaonika. Razmišljao je o tome kako Bosch izgleda. O jasno vidljivom umoru duboko u njegovim očima. McCaleb se pitao hoće li i on tako izgledati za nekoliko godina, nakon još nekoliko slučajeva.

Kad je popio lijekove, skinuo je odjeću i na brzinu se istuširao. Voda je bila ledena jer nije uključio grijač nakon što je jučer prešao brodom na drugu stranu. Drhtureći, ušao je u glavnu kabinu i navukao bokserice i majicu. Bio je mrtav umoran, ali kad je legao u krevet, odlučio je napisati nekoliko bilješki o tome kako bi Jaye Winston trebala izvesti predstavu s Taferom. Pružio je ruku do ladice noćnog ormarića, gdje je držao olovke i notese. Otvorio ju je i našao presavijene novine nagurane u maleni prostor. Izvukao ih je, razmotao i vidio da je riječ o broju New Timesa od proteklog tjedna. Stranice su bile savijene unatrag, pa se vidio dio s oglasima. McCaleb je gledao stranicu punu malenih oglasa pod naslovom KUĆNA MASAŽA.

McCaleb je brzo ustao i pošao do svoje vjetrovke, ranije bačene na stolicu. Izvadio je mobitel iz džepa i vratio se na krevet. Premda ga je posljednjih dana nosio uza se, mobitel je obično ostajao u svojem punjaču na brodu. Bio je plaćen sredstvima tvrtke i smatrao se poslovnim troškom. Koristili su ga klijenti tijekom izleta, te Buddy Lockridge za potvrđivanje rezervacija i dobivanje autorizacija za plaćanje kreditnim karticama.

Mobitel je imao maleni digitalni ekran i meni što ga je sada otvorio. Našao je popis poziva i počeo pregledavati posljednjih sto brojeva nazvanih s mobitela. Većinu je brojeva brzo prepoznao i eliminirao. No, kad god bi naišao na nepoznati broj, usporedio bi ga s telefonskim brojevima na dnu oglasa kojima se nudi masaža. Četvrti broj što gaje usporedio s oglasima bio je pogodak. Broj je pripadao ženi koja se reklamirala kao "egzotična japanskohavajska ljepotica" po imenu Leilani. U oglasu je stajalo da se specijalizirala za "kompletnu uslugu opuštanja", te da nije povezana ni s jednom agencijom.

McCaleb je zatvorio mobitel i ponovo ustao s kreveta. Počeo je navlačiti donji dio trenirke dok se pokušavao točno sjetiti što je sve rečeno kad je Buddyja Lockridgea optužio da je on odao informacije novinaru New Timesa.

Do trenutka kad je završio s odijevanjem, McCaleb je shvatio da Buddyja zapravo nije točno optužio za curenje informacija. Samo je spomenuo New Times, a Buddy se odmah počeo ispričavati. McCaleb je sad znao da se Buddy možda onako nelagodno osjećao i ispričavao jer je tjedan ranije, dok je The Following Sea bio u marini, brod koristio za sastanak s maserkom. To je objašnjavalo zašto je pitao hoće li McCaleb reći Gracielu što je učinio.

McCaleb pogleda na sat. Bilo je jedanaest i deset. Uzeo je novine i popeo se gore. Nije želio čekati do jutra da dobije potvrdu za ovo. Zaključio je da je Buddy koristio The Following Sea za sastanak sa ženom jer je njegov brodić premalen i pretrpan, te izgleda kao plutajuća klopka za štakore. Ondje nema glavne kabine samo jedan unutrašnji prostor, jednako zatrpan stvarima kao i paluba. Ako je Buddyju na raspolaganju stajao The Following Sea, sigurno ga je koristio.

U salonu nije palio svjetlo. Nagnuo se preko kauča i pogledao kroz prozor na lijevu stranu broda. Buddyjeva jedrilica Double Down nalazila se četiri mjesta dalje, a vidio je da u kabini još uvijek gori svjetlo. Buddy je još bio budan, osim ako nije zaspao s upaljenim svjetlima.

McCaleb je prišao kliznim vratima, namjeravajući ih otključati, ali je vidio da su već otvorena oko dva centimetra. Shvatio je da se netko nalazi na brodu, a vjerojatno je ušao dok se on tuširao pa nije mogao čuti nasilno otvaranje brave, niti osjetiti dodatnu težinu na brodu. Brzo je širom otvorio vrata, pokušavajući pobjeći. Koraknuo je van kad ga je netko zgrabio odostrag. Nečija se ruka pojavila preko njegova ramena i obuhvatila ga oko vrata. Bila je savijena u laktu pa se njegov vrat našao unutar stiska u obliku slova V. Druga podlaktica napadača zatvorila je trokut iza njegova vrata. Ruke su ga stezale poput škripca s obje strane vrata, zatvarajući vratne arterije koje su nosile krv obogaćenu kisiku u njegov mozak. McCaleb je gotovo klinički shvaćao što se događa. Bio je uhvaćen u zahvat kakav se opisuje u policijskim priručnicima. Počeo se otimati. Podigao je ruke i pokušao zavući prste ispod podlaktice i bicepsa s obje strane svojega vrata, ali nije uspijevaao. Već je počeo osjećati malaksalost.

Napadač gaje odvuкао od vrata u mrak salona. Lijevu je ruku pružio unatrag, do mjesta gdje je desna napadačeva šaka stezala njegovu lijevu podlakticu,

najslabije točke trokuta. Ali nije imao uporišta i brzo je gubio snagu. Pokušao je viknuti. Možda će ga Buddy čuti. Ali nije mogao ispustiti ni glasa. Sjetio se još jednog obrambenog postupka. Podigao je desnu nogu i svom snagom udario petom prema napadačevu stopalu. Ali je promašio. Njegova je peta udarila o pod, a napadač je učinio još jedan korak natrag, povukavši McCaleba tako da je izgubio ravnotežu i više nije mogao udariti nogom. McCaleb je brzo gubio svijest. Svjetla marine što ih je vidio kroz vrata salona brzo su nestajala, zastrta crnilom obrubljenim crvenkastom linijom. Njegova posljednja pomisao bila je da se nalazi u stisku klasičnog zahvata, onakvog o kakvome su učili u policijskim postajama diljem zemlje, sve dok nije zabranjen jer je izazvao previše smrtnih slučajeva. Uskoro je čak i ta misao nestala, a on više nije vidio svjetla. Obavio ga je mrak i uzeo ga u svoje okrilje.

42.

McCaleba je probudila strahovita bol u mišićima ramena i gornjeg dijela nogu. Kad je otvorio oči, shvatio je da leži na prsima, preko kreveta u glavnoj kabini. Glava mu je ležala na madracu s lijevom obrazom prema dolje, a zurio je u dasku na uzglavlju. Potrajalo je trenutak dok se nije sjetio da je krenuo posjetiti Buddyja Lockridgea kad ga je netko napao s leđa. Sasvim se osvijestio i pokušao opustiti svoje bolne mišiće, ali je shvatio da se ne može maknuti. Ruke su mu bile vezane iza leđa, a noge savijene unatrag na koljenima, te ih je nečija ruka držala u tom položaju. Podigao je glavu s madraca i pokušao se okrenuti. Ništa nije uspio vidjeti. Spustio je glavu natrag i okrenuo je lijevo. Ponovo ju je podigao, okrenuo se i vidio Rudyja Tafera kako stoji kraj kreveta i smiješi mu se. Jednom rukom u rukavici držao je McCalebova stopala, vezana na gležnjevima i savijena unatrag, prema bedrima. Preplavila ga je spoznaja. McCaleb je shvatio da je gol, vezan, i nalazi se u istom položaju u kakvom je vidio tijelo Edwarda Gunna. Obrnuti fetalni položaj sa slike Hieronymusa Boscha. U prsima je osjetio ledeni užas. Instinktivno je napeo mišiće nogu. Tafero je bio spreman na to. McCaleb je jedva uspio pomaknuti stopala. Čuo je tri škljocaja iza glave i postao svjestan ligature oko svojeg vrata. Polako reče Tafero. Polako sada. Ne još. McCaleb se ukočio. Tafero je nastavio gurati njegove gležnjeve prema stražnjoj strani bedara. Već si vidio ovakav položaj mirnim glasom reče Tafero. Ovo je malo drukčije. Spojio sam nekoliko plastičnih lisičina, od onih što ih svaki policajac nosi u prtljažniku svojeg automobila. McCaleb je shvatio poruku. Plastične vrpce najprije su se koristile za učvršćivanje kabela, ali se otkrilo da mogu biti korisne policiji u slučajevima

nereda i masovnih uhićenja. Policajac može nositi samo jedne prave lisičine, ali stotinjak plastičnih. Navuku se na zapešća, a kraj se provuče kroz kopču. Sićušni utori na plastičnoj vrpici spoje se i učvrste kad se stegnu. Jedini način da ih se skine je odrezati ih. McCalebu je bilo jasno da škljocaji što ih je upravo čuo znače stezanje plastičnih lisičina oko njegova vrata.

Dakle, sad budi oprezan reče Tafero. Moraš biti doista miran. McCaleb je spustio lice na madrac. Misli sumu letjele glavom, tražeći neki izlaz. Pomislio je da bi mogao dobiti na vremenu ako pokuša razgovarati s Taferom. Ali vremena za što?

Kako si me našao? rekao je licem priljubljenim uz madrac.

Sasvim lako. Moj te mlađi brat slijedio iz ureda i zapisao broj tvoje registracije. Trebao bi se češće osvrtni i paziti da te netko ne slijedi.

Zapamtit ću to.

Razumio je plan. Izgledat će kao da je Gunnov ubojica sredio McCaleba kad mu se previše približio. Opet je okrenuo glavu kako bi mogao vidjeti Tafera.

Neće ti upaliti, Taferoreče. Ljudi znaju. Neće povjerovati da je to učinio Bosch. Tafero mu se nasmiješio.

Misliš na Jaye Winston? Ne brini za nju. Posjetit ću je kad završim s tobom.

Willoughby, osam tisuća osamsto jedan, stan broj šest, West Hollywood. I nju je bilo lako naći.

Podigao je slobodnu ruku i prstima oponašao tipkanje.

Samo treba malo prošetati kroz biračke spiskove, imam ih na CDROMu. Ona je registrirani demokrat, ako možeš vjerovati. Policajka koja radi na umorstvima glasa za demokrate. Čuda nikad ne prestaju.

Ima i drugih. FBI radi na tome .Ti...

Oni istražuju Boscha. Ne mene. Vidio sam ih danas u zgradi suda. Spustio je ruku i stisnuo jednu od plastičnih lisičina što su se pružale od McCalebovih nogu do njegova vrata.

A ove će ih lisičine, siguran sam, brzo dovesti ravno do detektiva Boscha.

Nasmiješio se genijalnosti vlastitoga plana. A McCaleb je znao daje to dobro smislio. Twilley i Friedman okomit će se na Boscha poput pasa koji jure za automobilom.

Budi miran.

Tafero mu je pustio stopala i nestao s vidika. McCaleb je svim silama nastojao zadržati noge u neugodnom položaju. Gotovo je odmah osjetio kako ga počinju peći mišići u nogama. Znao je da nema snage dugo ih zadržati u tom položaju.

Molim te...

Tafero se opet pojavio. Objema je rukama držao plastičnu sovu, a na licu mu je lebdio ushićeni smiješak.

Ovu sam uzeo s jednog broda privezanog malo dalje. Malo je oštećena, ali sasvim će odgovarati. Moram nabaviti još jednu za Winstonicu.

Osvrnuo se naokolo, kao da traži mjesto za sovu. Odlučio se za policu iznad ugrađene komode. Stavio je sovu onamo, pogledao prema McCalebu i namjestio plastičnu pticu tako da gleda u njega.

Savršeno reče.

McCaleb je zatvorio oči. Osjećao je kako mu mišići vibriraju od naprezanja. U mislima mu se pojavila slika kćeri. Nalazila se u njegovu naručju, njezine su ga oči promatrale preko bočice i govorile mu neka ne brine i ne boji se. To gaje smirilo. Koncentrirao se na njezino lice, a nekako mu se činilo da čak osjeća miris njezine kose. Niz lice su mu potekle suze, a noge su počele popuštati. Čuo je škljocaje plastičnih lisičina i...

Tafero je uhvatio njegove noge i zaustavio ih.

Još ne.

Nešto tvrdo odbilo se od McCalebove glave i palo na madrac kraj njega.

Okrenuo je lice i otvorio oči, te je vidio da je to videokaseta što ju je posudio od Lucasa, čovjeka zaduženog za osiguranje u poštanskom uredu. Gledao je logotip poštanskog ureda, orla raširenih krila, na naljepnici što ju je Lucas stavio na kasetu.

Nadam se da ti ne smeta, ali dok si bio bez svijesti pogledao sam ovu kasetu.

Ništa nisam našao na njoj. Prazna je. Zašto?

McCaleb je osjetio tračak nade. Shvatio je da je još uvijek živ samo zahvaljujući videokaseti. Tafero ju je našao, i iskrsnula su mnoga pitanja. To je njegova prilika. McCaleb je nastojao smisliti način na koji bje mogao iskoristiti. Kaseta je i trebala biti prazna. Namjeravali su je koristiti kao varku kad privedu Tafera i pokušaju ga slomiti. Bila bi dio blefiranja. Pokazali bi mu je i rekli mu daje snimljen prilikom slanja novčane uputnice. Ali je zapravo ne bi odgledali. Sad je McCaleb pomislio da bi je ipak mogao iskoristiti, ali ne onako kako je planirano. Tafero je snažno pritisnuo njegove gležnjeve, tako snažno da su gotovo dotaknuli McCalebovu stražnjicu. McCaleb je zastenjao od bolova u mišićima. Tafero je smanjio pritisak.

Pitao sam te nešto, seronjo. Sad odgovori, jebi ga.

Ništa to nije. I treba biti prazna.

Glupost. Na etiketi piše "dvadeset drugi prosinca, Wilcox nadzor". Zašto je prazna?

Pojačao je pritisak na McCalebove noge, ali ne onako kao prije nekoliko trenutaka.

Dobro, reći ću ti istinu. Reći ću ti.

McCaleb je duboko udahnuo i pokušao se opustiti. U trenutku kad je njegovo tijelo bilo nepomično, dok se zrak zadržavao u njegovim plućima, učinilo mu se da se brod pomaknuo malo drukčije, ne u blagom ritmu uzdizanja i spuštanja na valovima marine. Netko je zakoračio na brod. Pao mu je na pamet jedino Buddy Lockridge. Ako je to doista on, najvjerojatnije ide prema vlastitoj propasti.

McCaleb je počeo govoriti brzo i glasno, nadajući se da će njegov glas upozoriti Lockridgea na opasnost.

To je samo varka. Ništa više. Namjeravali smo ti blefirati, reći da te imamo snimljenog kako kupuješ novčanu uputnicu za plaćanje sove. Planirali smo te navesti da svjedočiš protiv Storeyja. Znamo da je sve ovo on isplanirao u zatvoru. Ti si samo slušao upute. Više žele Storeyja nego tebe. Namjeravao sam...

Dobro, umukni!

McCaleb je ušutio. Pitao se je li Tafero osjetio neobičan pomak broda, ili je nešto čuo. Gledao je kako Tafero uzima kasetu s kreveta. Shvatio je da ga je naveo na razmišljanje. Nakon dugog trenutka tišine, Tafero je konačno progovorio.

Mislim da sereš, McCaleb. Mislim da je ova kasetna jedna od onih što se koriste u velikim sustavima. Ništa se neće vidjeti na običnom videouređaju.

McCaleb bi se možda nasmiješio da nije osjećao onako strahovitu bol u svim svojim mišićima. Zaokupio je Taferovu pozornost. Bespomoćno je ležao vezan na krevetu, ali je uspio staviti bubu u uho čovjeku koji gaje kanio ubiti. Tafero se počeo premišljati.

Tko još ima kopije? upita Tafero.

McCaleb nije odgovorio. Počeo je misliti da ipak nitko nije zakoračio na brod. Prošlo je previše vremena. Ovdje nema više nikoga.

Tafero je udario kasetom po McCalebovoj glavi.

Pitao sam, tko još ima kopije?

U njegovu se glasu pojavio novi ton. Dio samopouzdanja zamijenio je strah da njegov savršeni plan ima nedostataka.

Jebi se reče McCaleb. Radi sa mnom što god hoćeš. Ionako ćeš uskoro saznati tko ima kopije.

Tafero mu je pritisnuo noge i nagnuo se nad njim. McCaleb je kraj uha osjetio njegov dah.

Slušaj me, ti jebeni...

Iza McCaleba odjednom se začuo glasan tresak.

Ne miči se! vikne nečiji glas.

Tafero se u istom trenutku uspravio i pustio McCalebove noge. Zbog iznenadnog popuštanja pritiska i glasne vike, McCaleb se trgnuo i istodobno nesvjesno napeo mišiće. Čuo je zvuk zatvaranja plastičnih lisičina na nekoliko mjesta. Uslijed lančane reakcije, stegnula se plastična vrpca oko njegova vrata. Pokušao je vratiti noge u prvobitni položaj, ali bilo je prekasno. Traka se stegnula. Stiskala mu je vrat. Nije imao zraka. Otvorio je usta, ali nije se začuo nikakav glas.

43.

Harry Bosch stajao je na vratima brodske kabine, uperivši pištolj u Rudyja Tafera. Oči su mu se raširile kad je ugledao prizor pred sobom. Terry McCaleb je gol ležao na krevetu, ruku i nogu vezanih na leđima. Bosch je vidio da je

nekoliko plastičnih lisičina bilo međusobno povezano i upotrijebljeno za sputavanje njegovih zapešća i gležnjeva, a odatle je jedna vrpca vodila do i oko vrata. Nije mogao vidjeti McCalebovo lice, ali je vidio da se plastična vrpca čvrsto stegnula oko njegova vrata i koža je postala tamnocrvena. Gušio se.

Okreni se viknuo je Taferu. Stani uza zid. Treba mu pomoći, Bosch. Ti...

Rekao sam da staneš uz jebeni zid! Smjesta!

Uperio je pištolj u Taferova prsa kako bi naglasio svoje riječi. Tafero je podigao ruke i počeo se okretati prema zidu.

Dobro, dobro, idem.

Čim se Tafero okrenuo, Bosch je brzo ušao u prostoriju i gurnuo ga uza zid.

Pogledao je McCaleba. Sad mu je mogao vidjeti lice. Postajalo je sve tamnije.

Oči su mu bile otvorene i iskolačene. Usta je također otvorio u očajničkom, ali bezuspješnom nastojanju da dođe do zraka.

Bosch je cijev pištolja zabio u Taferova leđa i drugom rukom potražio njegovo oružje. Izvukao je pištolj iz Taferova pojasa i koraknuo unatrag. Opet je pogledao McCaleba i znao da više nema vremena. Nije mogao kontrolirati Tafera i doći do McCaleba da bi ga oslobodio. Shvatio je što treba učiniti. Opet se primaknuo Taferu i spojio svoje šake tako da su pištolji bili jedan do drugoga. Podigao ih je iznad glave i svom snagom tresnuo Tafera po zatiljku. Krupni je čovjek pao prema naprijed, licem udarivši o drvenu oplatu, a zatim se srušivši na pod.

Bosch se okrenuo, spustio oba pištolja na krevet i brzo izvukao svoje ključeve.

Drži se, drži se.

Drhtavim je prstima izvukao oštricu džepnog nožića pričvršćenog na privjesak za ključeve. Pokušao je zavući prste ispod plastične vrpce omotane oko McCalebova vrata, ali nije uspio. Gurnuo je McCaleba na bok i brzo zavukao prste ispod vrpce na prednjoj strani vrata. Zatim je oštricom prerezao plastičnu vrpcu, vrhom noža malo zarežavši kožu.

Iz McCalebova se grla začuo užasan zvuk dok je gutao zrak i istodobno pokušao govoriti. Riječi su bile nerazumljive, izgubljene u instinktivnom nastojanju da se pluća ispune kisikom.

Umukni i diši! vikne Bosch. Samo diši!

Sa svakim udisajem iz McCalebova se grla čuo čudan zvuk. Bosch je vidio jasnu crvenu crtu oko njegova vrata. Lagano ga je dotaknuo, nastojeći otkriti jesu li oštećeni dušnik, grkljan ili arterije. McCaleb je okrenuo glavu na madracu i pokušao se odmaknuti.

Samo... me odveži.

Nakon što je uspio izgovoriti te riječi, počeo je silovito kašljati, a cijelo mu se tijelo treslo.

Bosch je nožićem najprije oslobodio njegove ruke, a potom i noge. Na zapešćima i gležnjevima ostali su crveni tragovi. Maknuo je sve plastične lisičine i bacio ih na pod. Osvrnuo se naokolo i na podu ugledao hlače trenirke i

majicu. Podigao ih je i bacio na krevet. McCaleb se polako okretao prema njemu, još uvijek izrazito crvena lica.

Ti... ti si... spasio...

Nemoj govoriti.

S poda se začulo stenjanje i Bosch je vidio da se Tafero počinje micati jer je dolazio k svijesti. Bosch je pošao onamo i stao nad njega. Uzeo je lisičine s pojasa, sagnuo se i grubo povukao Taferove ruke kako bi ih vezao. Dok je to radio, govorio je McCalebu:

Hej, ako ovog tipa želiš odvesti van, vezati ga za sidro i baciti u more, nemam ništa protiv. Ne bih čak ni trepnuo.

McCaleb nije odgovorio. Podigao se u sjedeći položaj. Nakon što mu je lisičinama vezao ruke na leđima, Bosch se uspravio i pogledao Tafera, koji je sad imao otvorene oči.

Ne miči se, klipane. I navikni se na te lisičine. Uhićen si zbog umorstva, pokušaja umorstva i sveopće zavjere da od sebe napraviš budalu. Mislim da znaš koja su tvoja prava, ali napravi si uslugu i nemoj ništa reći dok ne nađem karticu i pročitam ti ih.

Čim je prestao govoriti, Bosch je postao svjestan škripavog zvuka što je dopirao iz hodnika. U tom je trenutku shvatio da je netko iskoristio njegovo pričanje da se neopazice primakne vratima.

Činilo se da se sve odvija kao na usporenom filmu. Bosch je nagoniski podigao lijevu ruku do boka, ali je shvatio da njegov pištolj nije ondje.

Ostavio ga je na krevetu. Okrenuo se prema krevetu, ali je vidio McCaleba, još uvijek golog, koji je već uperio pištolj prema vratima.

Bosch je pogledom slijedio smjer cijevi pištolja. Na vratima se pojavio čovjek u čučnju, objema rukama držeći pištolj. Gađao je Boscha. Začuo se hitac, ali je metak pogodio dovratnik. Čovjek na vratima se trgnuo i stisnuo oči. Brzo se pribrao i opet naciljao. Uslijedio je još jedan hitac, pa još jedan, a zatim još jedan. Buka je bila zaglušujuća u skućenom prostoru drvom obložene kabine. Metak je pogađao zid, a sljedeća dva čovjeka u prsa, bacivši ga unatrag, o zid hodnika. Kliznuo je na pod, ali ga se još uvijek moglo vidjeti iz kabine.

Ne! – viknuo je Tafero s poda. Jesse, ne!

Ranjeni se čovjek još uvijek micao, ali nije mogao kontrolirati svoje pokrete. Jednom je rukom nezgrapno opet podigao pištolj i patetično pokušao oš jednom gađati Boscha.

Začuo se još jedan hitac, a Bosch je vidio kako je iz čovjekova obraza šiknula krv. Glava mu se trgnula unatrag i ostao je nepomičan.

Ne! ponovo krikne Tafero.

Tada je zavládala tišina.

Bosch je pogledao prema krevetu. McCaleb je još uvijek držao pištolj uperen prema vratima. Oblak plavog dima od baruta uzdizao se u sredini prostorije. U zraku se osjećao trpak miris nečeg spaljenog.

Bosch je uzeo svoj pištolj s kreveta i izišao u hodnik. Čučnuo je kraj čovjeka u hodniku, ali ga nije morao dotaknuti da bi znao da je mrtav. Tijekom pucnjave učinilo mu se da je u njemu prepoznao Taferova mlađeg brata koji je radio u uredu za jamčevine. Sad je veći dio njegova lica nestao.

Bosch se uspravio i pošao u zahod po papirnati ubrus, kojim je potom uzeo pištolj iz mrtvačeve ruke. Odnio ga je u glavnu kabinu i spustio na noćni ormarić. Oružje što ga je McCaleb upotrijebio sad je ležalo na krevetu. McCaleb je stajao s druge strane kreveta. Na sebi je imao hlače trenirke i upravo je preko glave navlačio majicu. Kad ju je navukao, pogledao je Boscha.

Gledali su se dugi trenutak. Spasili su jedan drugoga. Najzad Bosch kimne glavom.

Tafero je uspio sjesti uza zid. Iz nosa mu je tekla krv, cureći s obje strane njegovih usta. Izgledala je poput grotesknih Fu Manchu brkova. Bosch je zaključio da mu se nos slomio kad se licem zabio u drvenu oplatu. Mlito je sjedio uza zid, užasno zureći kroz vrata, u tijelo na hodniku.

Bosch je papirnatim ubrusom podigao pištolj s kreveta i stavio ga na noćni ormarić, kraj drugoga. Potom je izvadio mobitel iz džepa i utipkao broj. Dok je čekao vezu, gledao je Tafera.

Skrivio si smrt svojeg mlađeg brata, Rudy reče. Baš šteta.

Tafero je sagnuo glavu i počeo plakati.

U centrali su odgovorili na Boschov poziv. Dao je adresu marine i rekao da će mu trebati ekipa za umorstva iz jedinice koja se bavi slučajevima policajaca umiješanih u pucnjavu. Također će mu trebati mrtvozornikova ekipa i tehničari Znanstvenoistraživačkog odjela. Rekao je dežurnom neka svih obavijesti telefonom. Nije želio da mediji saznaju o događaju preko policijskog radija, sve dok za to ne bude pravi trenutak.

Zatvorio je mobitel i pokazao ga McCalebu.

Hoću li pozvati Hitnu pomoć? Trebali bi te pogledati.

Dobro sam.

Tvoj vrat izgleda kao da bi...

Rekao sam da sam dobro. Bosch kimne glavom. Kako hoćeš.

Zaobišao je krevet i stao ispred Tafera.

Odvest ću ga odavde i smjestiti u automobil.

Povukao je Tafera na noge i gurnuo ga prema vratima. Dok je prolazio kraj bratova tijela u hodniku, Tafero je ispustio glasni životinjski krik, zvuk kakav Bosch ne bi očekivao od tako krupnog čovjeka.

Da, velika šteta reče Bosch, ali u njegovu glasu nije bilo suosjećanja. Mali je imao blistavu budućnost pomažući tebi ubijati ljude i izvlačiti negativce iz zatvora.

Gurnuo je Tafera prema stubama za salon.

Dok su hodali mostićem do parkirališta, Bosch je vidio jednog čovjeka kako stoji na palubi jedrilice pretrpane daskama za surfanje i drugim stvarima. Čovjek je pogledao Boscha, zatim Tafera, a onda opet Boscha. Oči su mu bile širom

otvorene i jasno se vidjelo da ih je prepoznao, vjerojatno zahvaljujući televizijskom prijenosu suđenja.

Hej, čuo sam pucnjeve. Je li Terry dobro?

Bit će u redu.

Mogu li poći razgovarati s njim?

Bolje ne. Dolazi policija. Neka se oni pobrinu za to.

Hej, vi ste Bosch, zar ne? Sa suđenja?

Da. Ja sam Bosch.

Čovjek više ništa nije rekao. Bosch je nastavio voditi Tafera prema parkiralištu.

Kad se Bosch nakon nekoliko minuta vratio na brod, McCaleb je u malenoj kuhinji pio sok od naranče. Iza njega, vidjele su se raširene noge mrtvog čovjeka.

Jedan se tvoj susjed raspitivao za tebe. McCaleb kimne glavom.

Buddy. Samo je to rekao.

Bosch je pogledao kroz prozor prema parkiralištu. Učinilo mu se da u daljini čuje sirene, ali to je mogao biti samo zvuk vjetra.

Stići će ubrzo reče. Kako tvoje grlo? Nadam se da možeš govoriti jer ćemo morati mnogo toga objasniti.

Dobro je. Zašto si došao ovamo, Harry?

Bosch je spustio ključeve automobila na pult. Dugo nije odgovorio. Nekako sam pretpostavio da bi mogao imati problema, to je sve. Zašto?

Zato jer si jutros onako uletio u ured gdje se nalazio njegov brat. Zaključio sam da te mogao slijediti, možda zapisati broj registracije ili tako nešto, pa bi te mogli naći ovdje.

McCaleb ga je promatrao.

I što, motao si se po marini i vidio Rudyja, ali ne i njegova brata?

Ne, jednostavno sam se dovezao ovamo i malo kružio naokolo. Na parkiralištu sam vidio Rudyjev stari lincoln i zaključio da se nešto događa. Uopće nisam vidio njegova brata. Zacijelo se negdje skrivao i gledao.

Možda je hodao gatom i tražio sovu koju bi mogao uzeti s nekog broda i upotrijebiti kod Winstonice. Večeras su improvizirali.

Bosch kimne.

U svakom slučaju, gledao sam naokolo i vidio da su na tvom brodu otvorena vrata, pa sam odlučio provjeriti. Zaključio sam daje noć previše hladna, a ti nisi toliko neoprezan da bi spavao s otvorenim vratima.

McCaleb kimne glavom.

Bosch je sada bio siguran da čuje zvuk sirena, pa je pogledao kroz prozor i preko gata do parkirališta. Vidio je kako se dvojica patrolna kola zaustavljaju kraj njegova kicoša u kojem je Tafero bio zaključan. Isključili su sirene, ali su plava svjetla i dalje rotirala.

Bolje da pođem ususret momcima u plavom reče.

44.

Veći dio noći držali su ih zasebno i ispitivali, a zatim opet ispitivali. Potom su ispitivači zamijenili prostorije, pa su ponovo slušali ista pitanja, ali iz drugih usta. Pet sati nakon pucnjave na brodu The Following Sea, vrata su se otvorila, a McCaleb i Bosch izašli su na hodnik Parker centra. Bosch je prišao McCalebu. Jesi li dobro?

Umorno.

Da.

McCaleb ga je gledao kako stavlja cigaretu u usta, ali je nije pripalio. Idem do šerifova uredareče Bosch. Želim biti nazočan. McCaleb kimne glavom.

Vidjet ćemo se ondje.

Stajali su jedan do drugoga iza jednosmjernog stakla, stisnuti uz snimatelja.

McCaleb je bio dovoljno blizu da u Boschovu dahu osjeti miris mentol cigarete i kolonjske vode što ju je nanio u automobilu, a on je to vidio dok je vozio za njim do Whittiera. Na staklu je vidio odraz Boschova lica dok je netremice zurio u ono što se događalo u susjednoj prostoriji.

S druge strane stakla nalazio se stol za kojim je sjedio Rudy Tafero i do njega branitelj po službenoj dužnosti, Arnold Prince. Tafero je na nosu imao bijeli povež, a u nosnicama vatu. Napravili su mu šest šavova na glavi, ali to se nije vidjelo ispod njegove guste kose. Hitna pomoć se pobrinula za njegov slomljeni nos i ranu na glavi još u Marini Cabrillo.

Nasuprot Taferu sjedila je Jaye Winston. S njezine desne strane bila je Alice Short, iz ureda okružnog javnog tužitelja. S njezine lijeve strane sjedio je zamjenik šefa PLAE Irvin Irving i Donald Twilley iz FBIa. U ranim jutarnjim satima sve policijske službe, koje su imale bilo kakve veze s istragom, nastojale su zauzeti što bolje položaje kako bi izvukle korist iz onoga za što su svi znali da će biti veoma razvikan slučaj. Sad je bilo šest i trideset ujutro, vrijeme za ispitivanje osumnjičenika.

Odlučeno je da će Winstonica voditi ispitivanje, budući da je to zapravo od početka njezin slučaj, a ostalih troje samo će promatrati i stajati joj na raspolaganju ako joj zatreba savjet. Počela je ispitivanje izgovorivši datum, vrijeme i imena svih nazočnih u prostoriji. Potom je Taferu pročitala njegova ustavom zajamčena prava i dala mu da potpiše obrazac kojim potvrđuje da mu je sve jasno. Njegov je odvjetnik rekao da Tafero zasad neće davati nikakvu izjavu. To je u redu reče Winstonica promatrajući Tafera. On ne mora razgovarati sa mnom. Ja želim razgovarati s njim. Želim mu barem donekle objasniti sa čime je suočen. Ne bih željela da kasnije bude kajanja zbog loše komunikacije ili njegovog propuštanja jedine prilike za suradnju koju će dobiti.

Spustila je pogled na fascikl pred sobom i otvorila ga. McCaleb je vidio da je prvi papir obrazac za žalbe ureda javnog tužitelja.

Gospodine Tafero počne Winstonica moram vam reći da ćemo vas jutros optužiti za umorstvo Edwarda Gunna, umorstvo s predumišljajem, počinjeno

prvog siječnja ove godine, za pokušaj umorstva Terrella McCaleba, te za umorstvo Jessea Tafera, do kojeg je došlo danas. Znam da vi poznajete zakon, ali moram vam objasniti posljednju stavku optužbe. Do smrti vašeg brata došlo je tijekom pokušaja zločina. Stoga se vi, kao njegov sudionik, prema kalifornijskom zakonu smatrate odgovornim za njegovu smrt.

Čekala je trenutak, zureći u Taferove naoko mrtve oči. Nastavila je čitati. Nadalje, trebate znati da je ured okružnog tužitelja pristao prihvatiti niz posebnih okolnosti u slučaju umorstva Edwarda Gunna. Ukratko rečeno, to je naručeno umorstvo. Uz dodatak posebnih okolnosti, dobivamo zločin koji se kažnjava smrću. Alice?

Alice Short se nagnula naprijed. Bila je privlačna, sitna žena kasnih tridesetih godina i velikih prodornih očiju. Radila je kao zamjenica šefa, zadužena za velika suđenja. To je sitno tijelo imalo veliku moć, osobito u kontrastu s krupnim čovjekom koji je sjedio na drugoj strani stola.

Gospodine Tafero, dvadeset ste godina bili policajac rekla je. Bolje od mnogih znate koliko je teška vaša situacija. Ne pada mi na pamet nijedan drugi slučaj koji bi jasnije tražio smrtnu kaznu. Zatražit ćemo je od porote. Uopće ne sumnjam da ćemo je dobiti.

Nakon što je završila sa svojom uvježbanom ulogom, Alice Short se nagnula unatrag i prepustila riječ Winstonici. Uslijedila je duga tišina dok je Winstonica zurila u Tafera i čekala da on pogleda nju. Na koncu je podigao oči i zagledao se u njezine.

Gospodine Tafero, mnogo ste toga prošli, a ranije ste se često nalazili u ovakvim prostorijama, ali na suprotnoj strani. Ne vjerujem da bismo vas mogli slomiti, čak ni kad bismo na raspolaganju imah godinu dana. Dakle, nema nikakve igre. Samo ponuda. Ponuda koju ćete dobiti samo jednom, a zauvijek će se povući kad izidemo iz ove prostorije. Svodi se na sljedeće.

Tafero je ponovno spustio pogled na stol. Winstonica se nagnula naprijed i zagledala mu se u oči.

Želite li živjeti, ili želite riskirati pred porotom? Tako je jednostavno. Prije nego što odgovorite, morate razmisliti o nekoliko stvari. Prvo, porotnici će vidjeti fotografije onoga što ste učinili Edwardu Gunnu. Drugo, čut će kako Terry McCaleb opisuje osjećaj bespomoćnosti i bolove izazvane vašim postupkom. Znate, obično se ne kladim po tim pitanjima, ali rekla bih da će završiti za manje od sat vremena. Kladila bih se da će to biti jedna od najbržih osuda na smrt ikad izrečenih u državi Kalifornija.

Winstonica se povukla natrag i zatvorila fascikl pred sobom. McCaleb je kimnuo glavom. Izvršno je to izvela.

Želimo vašeg poslodavca reče Winstonica. Želimo fizičke dokaze koji će ga povezati sa slučajem Gunn. Imam osjećaj da bi netko poput vas poduzeo mjere predostrožnosti prije upuštanja u nešto poput ovoga. Bez obzira o čemu je riječ, želimo ono što imate.

Pogledala je Alice Short koja je kimnula glavom, na taj način pokazujući daje zadovoljna obavljenim poslom.

Prošlo je gotovo pola minute. Tafero se najzad okrenuo svojem odvjetniku, kao da će mu šaptom postaviti pitanje. Međutim, opet je pogledao Winstonicu.

Jebi ga, pitat ću sam. Ako ne priznam nijednu jebenu stvar ovdje, što ako odbacite posebne okolnosti? Sa čime ću se tada suočiti?

Winstonica je odmah prasnula u smijeh i odmahнула glavom. McCaleb se nasmiješio.

Šalite se? upita Winstonica. "Sa čime ću se tada suočiti?" Čovječe, bit ćete zakopani u betonu i čeliku. To vas čeka. Više nikad, baš nikad nećete vidjeti svjetlost dana. Nagodba ili bez nagodbe. To je sigurno, i nije podložno pregovaranju.

Taferov je odvjetnik pročistio grlo.

Gospođo Winston, ovo nije baš profesionalno ponašanje...

Živo mi se fućka za moje ponašanje. Ovaj je čovjek ubojica. Nimalo se ne razlikuje od plaćenog ubojice, osim, ne, on je gori. Nekoć je nosio značku, a to ga čini vrijednim prezira. Dakle, evo što ćemo učiniti za vašeg klijenta, gospodine Prince. Prihvatit ćemo priznanje krivnje za umorstvo Edwarda Gunna i pokušaj umorstva Terryja McCaleba. Doživotan zatvor bez mogućnosti pomilovanja za obje točke optužnice. Nema pregovaranja. Odbacit ćemo optužbu za umorstvo njegova brata. Možda će lakše živjeti ako to ne nosi na duši. Zapravo mi je svejedno. Važno mi je jedino da on shvati kako je život kakvog poznaje za njega završio. Gotov je.

Može dobiti smrtnu kaznu ili doživotni zatvor, ali bit će jedno ili drugo, nema povratka.

Pogledala je na sat.

Imate oko pet minuta, a tada izlazimo odavde. Ako ne želite nagodbu, dobro, sudit ćemo obojici. Možda nećemo uspjeti dokazati Storeyjevu krivnju, ali nema nikakvih sumnji kad je riječ o gospodinu Taferu. Tužitelji će kucati na Aliceina vrata, slati joj cvijeće i slatkiše. Svaki će dan biti Valentinovo, ili Valentinov dan, kad smo već kod toga. Ovo će nekoga pretvoriti u tužitelja godine.

Prince je na stol podigao tanku aktovku i u nju spremio svoj žuti notes. Nije zapisao nijednu riječ.

Hvala vam na utrošenom vremenu reče. Mislim da ćemo poći na saslušanje za pitanje jamčevine, a zatim na druge stvari.

Odgurnuo je stolicu i ustao.

Tafero je polako podigao glavu i zagledao se u Winstonicu, a oči su mu bile podlivene krvlju od ozljede nosa.

To je bila njegova ideja, da sve izgleda kao na slici reče. Ideja Davida Storeyja. Uslijedio je trenutak zapanjene tišine, a zatim je branitelj ponovno sjeo i zatvorio oči.

Gospodine Tafero reče Prince. Savjetujem vam...

Umukni! drekne Tafero. Ti mali klipane. Tebi ne prijete igla. Opet je pogledao Winstonicu.

Prihvaćam nagodbu. Pod uvjetom da me ne optuže za ubojstvo brata.

Winstonica kimne glavom.

Tafero se okrenuo prema Alice Short, uperio prstom u nju i čekao. Kimnula je. Vrijedi rekla je.

Samo jedna stvar brzo će Winstonica. Nećemo se u to upuštati ako imamo samo vašu riječ protiv njegove. Što još imate?

Tafero ju je pogledao, a lice mu se iskrivilo u nekako bolesni osmijeh. U susjednoj je prostoriji Bosch prišao bliže staklu. McCaleb je sad bolje vidio njegov odraz. Zurio je ne trepćući.

Imam slike reče Tafero.

Winstonica je zavukla kosu iza uha i suzila oči. Nagnula se preko stola.

Slike? Kako to mislite, fotografije? Fotografije čega? Tafero odmahne glavom.

Ne, slike. Nacrtao mi je slike dok smo se nalazili u sobi za posjete u zatvoru.

Crteže prizora što sam ga trebao namjestiti. Da bi sve izgledalo kao na slici.

McCaleb je stegnuo šake uz tijelo.

Gdje su ti crteži? upita Winstonica. Tafero se opet nasmiješio.

U pretincu trezora. Gradska nacionalna banka, na raskrižju Sunseta i Dohenyja.

Ključ je na privjesku koji je bio u mojem džepu. Bosch podigne ruke i pljesne.

Pogodak! uzviknuo je toliko glasno da se Tafero okrenuo i pogledao prema staklu.

Molim vas! šapne snimatelj. Snimamo.

Bosch je pošao prema vratima malene prostorije i izišao. McCaleb ga je slijedio.

Bosch se okrenuo i pogledao ga. Kimnuo je glavom.

Storey je gotovreče. Čudovište se vraća u mrak iz kojeg je došlo. Trenutak su se bez riječi gledali, a tada se Bosch okrenuo.

Moram ići reče.

Kamo?

Pripremiti se za sud.

Zaputio se kroz opustjeli ured šerifove jedinice za umorstva. McCaleb je vidio kako je udario šakom po stolu, a zatim zamahnuo po zraku iznad glave.

McCaleb se vratio u malenu prostoriju i gledao nastavak ispitivanja. Tafero je okupljenima u sobi za ispitivanje govorio da je David Storey zahtijevao da Edward Gunn bude ubijen u prvom jutru nove godine.

McCaleb je neko vrijeme slušao, a zatim se nečega sjetio. Izišao je iz prostorije za promatranje i vratio se u veliki ured. Počeli su stizati detektivi kako bi krenuli s poslom. Prišao je praznom pisaćem stolu i otrgnuo stranicu iz jednog notesa. Napisao je: "Pitaj za lincoln". Presavio je papiri odnio ga do vrata prostorije za ispitivanje.

Pokucao je i trenutak kasnije Alice Short je otvorila vrata. Pružio joj je presavijeni papir.

Dajte ovo Jaye, prije nego što završi ispitivanje šapnuo je.

Kimnula je i zatvorila vrata. McCaleb je ponovno prišao staklu i nastavio promatrati.

45.

Ugodno se osjećajući nakon tuširanja i brijanja, Bosch je izišao iz dizala i zaputio se prema vratima sudnice. Hodao je žustrim koracima. Osjećao se poput pravog princa. Napravio je samo nekoliko koraka kad ga je zaustavio McEvoy, izišavši iz udubljenja poput prerijskog vuka koji iz špilje vreba na svoj plijen. No Boschu ništa nije moglo pokvariti raspoloženje. Nasmiješio se kad je novinar uhvatio korak s njim.

Detektive Bosch, jeste li razmišljali o onome o čemu smo razgovarali? Danas moram početi pisati članak.

Bosch nije usporio. Znao je da neće imati mnogo vremena kad stigne u sudnicu. Rudy Tafero reče.

Oprostite?

On je bio vaš izvor. Rudy Tafero. To sam jutros shvatio.

Detektive, rekao sam vam da ne mogu otkriti...

Da, znam. Ali, vidite, ja sam taj koji ga otkriva. U svakom slučaju nije važno. Zašto ne?

Bosch je odjednom stao. McEvoy se nije uspio odmah zaustaviti, pa se morao malo vratiti.

Zašto ne?ponovo je pitao.

Danas je vaš sretan dan, Jack. Imam dva dobra savjeta za vas. Uredu. Što?

McEvoy je počeo izvlačiti bilježnicu iz stražnjeg džepa. Bosch ga je uhvatio za ruku da bi ga zaustavio.

Nemojte to vaditi. Vide li vas drugi novinari, mislit će da vam nešto govorim. Pokazao je prema otvorenim vratima prostorije za medije, gdje se kretalo nekoliko izvjestitelja, čekajući da počne današnje zasjedanje.

Onda će doći ovamo, pa ću i njima morati reći. McEvoy nije izvadio bilježnicu. Dobro. Što mi imate reći?

Kao prvo, ta vaša priča čiste su besmislice. Zapravo, vaš je izvor jutros uhićen za umorstvo Edwarda Gunna, kao i za pokušaj umorstva Terryja McCaleba.

Što? On je...

Čekajte. Pustite me da govorim. Nemam mnogo vremena. Zastao je, a McEvoy kimne glavom.

Da, Rudy je uhićen. On je ubio Gunna. Planirali su to meni natovariti i ubaciti u medije kad obrana bude pozivala svoje svjedoke.

Zar kažete da je Storey sudjelovao u...

Upravo tako. Što me dovodi do druge stvari. Da sam na vašem mjestu, bio bih u onoj sudnici mnogo prije nego sudac dođe i počne. Vidite li one ljude koji se motaju oko vrata? Oni će to propustiti, Jack. Vi sigurno ne želite biti poput njih.

Bosch ga je ostavio da ondje stoji. Kimnuo je zamjeniku šerifa na ulazu u sudnicu, te ga je čovjek pustio unutra.

Dok je Bosch ulazio, dva su šerifova zamjenika vodila Davida Storeyja do njegova mjesta za stolom obrane. Fowkkes je već bio ondje, a Langwiserica i Kretzler su sjedili za stolom optužbe. Bosch je pogledao na sat. Imao je oko petnaest minuta vremena, a tada će doći sudac i pozvati porotnike.

Prišao je stolu tužitelja, ali je ostao na nogama. Sagnuo se, oslonio dlanovima na stol i pogledao dvoje tužitelja.

Harry, jesi li spreman? počne Langwiserica.

Danas je važan dan.

Danas je važan dan, ali ne zbog onoga na što ti misliš. Vas dvoje biste se dogodili u ovome, zar ne? Ako bi ga proglasili krivim za Jody Krentenz i Aliciju Lopez, ne biste tražili smrtnu kaznu, točno?

Oboje su ga zbunjeno promatrali.

Hajde, nemamo mnogo vremena do dolaska suca. Što ako bih mogao poći onamo i za pet minuta vam osigurati dva umorstva s predumišljajem? Obitelj Alicije Lopez bi vas obožavala zbog toga. Rekli ste im da nemate dovoljno dokaza za taj slučaj.

Harry, o čemu to govoriš? reče Langwiserica. Ponudili smo nagodbu. Dva puta. Fowkkes ju je oba puta odbio.

I doista nemamo dokaze za slučaj Lopez doda Kretzler. Znaš to, istražni sud je odbio slučaj. Nitko, ni...

Slušajte, želite li nagodbu ili ne? Mislim da mogu poći onamo i dobiti je. Jutros sam uhitio Rudyja Tafera za umorstvo. To je bila namještaljka koju je organizirao Storey da bi mene sredio. Uprskali su, i Tafero je prihvatio nagodbu. On priča.

Isuse Kriste! izusti Kretzler.

To je rekao previše glasno. Bosch se okrenuo i pogledao prema stolu obrane. I Fowkkes i Storey su ih promatrali. Malo iza stola obrane vidio je McEvoya koji je zauzimaio mjesto što je mogao bliže njima. Nije ušao niti jedan drugi izvjestitelj.

Harry, o čemu govoriš? upita Langwiserica. Koje umorstvo? Bosch je ignorirao pitanja.

Dopustite mi da odem onamo reče Bosch. Želim gledati Storeyja u oči kad mu budem rekao.

Kretzler i Langwiserica su se pogledali. Langwiserica je slegnula ramenima i neodređeno mahnula rukama.

Vrijedi pokušati. Smrtnu kaznu držali smo samo kao asa u rukavu.

Onda dobro reče Bosch. Pogledajte možete li mi osigurati malo više vremena prije nego što dođe sudac.

Bosch je stao ispred stola obrane da bi mogao dobro vidjeti i Fowkkesa i Storeyja. Fowkkes je nešto pisao u svoj notes. Bosch je pročistio grlo, a odvjetnik je nakon nekoliko trenutaka podigao glavu.

Da, detektive? Ne biste li trebali biti za svojim stolom i pripremati se za...

Gdje je Rudy Tafero?

Bosch je gledao Storeyja dok je postavljao pitanje. Fowkkes je pogledao iza sebe, prema mjestu uz ogradu gdje je Tafero obično sjedio tijekom zasjedanja suda.

Siguran sam da je na putu reče. Imamo još nekoliko minuta. Bosch se nasmiješio.

Na putu? O da, on je na putu. Prema doživotnoj kazni u Corcoranu, možda Pelican Coveu, ako bude imao sreće. Doista ne bih želio biti bivši policajac na odsluženju kazne u Corcoranu.

Fowkkes se nije doimao impresioniranim.

Detektive, ne znam o čemu govorite. Pokušavam pripremiti strategiju obrane jer mislim da će optužba danas položiti karte. Dakle, ako nemate ništa protiv.

Bosch je gledao Storeyja dok je odgovarao.

Nema nikakve strategije. Nema nikakve obrane. Rudy Tafero je jutros uhićen. Optuženje za umorstvo i za pokušaj umorstva. Siguran sam da vam vaš klijent može ispričati sve o tome, odvjetnice. To jest, ako već ne znate cijelu priču.

Fowkkes je naglo ustao, kao da stavlja prigovor.

Gospodine, protivi se svim propisima da vi ovako dolazite do stola obrane i...

Nagodio se prije otprilike dva sata. Sad lijepo sve priča. Bosch je ponovo ignorirao Fowkkesa i gledao Storeyja.

Dakle, ovako glasi nagodba. Imate oko pet minuta vremena da pođete do Langwiserice i Kretzlera, te im kažete da će vaš klijent priznati umorstvo s predumišljajem u slučajevima Krementz / Lopez.

Ovo je nečuveno. Žalit ću se sucu. Bosch je sada pogledao Fowkkesa.

Samo izvolite. Ali to ništa ne mijenja. Pet minuta.

Bosch se odmaknuo, ali je prišao stolu sudskog službenika ispred sučeve klupe.

Dokazi su bili složeni na sporednom stolu. Bosch je među njima potražio željenu fotografiju. Uzeo ju je i odnio je natrag do stola obrane. Fowkkes je još uvijek stajao, ali se sagnuo tako da mu Storey može šaptati u uho. Bosch je na stol

spustio uvećanu fotografiju polica za knjige u Storeyjevoj kući. Prstom je kucnuo po dvjema knjigama na gornjoj polici. Jasno su se vidjeli naslovi na knjigama. Jedna se zvala Umjetnost mraka, a druga jednostavno Bosch.

Ovo potvrđuje vaše prijašnje znanje.

Ostavio je fotografiju na stolu obrane i zaputio se natrag prema tužiteljima. No učinio je samo dva koraka i vratio se, te se oslonio dlanovima na stol obrane.

Pogledao je ravno u Storeyja. Govorio je dovoljno glasno da ga može čuti McEvoy.

Znaš li koja je bila tvoja velika greška, Davide?

Ne podrugljivim tonom reče Storey. Zašto mi ti ne kažeš? Fowkkes je odmah zgrabio klijenta za ruku, nastojeći ga ušutkati.

Crtanje prizora za Tafera reče Bosch. On je tada lijepo sve te crteže spremio u pretinac trezora u banci. Znao je da bi mu jednom mogli poslužiti, i doista jesu.

Iskoristio ih je jutros kako bi kupio svoje izbjegavanje smrtne kazne. Što ćeš ti upotrijebiti?

Bosch je vidio nesigurnost u Storeyjevim očima. Njegove su oči samo na trenutak trepnule, a da zapravo nisu trepnule. No u tom je trenutku Bosch znao da je gotovo, jer je Storey znao da je gotovo.

Bosch se uspravio i ležerno pogledao na sat, a potom Fowkkesa.

Još imate oko tri minute, gospodine Fowkkes. U pitanju je život vašeg klijenta. Vratio se do stola tužitelja i sjeo. Kretzler i Langwiserica su se nagnuli prema njemu i žurno šaptali pitanja, ali ih je Bosch ignorirao.

Pričekajmo da vidimo što će se dogoditi.

Tijekom sljedećih pet minuta nijednom nije pogledao prema tuženiku. Čuo je prigušene riječi i šaptanje, ali ništa nije uspio razumjeti. Sudnica se ispunila gledateljima i predstavnicima medija.

Nije bilo nikakve reakcije od strane obrane.

Točno u devet sati otvorila su se vrata iza sučeve klupe i sudac Houghton popeo se stubama do svojeg mjesta. Sjeo je i pogledao tužitelje i obranu.

Dame i gospodo, jesmo li spremni za porotu?

Da, časni suce reče Kretzler.

Od stola obrane nije se čuo nikakav glas. Houghton pogleda onamo, a na licu mu je lebdio neobičan osmijeh.

Gospodine Fowkkes? Mogu li pozvati porotu?

Sad se Bosch nagnuo unatrag kako bi mimo Langwiserice i Kretzlera mogao pogledati stol obrane. Fowkkes je zgrbljeno sjedio na stolici, a tako se nikad ranije nije držao u sudnici. Laktom se oslonio na naslon za ruke, držeći ruku u zraku. Poigravao se nalivperom i činilo se da je izgubljen u mračnim, depresivnim mislima. Njegov je klijent ukočeno sjedio kraj njega, lica okrenuta prema naprijed.

Gospodine Fowkkes? Čekam vaš odgovor.

Fowkkes je konačno pogledao suca. Veoma je polako ustao i prišao govornici. Časni suce, smijemo li na trenutak prići?

Sudac se istodobno doimao znatiželjnim i razdraženim. Bio je običaj da se svi eventualni zahtjevi i prijedlozi podnesu do osam i trideset, kako bi se o njima moglo raspraviti u odajama, bez oduzimanja vremena u sudnici.

To se ne može riješiti tijekom suđenja, gospodine Fowkkes? Ne, časni suce. Ne u ovom trenutku.

Vrlo dobro. Pridite.

Houghton je objema rukama pozvao odvjetnike k sebi, kao da pomaže kamionu koji vozi unatrag.

Odvjetnici su prišli sučevoj klupi i počeli šaptati. Sa svojeg je mjesta Bosch mogao vidjeti njihova lica, pa nije morao čuti što govore. Fowkkes je posivio, a nakon nekoliko razmijenjenih riječi, činilo se da su Kretzler i Langwiserica narasli. Langwiserica je čak pogledala prema Boschu, te je vidio pobjednički izraz njezinih očiju.

Okrenuo se i pogledao tuženika. Čekao je, a David Storey se polako okrenuo i njihove su se oči još jednom srele. Bosch se nije nasmiješio. Nije ni trepnuo. Nije učinio ništa, već je samo zurio u njega. Na koncu je Storey pogledao u stranu, a zatim dolje, na svoje ruke u krilu. Bosch je osjetio trnce na svojem tjemenu. I ranije je to znao osjetiti, onda kad bi na trenutak ugledao inače skriveno lice čudovišta.

Razgovor sa sucem je završio i dvoje se tužitelja brzo vratilo do stola, a uzbuđenje se jasno vidjelo na njihovim licima i načinu na koji su se kretali. Suprotno tomu, J. Reason Fowkkes polako se vraćao prema stolu obrane. To je sve, Fowkkes ispod glasa izusti Bosch. Langwiserica je uhvatila Boscha za rame kad je sjela.

Priznat će krivnju uzbuđenoj e šapnula. Krementz /Lopez. Dok si bio ondje, jesi li spomenuo paralelnu kaznu ili u nizu?

Nisam spomenuo ni jedno ni drugo.

Dobro. Upravo smo dogovorili paralelnu, ali idemo u odaje da razradimo pojedinosti. Najprije moramo formalno optužiti Storeyja za umorstvo Alicije Lopez. Želiš li doći i obaviti uhićenje?

Svejedno. Ako želiš.

Bosch je znao da je to samo formalnost. Storey je ionako već uhićen.

Zaslужio si to, Harry. Želimo da budeš ondje.

Dobro.

Sudac je udario čekićem i privukao pozornost nazočnih. Izvjestitelji su se nagingjali naprijed sa svojih mjesta. Znali su da se događa nešto značajno. Suđenje se prekida do deset sati objavi sudac. Sad ću primiti odvjetnike u svojim odajama.

Ustao je i brzo sišao niz tri stube do vrata, prije nego što je zamjenik šerifa dospio reći neka svi ustanu.

46.

McCaleb se držao podalje od broda The Following Sea, čak i nakon što je posljednji detektiv i forenzički tehničar završio s poslom. Od ranog poslijepodneva pa sve do večeri oko broda su se okupljali izvjestitelji i televizijske ekipe vijesti. Pucnjava na brodu, uhićenje Tafera i neočekivano priznanje krivnje od strane Davida Storeyja, sve je to dovelo brod u središte priče koja se brzo razvijala tijekom dana. Sve lokalne televizijske postaje, kao i državne, snimale su svoje izvještaje u marini, a The Following Sea, sa žutom policijskom vrpcom preko vrata salona, služio im je kao pozadina.

McCaleb se veći dio poslijepodneva skrivao na jedrilici Buddyja Lockridgea, zadržavajući se ispod palube i stavljajući jedan od Buddyjevih velikih ribolovnih šešira kad bi promolio glavu kroz vratašca da vidi što se vani događa. Njih su dvojica opet razgovarali. Uskoro nakon što je otišao iz šerifova ureda i stigao u marinu prije predstavnika medija, McCaleb je potražio Buddyja i ispričao se

zbog zaključka daje on obavijestio novinara o priči. Buddy se pak ispričao zbog korištenja broda *The Following Sea*, i McCalebove kabine, za sastajanje s erotičnim maserkama. McCaleb je obećao da će Gracieli reći da je pogrešno optužio Buddyja. Također je obećao da joj neće reći za maserke. Buddy je objasnio kako ne bi želio da Graciela o njemu ima još lošije mišljenje nego sada. Dok su se skrivali u jedrilici, gledali su Buddyjev maleni televizor i znali sve što se događalo tijekom dana. Kanal 9, koji je uživo prenosio suđenje Storeyju, bio je najviše u toku, i dalje uživo i stalno izvještavajući iz sudske zgrade u Van Nuysu i iz šerifova Star centra.

McCaleba je zaprepastila brzina kojom su se događaji odvijali. David Storey je u Van Nuysu naglo priznao krivnju za dva umorstva, a istodobno je u drugoj sudnici Los Angelesa optužen kao sudionik u slučaju umorstva Gunna. Filmski je redatelj izbjegao smrtnu kaznu za prva dva slučaja, ali bi se još uvijek mogao s njom suočiti u slučaju Gunna, ako ne sklopi drugu nagodbu s tužiteljima. Televizija je snimala tiskovnu konferenciju u Star centru, a glavnu je ulogu imala Jaye Winston. Odgovarala je na pitanja izvjestitelja nakon što je šerif, uz kojega su stajali moćnici PLAe i FBIa, pročitao izjavu o događajima dana, prikazanima iz istražiteljskog kuta. McCalebovo je ime mnogo puta spomenuto u raspravama o istrazi i pucnjavi na brodu *The Following Sea*. Winstonica ga je također spomenula na kraju tiskovne konferencije, kad je izrazila svoju zahvalnost, rekavši da je slučaj riješen zahvaljujući njegovom volonterskom radu.

Boscha su također često spominjali, ali on nije sudjelovao ni na kakvim tiskovnim konferencijama. Nakon što je na sudu u Van Nuysu Storey priznao krivnju, Boscha i odvjetnike okružilo je mnoštvo izvjestitelja ispred sudnice. No McCaleb je na jednom programu vidio snimku Boscha kako se probija između izvjestitelja odbijajući dati bilo kakav komentar, a zatim odlazi do požarnih stuba i nestaje.

Jedini izvjestitelj koji je uspio doprijeti do McCaleba bio je Jack McEvoy, koji je još uvijek imao broj njegovog mobitela. McCaleb je kratko razgovarao s njim, ali je odbio komentirati ono što se dogodilo u glavnoj kabini broda, kao i svoj bliski susret sa smrću. Njegove misli o tome previše su osobne i nikad ih neće podijeliti ni s jednim novinarom.

McCaleb je također razgovarao s Gracielom, nazvavši je i ispričavši joj što se dogodilo prije nego što sve to vidi u vijestima. Rekao joj je da će se vjerojatno tek sutra vratiti kući jer je bio siguran da će predstavnici medija vrebati oko broda do kasno u noć. Graciela je rekla da joj je drago da je sve gotovo i što će se vratiti kući. U njezinu je glasu još uvijek osjećao visoku razinu stresa, te je znao da će se time morati pozabaviti kad se vrati na otok.

Kasno uvečer McCaleb se uspio neopaženo iskrcati s Buddyjeve jedrilice, dok su izvjestitelji bili zaokupljeni događanjima na parkiralištu marine. Policija je stigla po stari lincoln continental što su ga braća Tafero koristila prethodne večeri kad su došli u marinu kako bi ubili McCaleba. Dok su televizijske ekipe

snimale sasvim obično odvlačenje automobila, McCaleb je uspio stići do svojeg cherokeeja a da ga nitko nije opazio. Upalio je motor i izišao s parkirališta ispred kamiona za vuču. Nije ga slijedio niti jedan novinar.

Kad je stigao do Boschove kuće, već je bilo sasvim mračno. Ulazna su vrata bila otvorena, kao i kad je neki dan bio ovdje, a vrata s mrežom bila su zatvorena.

McCaleb je pokucao na drveni dovrtak i zagledao se kroz mrežu u tminu kuće. Samo je jedno svjetlo, lampa za čitanje, gorjelo u dnevnom boravku. Čuo je glazbu, a učinilo mu se da je to CD Arta Peppera, onaj isti koji je svirao kad je zadnji put bio ovdje. Ali nije vidio Boscha.

McCaleb se okrenuo i pogledao prema ulici, zatim opet kroz vrata, a tada je Bosch već stajao ondje i prestrašio ga. Bosch je podigao kukicu i otvorio vrata s mrežom. Na sebi je imao isto odijelo što ga je nosio dok su ga snimali. U ruci je držao bocu piva Anchor Steam.

Terry. Uđi. Mislio sam da je možda neki novinar. Užasno me živcira kad dođu čovjeku pred kuću. Čini se da bi trebalo postojati barem jedno mjesto kamo ne smiju ići.

Da, znam što želiš reći. Opsjedaju brod. Morao sam pobjeći odande. McCaleb je prošao kraj Boscha i zaputio se u dnevni boravak.

Dakle, ako zanemarimo novinare, kako ide, Harry?

Nikad bolje. Uspješan dan za našu stranu. Kako tvoj vrat?

Prilično boli. Ali živ sam.

Da, to je jedino važno. Jesi li za pivo? Ovaj, godilo bi mi.

Bosch je otišao po pivo, a McCaleb je izišao na stražnji trijem.

Na trijemu nije gorjelo svjetlo, pa su se svjetla grada u daljini doimala blistavijima. McCaleb je čuo stalnu buku prometa s autoceste u dnu brda.

Snopovi svjetlosti reflektora presijecali su nebo s tri različita mjesta u Valleyju.

Bosch je izišao i pružio mu pivo.

Nećeš čašu, zar ne?

Neću čašu.

Neko su vrijeme u tišini zurili u noć i pili. McCaleb je razmišljao kako bi trebao reći ono što želi. Još uvijek nije smislio.

Posljednje što su radili prije nego što sam otišao, bilo je odvlačenje Taferova automobila rekao je nakon nekog vremena.

Bosch kimne glavom.

Što je s brodom? Jesu li ondje završili?

Jesu, završili su.

Jesu li ostavili nered? Uvijek ostave nered za sobom.

Vjerojatno. Nisam bio unutra. Sutra ću brinuti o tome.

Bosch kimne. McCaleb je popio dugi gutljaj piva i spustio bocu na ogradu.

Popio je previše. Vraćalo mu se u grlo i peklo ga u sinusima.

Jesi li dobro? upita Bosch.

Da, sve je u redu. Nadlanicom je obrisao usta. Harry, došao sam ti reći da više neću biti tvoj prijatelj.

Bosch se počeo smijati, ali je odmah prestao.

Što?

McCaleb ga je promatrao. Unatoč mraku, Boschove su oči djelovale prodorno. Odnekud su uhvatile odraz svjetlosti i McCaleb je vidio dvije crne točke uperene u sebe.

Jutros si se trebao malo duže zadržati dok je Jaye ispitivala Tafera.

Nisam imao vremena.

Pitala ga je za lincoln, a on je rekao da je to njegov automobil za tajne zadatke.

Koristio ga je na poslovima kad nije htio ostaviti nikakvog traga. Na njemu su ukradene registracijske tablice. I registracija je lažna.

To ima smisla, da takav tip ima automobil za tajne zadatke. Ne shvaćaš, zar ne?

Bosch je dokrajčio svoje pivo. Laktovima se naslonio na ogradu. Gulio je etiketu s boce i komadiće papira baca u mrak ispod kuće. Ne, ne shvaćam, Terry.

Zašto mi ne kažeš o čemu govoriš? McCaleb je uzeo bocu, ali ju je opet spustio ne okusivši pivo.

Njegov pravi automobil, onaj što ga koristi svakoga dana, je mercedes CLK. Za taj je automobil dobio kaznu za parkiranje. Kad je parkirao ispred poštanskog ureda da bi poslao novčanu uputnicu.

U redu, tip ima dva automobila. Tajni i jedan za pokazivanje. Što to znači?

Znači da si ti znao nešto što nisi trebao znati.

O čemu govoriš? Što sam znao?

Sinoć sam te pitao zašto si došao na moj brod. Rekao si da si vidio Taferov lincoln i znao da nešto nije u redu. Kako si znao da je lincoln njegov?

Bosch je dugo šutio. Zurio je u noć i kimnuo glavom.

Spasio sam ti životreče.

I ja tebi.

Onda smo kvit. Neka ostane na tome, Terry.

McCaleb odmahne glavom. Činilo mu se da se u njegovu želucu nalazi šaka koja gura prema gore, nastoji dohvatiti njegovo novo srce.

Mislím da si poznavao taj lincoln, pa si znao da me očekuju nevolje jer si i ranije motrio na Tafera. Možda jedne noći kad je koristio lincoln. Možda one noći kad je slijedio Gunna i pripremao umorstvo. Možda one noći kad je počinio umorstvo. Spasio si mi život jer si nešto znao, Harry.

McCaleb je trenutak šutio, pružajući Boschu priliku da kaže nešto u svoju obranu.

Tu imaš mnogo možda, Terry.

Da. Mnogo možda i jednu pretpostavku. Moja je pretpostavka da si nekako saznao, ili si zaključio još onda kad se Tafero povezo sa Storeyjem, da će te morati napasti na sudu. Zato si motrio Tafera i vidio da nešto sprema za Gunna.

Znao si što će se dogoditi i dopustio si da se dogodi. McCaleb popije još jedan gutljaj piva i vrati bocu na ogradu. Opasna igra, Harry. Gotovo im je uspjelo.

No, da ja nisam naišao, vjerojatno bi našao neki način da ih razotkriješ.

Bosch je i dalje zurio u mrak ništa ne govoreći.

Jedino se nadam da ti nisi bio onaj tko je Tafera obavijestio da je Gunn u pritvoru. Reci mi da nisi nazvao, Harry. Reci mi da im nisi pomogao da ga izvuku kako bi ga mogli na taj način ubiti.

Bosch je i dalje šutio. McCaleb kimne glavom.

Ako želiš stisnuti nečiju ruku, Harry, stisni vlastitu.

Bosch sagne glavu i zagleda se u mrak ispod trijema. McCaleb ga je promatrao i vidio kako polako odmahuje glavom.

Činimo ono što moramo tiho će Bosch. Katkad imaš mogućnost izbora. Katkad nema te mogućnosti, već postoji samo ono što se mora. Vidiš kako se događaju neke stvari i znaš da nisu u redu, ali nekako ipak jesu.

Dugi je trenutak šutio, a McCaleb je čekao.

Nisam nazvao reče Bosch.

Okrenuo se i pogledao McCaleba. McCaleb je opet vidio blistave točke svjetlosti u njegovim crnim očima.

Tri čovjeka, tri čudovišta, maknuta su sa scene.

Ali ne na taj način. Mi ne radimo na taj način. Bosch kimne glavom.

Što je s tvojom igrom, Terry? Prošao si kraj mlađeg brata i ušao si u njegov ured. Kao da nisi pomislio da bi to moglo pokrenuti neka sranja. Taj tvoj potez bio je pokretač daljnjih događanja, i ti to znaš.

McCaleb je osjetio kako mu lice postaje vruće pod Boschovim pogledom. Nije odgovorio. Nije znao što bi rekao.

Imao si vlastiti plan, Terry. Pa, u čemu je razlika?

Razlika? Ako je ne vidiš, onda si posve propao. Izgubljen si.

Da, pa, možda sam izgubljen, a možda sam se našao. Morat ću razmisliti o tome.

U međuvremenu, zašto jednostavno ne pođeš kući. Vрати se na svoj maleni otok, svojoj malenoj djevojčici. Sakrij se iza onog što misliš da vidiš u njezinim očima. Pretvaraj se da svijet nije onakav kakav znaš da jest.

McCaleb kimne glavom. Rekao je ono stoje želio reći. Odmaknuo se od ograde, ostavivši bocu piva, i zaputio se prema vratima. No dok je ulazio u kuću, Boschove su ga riječi pogodile u leđa.

Zar misliš da će činjenica što si joj dao ime po djevojci, do koje nikome nije bilo stalo i koju nitko nije volio, nešto nadomjestiti toj izgubljenoj djevojčici? Pa, griješiš, čovječe. Samo idi kući i nastavi sanjati.

McCaleb je zastao na vratima i osvrnuo se.

Zbogom, Harry.

Da, zbogom.

McCaleb je prošao kroz kuću. Dok je prolazio uz naslonjač kraj kojeg je bilo upaljeno svjetlo, na naslonu za ruke vidio je ispis profila što ga je napravio o Boschu. Nastavio je hodati. Kad je stigao do ulaznih vrata, zatvorio ih je za sobom.

47.

Bosch je stajao s rukama prekriženim na ogradi trijema i spuštene glave. Razmišljao je o McCalebovim riječima, izgovorenim i napisanim. To su bili djelići vrelog šrapnela koji su se zabijali u njega. Osjećao se kao da se nešto u njemu kida. Kao da ga nešto iz njegove nutrine hvata i vuče u crnu rupu, kao da će se pretvoriti u ništa.

Što sam učinio? šapnuo je. Što sam učinio?

Uspravio se i opazio bocu na ogradi, bez etikete. Zgrabio ju je i bacio što je mogao dalje u mrak. Gledao je njezinu putanju, a mogao ju je pratiti jer se mjesečina reflektirala sa smeđeg stakla. Boca je tresnula u grmlje na kamenitoj padini brda.

Opazio je McCalebovo napola ispijeno pivo i zgrabio ga. Zamahnuo je rukom, poželjevši ovu bocu baciti do autoceste. Tada se zaustavio. Vratio je bocu na ogradu i ušao u kuću. Podigao je listove papira s naslona za ruke i počeo ih trgati. Ušao je u kuhinju, otvorio vodu i bacio papiriće u sudoper. Uključio je uređaj za sjeckanje smeća i gurnuo papiriće u odvod. Čekao je dok po zvuku nije bio siguran da je papir pretvoren u kašu i više ga nema. Isključio je uređaj i gledao kako voda teče u odvod.

Polako je podigao glavu i zagledao se kroz kuhinjski prozor prema Cahuenga Passu. Iza njega su svjetlucala svjetla Hollywooda, odražavajući zvijezde svih galaksija. Razmišljao je o svemu što je ondje loše. Grad u kojemu ima više zla nego dobra. Mjesto gdje se zemlja može otvoriti pod tobom i usisati te u crnilo. Grad izgubljene svjetlosti. Njegov grad. Bio je sve to, a ipak, uvijek ipak, mjesto za ponovni početak. Njegov grad. Grad za drugu priliku.

Bosch je kimnuo i sagnuo se. Zatvorio je oči, zagrabio šakama vode i zapljusnuo lice. Voda je bila hladna i okrepljujuća, kakvo bi trebalo biti svako krštenje, početak svake druge prilike.

48.

Još uvijek se osjećao miris baruta. McCaleb je stajao u glavnoj kabini i osvrnuo se naokolo. Na podu je bilo gumenih rukavica i drugog smeća. Svuda, na svemu je vidio crni prah za otiske prstiju. Vrata kabine su nestala, kao i dovratnik. Jednostavno su ih odrezali. Iz hodnika je također maknuta cijela jedna drvena oplata. McCaleb je pošao onamo i pogledao mjesto na podu gdje je umro mlađi brat, od metaka što ih je on ispalio. Krv se osušila, a tamna će mrlja zauvijek ostati na svijetlim i tamnim daskama na podu. Uvijek će biti ondje i podsjećati ga.

Zureći u krv, ponovo je proživio trenutke pucanja u čovjeka, a prizori u njegovu umu odvijali su se mnogo sporije nego u stvarnosti. Razmišljao je onome što mu je Bosch rekao na trijemu. Kako je dopustio da ga mlađi brat slijedi. Razmišljao je o vlastitoj krivnji. Može li njegova krivnja biti manja od

Boschove. Obojica su pokrenuli stvari. Za svaku akciju postoji jednaka i suprotna reakcija. Ne možeš otići u mrak a da mrak ne uđe u tebe.

Činimo ono što moramo glasno reče.

Popeo se u salon i pogledao prema parkiralištu. Novinari su još uvijek bili ondje, kao i njihovi kombiji. Kriomice se popeo na brod. Parkirao je na drugom kraju marine, a zatim je posudio nečiji čamac kako bi stigao do broda The Following Sea. Popeo se na brod i zavukao unutra a da ga nitko nije vidio.

Vidio je da su kombiji pripremili svoju opremu za vijesti u jedanaest sati, a kamere su postavili tako da The Following Sea ponovo bude na svim snimkama. McCaleb se nasmiješio i otvorio mobitel. Pritisnuo je tipku za brzo biranje i javio se Buddy Lockridge.

Buddy, ja sam. Slušaj, na brodu sam, a moram poći kući. Htio bih da mi učiniš uslugu.

Moraš poći večeras? Jesi li siguran?

Da, slušaj što bih htio da učiniš. Kad budeš čuo da sam upalio motor, dođi ovamo i odveži me. Učini to brzo. Ja ću obaviti ostalo.

Želiš da pođem s tobom?

Ne, snaći ću se. Dođi trajektom u petak. U subotu ujutro imamo zakazan izlet.

Dobro, Terror. Na radiju sam čuo da je večeras prilično mirno i nema magle, ali budi oprezan.

McCaleb je zatvorio mobitel i prišao vratima salona. Većina je izvjestitelja i njihovih ekipa bila zauzeta drugim stvarima i nisu gledali prema brodu jer su se već uvjerali da je prazan. Tiho je otvorio vrata i izišao, zatvorio ih i brzo se popeo ljestvama na komandni most. Otvorio je patentni zatvarač plastične cerade i kliznuo unutra. Provjerivši jesu li oba mjenjača u praznom hodu, zavukao je ključ u bravu.

Okrenuo ga je, i motor je glasno zacvilio. Pogledavši natrag, vidio je da su se svi izvjestitelj okrenuli prema brodu. Motor je konačno proradio, pa je dao gas kako bi se što brže zagrijao. Osvrnuo se i vidio Buddyja koji se gatom približavao krmi broda. Nekoliko je izvjestitelja žurilo niz mostić do gata iza njega.

Buddy je brzo odvezao dva konopca na krmi i bacio ih na palubu. Zatim je pošao pomoćnim gatom do bitve za koju je bilo privezano uže pramca. McCaleb ga je izgubio iz vida, ali je tada čuo njegov povik.

Gotovo!

McCaleb je ubacio u brzinu i odmaknuo brod od gata. Kad je skrenuo na plovni put, osvrnuo se preko ramena, vidio Buddyja na sporednom gatu i izvjestitelje iza njega.

Nakon što se dovoljno udaljio od kamera, maknuo je ceradu. Hladan je zrak nahrupio na komandni most i osvježio ga. Pratio je crvena svjetla koja su označavala kanal i doveo brod na željeni put. Pogledao je naprijed, dalje od oznaka, u mrak, ali ništa nije vidio. Uključio je radar i vidio ono što je mrak skrivao. Na ekranu radara pojavio se otok.

Deset minuta kasnije, nakon što je izišao iz luke, McCaleb je iz jakne izvadio mobitel i nazvao kući. Znao je da je prekasno za poziv i da bi mogao probuditi djecu. Graciela se šapćući javila.

Oprosti, ja sam.

Terry, jesi li dobro?

Sad jesam. Dolazim kući.

Po mraku ideš prijeko?

McCaleb je trenutak razmislio o pitanju.

Bit će u redu. Mogu vidjeti u mraku.

Graciela ništa nije rekla. Znala je procijeniti kad govori jedno, a zapravo misli nešto sasvim drugo.

Upali svjetlo na trijemu rekao je. Služit će mi kao putokaz kada dođem bliže. Zatvorio je mobitel i povećao brzinu. Pramac se počeo uzdizati, a zatim se izravnao. Prošao je kraj posljednje oznake kanala, dvadeset metara lijevo. Bio je na pravom putu. Visoko na nebu bio je uštap, nudeći mu treperavu stazu od tekućeg srebra do doma. Čvrsto je držao kolo kormila i razmišljao o trenutku kad je doista mislio da će umrijeti. Sjetio se slike svoje kćeri koja je došla k njemu i smirivala ga. Suze su mu se počele spuštati niz obraze. Vjetar s mora brzo ih je osušio na njegovu licu.

O piscu:

Pošto je kao student otkrio romane Rejmonda Čendlera, Majkl Koneli je odlučio da postane pisac. Po diplomiranju, zaposlio se kao novinar kriminalističke rubrike u nekoliko listova Floride, beležeći uspehe u izveštavanju o tzv. kokainskom ratu ranih osamdesetih.

Godine 1986. je zajedno sa dvojicom kolega proveo nekoliko meseci intervjujući preživjele iz jedne velike avionske nesreće. Članak o tom događaju

ulazi u najuži izbor za Pulicerovu nagradu, donevši svom autoru napredak u karijeri – Koneli je dobio posao kriminalističkog reportera u prestižnom *Los Angeles tajmsu*, konačno došavši u grad u kom je živeo i pisao Čendler.

Posle tri godine rada u crnoj hronici, Koneli je počeo da piše prvi roman u serijalu o detektivu Hijeronimusu Hariju Bošu. Roman pod naslovom *Crni odjek* delimično je bio zasnovan na istinitom zločinu koji se desio 1992. u Los Angelesu. Koneli za *Crni odjek* dobio je nagradu Edgar za najbolje debitantsko ostvarenje u žanru trilera. Sledila su još tri romana sa Bošom u glavnoj ulozi, da bi 1996. bio objavljen *Pesnik*, roman u kojoj je centralna ličnost novinski reporter. *Krvavi posao* Koneli objavljuje 1998. godine, triler delimično inspirisan stvarnim događajem: jedan Konelijev prijatelj imao je transplantaciju srca nakon koje je iskusio grižu savesti znajući da je neko umro kako bi on živeo. Po ovom romanu Clint Istvud je režirao istoimenu film u kom je igrao i glavnu ulogu.

Godina 1999. obeležava povratak serijalu o Hariju Bošu, romanom *Let anđela*, nakon čega slede *Prazan mesec* i *Mrak crnji od noći*, roman u kom se susreću dva Konelijeva lika – Boš i Makejleb iz *Krvavog posla*. *Los Angeles tajms* je ovo ostvarenje proglasio jednom od najboljih knjiga 2001. godine. I sledeći roman, *Grad kostiju*, dobija priznanje *Njujork tajmsa*.

Majkl Koneli živi sa porodicom na Floridi. Predsednik je Udruženja američkih pisaca misterija.